

**DİCLE ÜNİVERSİTESİ**  
**EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**  
**SOSYAL ALANLAR ANABİLİM DALI**  
**TARİH EĞİTİMİ BİLİM DALI**

**399 NOLU ÇERMİK ŞER'İYYE SİCİLİNİN 1.-119.  
SAYFALARININ TRANSKRİPSİYONU VE  
DEĞERLENDİRMESİ**

**YÜKSEK LİSANS TEZİ**

**Ramazan DALGIN**

**DİYARBAKIR 2019**

**DİCLE ÜNİVERSİTESİ**  
**EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**  
**SOSYAL ALANLAR ANABİLİM DALI**  
**TARİH EĞİTİMİ BİLİM DALI**

**399 NOLU ÇERMİK ŞER'İYYE SİCİLİNİN 1.-119.**  
**SAYFALARININ TRANSKRİPSİYONU VE**  
**DEĞERLENDİRMESİ**

**HAZIRLAYAN**  
**Ramazan DALGIN**

**Tez Danışmanı**  
**Prof. Dr. Mehmet KARATAŞ**

**Diyarbakır 2019**

## TAAHHÜTNAME

### EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Dicle Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğine göre hazırlamış olduğum “399 Nolu Çermik Şer’iyye Sicilinin 1-119. Sayfalarının Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi” adlı tezin tamamen kendi çalışmam olduğunu, her alıntıya kaynak gösterdiğimi ve tez yazım kılavuzuna uygun olarak hazırladığımı taahhüt eder, tezimin kâğıt ve elektronik kopyalarının Dicle Üniversitesi Eğitim Bilimler Enstitüsü arşivlerinde aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylarım. Lisansüstü Eğitim-Öğretim yönetmeliğinin ilgili maddeleri uyarınca gereğinin yapılmasını arz ederim.

22/ 02/ 2019

Ramazan DALGIN

T.C  
DİCLE UNİVERSİTESİ  
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ  
DİYARBAKIR

Ramazan DALGIN tarafından yapılan "399 Nolu Çermik Şer'iyye Sicili'nin 1-119 Sayfalarının Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi" konulu bu çalışma, jürimiz tarafından Sosyal Alanlar Anabilim Dalı Tarih Eğitimi Bilim Dalı'nda YÜKSEK LİSANS tezi olarak kabul edilmiştir

Jüri Üyesinin

Ünvanı      Adı Soyadı

Başkan: Prof. Dr. Mehmet KARATAŞ

Üye : Dr. Öğr. Üyesi Serkan SARI

Üye : Dr. Öğr. Üyesi Serdar ERKAN



Tez Savunma Sınavı Tarihi: 22/02/2019

Yukarıdaki bilgilerin doğruluğunu onaylarım.

.../...../2019

Doç Dr. İlhami BULUT

ENSTİTÜ MÜDÜR

( MÜHÜR )

## ÖZET

Sosyo-ekonomik, hukûkî, idarî, dinî vb. hadiselerine tanıklık eden Şer'iyeye sicilleri, döneminin toplumsal olaylarını incelemek isteyen araştırmacılar için temel kaynakların başında gelmektedir. *399 Nolu Çermik Şer'iyeye Sicili'nin (1-119. Sayfalarının) Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi* başlıklı bu çalışma; giriş ve üç bölümden oluşmaktadır. Çeviride ilk iki sayfa aşırı tahribattan dolayı okunamamıştır.

Giriş bölümünde; genel olarak Diyarbakır tarihine kısaca değinilmiş, Çermik ilçesinin ise Antik dönemlerden Osmanlı hâkimiyetine kadar geçen tarihi süreci ele alınmıştır.

İlk bölümde; Şer'iyeye sicillerinin tarih ilmi açısından önemine değinilmiş, belge türleri ile ilgili kısa bilgi verilmiştir.

İkinci bölümde; incelenen belgeler transkript edilerek özetlenmiş ve bu belgelerin özetleri kalınlaştırılarak incelenen belgelerin üst tarafında verilmiştir.

Son bölümde ise; "Defterlerdeki Kayıtların Mahiyeti" başlığıyla belgelerde tespit edilen konular işlenmiş ve bu belgelerden elde edilen bilgilere dayanılarak Çermik'in idarî, sosyal, etnik, dinî, iktisadî ve eğitim yapısı incelenmiştir.

### **Anahtar Kelimeler :**

Osmanlı Devleti, Diyarbakır, Çermik, Kadı, Şer'iyeye Sicili

## ABSTRACT

Socio-economic, legal, administrative, religious and so on is one of the main sources for the researchers who want to examine the social events of the period of the Şer'iyye registers who witnessed their events. This study titled *Transcription and Evaluation of the 399 Numbered Çermik Şer'iyye Registry (1-119. S.)*. consists of three sections. The first two pages in translation could not be read due to excessive damage.

In the introduction section; In general, the history of Diyarbakir is mentioned briefly; The historical process of the district of Çermik from antiquity to Ottoman rule was discussed.

In the first part; The importance of Şer'iyye registers in terms of history science is mentioned. Brief information on document types is given.

In the second section, the documents examined were summarized by transcribing and the summaries of these documents were given at the top of the documents examined.

In the last section; The subjects identified in the documents with the title of "Nature of Records in Books" are processed and the administrative, social, ethnic, religious, economic and educational structure of Çermik has been examined based on the information obtained from these documents.

### **Keywords :**

The Ottoman Empire, Diyarbakır, Çermik, Kadi, Sharia Registry

## İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER.....	i
ÖN SÖZ.....	ii
ÖZET.....	iii
ABSTRACT.....	iv
KISALTMALAR.....	x
GİRİŞ.....	1
DİYARBAKIR VE ÇERMİK'İN KISA TARİHİ.....	1
1. DİYARBAKIR TARİHİ VE COĞRAFYASI.....	1
1. 1. Diyarbakır'ın Coğrafi Yapısı.....	1
1. 2. Diyarbakır Adı Nereden Gelmektedir.....	1
1.3. İslamiyet Öncesi ve İslamiyet Sonrası Diyarbakır.....	2
1.4. Osmanlılar Döneminde Diyarbakır.....	3
2. ANA HATLARIYLA ÇERMİK TARİHİ VE COGRAFYASI.....	4
2.1. Çermik'in Coğrafi Yapısı.....	4
2.2. Çermik İsminin Kökeni ve Anlamı.....	4
2.3. Çermik'in Tarihçesi.....	5
2.4. Osmanlı Döneminde Çermik.....	7

BİRİNCİ BÖLÜM.....	8
ŞER'İYE SİCİLLERİ.....	8
1.1. Tanımı, Ortaya Çıkışı ve Önemi .....	8
1.2. Şer'iyye Sicillerinin İçerdiği Belge Çeşitleri.....	10
1.3. Kadıların Tuttukları Bazı Belge Türleri.....	10
1.3.1. Hüccet.....	10
1.3.2.İ'lâm .....	10
1.3.3.Ma'rûz .....	11
İKİNCİ BÖLÜM 399 NOLU ÇERMİK ŞER'İYYE SİCİLİNİN (1-119. SAYFALARININ) TRANSKRİPSİYONU VE ÖZETLERİ.....	12
2.1. ÇERMİK ŞER'İYYE SİCİLLERİ.....	12
2.2. METİN TRANSKRİPSİYONUNDA UYGULANAN METOD.....	13
2.3. 399 NOLU ÇERMİK ŞER'İYYE SİCİLİNİN (1-119. S.) ÖZETLERİ VE TRANSKRİPSİYONU.....	15
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM.....	158
399 NOLU ÇERMİK ŞER'İYYE SİCİLİNİN 1-119. SAYFALARININ DEĞERLENDİRİLMESİ.....	158
3. 1. VEKÂLETNÂME .....	158
3. 2. MİRAS .....	159
3. 3. BOŞANMA .....	159
3. 4. ALACAK-VERECEK.....	160
3. 6. VESÂYET .....	161



3. 7. ATAMA .....	161
3. 8. RAMAZÂN HİLÂLİNİN GÖRÜNMESİ VE RAMAZÂN BAYRAMININ BELİRLENMESİ .....	161
3. 9. KURBAN BAYRAMI GÜNÜ .....	162
3. 10. NİKÂH .....	162
3. 11. NAFKA .....	163
3. 12. MEHİR (MÎHR) .....	164
3. 13. 399 NOLU ÇERMİK ŞER'İYYE SİCİLİNİN 1-119. SAYFALARINDAKİ BELGELERİN TASNİFİ .....	164
3. 13. 1. Belgelerin Türlerine Göre Tasnifi .....	164
3. 13. 3. Belgelerin Müslîm ve Gayr-i Müslîm Davalarına Göre Tasnifi.....	165
3.14 ÇERMİK'İN İDARİ STATÜSÜ .....	166
3. 14. 1. İdare .....	166
3. 15. BELGELERDE İSMİ GEÇEN İDARİ GÖREVLİLER .....	167
3. 16. ÇERMİK'E TABİ OLAN YERLEŞİM BİRİMLERİ .....	169
3. 16. 1. Mahalleler Ve Belge Numaraları.....	169
3. 16. 2. Defterde Çermik Kazasına Bağlı Olan Karyeler ve Bugünkü İsimleri .....	170
3. 16. 3. Çermik'e Bağlı Nahiyelerin, Mahalle ve Köylerinin İsimleri.....	171
3. 16. 4 Belgelerde Geçen Çeşitli Şehir ve Onlara Bağlı İlçe, Nahiye, Köy ve Mahalleler.....	172
3. 16. 5. Çermik'e bağlı Mezra ve Mevki İsimleri .....	173
3. 17. BELGELERDE GAYR-İ MÜSLİMLERİN OTURDUĞU YERLEŞİM YERLERİ VE BELGE NUMARALARI.....	173

3. 18. BELGELERDE GEÇEN KAMU BİNALARI VE BELGE NUMARALARI .....	174
3. 19. ÇERMİK'TE SOSYAL YAPI .....	174
3. 19. 1. Sosyal Statü .....	175
3. 19. 2. Aile .....	177
3. 19. 3. Toplumda Kadın .....	178
3. 19. 4. Evlilik ve Boşanma.....	178
3. 19. 5. Belgelerde Sıkça Kullanılan Müslüman Erkek ve Kadın İsimleri .....	179
3. 19. 6. Gayr-i Müslim Kadın ve Erkek İsimleri.....	180
3. 19. 7. Kullanılan Lakaplar .....	180
3. 19. 8. Dini Yapı .....	181
3. 19. 9. Müslim- Gayr-i Müslim İlişkileri.....	182
3.19.10. Belgelerde İsimleri Geçen İbadethaneler ve Belge Numaraları .....	182
3.20. EKONOMİK YAPI.....	183
3.20.1 Belgelerde İsmi Geçen Esnaflar ve Belge Numaraları.....	183
3.20.2. Belgelerde İsmi Geçen Osmanlı Para Birimleri ve Belge Numaraları.....	184
3. 20.3. Belgelerde İsmi Geçen Günlük Hayatta Kullanılan Eşyalar ve Belge Numaraları.....	184
3.20.4. Kullanılan Eşyaların Ekonomik Yapıyı Yansıtması.....	185
3.20.5 Kullanılan Ölçü Birimleri ve Belge Numaraları.....	186
3.21. EĞİTİM DURUMU .....	186
3.22. TARİHİ ŞAHSİYET .....	187
<b>SONUÇ .....</b>	<b>188</b>

<b>KAYNAKÇA.....</b>	<b>190</b>
<b>İNDEKS.....</b>	<b>198</b>
<b>EKLER.....</b>	<b>210</b>



## KISALTMALAR

<i>a.g.e</i>	Adı Geçen Eser
<i>a.g.m</i>	Adı Geçen Makalle
<i>a.g.s.</i>	Adı Geçen Sözlük
<b>b.</b>	Bin
<b>C.</b>	Cild
<i>D.Ü.</i>	Dicle Üniversitesi
<i>Edt.</i>	Editör
<b>EÜHFD</b>	Erzincan Üniversitesi Hukûk Fakültesi Dergisi
<i>Fak.</i>	Fakülte
<i>İ.A.</i>	İslâm Ansiklopedisi
<i>Kord.</i>	Kordinatör
<b>MEB</b>	Milli Eğitim Bakanlığı
<b>M.Ö.</b>	Millatan Önce
<b>M.S.</b>	Millatan Sonra
<b>OSAV.</b>	Osmanlı Araştırma Vakfı
<b>S.</b>	Sayı
<b>s.</b>	Sayfa
<b>SS.</b>	Sayfa Aralığı
<b>TDAV</b>	Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı
<b>TDV</b>	Türkiye Diyanet Vakfı
<b>TTK</b>	Türk Tarih Kurumu
<i>Yay.</i>	Yayın
<i>Üny.</i>	Üniversite
<i>Yy.</i>	Yüzyıl

## **GİRİŞ**

### **DİYARBAKIR VE ÇERMİK'İN KISA TARİHİ**

#### **1. DİYARBAKIR TARİHİ VE COĞRAFYASI**

##### **1. 1. Diyarbakır'ın Coğrafi Yapısı**

Diyarbakır, Ortadoğu ve Türkiye'nin en önemli şehirlerinden biridir. Türkiye'nin güneydoğu bölgesinde yer almaktadır. Şehrin denizden yüksekliği yaklaşık olarak 675 metredir. Karacadağ'ın lavları üzerine kurulan şehirde karasal iklim hâkimdir. Batı ile doğu arasında, mezopotamyanın kuzeyinde Dicle Nehri kenarında kurulmuş, Karacadağ'a sırtını dayamış bereketli topraklarıyla göz kamaştırmaktadır. (Melek & Abdullah Demir, 2009)

Kadim şehir Diyarbakır, eski çağlardan beri Akdeniz' i Basra Körfezi'ne, Karadeniz'i Mezopotamya'ya bağlayan; öte yandan Bitlis ve Van Gölü havzası aracılığıyla Azerbaycan ve İran'a ulaşan önemli yolların kesişim noktası üzerinde olduğundan her devirde önemli bir yer ve çekim merkezi olmuştur. (Yılmazçelik, 1996)

##### **1. 2. Diyarbakır Adı Nereden Gelmektedir**

Diyarbakır şehrine tarih boyunca verilen isimlerle ilgili farklı görüş ve rivayetler vardır. Şehrin adı ilk olarak Asurlu Adad Nirari (M.Ö. 1365-1336) den kalma bir kılıç kabzasında "Amidi" olarak yazılmıştır. (Diyarbakır İl Yıllığı, 1967) Hz. İbrahim (a.s.)'in neslinden Âmid b. Bülendî/Belenda'ya dayandığı gibi bir rivayet vardır. (Melek & Abdullah Demir, Eylül 2009) Süryani eserlerinde Amid veya "Beşik" anlamına yakıştırılarak gırtlak 'o' su ile O'mid, bazılarında Emit şeklinde yazıldığı görülür. (Beysanoğlu, 1998) Yunan ve "Latin kaynaklarında "Amido ve Amida"; Arap kaynaklarında "Amid" olarak geçer." Roma Döneminde Amida, Mezopotamya Eyaletinin başkentiydi. (Yediyıldız & Tomenendal, 2008)

Bölge adının Diyarbekir olarak adlandırılması ise Arap fatihlerin Hz.Ömer döneminde bölgeyi fethetmeleriyle, Rebia Arapları'nın iki büyük kabilesinden biri olup Dicle kenarlarında yaşayan Bekir b. Vail kabilesinin yayıldığı topraklara verilen Diyar Bekr veya Diyar-ı Bekr adına dayanır. (Göyünç, 1994)

Türklerin XIII. yüzyılda bölgeyi ele geçirmesinden sonra “Kara Amid” ve “Kara Hamid” adları da kullanılmıştır. (Beysanoğlu, 1998) Osmanlı Devletinin hâkim olduğu dönemde "Diyarbekir" adının eyaletin tamamına, "Amid" adının ise sadece bugünkü Diyarbakır merkezine tekabül ettiği görülmektedir. XIX. yüzyıldan sonra ise şehir merkezi için Diyarbekir ismi kullanılmaya başlanmıştır. (Yılmazçelik, 1999) M. Kemal Atatürk'ün 1937'de şehri ziyareti sırasında “Diyarbakır” adını kullanmasından sonra şehrin adı Bakanlar kurulu kararıyla “Diyarbakır” şeklinde değiştirilmiştir. (Diyarbakır İl Yıllığı, 1967)

### **1.3. İslamiyet Öncesi ve İslamiyet Sonrası Diyarbakır**

Diyarbakır'ın milâttan önce 3000'den beri bir yerleşim merkezi olduğu bilinmektedir. Bilinen ilk sakinleri Subarular, Hurriler ve Mitannilerdir. (Beysanoğlu, 1998) Şehir; Asurlar, Aramiler, Urartular, İskitler, Medler, Persler, Makedonyalılar, Selevkoslar, Partlar, Ermenilerden sonra Romalılar tarafından idare edildi. Roma İmparatoru Konstantin döneminde (330-377) surlar bugünkü sınırlarına genişletildi. Daha sonra gelen imparatorlar döneminde de surların onarılıp tahkim edildiği ve 6. yüzyılda surların tamamlandığı ileri sürülebilir. (Parla, 2005)

Hız.Ömer döneminde, İyaz bin Gunm (Ganem) komutasındaki İslam ordusu 5 aylık bir kuşatmadan sonra H.18, M. 639'da, şehri fethetti. (Diyarbakır İl Yıllığı, 1967)

Şehrin Müslümanların eline geçmesinden sonra sırayla Emevîler (661–750), Abbasiler (750–869), Şeyhoğulları (869–899), Hamdanoğulları (899-930), Büveyhoğulları (978-984), Mervâniler (984–1085), Büyük Selçuklular (1085–1093), İnalğulları (1097–1142) Nisanoğulları (1142–1183), Artuklular (1183–1232), Mısır ve Şam Eyyubileri (1232–1240), Anadolu Selçukluları (1240–1302), Mardin Artukluları (1302–1394), Timur

(1394–1401), Akkoyunlular (1401–1507), Safevîler (1507–1515) şehre egemen oldular. (Beysanoğlu,1998)

#### 1.4. Osmanlılar Döneminde Diyarbakır

Safevi Devleti'nin kurucusu Şah İsmail 1507 yılında Diyarbakır'ı hâkimiyeti altına aldıktan sonra valiliğe Usturalı Muhammed Han'ı atadı. (Gündüz, 2014) Safevîler'in elinde bulunan Diyarbakır, önemli bir sınır şehriydi ve buranın alınması Osmanlı devleti için önem arz etmekteydi. (Uzunçarşılı, 1983)

Yavuz Sultan Selim, 23 Ağustos 1514'te Çaldıran Savaşı'nda Şah İsmail'i mağlup ettikten sonra, faaliyetlerini Doğu Anadolu'nun Osmanlı Devleti'ne bağlanması meselesi üzerinde yoğunlaştırmış ve aslen Bitlisli olan bölgede sözü geçen Şeyh Hüsameddin'in oğlu tarihçi İdris'i Kürt bölgesini Osmanlıya bağlamak amacıyla görevlendirdi.

İdris-i Bitlisî'nin çalışmaları sonuç vermiştir. İdris-i Bitlisî'nin tavsiyesi üzerine, o sırada Bayburt'ta bulunan Bıyıklı Mehmet Paşa ve Rum Beylerbeyi Şadi Paşa Yavuz Sultan Selim tarafından Diyarbakır'ın fethine görevlendirildi. Osmanlı kuvvetleri 10 Eylül 1515'te şehri teslim aldı. (Göyünç, 1994) 4 Kasım 1515'te Bıyıklı Mehmed Paşa Diyarbakır Beylerbeyliğine getirilmesiyle Diyarbakır Osmanlı'nın 5. eyaleti olarak teşkilatlandırıldı (Yılmazçelik, 1996). Diyarbakır'ın idari statüsünü İdris-i Bitlisi düzenlemiştir (Yediyıldız & Tomenendal, 2008). Olaylarda büyük rol oynayan İdris-i Bitlisî'ye de Yavuz Selim tarafından birçok hediye gönderilmiştir.

Sultan Süleyman, Diyarbakır vilayetini 1518 yılında tahrir ettirip vezirlik rütbesinde bir eyalet haline getirmiştir. Klasik Osmanlı idari sisteminde ülke “vilayet veya eyalet” diye adlandırılan büyük idari ünitelere bölünmekte ve eyaletleri “sancaklar” oluşturmaktaydı. Eyalet ve sancakların merkezi durumunda olan şehirler, aynı zamanda idari merkezdi. (Pıçak, 2018) Diyarbakır, Osmanlı tarihi boyunca önemini korudu.

## 2. ANA HATLARIYLA ÇERMİK TARİHİ VE COGRAFYASI

### 2.1. Çermik'in Coğrafi Yapısı

Diyarbakır'ın en güzel ilçelerinden biri olan Çermik, doğası ve kendine özgü yapısıyla önemli yerleşim yerlerinden biri olmuştur. Çermik; Doğu Anadolu coğrafi bölgesinin "Yukarı Fırat Bölümünde" yer alır. Deniz seviyesinden 685 metre yükseklikte kurulmuştur. Bölge sularının bir kısmı Dicle Nehrine dökülürken bir kısmının Fırat Nehrine dökülmesi bakımından coğrafyasının su bölüm çizgisinde olduğu anlaşılır. (Meşeli, 2005)

Çermik ilçesini Doğudan Ergani; Batıdan Gerger (Adıyaman); Kuzey-Batı ve Kuzeyden Çüngüş; Güneyden Siverek (Şanlıurfa) ilçeleri çevrelemektedir. Çermik ilçe merkezi, Diyarbakır'ın kuzeybatısında, Sinek Çayı kıyısında uzanan Heykel ve Kale dağları ile çevrili olup Diyarbakır'a uzaklığı yaklaşık 90 Km'dir. İlçeyi kuzeyden Güneydoğu Toroslar'ın devamı olan dağlar çevreler. Kuzeybatısında Gelincik, kuzeyinde Büyük Heykel, batısında Aşukar, güneyinde ise Petekkaya sırtları yer alır. Sinan Dağı ilçenin kuzeybatı tarafındaki Gelincik Dağı'nın orta kısmında yer alır. İlçenin önemli akarsuları; Midye çayı, Sinek çayı, Beyliksuyu Madrapsuyu, Sinansuyu ve Gözsuyu'dur. İlçe yer altı suları bakımından zengindir. Mineral yönünden zengin Çermik Kaplıcaları önemli turizm kapasitesine sahiptir. (Bozdoğan & Işık , 2012)

### 2.2. Çermik İsminin Kökeni ve Anlamı

İsmin kökeni tam olarak bilinmemekle beraber bazı rivayetleri ele alacağız. Çermik bölgesi, "Küçük-Arsaklı (Arşakuni) devleti çağında (66-429), Alanik Eyaleti'nin bir sancağıydı. Siirt'ten Birecik'e ve Çermik'ten Cizre'ye kadar Yukarı-Dicle bölgesiyle Fırat solundaki yerleri içerisine alan geniş Alanik Eyaleti bölgeleri anılırken, buradan Cermuk adıyla bahsedilmekte ve 7. sancak olduğu anlatılmıştır. (Kırzioğlu, 1956)

Bir başka kaynakta ise, "Aberne" olarak anılan ilçe daha sonraları Eski Oğuzların egemenliğinde iken sıcak su kaynağı anlamına gelen "Cermug" adını almıştır.



Diyarbakır'da valilik yapmış olan Arifi Paşa, Çermik seyahati sırasında günlüğüne Çermik'in ismini, “*Çermik lafzının aslı Çermük'dür ki Ermenice manası ılıca yani Kudret Hamamı demektir.*” diye not düşer. (Öztürk & Yılmazçelik , 1998) “Sıcak Su” anlamına geldiği ile ilgili görüşler de vardır. (Işık, 2013) Bu görüşler dışında ilçe Cemük, Cemug, Çermük, Çermog, Çermug ve Çermuk olarak adlandırılmıştır.

### 2.3. Çermik'in Tarihçesi

Çermik'in 16 km. kuzeydoğusunda bulunan Sinek Çayı, Kayaaltı Sığınağı'nda kaya resimleri ve figürleri bulunmuştur. Bu resimlerin ve figürlerin varlığı buranın yerleşim yeri olarak kullanımının Paleolitik ile Mezolitik çağa kadar dayandığını gösterir. (Üzülmez, 2012)

Çermik'in tarihi gelişimi Diyarbakır'ın tarihi gelişiminden ayrı düşünülemez. Hz. Ömer döneminde İslam ordusunun 639'da Diyarbakır'ı fethetmesiyle Çermik de İslam topraklarına katılmıştır. 16. yy'da yazılan “Şerefname” adlı eserden anlaşıldığı kadarıyla Osmanlı'nın bu bölgeyi almasına kadar Çermik Sancağı ve çevresindeki beylerin sülalesi Buldukaniler'e dayanmaktadır. (Haspolat Y. K., 2014) Diyarbakır'a hâkim olan güçler Çermik'i de hâkimiyeti altına almışlardır. Tarihi seyir içinde bunu kolaylıkla görebiliriz. Çermik kronolojik olarak şu medeniyetlerin hâkimiyeti altında kalmıştır.

- 1-) Hurri Mitanni Dönemi (M.Ö. 3500-1260)
- 2-) Asurlular Dönemi (M.Ö. 1260-775)
- 3-) Urartular Dönemi (M.Ö. 775-736)
- 4-) Asurlular Dönemi (ikinci defa) (M.Ö. 736-653)
- 5-) İskitler Dönemi (M.Ö. 653-625)
- 6-) Medler Dönemi (M.Ö. 625-550)
- 7-) Persler (M.Ö. 530-331)
- 8-) Büyük İskender (M.Ö. 331-323)
- 9-) Selevkoslar (M.Ö. 323-85)

- 10-) Armenia (M.Ö. 85-69)
- 11-) Arsaklar (M.Ö. 66-M.S. 395)
- 12-) Roma Dönemi (M.Ö. 395-639)
- 13) İslam Devleti Dönemi (639-661)
- 14) Emeviler (661-750)
- 15) Abbasiler (750-869)
- 16) Şeyhoğulları (869-899)
- 17) Abbasiler (ikinci Defa) (899-930)
- 18) Hamdani (930-978)
- 19) Büveyhoğulları (978-984)
- 20) Mervaniler (984-1085)
- 21) Selçuklular (1085-1095)
- 22) İnaloğulları (1095-1142)
- 23) Nisanoğulları (1142-1185)
- 24) Artuklular (1185-1232)
- 25) Eyyubiler (1232-1240)
- 26) Anadolu Selçukluları(1240-1302)
- 27) Artuklular (İkinci Defa) (1302-1394)
- 28) Timur (1394-1401)
- 29) Karakoyunlular(1401-1420)
- 30) Akkoyunlular(1420-1507)

31) Safeviler (1507-1515)

32) Osmanlılar Dönemi (1515-1923) (Bozdoğan & Işık , 2012)

#### **2.4. Osmanlı Döneminde Çermik**

Osmanlı hükümdarı Yavuz Sultan Selim ile Safevi hükümdarı Şah İsmail Çaldıran Savaşı'nda (1514) karşılaştı. Şah İsmail'in yenilmesinden sonra Yavuz Sultan Selim, Diyarbakır'ı Osmanlıya bağlamak için bölgede sözü geçen İdris-i Bitlisi'yi görevlendirdi. Onun çalışmaları sonucu halk, Osmanlı Devletine bağlandı. Bıyıklı Mehmet Paşa'nın orduyla Diyarbakır'a gelmesiyle beraber bölge Osmanlı'nın hâkimiyetine girdi. (Göyünç, 1994)

Diyarbakır'ın fethinden sonra çevrede Safevilerin elinde kalan son yerlere fetih hareketleri düzendi ve kısa sürede sonuç verdi. Yavuz Sultan Selim'in Mısır seferi sırasında 15 Aralık 1516'da Çermik, Safeviler'den alındı. Fetih, Mırdasi Beyleri Kemah Emîri Karaçinoğlu Ahmed Bey tarafından gerçekleştirilmiştir. (İlhan, 2000) Fetih haberi Sultan'a Mısır seferi sırasında müjdelendi. (Haspolat Y. K., 2014)

Fetihten sonra Diyarbakır'ın idari taksimatını İdris-i Bitlisi yaptı. Bu yapıda üç farklı sancak mevcuttur. Bir bölümü klasik Osmanlı sancağı şeklinde, ikincisi hükümet denen sancaklar, üçüncüsü yurtluk-ocaklık denen ve Çermik'in de dâhil olduğu sancak türüydü. Son sancak tımar sistemine göre idare edilirdi; sancak yerel bir bey tarafından yönetilirdi. (Yediyıldız & Tomenendal, 2008)

Çermik, 1883'te Ergani Sancağı'nın kazası olmuştur. 1890'da Siverek'in sancak yapılmasıyla buraya bağlandı. Kurtuluş savaşının kazanılmasından sonra 1924'te Diyarbakır'a bağlı bir ilçe olarak teşkilatlandırıldı. (Bozdoğan & Işık , 2012 ,Işık, 2013)

## BİRİNCİ BÖLÜM

### ŞER'İYE SİCİLLERİ

#### 1.1. Tanımı, Ortaya Çıkışı ve Önemi

Sicil kelimesi sözlükte; okumak, kaydetmek ve karar vermek anlamlarına gelmektedir. Terim olarak ise; insanlarla ilgili bütün hukuki olayları, kadıların verdikleri karar suretlerini, hüccetleri ve yargıyı ilgilendiren çeşitli yazılı kayıtları ihtiva eden defterlere şer'îye sicilleri denir. (Akgündüz A. 1988) Bir başka tanım da şöyledir: Osmanlı Devleti'nde, kadıların görev yaptıkları yerlerde sosyal hayata dair; askerî, siyasî, sosyo-ekonomik olayları, kayıt altına aldıkları defterlere; Şer'îye Sicil Defterleri denir. (Yılmaz, 2017)

Şer'îye sicilleri “kadı defterleri”, “kadı sicili”, “kadı sicilleri”, “zapt-ı vekayi” veya “şer'îye sicil defterleri” gibi çeşitli şekillerde isimlendirilmektedir. Bazı dönemlerde bunlardan “Osmanlı Mahkeme Kayıtları” veya “Osmanlı Mahkeme Sicilleri” gibi farklı isimlendirmeler de yapılmıştır. (Akgündüz , 1988)

H. Muhammed öncülüğünde ilk İslam devleti kurulduktan sonra İslam peygamberi devlet başkanı ve başhakim olarak davaları karara bağlamıştır. Fakat bu davaların kayıtları tutulmamıştır. Şer'îye sicillerinin ne zaman ortaya çıktığı ile ilgili sorun tam olarak çözülememiştir. (Uğur, 2010) Bununla birlikte bazı görüşler de şöyledir: Şer'îye sicillerinin başlangıcı H. 120'ye dayandırılır. Kufe kadısı Abdullah bin Şübrime dava sayısının artması üzerine çıkan kararları tescillemeye başlamıştır. (Öztürk S. , 1995) Diğer rivayet Emeviler döneminde Muaviye'nin Mısır kadısı olan Süleym b. İtir daha önce hüküm verilen bir miras davasına itiraz üzerine sonradan benzer sorunların yaşanmaması için kayıt tutmuştur (Aydın M. , 2002).

Selçuklular dönemine ait kayıtlar elde olmadığından yorum yapılamamaktadır. Osmanlı Devleti'nde ise şer'îye sicillerinin en erken tarihli örneklerine Bursa'da rastlanır. 1455 tarihli bu defterler XIX. yüzyılın ikinci yarısında yeni mahkemelerin kurulması

sebebiyle içerdiği konular açısından bir daralmaya uğramışsa da XX. yüzyıl başlarına kadar düzenli biçimde tutulmuştur. Sicillerin devlet tarafından korunmaya başlanması 1290 (1873) Sicillât-ı Şer'îyye ve Zabt-ı Deâvî Cerîdeleri Haklarında Tâlimat ile olmuştur (Uğur, 2010).

Osmanlı Devleti'nin yıkılmasından sonra 5-6 asra ait önemli bilgiler veren belgelerin gelecek nesillere daha rahat ulaşması araştırmacıların daha iyi faydalanabilmesi için Maarif Vekâleti 3 Kasım 1941 tarih ve 4018/2182 sayılı kararı ile değişik yerlerde bulunan sicillerin müze ve kütüphanelere devredilmesini sağlamıştır. 1991'de Kültür Bakanlığının kararı ile İstanbul Şer'îyye Sicili Arşivi dışında kalan siciller Ankara'da Millî Kütüphane'de toplanmıştır. (Gedikli, 2005) Toplamda 20.000 defter ve 500.000 sayfa olduğu belirlenmiştir. (Gürkan, 1988)

Osmanlı mahkeme defterleri sadece hukuk tarihi bakımından değil, Osmanlı Devleti'nin sosyal, siyasî, iktisadî ve kültürel tarihi bakımından son derece önemli birer bilgi kaynağıdır. Bu defterlerde biz sadece mahkemeye intikal etmiş hukukî ihtilafları değil, vergi kayıtlarını, vakıf senetlerini, bağış, kira, satış, ödünç gibi her türlü hukukî işlemleri, pazarlarda satılan ürünlerin ve ticarî malların listesini, fiyatlarını, miras taksimlerini, terekeye dâhil olan eşyayı, kamu binalarının imar veya tamir bilgilerini, meslek kuruluşlarının faaliyetlerini, esnafın tâbi olduğu standartları, evlenme ve boşanma kayıtlarını, merkezden gelen ferman ve hükümlerin suretlerini, kısaca Osmanlı siyasî, iktisadî ve sosyal tarihinin zengin bir özetini bulmaktayız (Erol & Kılıç , 2011). Bu durum 16 ve 17. yüzyılda Anadolu'da etkili olmuş isyanlarla ilgili bilgi elde etmeye kadar çok çeşitli konuları açıklığa kavuşturmada ziyadesiyle faydalı olmaktadır (İlgürel, 1974).

Belgelerde kadının sadece bir yargıç olmadığı, yerine göre mahallin idarî ve mülkî yöneticisi, yerine göre vergi müfettişi veya noter veyahut Osmanlı ordusuna lojistik destek sağlayan bir askerî görevli olduğu anlaşılır. Bu denli bilgi, bu çeşitlilik ve zenginlikte hiçbir kitapta, hatırat yahut seyahatnâmede veya arşiv belgelerinde bulanmaz. (Erol & Kılıç , 2011)

## 1.2. Şer'iyeye Sicillerinin İçerdiği Belge Çeşitleri

Siciller, tutuluş tarzlarına göre üçlü bir ayırım içinde değerlendirilebilir: Tereke, vekâlet, hüccet, i'lâm gibi yalnızca bir konuya ait kayıtların bulunduğu defterler birinci grubu oluşturur.

“Sicil-i mahfûz” denilen bir tarafına evlenme-boşanma, alacak-verecek, alım-satım, nafaka, vakıf, hibe, cürm-cinayet gibi mahalli olaylar ve “sicill-i mahfûz defterlü” denilen öteki tarafına merkezden gelen ferman, berat, buyuruldu, izinname gibi belgeler kaydedilen defterler ikinci içinde düşünülebilir.

Kayıt sırasında konu, hatta tarih sırasına dikkat edilmeden tutulan defterler de ayrı bir grup oluşturur. Ama bu üçlü ayırma her zaman uyulduğu da söylenemez. (Gedikli, 2005)

## 1.3. Kadıların Tuttukları Bazı Belge Türleri

### 1.3.1. Hüccet

Kadının herhangi bir konu hakkında hükmünü içermeyen taraflardan birinin itirafı ile diğerinin kabulüne dayalı ve belgeyi düzenleyen hâkimin mühür ve imzasını taşıyan belgedir (Bayındır, 1999). Tanzimattan sonraki Osmanlı mevzuatında hüccet tabiri yerine senet mefhumu da kullanılmıştır. Şer'i hüccetlere senedat-ı şer'iyeye denmiştir. (Akgündüz A. , İslam Hukukunun Osmanlı Devletinde Tatbiki: Şer'iyeye Mahkemeleri ve Şer'iyeye Sicilleri, 2009). Sözcükte vesikâ, delil, senet gibi anlamlara gelir (Devellioğlu, 2002). İstılah da Osmanlı diplomasisinde şer'i mahkemelerde iki tarafın uzlaşması ve kadının bunu kabul ettiğine dair belgedir. Bir nevi noter belgeleri gibidir. (Kütükoğlu, 1994) Birçok farklı konuda bu belgeler düzenlenebilir.

### 1.3.2. İ'lâm

Sözlükte bildirme, bildirilme, anlatma anlamına gelir. Herhangi bir davanın kadı tarafından nasıl hükme bağlandığını gösteren resmi belgedir (Devellioğlu, 2002). Terim olarak; şer'i bir hükmü ve altında kararı veren kadının imzâ ve mührünü içeren yazılı

belgeye denir. Hüküm verilmesi açısından diğer belge türlerinden ayrılır (Akgündüz A. , İslam Hukukunun Osmanlı Devletinde Tatbiki: Şer'îye Mahkemeleri ve Şer'îye Sicilleri, 2009). Sulh, kısas, diyet, bina keşfi, zina, hırsızlık, vakıf , içki içme, Ramazan ayı veya Kurban Bayramı'nın tespiti gibi konularda i'lâmlar verilirdi.

### **1.3.3. Ma'rûz**

Ma'ruzât, alt makamlardan üst makamlara takdim edilen şifâhi veya yazılı olarak ifade edilen beyanatlardır (Pakalın, 1993).

Kadılar açıkladığımız kavramlar dışında da resmi yazışmalarda bulunabilirler. Buyruk ve fermanlara uygun olarak ilgili işleri yapabilirler. Yerlerini bir nâibe bırakabilirlerdi.

## İKİNCİ BÖLÜM 399 NOLU ÇERMİK ŞER'İYYE SİCİLİNİN (1-119. SAYFALARININ) TRANSKRİPSİYONU VE ÖZETLERİ

### 2.1. ÇERMİK ŞER'İYYE SİCİLLERİ

Bu çalışmanın temel kaynağı olan Çermik Şer'iyye Sicilleri'nin mikrofilmleri, Ankara Başbakanlık Osmanlı Arşivi Genel Müdürlüğünde bulunmaktadır. 399 Nolu Çermik Şer'iyye Sicilleri, Başbakanlık Osmanlı Arşivi Genel Müdürlüğü'nden mikrofilm olarak temin edilmiştir.

Arşivler Genel Müdürlüğü Başbakanlık Osmanlı Arşivinde Çermik ilçesine ait 7 defter bulunmaktadır. En eski defter 405 numaralı H.1310-1311 (M.1892/1893) defterdir. En erken Çermik şer'iyye sicilli 399 numaralı H.1328-1330 (M.1910/1912) yıllarına ait defterdir. Bu defterlerden 400-401 ve 405 nolu defterler daha önce çalışılmıştır.

Çermik şer'iyye sicilleri aşağıdaki tarihleri ihtiva etmektedir.

399. H.1328-1330	( M.1910-1912 )
400. 1312-1315	( M. 1894-1897 )
401. 1315	( M. 1897 )
402. 1309-1315	( M. 1891-1897)
403. 1316-1317	( M. 1898-1899 )
404. 1324-1326	( M. 1906-1908 )
405. 1310-1311	( M. 1892-1893 )

*399 Nolu Çermik Şer'iyye Sicillerinin Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi (1-119.s)* isimli bu çalışmada 399 Nolu sicil, H. 1328-1330/ M. 1910-1912 tarihleri



arasındaki dönemini ihtiva eden belgeleri kapsamaktadır. İncelenen bu sicil 60 varak, 119 sayfadan oluşmaktadır. Belgelerin tarihleri sırasına göre yazılmamıştır. Belgelerin tarihlendirmesi hicri takvime göre yapılmıştır.

## 2.2. METİN TRANSKRİPSİYONUNDA UYGULANAN METOD

399 Nolu Çermik Şer'iyeye Sicili'ndeki belgeler büyük çoğunlukla okunmuş olmakla birlikte okunamayan, yanlış okunmasından çekinilen yerler, belgelerde kullanılan mührün tahrip ettiği bazı kısımlar okunamadığından (...) şeklinde gösterilmiştir. Okunan fakat emin olunamayan kelimelerin sonunda ( ? ) işareti kullanılmıştır. Basımdan veya mikro filminden vb. sebeplerle okunamayan yerlerde (Okunmuyor) eksik yazı olan yerlerde (yazı yok) şeklinde belirtilmiştir.

399 Nolu sicilde sayfalar kendinden numaralandırılmıştır. Bu numaralandırma “ 1, 2, 3 ...” şeklinde yapılmıştır. Ayrıca eksik olan belgeler dipnotlarda “Eksik belge” şeklinde belirtilmiştir. Belgeler “1/1, 2/2” şeklinde numaralandırılmıştır. Sayılarda birinci kısım sayfa numarasını, ikinci kısım belge numarasını belirtmektedir. Her kaydın sonunda yer alan hicrî takvim, miladî tarihe çevrilmiştir.

Sicilde Türkçe fiiller imla bakımından çok farklı şekillerde yazılmış olabilmektedir. Bu sebeple bu tür farklı imla ile yazılan fiiller için günümüz Türkçesi esas alınmış ve bir imla birliği oluşturulmaya çalışılmıştır. Edüb, idüb, edib gibi üç farklı şekilde yazılan etmek yardımcı fiili için “edip” imlası kabul edilmiştir. Buna benzer alub-alıb, deyü-diye, içün-için, iderek-ederek, berü-beri, amuca-amca gibi örneklerde olduğu gibi günümüz imlası ile yazılmıştır.

Türkçe'de kullanılan yaygın nispet -ye'leri şeddeli okunmuştur. (şer'iyeye, vasiyye gibi) Özel isimlerden sonra gelen hal ve iyelik ekleri apostrof işareti ile ayrılmıştır (Ahmed Bey'in) gibi. Millet ve dil isimleri büyük harfle başlatılmıştır. (Ermeni-Yahudi gibi)

Harf-i tarifile başlayan isimlerde harf-i tarif satır başında olmadıkça küçük harfle yazılmıştır. (el-Hac gibi) Özel isimlerden önce gelen meslek isimleri büyük harfle başlatılmıştır (Terzi Ali, Kasab Mustafa gibi).

Masdar, fail ve sair kelimelerin harf-i cerle kullanıldığı, kefilu bi'l-mal, ga'ibu ani'l-meclis gibi tamlamalarda kefil bi'l-mal, ga'ib ani'l-meclis yazımları tercih olunmuştur.

Harf-i tarifli tamlamalarda u'lu geçişler tercih olunmuştur: Şühudu'l-hal, sali fu'z-zikr, marru'z-zikr, malumu'l-esami gibi. Tamlama bulunmayan kelimelerde sesliden sonra gelen sessizin kalın veya ince okunuşu veya kullanımına göre belirlenmiştir: muhala'a, mütekarrir gibi.

Harf-i cer ve edatlar bir arada kullanıldığında bitişik yazılması tercih edilmiştir: fima, keyfema, hasbema gibi. Harf-i cer ve edatlar tek başına geçtiğinde ise herhangi bir kelimeyle birleştirilmemiştir: ma vaka'a, an nakd gibi.

Arapça kelimelerde geçen hemze ( ' ) ile ayn harfi ( ' ) ile gösterilmiştir. Kaf ve gayn ile başlayan uzun hecelerde a, ı, u üzerinde düz çizgi kullanılmıştır. (kânun, bakî, gâib ani'l-meclis örneklerinde olduğu gibi). Ancak "kadı" gibi çok kullanılan kelimelerde herhangi bir işaret kullanılmamıştır.

### 2.3. 399 NOLU ÇERMİK ŞER'İYYE SİCİLİNİN (1-119. S.) ÖZETLERİ VE TRANSKRİPSİYONU

4/3

**Siverek sancağına mülhak Çermik kazâsının Kal'a mahallesi nisvanından Fatma bt. Osman'ın babasından kalan miras hissesini erkek kardeşi Mehmet bin Osman'dan almak için açılacak davada Hüseyin Ahmet b. Mehmed'i vekil tayin etmesi hüccetidir.**

Diyârbekîr vilâyet-i celîlesi dâhilinde Siverek sancağına mülhak Çermik kazâsının Kal'a mahallesi nisvanından şahsı kazâ-yı mezbûrun Tepe mahallesi ahâlîsinden Hüseyin b. Mustafâ b. Hüseyin ve Çukur mahallesi ahâlîsinden İbrahim b. Dursun tâ'rîfleriyle mu'arefe Fatma bt. Osman nâm sâhib-i arzuhâlde meclisde mahalle-i mezbûrenin ahâlîsinden Hüseyin Ahmet b. Mehmed mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm ve ta'bir-i ani'l-merâm edib Çermik'in Tepe mahallesinde sâkin iken vefât eden pederim Osman b. Hasan'ın emvâl-i menkûl ve gayr-i menkûlesinden hissesine isabet eden metrûkât tereke-i mezkûrede vaz'-ı yed olan li-ebeveyn er karındâşım Çermik'in Tepe mahallesinde Mehmed b. mezbûr Osman'dan taleb ve da'vaya müdde'î ve müdde'â 'aleyh sıfatlarıyla muhâkeme ve mürâfa'a ve muhâsama ve muhâvere ve ikâme-i şuhûd ve istima'ına ve taleb-i tahlîf ve istihsâl-i hükme ve istihsâl eylediği hükmü teblîğ ve tebellüğe tenfiz-i hükm ta'kîbine ve kendi imzâsıyla istid'a ve levâyih tanzîm ve takdîm ederek evrâk-ı resmiyenin teblîğ ve tebellüğüyle temyîz-i da'vaya ve icrâ dâ'iresine mürâca'at taleb-i hacze fekk-i hacze ve lede'l-hâce âheri tevkîle ve inde'l-iktizâ sulh ve ibrâya ve'l-hâsıl şer'an ve kânûnen ve bidâyeten ve istînâfen ve temyîzen ve i'âdeten ve reddin ve i'tirâzen ben her ne yapmağla mükellef isem mükellef olduğum umûr ve husûsâtta şer' ve kânûnun bana bahş etmiş olduğu selâhiyetin kâffesini husûs-ı mezkûrun mütevâkîf olduğu umûrun küllîsini icrâ ve ifâya tarafımdan hâzır-ı mezbûr Hüseyin'i vekâlet-i mutlakâ-i sahîha-i şer'iyye vekîl-i naîb-i menâb nasb ve ta'yin eyledim dedikte vekîl-i mezbûr Hüseyin dahi vekâlet-i mezkûreyi ber-minvâl-i muharrer kabûl ve hizmet-i lâzimesini kemâ-hiye-hakkuhâ icrâya iltizâm eyledikte gibbe't-tasdîki's-şer'î ma vaka'a bî't-taleb ketb olundu.

Hurrire fi'l-yevmi'l-aşir min-şehr-i zi'l-ka'de li-sene semâniye ve'l-işrîn ve selâse mi'e ve elf. (10 Zi'l-ka'de 1328/13 Kasım 1910)

Şuhûdü'l-hâl

Çermik'in Tepe mahallesinden Hüseyin b. Mustafâ b. Hüseyin

Çukur mahallesinden İbrahim b. Dursun

4/4

**Siverek sancağına mülhak Çermik kazâsının Çolan karyesi sâkinlerinden iken vefat eden Hasan b. Hasan Abdullah'ın çocukları Hüseyin, Fatma ile Gülli'nin vakt-i rüş ve sedatlarına değin Hüsna bt. Osman'ın vasi olmasına dair hüccettir.**

Diyârbekîr vilâyet-i celîlesi dâhilinde Siverek sancağına mülhak Çermik kazâsının Çolan karyesi sâkinlerinden iken bundan mukaddem vefât eden Hasan b. Hasan Abdullah'ın sulbî sağır oğlu Hüseyin ile sulbî sağır kızları Fatma ile Gülli'nin vakt-i rüş ve sedâtlarına değin tesviye-i umûrlarına kîbeli'ş-şer'den vasî-i mensûbları bulunan sağırâtân-ı mezbûrânın li-ebeveyn amcaları Mehmed'in tahakkuk ve tezahür eden hıyânete mebni azl ve ihrâç olub beraber emânet ile müarrafâ ve istikâmet ile mevsûfe her vecihle vasîyet 'uhdesinden gelmeye kadir ettiğı zeyl-i vesîkada isimleri muharrer kesân-ı müslîmîn ihbârlarıyla inde'ş-şer'il-enver zâhir-i mübeyyin olan işbu bâ'isü'l-vesîka sağırân-ı mezbûrânın li-üm ceddeleri bulunan Hüsna bt. Osman sağır-ı mezbûr Hüseyin ile sağırân-ı mezbûratan Fatma ile Gülli'nin vâkt-i rüşd ve sedâtlarına değin tesviye-i umûrlarına vasî nasb ve ta'yin olduğu ber-vech-i muharrer vesâyet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzimesini edâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın ma vaka'a bî't-taleb ketb olundu. Hurrire fi'l-yevmi'l-aşir min-şehr-i zi'l-ka'de li-sene semâniye ve'l-işrîn ve selâse mi'e ve elf. (10 Zi'l-ka'de 1328/ 13 Kasım 1910)

5/5

**Çermik kazâsının Çolan karyesi sâkinlerinden iken vefât eden Hüseyin b. Hasan b. Abdullah'ın çocukları Hüseyin, Fatma ve Gülli'ye yetişkinlik çağına kadar Hüsna bt. Osman'ın vasi olarak tayin edilmesi ve miras kalan malların belirlenmesi hüccettir.**

Diyârbekîr vilâyet-i celîlesi dâhilinde Siverek sancağına mülhak Çermik kazâsının Çolan karyesi sâkinlerinden iken bundan mukaddem vefât eden Hüseyin b. Hasan b. Abdullah verâseti kendisinden mukaddem vefât eden zevce-i menkûha-i medhûlü Hâtîce bt. (yazı yok) mütevellid sulbîye-i kebîre kızları Sultan b. Redife ve diğere zevcesi Âişe bt. Hasan'dan mütevellid sulbî sağır oğlu Hüseyin ile sulbîye-i sağıre kızları Fatma ile Gülli'ye münhâsıra olduğu inde'ş-şer'îl-enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra sağırân-ı mezbûrânın tesviye-i umûrlarına vasî nasb olunan li-ebeveyn amcaları Mehmed b. Hüseyin vasî nasb edilmiş ise de terekesi kable't-tahrîr verese-i kibârın hisseleri îtâ-i sağırânı ile mezbûrânın hisseleri müvekkil ittihaz eylediğı tahakkuk etmekle kıbeli'ş-şer'i'den ... etmemek sağırân-ı mezbûrânın tesviye-i umûrlarına li-üm cedleri Hüsna bt. Osman vasî nasb ve ta'yîn olunarak kazâ-yı mezbûrânın taleb ve marifeti'ş-şer'iyle sağırân-ı mezbûrânın tereke-i mezbûreden hisseleri olundukta izâma ... zevç-i mezbûreye teslîm edilen tereke ber-vech-i zir beyân olunur. Hurrîre fi'l-yevmi'l-aşir min-şehr-i zi'l-ka'de li-sene semâniye ve'l-işrîn ve selâse mi'e ve elf. (10 Zi'l-ka'de 1328/13 Kasım 1910)

	Adet	guruş
Küçük kazân	1	100
Teşt	1	20
Sahan	4	30
Lengeri	1	3
Tava	1	6
Küçük sitil	1	5
Üsküre	1	6
Saplı	1	5
Büyük Sitil	1	10
Çuval	3	20
Timur	1	5
Şinik	1	5
Harbul	2	7
Haral	2	30
Tut şalı	1	30

Haral	1	5
Üzüm şalı	1	2
Küp	6	20
Torba	2	8
Çift Temuri	1	10
Balta	1	5
Yatak	2	100
Kevgir	1	10
Saç	1	5
Palas	1	11
Değirmen	1	20
Bastık bezi	4	8
Orak	1	2
Gaş ve sükan	6	60
Keçi	4	180
Oğlak	2	50
Öküz	1	250

Karye-i mezbûrada vâki‘ Süleyman b. İbrahim tarlası garben dere, şarkan Zülfikâr Ağa, cenûben Mehmet b. Hasan tarlasıyla mahdûd bir kıt‘a susuz tarla Çolan karyesi toprağında Sa‘îd Pınarı mevki‘inde şarkan Zülfikâr Ali şimâlen tarîk-ı âmm garben Ali Bekir cenûben tarîk-ı âmm ile mahdûd bir kıt‘a meşe.

Karye-i mezbûrada vâki‘ şimâlen Ömer Derviş garben tarîk-ı âmm, şarkan hisse-i Ali Bekir, cenûben tarîk-ı âmm ile bir bâb hâne Hasud karyesi toprağında vâki‘ şarkan yerinin şimâlen Mollâ Zülfikâr, garben Mehmed Keyha, cenûben Mehmed Hâmid tarlalarıyla mahdûd kıt‘a sulu tarla karye-i mezbûrenin ... mevki‘inde şarkan Zülfikâr b. Ali, şimâlen tarîk-ı âmm garben Ali Bekir cenûben tarîk-ı âmm ile mahdûd iki kıt‘a bağ.

Yekûnü’t-tereke

Guruş 1030

0030 Resm-i Kısmet 25 Kaydiye 4 Pul 1  
1000

Mine'l-ihracât 30

Sahhü'l-bâkî beyne'l-verese taksîm olan  
Guruş 1000

Hisse-i bn. sagîra mezbûr Hüseyin  
Guruş –500

Hisse-i bt. sagîra mezbûra Fatma  
Guruş 250

Hisse-i bt. mezbure Gülli  
Guruş 250

Sernâme-i defterde muharrer olub sagîr-i merkûmanın hisselerine intikâl eden emvâl-i menkûleden ber-vech-i bâlâ guruş vasîleri bulunan Hüsna li-ecli ... eylediği ve emvâl-i gayr-i menkûl dahi ve verese-i kibâr meyânlarında müştereken tasarruf edeceklerini huzûr-ı şer'ide ikrâr etmeleriyle işbu mahalle şerh verildi.

**6/6**

**Siverek sancağına mülhak Çermik kazâsına tâbi' Sinek karyesi sâkinlerinden iken bundan iki sene mukaddem vefât eden Ramazân b. Ömer'in mirasının bölüşümü hüccetidir.**

Diyârbekîr vilâyet-i celîlesi dâhilinde Siverek sancağına mülhak Çermik kazâsına tâbi' Sinek karyesi sâkinlerinden iken bundan iki sene mukaddem vefât eden Ramazân b. Ömer verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Keziban bt. Ahmet ile sulbî sagîr oğulları Hüseyin ve Cemil'e münhâsıra olub tashîh-i mesele-i mîrâsları on altı sehmden olmağla sihâm-ı mezbûreden iki sehmi zevce-i mezbûre Keziban'adır, yedişer sehmlerle on dört sehmi sagîrân-ı mezbûrân Hüseyin ile Cuma'ya münhâsıra olub sagîrân-ı mezbûrânın tesviye-i umûrlarına muktedir ve her cihetle vesâyet 'uhdesinden gelmeye kadir idüğü karye-i mezkûre heyet-i ihtiyâriyenin ihbar şehâdetleriyle zâhir ve numâyân olan sagîrân-ı

merkûmânın vâlideleri mezbûre Keziban kibli'ş-şer'-i şerîfden vasî nasb ve ta'yin olunmuş vasiye-i mezbûrenun taleb ve marifeti'ş-şer'iyile tahrîr olunan tereke defteridir ki ber-vech-i zir beyân olunur. Hurrîre fi'l-yevmi's-sâbi' ve'l-işrîn min-şehr-i zi'l-ka'de li-sene semâniye ve'l-işrîn ve selâse mi'e ve elf. (27 Zi'l-ka'de 1328/30 Kasım 1910)

	Adet	guruş
Yatak kat	1	30
Küçük sini	1	15
Kazân	1	10
Tartı	1	5
Abika?	( )	30
Harbul	3	15
Un	( )	15
Çuval	4	40
Tencere	1	10
Sac	1	5
Taled?	1	20
Sahan	1	5
Ûrken	5	15
Hınta	( )	60
Çiftsür	1	10
Küb	1	5
Tuluk	1	6
Tencere	1	10
Sandık	1	10
Lor	( )	10
Merhel	1	300
Keçi	7	240

Karye-i mezbûrada vâki' şarkan Bektaş Ömer, garben Ahmed Melik, cenûben Hasan Melik, şimâlen tarîk-ı âmm ile mahdûd iki gözlü bir bâb hâne; Sinek çayında şarkan



Mehmed Ömer, garben Bektaş Ömer, cenûben bağ, şarkan Ahmed Gülli bâğıyla mahdûd bir kıt'a bâğ.

Kalıntaş mevki'inde şarkan resmi arsa, garben çay, şimâlen Bektaş Ömer, cenûben çay ile mahdûd bir kıt'a bâğ; Tepe mevki'inde şarkan hark, garben çay, cenûben Mehmed Ömer, şimâlen dere ile mahdûd bir kıt'a tarla.

Yekûnü't-tereke emvâl-i menkûl

Guruş 840

Mine'l-ihrac

Resm-i Kısmet pul 1

24

Yekûnü'l ihracât

22

Sahhü'l-bâkî beynel verese taksîm olan

Guruş 818

Zevce-i mezbûre Keziban hissesi

Guruş 102, 10 para

İbn-i sagîr mezbûr Hüseyin hissesi

Guruş

257, 30 para

İbn-i sagîr mezbûr Cuma hissesi

Guruş 257, 30 para

Sahhü'l-bâkî meblâğın mecmu'ü mezkûr sekiz yüz on sekiz guruşdan zevce-i mezbûre Keziban hisse-i merkūması olan ber-vech-i bâlâ yüz on iki guruş on para ve siğarı mezbûrân Hasan ile Cuma'nın hisse-i merkūmları olan ber-vech-i bâlâ üç yüz elli yedişer guruşdan otuz beşer paradan cem'an yine yüz on beş guruş otuz paraya ve cihetleri bulunur. Keziban li-ecli'l-hıfz ahz eylediğini emvâl-i gayr-i menkûl sağırân-ı merkūmâna

ait olub vâlideleri Keziban sağırân-ı mezbûrân için nakl edeceği meclis-i şer'iyyede ikrâr etmesiyle iş bu neşh-i şer'î eline verildi.

7/7

**Siverek sancağına mülhak Çermik kazâsının Çukur mahallesi sâkinlerinden iken vefât eden Mustafâ b. Aloş Ağa'nın verasetinin çocukları Ahmet, Vesile, Emine Zeyneb arasında bölüştürülmesine dair hüccettir.**

Diyârbekîr vilâyet-i celîlesi dâhilinde Siverek sancağına mülhak Çermik kazâsının Çukur mahallesi sâkinlerinden iken vefât eden Mustafâ b. Aloş Ağa'nın verâseti sulbî-i kebîre oğlu Ahmed ile sulbîye-i kebîre kızları Vesile ile Emine Zeynep'e münhâsıra olub tereke-i müteveffâ beyne'l verese tevzi'i ve taksîm olunarak bintân-ı mezbûratan Vesile ile Zeyneb hisse-i irsiyelerini ahz u kabz ile zîrde muharrer emvâl-i gayr-i menkûle bn. gâ'ib-i mezbûr Ahmed ile mezbûre Emin'e hissesi ikraz edilerek bila müşterek mezbûra Emine mutasarrife iken sene-yi hicriye ( Ramazan1328 )bin üç yüz yirmi sekiz senesi Ramazânında vefât etmekle verâseti li-ebeveyn er karındâşı gâ'ib-i mezbûr Ahmed ile uht sehmleri mezbûrete Vesile ile Zeyneb'e münhâsıra olmağla tashîh-i mesele-i mîrâsları mezkûr akarının on iki sehmden olub sihâm-ı mezbûreden on sehmi gâ'ib mezbûr-i Ahmed'e birer sehmden iki sehmi mezbûratan vesile ile Zeyneb'e intikâl eylediği gibi zîrde muharrer emvâl-i menkûle dört sehmi i'tibârî ile iki sehmi mezbûr Ahmed'e ve birer sehmden iki sehmi mezbûratana intikâl etmekle gâ'ib-i mezbûrun hukûk-ı vasîyet-i şer'iyye ile vasî-i menkûle olduğu gibi mutasarrife-yi mezbûrenın sülüs malından vasîyeti kezâlik kıbeli'ş-şer'iden bâ-ciheti şer'iyyeden vasî-i muhtarı bulunan mahalle-i mezbûra ahâlîsinden Mustafâ Ağa b. Sağır Mehmed'in taleb ve ma'rifeti ve marifeti'ş-şer'iyyle terekesi bi't-tamâm ve bi'l-müzayede bey' ve fûrûht ve bâ'dehû ihrâc-ı mesârife el-ân tahrîr olunan terekesi ber-vech-i zir beyân olunur. Hurrîre fî'l-yevmi'l sâmin ve'l-işrîn min-şehr-i zil'-ka'de li-sene semâniye ve'l-işrîn ve selâse mi'e ve elf. (28 Zil'-ka'de 1328/1 Aralık 1910)

	Ade	Kıymet
Legen	1	16
Yorgan	2	106

Minder	1	53
Su Tası	2	20
Küçük Legen	8	30
Tava	2	10
Tencere	1	30
Çarçaf	1	10
Küb	1	6, 10 para
Sanduk	1	11
Kös	1	2
Üsküre	2	11
Yastık	4	13
Yüz Yastığı	2	7
Altunsab	( )	250
Kilim kıt'a	1	120

Mahalle-i mezbûrede ka'in şimâlen Mustafâ Ağa, garben tarîk-ı âmm, şarkan yine Mustafâ Ağa, cenûben han ile mahdûd bir bâb menzil. Kıymet 3000

Tepe'nin Kaya mevki'inde şarkan Kahveci Mehmed, cenûben haristan bâğ, garben Kör Osman b. Cemâl, şimâlen Kâtîpoğlu Derviş ile mahdûd bir kıt'a bâğ; karşı mevki'inde şarkan Tevfik Ağa, cenûben birinci oğlu Mehmed, garben Mollâ Mahmûd, şimâlen dere ile mahdûd bir kıt'a bâğ.

Kıymet 100

Dıraşsa mevki'inde şimâlen Kuyu karyesi, garben Mollâ Halil oğlu, şarkan harik tarîk-ı âmm, cenûben tarîk-ı âmm ile mahdûd bir kıt'a bâğçe. Kıymet 800

----- karyesi toprağı dâhilinde Kızılgöl mevki'inde şimâlen tarîk-ı âmm, cenûben tarîk-ı âmm, garben Kırmızı Göl mevki'i ile mahdûd bir kıt'a bâğ. Kıymet 1000

Yekünü't-tereke emvâl-i menkûle Guruş 667

Mine'l-ihracât

Resm-i kısım 16 Kaydiye 16 Pul 3

Mütevaffayı mezbûrânın sulûs emvâli vasîyet eylediği Ağramatlı Mollâ Hüseyin b. Hasan ile Zülfikâr Şeyh Mehmed şehâdetleri ba'de't-tadil sâbit olan vasîyet.

Guruş

800

Yekûnü'l-ihracât

833

Müteveffâ-yı mezbûrânın emvâl-i menkûlesi vasîyetine gayr-i kafî görülmekle küsur kalan yüz altmış beş guruş yirmi paraya mukâbil akarın mezd-i hasdan ise akaratı mezkûrenin bu sene ki hâsîlatından sarf edilen ahsen görüldüğünden akarat-ı mezkûreyi bi't-tashîh mezkûr verese beyninde tasarruf ile gâ'ib-i mezbûr Ahmed'in hisse-i irsiyeyi vasî-i mensûbu bulunan Mustafâ Ağa tasarruf ile hukûkunu muhafazâyâ ta'ahhüd eylediğinden işbu hükm-i şer'î verilerek temhir kılındı.

9/8

**Siverek sancağına mülhak Çermik kazâsının Tepe mahallesi sâkinlerinden iken vefât eden Derviş b. Halil b. Mehmed'in mirasının taksimi ile ilgili i'lâmdır.**

Diyârbekîr vilâyet-i celîlesi dâhilinde Siverek sancağına mülhak Çermik kazâsının Tepe mahallesi sâkinlerinden iken vefât eden Derviş b. Halil b. Mehmed'in ber-vech-i âtî vârisi olduğunu iddi'â eden mahalle-i mezbûre sâkinelerinden Zülfiye bt. Ömer b. Mehmed'in terekeyi müteveffâ-yı mezbûre vaz'-ı yed edenlerden talep ve da'vayı ve mahkeme ve mürafa'a ve muhâsama ve ikâme-i şuhud istimâ'ını ve talep-i tahlîfe ve'l-hâsıl husûs-ı mezkûrun mütevâkîf olduğu umûrun küllîsine fî Zi'l-ka'de sene 328 bir numaralı tarafımızdan memhûr vekâlet hücceti mûcibince vekîl-i müseccel-i şer'isi bulunan teb'â-i Devlet-i Aliye'nin Ermeni Milletinden ve kazâ-yı mezkûrun Çukur mahallesi ahâlîsinden Bedros Efendi veledi Agob nâm sâhib-i arzuhâlde salif-üz-zikr kazâ-yı mezkûr Mahkeme-i Şer'iyyesinde ma'kûd meclis-i şer'-i şerîf-i enverde Çermik kazâsı Hazine vekîli ve Mal Müdürü Abdullah Remzi Efendi tarafından mürsel ve kıbeli's-şer'-i şerîfden me'zûn

Tahsildâr Süleyman Efendi b. Ömer muvâcehesince târîh-i 'i'lâmdan iki mah mukaddem Dervîş b. Halil b. Mehmed'in vuku'-ı vefâtına mebni terk etmiş olduğu terekesine vârisi bulunan yine mahalle-i mezbûre sâkinlerinden müvekkilim mezbûre Zülfiye bt. Ömer b. Mehmed ile zevcesi Zeyneb şer'an intikâl eylediği hâlde güya verâsetine müstehak kimesne olmadığı addiyle bu kere kazâ-yı mezkûr hazine vekîli tarafından mahkeme-i 'âliyelerine bi'l-murâkabe tereke-yi mezkûrayı hazine-yi celîleye teslîm olmak üzere tahrîr-i tereke olunur. Bir kısmı fûrûht edilerek tebeyyün-i hak vaz'-ı yed müdâhale etmekle müdâfa'a ve îfâsının men'i bi'l-vekâle taleb ederim, dedikde müdde'â 'aleyh ve me'zûn-ı merkûm dahi cevâbında verâsetinin fasl ve izâh eylemediğime cevâbdan dilemesiyle müdde'îye vekîli Bedros Efendi'nin müvekkilesinin cihet-i karabesi tasnih eylemesi iktizâ eylediği kendisine tefhim eyledikte müvekkilem Zülfiye'nin babası Ömer ile müteveffâ-yı mezbûr Dervîş'in babası Halil li-ebeveyn er karindâşlar olub babaları ismi Mehmet ve dedeleri ismi Ali vâlideleri ismi Hâtîce ve maskat-ı re's Bitlis vilâyetinin Muş kazâsı olub ol cihetle müteveffâ-yı mezbûrun verâseti amcazâdesi müvekkilem Zülfiye ile müteveffâ-yı mezbûrun zevce-i menkûha-i metrûkesi Zeyneb bt. Kevanlı Cuma'a münhâsıra olub tashîh-i mesele-i mîrâsları dört sehm i'tibârıyla bir sehmini zevce-i mezbûreye ve üç sehmi müvekkileme isabet edib bunlardan başka vârisi olmadığından hisse-i musibey-i irsiye-i şer'îyye müvekkil-i müseccel-i şer'isi olduğum cihetle tarafıma edâ ve teslîmine hâzır me'zûn Süleyman Efendi'ye tembîh olunmasını bi'l-vekâle taleb ederim, dedikde me'zûn-ı mezbûr dahi cevâbında tereke-i müteveffâ-yı merkûme müdâhalesin ikrâr vekîlini ber-vech-i meşrûh verâset müddeâsını külliyyen inkâr etmekle müdde'î vekîli Bedros Efendi'nin ber-vech-i muharrer verâset müdde'asına mutâbık beyyine taleb olundukta isimleri zabt-ı da'va cerîdesinde muharrer şâhitlerden ve müsemâdan Çermik'in Tepe mahallesi ahâlîsinden Soro İbrahim b. Arab Ömer Ağa ve Hafız Mustafâ b. Mehmet nâm kesân li-ecli's-şehâde meclis-i şer'îyye hâzırân olduklarında zâtını bildiğimiz mezbûre Zülfiye bt. Ömer müteveffâ Dervîş ile li-ebeveyn amcazâde olub mezbûre Zülfiye'nin babası Ömer ile merkûm Dervîş'in babası Halil li-ebeveyn er karindâşları olub babaları ismi Mehmet ve dedeleri Ali vâlideleri ismi Hadice ve maskat-ı re'sleri Muş sancağı olub müteveffâ-yı mezbûr Dervîş'in zevce-i menkûhası Zeyneb bt. Kevanlı Cuma ile li-ebeveyn amcazâdesi mezbûre Zülfiye'ye münhâsıra olub bunlardan başka verâset-i terekesine müstehak âheri olduğu ma'lûmumuz değildir. Bizler bu husûsa böyle şâhidiz ve şehâdet dahi ederiz, diye her biri müttefikü'l-lafz ve mana ve edâ-yı şehâdet-i şer'îyye etmeleri üzerine şâhidân-ı mezbûrân usûl-ı mevzu'asına tatbiken

evvela bâ-varaka-i mestûre mensûb oldukları Çermik'in Tepe mahallesi İmam Sıdık Efendi b. Hâcî Abdurrahman Efendi b. Hâcî Mehmed Efendi ihtiyâr a'zâsından Derviş Efendi b. Hâcî Mehmet b. Hâcî Zülfikâr'dan sırren ve ba'dehu mahalle-i mezbûre ahâlîsinden Bekir Efendi b. Zülfikâr b. Bekir Oruç oğlu Ahmed b. Hüseyin b. Mehmed'in dahi bi'l-müvâcehe alenen lede't-tezkiye adl ve makbûlu'ş-şehâde ettikleri iş'âr ve ihbâr olunmağı vekîl-i merkûm Bedros Efendi'nin müvekkilesi Zülfîye'nin ber-vech-i meşrûh vâris olduğunu ba'de'l-hükm tereke-i müteveffâ merkûm Derviş'e vekîl-i me'zûn mûmâ-ileyh Süleyman Efendi ber-vech-i şer'î müdâhale ve muara'zâdan men' olduğu Çermik Mahkeme-i Şer'iyyesinde tescîl ve i'lâm olundu. Tahrîren fî-gurre-i şehr-i zi'l-hiccei'ş-şerîfe li-sene sâmin ve'l-işrîn ve selâse mi'e ve elf. (1 Zi'l-hicce 1328/4 Aralık 1910)

Şuhûdü'l-hâl

Çermik'in Tepe mahallesinden Soro Efendi b. Arab Ağa ve Hafız Mustafâ b. Mehmed

**10/9**

**Siverek sancağına mülhak Çermik kazâsının Kal'a mahallesi sâkinlerinden bundan mukaddem vefât eden Zeyneb bt. Bekir'in mirasının çocukları arasında taksimi hüccetidir.**

Diyârbekîr vilâyet-i celîlesi dâhilinde Siverek sancağına mülhak Çermik kazâsının Kal'a mahallesi sâkinlerinden bundan mukaddem vefât eden Zeyneb bt. Bekir'in verâseti oğulları Mustafâ ile Derviş'e münhâsıra olub mesele-i mîrâsları iki sehm i'tibâriyle bir sehmi ibn-i mezbûr Mustafâ'ya ve bir sehmi ibn mezbûr Derviş'e münhâsıra olmağla ıspat mezbûran gaib Fatma ile gâ'ib olmalarına binâ'en gayıban-ı mezbûrânın hayât ve memâtleri ma'lum oluncaya değîn kıbeli'ş-şer'î şerîfinden vasî-i merkûm vesâyetten azl ve ihrâç olarak gâibân-ı mezbûrânın tesviye-i umûrlarına vasî nasb ve ta'yin ehem ve elzem olmağın her vecihle vesâyet 'uhdesinden gelmeye kadir emânet ile ma'rûf ve istiharat ile mevsûf ve ehli servet ve ganîmetden olduğu Kuyu karyesi heyet-i ihtiyârisinden verilen şehâdetnâme ile ahrar-ı ricâl-i müslîmînden mahkeme-i mezbûra ehlinden Paşa b. Mustafâ b. Hasan ve Kuyulu Hasan b. Mehmed Hâcî Osman'ın ihbârı şehâdetleriyle vasî nasb ve ta'yin olundu. Gaibân-ı mezbûrânın vasîsi Ahmed b. Cemil taleb ve müterakk ve marifeti şer'le tahrîr olunan tereke defteridir ki ber-vech-i zir beyân olunur. Fi'l-yevmi's-sânî min-

şehr-i zi'l-ka'de li-sene semâniye ve'l-işrîn ve selâse mi'e ve elf. (2 Zi'l-ka'de 1328/5 Kasım 1910)

Fî 10 şâbâni'l muazzama sene 322/ târîhli kassam

Mûcibince merkûm Ali'ye teslîm olunan

Guruş 296

Meblâğ-ı mezbûrân 'aded

Guruş 177

Üç senelik hâne îcârı

Guruş 180

Vasî-i merkûm Ali tarafından hâne-i mezkûra hâzır edilen

Çermik'in Kal'a mahallesine vâki' şarkan mera karşısı, garben Berber Süleyman, şimâlen tarîk-ı âmm. cenûben Tütüncü Manuk ile mahdûd dört gözlü bir bâb hâne. 56 127

Yekûnü't-tereke

Guruş 600

Mine'l-ihracât

Resm-i kıymet guruş 10

vasîyet harcı guruş 30

pul pahası guruş 3

Yekûnü'l-ihracât

Guruş 49

Sahhü'l-bâkî beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan

Guruş 551

İbn-i gâ'ib mezbûr Mustafâ hissesi

Guruş /275 20 para

İbn-i gâ'ib mezbûr Derviş hissesi

Guruş 275 20 para

Meblâğ-ı mecmu' mezkûr beş yüz elli bir guruş gâibân-ı mezbûrânın zuhurlarına değın li-ecli'ş şer'î istirbâh nasb edilerek gâ'ibân-ı mezbûrânın dayıları Ahmed b. Bekir'e teslîm ve ahz u kabz eylediğini huzur-ı şer'de ba'de'l-ikrâr-ı şer'î Mahkeme-i Şer'î verilerek temhir kılındı.

Şâhid

Vasî' merkûm Ahmet b. Bekir Birâderi Cemil b. Bekir

Mühür –Ahmed

mühür –Cemil

Şâhid

Odacı Cemil b. Osman

Şâhid

Mahkeme-i mezkûr Odacısı Ethem

Şâhid

Mahkeme-i Şeryet Başkâtibi

**12/10**

**Siverek sancağına mülhak Çermik kazâsının Tepe mahallesi sâkinlerinden iken vefât eden Osman b. Hüseyin'in vârislerinin miras taksimi hüccetidir.**

Diyârbekîr vilâyet-i celîlesi dâhilinde Siverek sancağına mülhak Çermik kazâsının Tepe mahallesi sâkinlerinden iken vefât eden Osman b. Hüseyin'in vârisleri olub şahsı mahalle-i mezbûre ahâlisinden Hâcî Derviş b. Hâcî Yusuf ile Temel b. Osman tâ'rîfleriyle mu'arrefe zevcesi Zülfîye bt. İbrahim ile sulbî kebîre kızı Zeyneb'den her biri bi'l-vesâle ve sulbî kebîre kızı Fatma'nın hisse-i irsiyesini da'va ve sulh-ı ibrâya ahz u kabza vekîl-i müseccel-i şer'iyye bulunan Hüseyin b. Ahmed bi'l-ahare kazâ-yı mezkûr Mahkeme-i Şer'iyyesinde ma'kûd meclis-i şer'-i şerîf-i enverde müteveffâ-yı mezbûrun sulbî kebîre oğlu Mehmed mahzarında her biri bi'l-vesâle bi'l-vekâle takrîr-i kelâm ve ifâde-i ani'l-merâm edib mürisimiz müteveffâ-yı mezbûrun terekesi aruz ve nukûd ve akardan bulunmağla cümlesine işbu hâzır mezbûr müstekillen zabt ve vazû'l-yed eder olduğundan hisse-i irsiyemizi merkûmun taleb ve da'vaya tasaddi ve ol vecihle meyânemizde niza' vuku' bulmuş ise de bi't-tavassut-ı müslîhun meyânımız ıslah olub tereke-i müteveffâdan mecmu'u beş yüz guruş kıymetli çamaşır kazânı ve çamaşır teştile iki yüz guruş para



zevce-i mezbûra Zülfiye'ye ve Tepe mahallesinde kâin şimâlen tarîk-ı âmm cenûben Ali Beğ'in bahçesi garben Kilise vakıf dükkânı şarkan Berber Derviş dükkânı ile mahdûd bin beş yüz guruş kıymetli bir bâb dükkânın nıfs-ı şayiası iki yüz guruş kıymetli bakırdan ma'mûl bir 'aded bişme kazanlı ve üç yüz guruş nukud müvekkile-i mezbûre Fatma hissesine ve dükkân-ı mezkûrun nıfs-ı hisse-i şayi' diğeri ile beş yüz guruşun nukud mezbûra Zeyneb hissesine olarak akd-i inşâ-yı sulh eylediklerinde biz dahi ale't-tarîkü'l-terakki's-şer'î müsâlaha-i sahîha-i şer'iyye ile sulh olub bedel-i sulhu mezbûr Mehmed'den tamâmen ve kâmilen meclis-i sulhde ahz u kabz edilen ve mürisimiz müteveffâ-yı merkûmun kalîl ve kesir ve celîl ve hakîr ve nukud ve uruz ve akar ve menkûl va ma'lûm ve mechûl ismi mal ıtlak olunur ve terekeye müte'allik mezbûr Mehmed'in zimmetini kâffe-i da'va ve musahadatdan ? ibrâ-i âmm bi'l-verese ibrâ ve ıskât eylediğimiz gibi merkûm Mehmed dahi mevsûf olan bedel-i sulh-ı mezkûradan bizim zimmetimizi ibrâ ve ıskât-ı hakk eyledi diye her biri ibrâ-yı mezbûru kabûl ve âherin zimmetini ibrâ ve ıskât-ı hakk ve her biri âherin ibrâsını kabûl eylediklerini tayi'en ve kât'îyen ikrâr eylediklerini gibbe't-tasdîki's-şer'î ma vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Tahrîren fi'l-yevmi'r-râbi' min-şehr-i zi'l-hicce li-sene semane ve'l-işrîn ve selâse mi'e ve elf. (4 Zi'l-hicce 1328/7 Aralık 1910)

**12/11**

**Kurban Bayramını gününün belirlenmesi i'lâmıdır.**

Târîh-i hicret-i nebeviyye âla sahibihâ eftalü't-tahiyenin iş bu 1328/bin üç yüz yirmi sekiz senesi şehrî zi'l-hicce-i şerîfin gurreci yevm-i ahedden ettiği tekmi-i selâse ile münhasır hasm-ı cahda vech-i şer'î üzere sâbi't ve subûtuna Çermik Mahkeme-i Şer'iyyesinin hükmi şer'î lahik olmağ mücibince ..., ... meyânib-i metabe şehr-i şerîf-i mezkûrun ertenci salı günü olarak iktizâ etmekle yevm-i mezkûrde tezyin cevâmi' ve mesâcid olarak salâh-ı cuma üçüncü pazârtesi günü sabah nâmazı tekbir-i şerîf bed' olunmak üzere âlay-ı keyfiyet olunması tescîl ve huzûr-ı alilerine i'lâm olundu. Tahrîren fi'l-yevmi's-sâmin min-şehr-i zi'l-hiccei's-şerîfe li-sene semane ve'l-işrîn ve selâse mi'e ve elf. (8 Zi'l-hicce 1328/ 11 Aralık 1910)

**13/12**

**Siverek sancağına mülhak Çermik kazâsının Genco hânelerinden Mustafâ b. Tahir ve Hüseyin b. Tahir ve Zülfikâr b. Süleyman ve Ali b. Süleyman ve Osman b.**

**Ali'nin aleyhlerine Ali b. Zülfikâr'ın açtığı dava Bedros Efendi'ye vekâlet verilmesi hüccetidir.**

Diyârbekîr vilâyet-i celîlesi dâhilinde Siverek sancağına mülhak Çermik kazâsının Genco hânelerinden ve şahısları kazâ-yı mezkûrun Sinek karyesi ahâlîsinden Ali Çavuş b. Zülfikâr Şeyhler-i Ulya karyesi ahâlîsinden Bekir b. Osman tâ'rîfleriyle ma'rûf Mustafâ b. Tahir ve Hüseyin b. Tahir ve Zülfikâr b. Süleyman ve Ali b. Süleyman ve Osman b. Ali nâm kimesne mecliste kazâ-yı mezkûrun Çukur mahallesi ahâlîsinden teb'a-i Devlet-i Aliyye'nin Ermeni milletinden Bedros Efendi mahzarında her biri takrîr-i kelâm ve ifâde-i ani'l-merâm edib Çermik'in Çukur mahallesi sâkinlerinden Ali b. Zülfikâr tarafından kazâ-yı mezkûrun Bidâyet Mahkemesinde 'aleyhimize ikâme eylediği eşyâ ve sâ'ire da'valarında hâzır-ı mezbûr Bedros Efendi müddei ve müdde'â 'aleyh ve müste'nif ve müste'nifün 'aleyh ve mümeyyiz ve mümeyyezün 'aleyh ve mukriz ve mukrazün 'aleyh haklarında bulunarak bi'l-cümle muhâkeme-i şer'îyye ve nizâmiye ve devâ'ir-i resmiye-i sâ'irelerinde kendi imzâsıyla istid'a tanzîm ve takdîm ederek evrâk-ı resmiyenin teblîğ ve tebellüğüyle muhâkeme ve mürâfa'a ve taksime ve muhafa'zâya ve müdâfa'a ikâme-i şuhud merasimine ve taleb-i tahlîf ve taleb-i karâr ve redd-i karâra ve redd-i a'zâya i'tirâzı 'ani'l-hükm ve i'tirâzı 'ani'l-gayr ve i'tirâz-ı aslî ve i'tirâz-ı tari cihetlerine leh ve 'aleyhimize sadır olacak hükm i'lâmını teblîğ ve tebellüğe tenfîz-i hükm ve ehl-i hibre ve mümeyyiz intihâb ve azline ve taleb-i temyiz ve lede'l-himâye âheri tevkîle ve inde'l-iktizâ sulh ve ibrâya ve'l-hâsıl husûs-ı mezkûrda şer'an ve kânûnen ve bidâyeten ve istînâfen ve temyizen ve i'âdeten ve reddet ve izâdeten bizler her ne mükellef isek mükellef olduğumuz umûr ve husûsatda şer' ve kânûnin bizlere bahş etmiş olduğu selâhiyetin kâffesine son dereceye kadar icrâ ve îfâyâ tarafımızdan işbu hâzır-ı bi'l-meclis Bedros Efendi'yi vekâlet-i mutlakâ-i sahîha-i şer'îyye ile vekîl-i naîb-i menâb nasb ve ta'yin eyledik dediklerinde hâzır-ı mezbûr Bedros Efendi dahi vekâlet-i mezbûreye ber-mînvâl-i muharrer kabûl ve hizmet-i lâzimesini kemâ-hiye-hakkuhâ icrâ ve îfâyâ ilzâm eylediği gıbbe't-tasdîkiş-şer'î ma vaka'a bî't-taleb ketb olundu. Tahrîren fi'l-yevmi's-salis ve'l-işrîn min-şehr-i zi'l-hicceyi'ş-şerîf li-sene sâmin ve'l-işrîn ve selâse mi'e ve elf. (23 Zi'l-hicce 1328/26 Aralık 1910)

Şuhûdü'l-hâl

Sinek karyesinde Ali Çavuş b. Zülfikâr

Şuhûdü'l-hâl

Şeyhler-i Ulya karyesinden Bekir b. Osman

14/13

**Siverek Sancağına muzâf Çermik kazâsının Medye karyesi sâkinlerinden Ahmed b. Receb ile Aîşe bt. İbrahim arasındaki boşanma i'lâmıdır.**

Diyârbekîr vilâyet-i celîlesi dâhilinde Siverek Sancağına muzâf Çermik kazâsının Medye karyesi sâkinlerinden Ahmed b. Receb nâm sâhib-i arzuhâl ve derûn-i arzuhâlde ismi mezkûr karye-i mezbûre sâkinlerinden ve zâtı karye-i mezbûre ahâlîsinden Abdullah b. Mollâ Ahmed ile kazâ-yı mezkûrun Çukur mahallesi ahâlîsinden Abdullah Efendi b. Ali Ağa tâ'rîfleriyle mu'arefe 'Aîşe bt. İbrahim müvâcehesinde işbu hâzıra-i mezbûre beş yüz guruş mihr-i mukaddem mihr-i mu'ahher tesmiyesiyle zevce-i menkûha-i medhûlun-bihâm iken mezbûre bana itâ'at etmediklerinden ira'e edecek mesken-i şer'ime gelip hukûk-ı zevciyete ri'âyet etmek üzere mezbûreye tembîh olunmak matlûbumdur, dedikte mezbûre 'Aîşe dahi cevâbta bundan sekiz sene mukaddem mihreyn-i mezkûreyn mükabilinde nefsimi merkûm Ahmed'e tezvîc etmiş isem de iki sene mukaddem Çermik'de Ali Ağa'nın oğlu Abdullah Efendi'nin hânesinde kendisine verdiğim iki 'aded rub'a ve altı 'aded gazi altınıyla iki yüz guruş mihr ve nafakam mükabilinde iki talâkı murâd ederek bana hitâben anam bacım ol rızkını ara diye kinâye tarîkiyle beni âla-halihi tatlik etmekle ben merkûmdan bâ'iney-i mutlaka olmamla nefsimi merkûma teslîmden imtinâ' ederim, dedikte müdde'î merkûm Ahmed dahi cevâbında fî'l-hakîkâ târîh-i mezkûrde Abdullah Efendi'nin hânesinde mezbûreye hitâben anam bacım ol diye bir talâk murâd ederek mezkûr iki 'aded rub'îye ve altı 'aded gazi altunuyla ikiyüz guruş mihr ve nafaka mukâbilinde tatlik edib tatlik ettikten bir mah sonra mezbûre kendi rızasıyla amcası Şaban'ı bana nefsim nikâh itmek üzere ve vekîl edib beş yüz guruş mukaddem ve mu'ahhar tesmiyesiyle tecdîd-i nikâh ettikten sonra mezbûra nefsinin bana tav'en teslîm hukûk-ı zevciyet meyânemizde kâim iken altı mahtan beri birâderi hânesine gidib bana adem-i itâ'atte bulunmağla kemafi's-sabık mezbûrenin ikâmeti taleb ederim demekle mezbûre 'Aîşe dahi tekrar cevâbında nikâh-ı sâni ile vekîl kılıb inkâr eylediği gibi bilâ-nikâh köyün büyükleri tarafından kendisini merkûm cebren teslîm eylediğini dermeyân etmekle müdde'â mezbûr Ahmet'ten ber-vech-i muharrer tecdîd-i nikâh vekâletinden 'âlîlerini mutâbık beyyine taleb olundukta isimlerin zabtı da'va cerîdesinde kayd ettirir iki şahitlerden ve müşhadan Hüseyin Keyha b. Hasan Şerîf b. Hâcı Zülfü nâm kimesneler li-

ecli'ş-şehâde meclis-i hâzırân olunduklarında ikisine mukaddem karyemiz Muhtarı Ali Keyha'nın hanesinde zâtı bildiğimiz işbu safra-i mezbûre 'Aişe'nin nefsinin işbu sefer merkûmun tevdî-i nikâh etmek ve beş lira verdi gazi üç gurus rube' ve bir kiyye tartıb vermek üzere Şaban ile birâderi Mahmûd'u vekîl etmiş ve bunu da Şaban ile Mahmûd'un eşinden mezbûreden işitmedik ve bi'l-ahâre nikâh akdi olunduğunu işitdik ve nikâh vekâletinde hâzır-ı vükelat diye biz bu husûsa ve bu vecih üzerine şâhidiz ve şehâdet dahi ederiz diye her biri müttetikül-lafz olmağı bi'l-muvâcehe şehâdet-i şer'iyeye etmeleriyle cânib-i iftaya lede'l-havâle merkûmun şehâdetleri sema' şakifin olduğundan şer'an kabûle şâyân olmadığı hakkında varid olan cevâb-ı şer'i tarafeyne ba'de't-tefhim müdde'î-i merkûm ve da'vay-ı mezkûresini ispattan izhâr -ı acz ile mezbûrenin tahlîfine tâlib olub mezbûre 'Aişe Hatûn bi'l-muvacele ber-teslîm-i şer'i tahlîfe olunmağın mûcibince müdde'î merkûm da'vâ-yı mezkûresiyle müdde'â 'aleyhayı mezbûre 'Aişe Hatûn'a bi'la-beyyine muara'zâdan men' olduğuna tescîl ve kazâ-yı mezkûr mahkeme'î şer'iyesine i'lâm olundu. Tahrîren fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-işrîn min-şehr-i zi'l-hiccei'ş-şerîfe li-sene sâmin ve'l-işrîn ve selâse mi'e ve elf. (25 Zi'l-hicce 1328/28 Aralık 1910)

Derkenâr: İşbu i'lâmın havâle olduğu hükmi fetvahâne-i 'âliden ve tedkikât-ı şer'iden 24 reb'î-ül-âhir 329 târîhinde tasdîk olunub i'âde edilen ... edilmiştir. Cemâziyel-âhir li sene 3209

**15/14**

**Siverek sancağına muzâf Çermik kazâsına tâbi' Ekrek karyesi sâkinlerinden Fatma bt. Hasan ile Ramazan b. Süleyman arasındaki boşanma ve nafakanın belirlenmesi hüccetidir.**

Diyârbekîr vilâyet-i celîlesi dâhilinde Siverek sancağına muzâf Çermik kazâsına tâbi' Ekrek karyesi sâkinlerinden şahsı Çermik'in Kuyu mahallesi ahâlîsinden Yusuf b. Ahmed Onbaşı Kuyu karyesi muhtarı Cemâl Keyha b. Mollâ Hasan tâ'rîfleriyle mu'arefe Fatma bt. Hasan nâm hatûn kazâ-yı mezkûr Mahkeme-i Şer'iyesinde ma'kûd meclis-i şer'ifimizde zevc-i dâhilim kazâ-yı mezbûrun Kuyu karyesi sâkinlerinden Ramazân b. Süleyman mahzarında takrîr-i kelâm ve ifâde'î 'ani'l-merâm edib işbu hâzır-ı merkûm Ramazân iki yüz elli gurus mihr-i mü'accel ve iki yüz elli gurus mihr-i mu'accel tesmiyesiyle zevc-i dâhilim iken mübârecede vasi ? bulanan hüsn-i mu'aşeretisizlikten naşî Çermik'in

Mahkeme-i Şer'iyesinde sadır olan iş bu ibrâz eylediğim 10 numara ve fi 3 cemâziye'l-evvel sene 328 târihiyle nâib-i vekîl Âli Efendi'nin mührü zâtîsiyle mahtum nafaka hüccet-i şer'isi beher yevm 3 guruşdan şehri 90 guruş nafaka takrîr eylediğinde zevc-i merkûm Ramazân zimmetinde mukarrer ve müterakim olan 680 guruş nafaka-i mukarrereden olacak hükm ile mihr-i mu'ahher-i mezkûrem dahi 250 guruş mukâbilinde beni alaeyyihal? tatlikin tâlib olmağla zevc-i merkûm Ramazân kendi malından 600 guruş nukûd akçe def' eylediğim gibi nafaka iddetim ve mihr-i mu'ahherim mukâbilinde hal' eylediği gibi dâ'ire-i istintakta 'aleyhime ifâde eylediği ispat da'vasından zimmet ibrâ eyledi dedikte merkûm Ramazân dahi mezbûre Fatma'yı makbuzatı mukablinde hal' sahîh-i şer'i ile hal' eylediğini meclis-i şer'ide tali'an ikrâr eylediği gibi istintak dâ'iresinde iştişka eylediği eşyâ ve sâ'iresinin gasb da'vasından ve hukûk-ı zevciyete müte'allik da'vadan mezbûrenin zimmetini ibrâ ve iskât eyledim diye her biri ikrâr ve ibrâsını kabûl etmelerin gibbe't-tasdîkiş-şer'i ma vaka'a bî't-taleb ketb olundu. Fi'l-yevmi's-sâdis ve'l-işrîn min-şehr-i zi'l-hiccei'ş-şerîfe li-sene semane ve'l-işrîn ve selâse mi'e ve elf. (26 Zi'l-hicce 1328/29Aralık 1910)

Şuhûdü'l-hâl

Çermik'in Muskan ecdâdından Kuyu karyesi Muhtarı Cemâl b. Mollâ Hasan

**16/15**

**Siverek sancağına mülhak Çermik kazâsının Nişinik karyesi sâkinlerinden Mustafâ b. Hedo ile Fatma bt. Veli arasındaki nikâhın geçerliliği üzerine i'lâmdır.**

Diyârbekîr vilâyet-i celîlesi dâhilinde Siverek sancağına mülhak Çermik kazâsının Nişinik karyesi sâkinlerinden Mustafâ b. Hedo nâm kimesne meclisde kazâ-yı mezkûr Mahkeme-i Şer'iyesinde ma'kûd şer'-i şerîf-i enverde karye-i mezbûre sâkinlerinden ve zâtı Çermik'in Tepe mahallesinde mukîm Palulu Ahmed b. Osman ve karye-i mezbûre ahâlîsinden Veli b. Bektaş tâ'rîfleriyle mu'arefe Fatma bt. Veli müvâcehesinde bundan altı gün mukaddem işbu hâzıra-i bâliğa mezbûr hüsn-i rızasıyla Burut karyesinde Mollâ Mahmûd'un hânesinde Handarlı Arap nâm şahıs bana nefsinin nikâh etmek üzere vekîl edib ben de karyemizden Reşîd-i menkûlanı ? vekîl ederek vekîlan-ı merkûmun vekâleti hasebîyle mezbûrenin nefsinin bana bi-lâ-tesmiye-i mihr akd-i nikâh ettiler. Ol vecihle benim zevce-i menkûha-i medhûlün bihâm iken bana itâ'at ve hukûk-ı zevciyete ri'âyet

etmeyib hukûk-ı zevciyete ri'âyet etmek üzerinde mezbûre Fatma'ya tembiye olunmak matlubumdur. Ve bir kere mezbûre Fatma Türkçe bilmediğinden muhızır İbrahim Efendi tercümânlığıyla mezbûre Fatma dahi cevâben târîh-i mezkûrde merkûm Mustafâ beni cebren olarak Birut karyesinde Mollâ Mahmûd'un hânesine götürüb bana cebr ettiler. Ben de kerhen akd-i nikâh-ı merkûm 'Ârab'a vekâleti verib ol vecihle nikâh akdî ve icrâ olunarak merkûm bana duhûl olmuş ise de vekâleti cebren ve kerhen vuku' bulmağla nikâhın adem-i sıhhâtîne binâ'en nikâh-ı mezkûrun feshini talep ederim, diye bâliğa olduğunu ikrâr etmekle cânib-i ifâdeye lede'l-havâle mezbûre Fatma bâliğa olduğu hâlde velisi olan babasının gayri için vekâlet verdiğine mukarrer olub cebren ve kerhen vuku' bi-la-vekâleti mukir ve nikâhı sahîh olacak varid olan cevâb-ı şer'î tarafeyne ba'del-karâr mûcibince nikâh-ı mezkûrun sıhhatine ba'del-kıra'e mûcibince mezbûre Fatma nefsinin müdde'î-i merkûm Mustafâ'ya teslîmi hukûk-ı zevciyete ri'âyet etmek üzere tembîh olunduğu tescîl ve huzûrî 'âliyyelerine i'lâm olundu. Tahîren fi'l-yevmi'r-rab'î min-şehr-i muharremi'l-harâm li-sene tis'a ve'l-işrîn ve selâse mi'e ve elf. (4 Muharrem 1329/ 5 Ocak 1911)

**17/16**

**Siverek sancağına mülhak Çermik kazâsına tâbi' Şeyhler-i Ulya karyesi ahâlîsinden Âli b. Bekir ve Zeyneb bt. Veli arasındaki nikâhın geçerliliği ve devamı i'lâmdır.**

Diyârbekîr vilâyet-i celîlesi dâhilinde Siverek sancağına mülhak Çermik kazâsına tâbi' Şeyhler-i Ulya karyesi ahâlîsinden Âli b. Bekir nâm sâhib-i arzuhâli kazâ-yı mezkûr Mahkeme-i Şer'îyyesinde ma'kûd meclis-i şer'-i şerîf-i enverde ve derûn-i arzuhâlde ismi mezkûr karye-i mezbûre sâkinelerinden ve şahsı tâ'rîf-i şer'îyle mu'arefe Zeyneb bt. Veli müvâcehesinde karye-i mezbûreli Cemâl b. Osman hâzır olduğu hâlde târîhden bir sene mukaddem işbu hâzıra-i mezbûre 300 guruşdan mihr-i mukaddem ve mu'ahher tesmiyesiyle bana nikâh etmek üzere karyemiz ahâlîsinden Hasan'ı nikâha vekîl edib ben dahi pederim Bekir'i vekîl eyledikte karyemiz muhtarı Ahmed Mollâ'nın hânesinde vekâletleri hasebîyle mezbûreyi bana nikâh etmekle mezbûreye duhûl ve bir seneden beri hukûk-ı zevciyete ri'âyet etmekde iken işbu hâzıra-i mezbûre taht-ı nikâhında iken firâr edib nefsinin bana teslîme ve hukûk-ı zevciyete ri'âyet etmek üzere mezbûreye tembîh olunmak karârımdır, dedikte mezbûre dahi cevâbında vekâlet-i mezbûre nikâhdan asla haberim yoktur ve nikâh akd edildiğimi işitmedim ve nefsimi de merkûm Âli'ye teslîm

etmedim; ancak bundan on üç gün mukaddem beş yüz guruş mukâbilinde işbu hâzır-ı merkûm Cemil'e nefsinin akd-i nikâh edib ol vecihle hâzır-ı merkûmun zevce-i menkûha-i medhûlün bihâm olmamla müdde'î merkûmenin müdâhale-i vaka'sının men'ini talep ederim, diye merkûm Cemâl'in tasdîkine mukarin müdde'î-i merkûmenin vekâlet ve nikâh müdde'alarını külliyyen inkâr etmekle müdde'î-i merkûmdan ber-vech-i muharrer vekâlet-i nikâh müdde'alarına mutâbık beyyine talep olundukta isimleri zabt-ı da'va cerîdesinde kayd ettirdiği şâhitlerden müsemâdan ve karye-i mezbûre ahâlîsinden Mehmet b. Numan b. Hüseyin Ahmed-i Âlan ve Ömer Ahmed nâm kimesneler meclis-i şer'a li-ecli's-şehâde hâzırân olduklarından fi'l-hakîkâ târîhden bir sene mukaddem işbu bildiğimiz Zeyneb nefsinin hâzır-ı merkûm Âli'ye nikâh etmek üzere karyemizden Hasan'ı nikâhına vekîl edib ve müdde'î ve müdde'î-i merkûm Âli dahi pederi Bekir'i vekîl ederek vekâletleri hasebîyle üç yüz guruş mihr-i mukaddem ve mu'ahher tesmiyesiyle karyemiz muhtarı Ahmed-i Âlan'ın odasında gece saat bir buçukda mezbûrenin nefsinin müdde'î-i merkûm Âli'ye akd-i nikâh eylediler. Allah için bizler husûsa ve bu vecih üzere şâhidiz ve şehâdet dahi ederiz diye her biri edâ-i şehâdet-i şer'iyeye etmeleri üzerine şâhid-i mezbûrun usûlû mevzu'asına tatbiken evvelâ bâ-varaka-i mestûre karye-i mezbûre muhtarı Hâcî Derviş b. Mustafâ b. Mustafâ ve heyet-i ihtiyâriye a'zâsından Mustafâ b. Mahmûd b. Mirza ve Mahmûd b. Hâcî Mahmûd b. İsmail'den sırren ve ba'dehû Çermik'e tâbi' Temo hânelerinden Mustafâ b. Tahir ve Zülfükâr b. Süleyman dahi bi'l-muvâcehe alenen lede't-tezkiye adl ve makbûlu's-şehâde idükleri iş'âr ve ihbâr olmağın mûcibince nikâh olmak nikâh-ı sâninin kısmına bâ'del-hükm bi-lâ nafaka bâ'de in'ikad-ı ahd nefsinin zevç-i merkûm Âli'ye teslîm ve hukûk-ı zevciyete müracat etmek üzere müdde'â 'aleyhayı mezbûre yine tembiye olunduğu tescîl ve huzûr-u 'âlilerine 'îlam olundu. Tahfîren fi'l-yevmi'l sâbi' min-şehr-i muharremi'l-harâm li-sene tis'a ve'l-işrîn ve selâse mi'e ve elf. (7 Muharrem 1329/8 Ocak 1911)

Şuhûdü'l-hâl

Şeyhler-i Ulya karyesinde Mehmet b. Numan

Şeyhler-i Ulya karyesinde Hüseyin-i Ahmed-i Alan

Şeyhler-i Ulya karyesinde Ömer-i Ahmed

18/17

**Siverek sancağına mülhak Çermik kazâsının Alos karyesi sâkinlerinden Fatma bt. Zülfo'nun Bedros Efendi'yi miras konusunda vekil tayin etmesi hüccetidir.**

Diyârbekîr vilâyet-i celîlesi dâhilinde Siverek sancağına mülhak Çermik kazâsının Alos karyesi sâkinlerinden ve şahsı kazâ-yı mezkûrun Kalecik ahâlîsinden mütevellî Abdullah Ağa b. Mehmet ve Çukur mahallesi ahâlîsinden Hüseyin b. Derviş İsâ tâ'rîfleriyle mu'arefe Fatma bt. Zülfo'yu Köse nâm Hatûn meclis-i kazâ-yı mezkûrun Çukur mahallesi ahâlîsinden teb'a-i Devlet-i Aliye'nin Ermeni Milletinden Bedros Efendi ve Agob mahzarında takrir-i kelâm ve ifâde-i ani'l-merâm edib karye-i mezbûre sâkinlerinden iken vefât eden zevcim Derviş b. Nebo'nun bi'l-cümle terekesine vaz'î'li-yed olanlardan ve karye-i mezbûre ahâlîsinden Abdullah ve Davût ve Mehmet ve Nebo ibnân-ı mezbûr Derviş'ten taleb ve da'vaya ahz u kabza ve memâlik-i mahrûse-i şahânedede bulunan bi'l-cümle mehâkim-i şer'îyye ve nizâmiye ve de'vair-i resmiye-i sâ'irelerinde leh ve 'aleyhime tahaddüs etmiş ve edecek kâffe-i deâvî-i hukûkiye ve cezâiye ve mahl rût'eb ve zirâ'îye ve arâzîye ve mîrâsiye ticâriye ve iflâsiye ve deâvî-i adîye-i sâ'ireden dolayı kendi imzâsıyla istid'a ve levâiyih tanzîm ve takdîm ederek evrâk-ı resmiyenin teblîğ ve tebellüğüyle müdde'î ve müdde'â 'aleyh ve salis müste'nif ve müstenifün 'aleyh ve mümeyyiz ve mümeyyezün 'aleyh ve mu'âd ve mu'âdün 'aleyh ve mukriz ve mukrazün 'aleyh sıfatlarında bulunarak muhâkeme ve mürâfa'a ve muhâsama ve mücavebe ve müdâfa'a ikâme-i şuhûd ve istimâ'na ve taleb-i tahlîfe ve taleb-i karâra ve redd-i karâr ve redd-i a'zâya i'tirâz 'ani'l-hüküm ve itirâz-ı 'ani'l-gayr ve i'tirâz-ı aslî ve i'tiraz-ı tari cihetlerine ve istihsâl-i hükme ve istihsâl eylediği hüküm i'lâmını teblîğ ve tebellüğe tenfiz-i hüküm ta'kîbe ve iştikâ-ı 'ani'l-hükemâ ve icrâ dâ'iresine mürâca'atla taleb-i hacz ve fekk-i hacze ve ehl-i hibre mümeyyiz senedlik intihâb ve azline ve lede'l-hâce âheri tevkîle ve 'ani'l iktizâ sulh ve ibrâya ve'l-hâsıl husûs-ı mezkûrda şer'an ve kânûnen ve bidâyeten istînâfen ve temyizen ve i'âdeten ve redden ve i'tirâzen ben her ne yapmağla mükellef isem mükellef olduğum umûr ve husûsatta şer' ve kânûnun bana etmiş olduğu selâhiyetin kâffesini son dereceye kadar vekîl-i mahsûs ve mersûlun olub icrâ'i vekâlete işbu hâzır-ı bi'l-meclis Bedros Efendi'yi vekâlet-i âmme-i mutlakâ-i sahîha-i şer'îyye ile vekîl-i nâib-i menâb nasb ve ta'yin eyledim dedikte hâzır-ı mezbûr Bedros Efendi dahî vekâlet-i mezkûreyi ber-mînvâl-i muharrer kabûl ve hizmet-i lâzimesini kemâ-hiye-hakkuhâ icrâ ve îfâya ikrâr eylediğin gıbbe't-tasdîkiş-şer'î ma vaka'a bî't-taleb ketb



olundu. Tahrîren fi'l-yevmi't-tâsi' min şehr-i muharremi'l-harâm li-sene tis'a ve'l-işrîn ve selâse mi'e ve elf . (9 Muharrem 1329/10 Ocak 1911)

Şuhûdü'l-hâl

Mütevelli Abdullah Ağa b. Hüseyin b. Derviş İsâ

**20/18**

**Siverek sancağına mülhak Çermik kazâsına tâbi' Zübedik karyesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât eden Mehmet b. Muhsin Mustafâ'nın vârisi Aişe bt. Bekir ve diğer varisler arasındaki anlaşmazlık i'lâmıdır.**

Diyârbekîr vilâyet-i celîlesi dâhilinde Siverek sancağına mülhak Çermik kazâsına tâbi' Zübedik karyesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât eden Mehmet b. Muhsin Mustafâ'nın vârisi olduğunu iddi'â eden karye-i mezbûre sâkinlerinden ve şahsı Çermik'in Çukur mahallesi ahâlîsinden Yusuf b. Ahmed Onbaşı ve Kal'a mahallesi ahâlîsinden Midillili Hüseyin b. Zülfikar tâ'rîfleriyle mu'arefe Aişe bt. Bekir nâm Hatûn meclisde kazâ-yı mezkûr Mahkeme-i Şer'iyyesinde ma'kûd meclis-i şer-i şerîf-i münirde mârrüz-zikr kazâ-yı mezkûrun Tepe mahallesi ahâlîsinden İbrahim b. Veli müvâcehesinde müteveffâ-yı mezbûr Mehmed'in vuku'u vefâtıyla verâseti zevce-i menkûha-i metrukesi olduğum hasebîyle benimle müteveffâ-yı mezbûr Mehmed'in firaşından ve sulbünden mütevellid sulbî sagîr oğlu Bekzo'ya ve vâlidesi Sultan'a münhâsıra olub ba'dehû bn. sagîr mezbûr Bekzo dahi vefât ederek verâseti benimle asebetü'n-nesebi cihetinden li-ebeveyn amcası Hasan b. Mehmed'e münhâsıra olunarak ba'dehu ümm-i mezbûre Sultan dahi vefât etmekle verâseti sadriye-i kebîr oğlu mezbûr Hasan Mehmet ile sadriye-i kebîre kızı Hâtîce'ye münhâsıra olub tashîh-i mesele-i mîrâsımız bi-hükm-i münâseheti'ş-şer'iyye yetmiş iki sehmden olub sihâm-ı mezbûreden yirmi altı sehmi bana ve kırk iki sehmi merkûm Hasan Mehmed'e ve dört sehmi mezbûre Hâtîce'ye münhâsıra olduğundan müteveffâ-yı merkûm Mehmed'in hâl-i hayâtında yedinden ve malından hâzır-ı mezbûr İbrahim istikrâz etmiş olduğu yetmiş iki guruşu kable'l-ahz ve'l-istîfâ' vefât etmekle müdde'aya yetmiş iki guruşun tarafıma edâ ve teslîmine hâzır-ı merkûm İbrahim'e tenbîh olunmak matlubumdur, dedikte müdde'â 'aleyh merkûm İbrahim dahi cevâbında cihet-i karz-ı şer'iden müteveffâ-yı merkûm Mehmed'e yetmiş iki guruş borcu olduğunu ikrâr etmiş müdde'î mezbûrenin ber-vech-i muharrer verâset müdde'asını külliye inkâr itmekle müdde'î-i mezbûre Aişe'den ber-vech-i muharrer verâset müdde'âsına mutâbık beyyine talep olundukda isimleri zabt-ı da'va cerîdesinde kayd ettirdiği şâhitlerden ve

müsemâdan ve karye-i mezbûre ahâlîsinden Ömer b. İbrahim ve Zülküf b. Reşa ve Hamid b. Hasan nâm kimesneler meclis-i şer‘a li-ecli’ş-şehâde hâzır olduklarında fi’l-hakîkâ mezbûr bundan akdem vefât eden karyemiz ahâlîsinden Mehmed b. Mehmed b. Mustafâ’nın verâsetini zevce-i menkûha-i metrukesi müdde‘î-i mezbûre Aişe ile müteveffâ-yı merkûmenin firâşından hâsıl ve mezbûre Aişe’den mütevellid sulbî-i sagîr Bekzo’ya ve vâlidesi Sultan’a münhâsıra olub ba‘dehû ibn. sagîr mezbûr Bekzo dahi vefât ederek validesi müddeayarı mezbûre Aişe ile li-ebeveyn amcası Hasan b. Mehmed’e münhâsıra olarak ba‘dehû ümm-i mezbûre Sultan dahi vefât etmekle verâseti sadr-ı kebîr oğlu mezbûr Hüseyin b. Mehmed’e ve sadriye-i kebîre kızı Hâtîce’ye münhâsıra olub bunlardan başka vâris ve terekesine müstehak âher kimesnesi olduğu ma‘lûmumuz değildir. Bizler bu husûsa bu vecih üzere Allah için şâhidiz ve şehâdet dahi ederiz diye her biri edây-ı şehâdet-i şer‘iyye eylemeleri üzerine evvela bâ-varakâ karye-i mezbûre İmâmı Ömer b. Bekir b. Hasan, muhtarı Hasan b. Ahmed b. Hasan’dan sırren ve ba‘dehû Çermik’in Kal‘a mahallesi ahâlîsinden Midillili Hüseyin b. Zülfikar ile ve Çukur mahallesi ahâlîsinden Yusuf b. Ahmed Onbaşı ve ben dahi bi‘l-müvâcehesiyle alenen lede’t-tezkiye ‘adl ve makbûlu’ş-şehâde idükleri iş‘âr ve ihbâr olunmağın mücibince müdde‘î-i mezbûre Aişe’nin verâsetine ba‘del-hükm meblâğ-ı müdde‘â yetmiş iki guruş verese-i mezbûruna hâlen edâ ve teslîme müdde‘ayı ‘aleyh mezbûr İbrahim ikrâriyle ilzâm ve meblâğ-ı müdde‘â bahadan yirmi altı guruş müdde‘î-i mezbûre Aişe’nin hissesine isâbet etmekle mezbûre Aişe’ye edâ ve teslîme müdde‘â ‘aleyh merkûm İbrahim’e tenbîh olduğu tescîl ve huzûr-u alilerine i‘lâm oldu. Tahrîren fi’l-yevmi’s-sâlis ve’l-aşer min-şehr-i muharremi’l-harâm li-sene tis‘a ve’l-işrîn selâse mi‘e ve elf. (13 Muharrem 1329/14 Ocak 1911)

**21/19**

**Siverek sancağına mülhak Çermik kazâsının Tepe mahallesi sâkinlerinden iken vefât eden Emiş Hatûn bt. Hâcî Mehmed’den kalan mirasın bölüşümü üzerine hüccettir.**

Diyârbekîr vilâyet-i celîlesi dâhilinde Siverek sancağına mülhak Çermik kazâsının Tepe mahallesi sâkinlerinden iken vefât eden Emiş Hatûn bt. Hâcî Mehmed’den verâseti vâlidesi Vesile bt. Mustafâ ile li-ebeveyn amcazâde Mustafâ b. Osman’a münhâsıra olduğu inde’ş-şer‘-i enver zâhir ve müstehak olduktan sonra mesele-i mîrâsları üç sehmden olub sihâm-ı mezbûreden bir sehmi mezbûre Vesile’ye ve iki sehmi merkûm Mustafâ’ya

münhâsıra olduğundan müteveffâ-yı mezbûrenin terekesi vasî-i muhtarı bulunan mahalle-i mezbûre ahâlîsinden İbrahîm b. Veli'nin taleb ve marifeti'ş-şer'yye tahrîr ve bi'l-müzâyede fûrûht olunan terekeleridir ki ber-vech-i zir beyân olunur. Fi'l-yevmi'l-hâmis-aşer min-şehr-i muharremi'l-harâm li-sene tis'a ve'l-işrîn ve selâse mi'e ve elf. (15 Muharrem 1329/16 Ocak 1911)

	Adet	guruş
Döşek	1	45
Döşek	1	26
Makas	1	7, 2 para
Makas	1	8
Yorgan	1	70
Yorgan	1	59
Yastık	6	25
Yorgan Yüzü	2	14
Sini	1	26
Legen	1	51
Sitil	1	6
Küçük Legen	1	12
Hamam Legeni	1	55
Ayna	1	16
Havan	1	7
Şıra	( )	5, 2 para
Burgul	( )	1, 2 para
Mangal	1	3, 2 para
Sumak	( )	2
Burgul	( )	60
Burgul	( )	60
Burgul	( )	4
Kesme	( )	27
Bastık	( )	27

Mercimek	( )	4
Güveç	1	1, 2 para
Bâğ Beli	1	7
Sahan	1	13
Çanak Sahra	1	( )
Üsküre	1	4, 2 para
Şuse	1	2
Kömür	( )	16
Yüz Yastığı	2	5
Teneke	1	3
Fincan	( )	6
Su Kupası	1	10, 10 para
Hırda'vat Eşyâsı	( )	5,2 para
Bıçak	1	2 10 para
Hırdavad	( )	2
Sanduk	1	3
Küb	1	20
Sanduk	1	29
Lamba Şuşesi	1	1
Güveç	1	1 2 para
Hasır	1	1 2 para
Sogan	( )	4
Sahan	1	12
Küpün pekmezi	( )	2
Şıra	( )	20
Sepet	3	7, 2 para
Kilim	1	50
Kürsü	1	6
Hırka	1	20
Küb	( )	50
Saat	1	30
Kazân	1	72

Merhûm ?Yatak Esmânı	100
Külli Gazi(37) Mahmûdiye(1)	2000

Mahalle-i mezbûreden Yarenoğlu Züleyha'da alacağı olub Tahsîl olsun 50

Çermik'in Berodos ? mevki'inde bir kıt'a bâğ 150

Tepe mahallesinde Bosnalı Dulkadir'in oğlu Mehmed'den alacağı olub Tahsîl olunan 50

Cem'an Yekûnü'l-hal

Guruş 2561, 2 para

Tüccâr Abdulkerim verese-i kübra ikrârıyla

Bakkal Mehmed b. Hâcı Zülfikâra 7

Kasab Mustafâ'ya 33, 2 para

Mustafâ b. Osman'a Hırka yedi 3

Delaliye 70

Resm-i kısmet 64

Hamaliye 4

Varaka-i baha 10

Harç husûsu 25

Pul 3

Verese-i kübrâ ikrârıyla Câmî'i şerîfe takriz edilen kilim bedeli 50

Cem'an yekûnü'l-ihracât 325

Yekûnü'l- masârifât 175

Yekûn bulunan 152 2 para

Yekûnü'l-masârifin 175

Sahhü'l-bakî taksîmi bi'l-verese ve'l-vasîyet

Guruş 2686

Tepe mahallesinden Sadık b. Mehmed ve Hüseyin b. Ahmed şehâdetleriyle ba'det-tadil ve't-tezkiye müteveffânın vasî ücretiyle vücûhu yine techiz-i tekfiniye vasîyet edib hükm-i şer'î lahik olan ez-gayr-i masârif li-ecli nefisini dahi merkûm İbrahim'e itâsı lâzım gelen vasîyet hissesi:

Hisse-i verase

Guruş 1091

Minhe'd-düyunet 152 10 para

1468 30 para

Hüssam-ı mezbûre

Guruş 379, 231 pare

Verese-i kebîr Mustafâ tarafından ve buraya haber edilen 34-513 261 pare

Hisse-i asebe mezbûr Mustafâ

Guruş	para	imha
909	6	2
34		
925	6	2

Mezbûreye hibe eylediği cihetle ... lâzım gelen

Sernâme-i defterde muharrer olduğu üzere hisselerini ahz u kabz ettiklerin huzûr-ı şer'ide ikrâr eylemeleriyle isimleri Mahkeme-i Şer'a verilerek temhir kılındı.

**23/20**

**Siverek sancağına mülhak Çermik kazâsı Şeyhler-i Ulya karyesi sâkinlerinden Osman b. Hasan'ın askerlik görevini yaparken ölümü üzerine mirasının bölüşümü i'lâmidir.**

Diyârbekîr vilâyet-i celîlesi dâhilinde Siverek sancağına mülhak Çermik kazâsı Şeyhler-i Ulya karyesi sâkinlerinden şahsı tâ'rîfi şer'iyye ile ma'rûf Zülfiye ? b. Mahmûd

nâm Hatûn kazâ-yı mezkûr Mahkeme-i Şer'îyyesinde ma'kûd meclis-i şer'î şerîf-i mezbûrun sâlifü'z-zikr kazâ-yı mezkûrun Çukur mahallesi ahâlîsinden İbrahim b. Dursun müvâcelesinde kazâ-yı mezkûreye tâbi' Şeyhler-i Ulya karyesinde Osman b. Hasan nâm kimesne yirminci alayın dördüncü taburunda ikinci bölükde hizmet-i askerîyesini ifâ etmekte iken yirmi teşrîn-i sâni ve üç yüz yirmi altı târihli bölük yüzbaşının doksan bir numaralı tahrîratıyla vuku'-ı vefât ihbâr ve yüz on beş gurusuh muhalledfat irsâl kılınan müteveffâ-yı mezbûr Osman'ın verâseti vâlidesi bulunduğum hasebîyle kıbel-i ebeveyn kız karındâşı Emine'ye karzen ve reddeden münhâsıra ve bizlerden başka vârisi ve terekesine müstehak âheri olmadığından tashîh-i mesele-i mîrâsımız beş sehmden olub iki sehmi bana üç sehmi uht-i mezbûreye isabet etmekle hâzır-ı merkûm İbrahim bi-gayr-i hakk meblâğ-ı mezkûreye müdâhale eden olmağla meblâğ-ı mezkûrun tarafıma edâ ve teslîmi müdde'î 'aleyh merkûm İbrahim'e tenbîh olunmak matlûbumdur, dedikte müdde'â 'aleyh merkûm İbrahim dahi cevâbında li-ecli me'mûreye meblâğ-ı mezkûreye iddi'â vakasını ikrar etmek müdde'a-yı mezbûrenin ber-vech-i meşrûh verâset müdde'âlarını inkâr etmekle müdde'î-i mezbûre ber-vech-i muharrer verâset müdde'âsını isimlerin zabt-ı da'va cerîdesine kayd ettirdiği ve tezkiyeleri irca kılınan şâhitlerden karye-i mezbûre ahâlîsinden Mollâ Ahmed b. Yusuf'a ve Hasan b. Şaban nâm kimesneler şehâdetleriyle ba'del-ısbat ve'l-hükm müdde'aya yüz on beş gurusuh verese-i mezbûratana edâ ve teslîmi iktizâ eyledi ve meblâğ-ı mezkûrdan müdde'a-yı mezbûre Zülfiye'nin hissesine intikâl eden kırk altı gurusuh müdde'î mezbûre hâlen edâ ve teslîmiyle müdde'â 'aleyh merkûm İbrahim ikrâr ile ilzâm olundugu tescil ve huzur-ı alilerine i'lâm olundu. Tahriren fi'l-yevmi't-tâsi' aşer min-şehr-i rebî'ü'l-evvel li-sene tis'â ve'l-işrîn ve selâse mi'e ve elf. (19 Rebî'ü'l-evvel 1329/20 Mart 1911)

**24/21**

**Siverek sancağına muzâf Çermik kazâsına tâbi' Ekrek karyesi nisvanından şahsı karye-i mezbûre ahâlîsinden Güllü bt. Sisa kızı nâm Hatûn'un Zülfikar b. Hasan'dan boşanması i'lâmıdır.**

Diyârbekîr vilâyet-i celîlesi dâhilinde Siverek sancağına muzâf Çermik kazâsına tâbi' Ekrek karyesi nisvanından şahsı karye-i mezbûre ahâlîsinden Ahmed b. Ali ve Mehmet b. Ahmed tâ'rîfleriyle mu'arrefe Güllü bt. Sisa kızı nâm Hatûn sâlifü'z-zikr kazâ-yı mezkûr Mahkeme-i Şer'îyyesinde ma'kûd meclis-i şer'î şerîf-i enverde mârrû'l-arz kazâ-yı mezkûrun Gıragoz karyesi ahâlîsinden ve şahsı muarrefân-ı merkûmân tâ'rîfleriyle

mu‘arref Zülfikar b. Hasan müvâcehesinde bundan iki buçuk sene mukaddem işbu hâzır-ı merkûm Zülfikar sekiz yüz guruş burma başlık mihri itâ edib pederim dahi beni merkûm Zülfikar’a akd-i nikâh etmekle ol târîhden beri merkûm emrine inkıyâd ve hukûk-ı zevciyete ri‘âyet zevce-i menkûha-i medhûlün-bihâm iken bundan beş gece mukaddem saât üçte birâderim Ömer’in Ekrek’de vâki‘ hânesinde üçden dokuza anam bacım ol git rızkını ara dedikten sonra bana helâl et ben de sana helâl ederim diye kinâye tarîkiyle tatlik edib ben de merkûmdan bâinen mutlaka olmamla bana müdâhale etmemek üzere merkûm Zülfikar’a tembiye olunmak matlûbumdur, dedikte müdde‘â ‘aleyh merkûm Zülfikar dahi cevâbında fi‘l-hakîkâ bundan beş gece evvel mezbûre Güllü hânemden firâr edib birâderi Ömer’in hânesine gitmiş idi. Ben dahi merkûm Ömer’in hânesine giderek zevce-i mezbûre ile hânemden götürdüğü eşyâları talep eylediğimde birâderi Ömer teslîmden imtinâ‘ etmekle madem eşyâmı vermiyorsunuz iyalimden bana lâzım değil dedim talâk-ı selâse anam bacım diye bir nesne söylemedim. Yine mezbûrenin talâk müdde‘asını külliyyen inkâr eyledikte müdde‘iye-i mezbûreden ber-vech-i muharrer talâk müdde‘asına mutâbık beyyine talep olundukda isimleri zabt-ı da‘va cerîdesinde kayd ettirdiği şâhidlerden ve Ekrek karyesi ahâlîsinden Mehmet b. Ahmed ve Ömer b. Süleyman nâm kimesneler li-ecliş-şehâde meclis-i şer‘a hâzırân olduklarında fi‘l-hakîkâ bundan beş gece mukaddem hâzır-ı merkûm Zülfikar işbu zevcesi hâzıra mezbûre Güllü’nün birâderi Ömer’in Ekrek’de vâki‘ hânesine gelib mezbûreyi talep ederek merkûm Zülfikara götürdülersedey merkûm Zülfikar huzûrumuzda mezbûreye hitâben üçten dokuza boşadım, anam bacım ol git rızkını ara bana helâl et bende sana helâl ettim, diye müdde‘iye-i mezbûreyi talâk-ı selâse ile tatlik eyledi. Eşhedü-billâh bizler bu husûsa bu vecih üzere şâhidiz ve şehâdet dahi ederiz, diye her biri müttefikü‘l-lafz ve olmağı edâ-yı şehâdet-i şer‘iyye etmeleriyle şâhidân-ı merkûmân usûl-ı mevzu‘asına tatbiken Ekrek karyesi imâmı Cemâl b. Mehmed ve muhtarı Ahmet b. Ali b. Hüseyin ve a‘zâsından Cemil b. Derviş b. Ali’den evvela bâ-varaka-i mestûre sırren ve ba‘dehû Sinek karyesi ahâlîsinden Ali Çavuş b. Zülfikar b. Hasan Zülfikar b. Yusuf b. Ali ben dahi bi‘l-müvâcehe alenen led’t-tezkiye ‘adl ve makbûlu’ş-şehâde idükleri iş‘âr ve ihbâr olunmağın mücibince müdde‘iyi mezbûre Gülli müdde‘â ‘aleyh Zülfikar’dan bâinen mutlaka olduğuna ba‘del-hükm mezbûre Gülli’ye müdâhale ve muara‘zâdan müdde‘â ‘aleyh mezbûr Zülfikar’ı men‘ olduğunu tescîl ve huzûr-u alilerine i‘lâm oldu. Hurrîre fi‘l-yevmi‘l-hâmîs ve‘l-işrîn min-şehr-i rebî‘ü‘l-evvel li-sene tis‘a ve‘l-işrîn selâse mi‘e ve elf. (25 Rebî‘ü‘l-evvel 1329/26 Mart 1911)



25/22

**Siverek sancağına muzâf Çermik kazâsının Tepe mahallesi sâkinlerinden Cemil b. Arab Ağa ile Hızır Efendiyle ile ortak aldıkları arsa ile ilgili işlerin yürütülmesinden Hüseyin Ağa'yı vekil tayin etmeleri hüccetidir.**

Diyârbekîr vilâyet-i celîlesi dâhilinde Siverek sancağına muzâf Çermik kazâsının Tepe mahallesinde şahsı mahalle-i mezbûre sâkinlerinden Bekir Efendi b. Zülfikar Ağa ve Sami Efendi b. Hâcî Remzi Efendi tâ'rîfleriyle ma'rûf Cemil b. Arab Ağa kazâ-yı mezkûr Mahkeme-i Şer'iyyesinde ma'kûd meclis-i şer'-i şerîf-i enverde kazâ-yı mezkûrun Çukur mahallesinden Hüseyin Ağa b. Hâcî Hasan Ağa mahzarında bi't-tev'a ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edib benim Hızır Efendiyle müşreken Diyârbekîrli Hafız İbrahim ve Abdulğani Beğ'lerden iştirâ' eylediğimiz mahalle-i mezbûrada vâki' bir bâb arsayı şerîkim Hızır Efendiyle bi't-tevahi taksîm edib ve hisse-i mezbûrem olan cenûben Ahmed Efendi b. Hâcî Hasan Ağa şarkan tarîk-ı âmm şimâlen Hızır Efendi arsası garben Çüngüşlü Mustafâ Efendiyle mahdûd tahminen kiblede şimâle yirmi beş, garbdan şarka on iki zira mimar ki bi-hesâba't-tebi' üç yüz zira' mimar arsa-i müşteramı bin guruş bedeli müstehak mukâbilinde işbu hâzır-ı bi'l-meclis Çermik'in Çukur mahallesinden Ahmed Efendi b. Hâcî Hasan Ağa'ya bey'-i sahîh-i şer'iyile bey' edib semenini ahz u kabz etmemle me'mûr ve komisyon-ı mahsus huzûrunda ferâğ-ı resmiyesini takrîr temin ? meblâğ-ı mezkûru ahz eylediğimi kezâlik ikrâra ve arsayı mezkûraya müdâhale edenler olur ise onlarla mahkeme-i resmîce ve mürâfa'a ve ikâme-i şuhut istimâ'ına ve'l-hâsıl husûs-ı mezkûrun mütevâkîf olduğu umûrun küllisinde icrây-ı vekâlete taraftan işbu hâzır-ı bi'l-meclis Hüseyin Ağayı vekâlet-i devriye-i sahîha-i şer'iyeye ile vekîl edib kullemâ ? azlin vesâit vekîli ile vekâlet verdim, dedikte hâzır-ı merkûm Hüseyin Ağa dahi vekâlet-i mezkûreyi ber-vech-i muharrer kabûl hidmeti lâzîmesini kemâ-yenbagî îfâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeyi gibbe't-tasdîkiş-şer'i ma vaka'a bî't-taleb ketb olundu. Tahrîren fi'l-yevmi's-sâmin ve'l-işrîn min-şehr-i rebî'ü'l-evvel li-sene tis'â ve'l-işrîn ve selâse mi'e ve elf. (28 Rebî'ü'l-evvel 1329/29 Mart 1911)

26/23

**Siverek sancağına mülhak Çermik kazâsının Hasud karyesinden Zülfikar, Derviş ve Zeliha'nın babalarından kalan mirası alacak yaşta ve olgunlukta olduklarına dair hüccettir.**

Diyârbekîr vilâyet-i celîlesi dâhilinde Siverek sancağına mülhak Çermik kazâsının Hasud karyesi ahâlîsinden şahısları tâ'rîf-i şer'îyle muarrifân on dokuz yaşında olduğunu iddi'â edilen Zülfikar on yedi yaşında olduğunu iddi'â edilen Derviş her biri kazâ-yı mezkûr Mahkeme-i Şer'îyyesinde ma'kûd meclis-i şer'-i şer'if-i enverde sâlifü'z-zikr kazâ-yı mezkûrun Çukur mahallesi ahâlîsinden İbrahim b. Dursun mahzarında takrîr-i kelâm edib mûrisimiz ve babamız Derviş'in vuku'-ı vefâtıyla verâseti bizimle gâ'iban-ı 'ani'l-meclis kübra ? hemşiremiz Zelîhâ'ya münhâsıra olub tashîh-i mesele-i mîrâsımız beş sehmden olub sihâm-ı mezbûreden dört sehmi bize ve bir sehmi mezbûreye isabet etmekle müteveffâ-yı mezbûr hal-i hayât ve sıhhatda yedinden işbu hâzır-ı merkûm ikraz eylediği altı guruştan hisse-i irsiyemizi edâ ve teslîmden imtina' eylediği mûrisimizden bize intikâl eden karye-i mezkûrede vâki' şarkan mütevellilerin bostanı, cenûben Kuyulu Ali bostanı, tarîk -ı âmm şimâlen biz mütevellilerin bostanıyla mahdûd bir kıt'a arâzide olan hissesini hemşiremiz âhere fûrûht ettiğinden bizim hissemizden dahi istîfâ olunmayacağı cihetle dokuz yüz elli guruş râici hazine bizler dahi fûrûht edeceğimizden merkûm İbrahim bizlere gayr-î reşîd olduğumuzdan fûrûht etmemiz câ'iz değildir, diye müdâhale etmekte bulunmaktadır. Halbuki bizler akıl ve balığ olduğumuz gibi bülüğumuzda rüşdümüz nazım ve iane-i vâhiden müstağni ve umûrumuz başkasına idâreye müktedir olmaklığımızla meblâğ-ı mezkûrdan hisse-i mîrâsiyemizin teslîmi ve husûs-ı mezkûra müdâfa'asının temini talep ederiz, dediklerinde merkûm İbrahim müteveffâ-yı merkûma cihet-i fûrûhtdan elli guruş deyn-i olduğu ve müdde'â 'aleyhin verâset müdde'aların külliye ikrâr ve i'tirâf edib ancak merkûmların i'âne-i vâhidin müstakil emvâllarını bi'n-nefs edâya muktedir olunmaların inkâr etmekle merkûmların li-ecli's-şehâde meclis-i şer'a ihzâr eyledikleri sikatü'l-kelem ricâl-i ahrar-ı müslîmînden ve Hasud karyesi ahâlîsinden Mollâ Hasan b. Mollâ Zülfikar ve Hüseyin b. Ali ala tarîku's-şehâde ve'l-ihbâr iştişhâd eylediklerinde işbu hâzır-ı merkûm Zülfikar on dokuz yaşında Derviş dahi on yedi yaşına tecâvüz edib ve reşîd ve bülüğlarına rüştleri münfeyim ve emvâları bi-nefsiyi edâya muktedir ve i'âne-yi vâhiden müşteğni olduklarını biliriz ve eşhedü-billâh bizler böyle şâhidiz ve şehâdet dahi ederiz, diye her biri müttetikü'l-lafz olmayı edây-ı şehâdet-i şer'îyye etmeleriyle müdde'â 'aleyh İbrahim şehâdet-i merkûmânın adaletlerini tasdik etmeğin mûcibince müdde'â-i merkûmların rüştlere ba'del hükm meblâğ-ı mezkûr altı guruş verese-i merkûme hâlen edâ ve teslîme müdde'â 'aleyh merkûm İbrahim ikrârıyla ilzâm olunduğu arâzîy-i mezkûrede olan hisselerini fûrûhta merkûmâne izin verilmeğin ma vaka'a bi't-taleb ketb

olundu. Hurrîre fi'l-yevmi'l-ehâd min-şehr-i rebî'ü'l-âhir li-sene tis'a ve işrîn ve selâse mi'e ve elf. (1 Rebî'ü'l-âhir 1329/1 Nisan 1911)

**27/24**

**Siverek sancağına mülhak Çermik kazâsına tâbi' Sökrük ? karyesi ahâlîsinden Ali b. Osman ile Süleyman b. Timur arasında mirasdan kalanlardan Süleyman b. Timur'dan alacağını talep etmesi üzerine verilen i'lâmıdır.**

Diyârbekîr vilâyet-i celîlesi dâhilinde Siverek sancağına mülhak Çermik kazâsına tâbi' Sökrük ? karyesi ahâlîsinden şahsı tâ'rîf-i şer'îyle mu'arref Ali b. Osman nâm sâhib-i arzuhâl kazâ-yı mezkûr Mahkeme-i Şer'îyesinden ma'kûd meclis-i şer'î şerîfde derûn-ı arzuhâlde ismi karye-i mezbûra ahâlîsinden Süleyman b. Timur müvâcehesinde bundan mukaddem vefât eden pederim Ali'nin verâseti hissene bana münhâsıra olduğundan müteveffâ-yı merkûm hâl-i hayâtında yedinden işbu hâzır-ı merkûma ikraz eylediği yüz guruşun kable'l-ahz ve'l-istîfâ vefât etmekle meblâğ-ı mezbûrun tarafıma edâ ve teslîmi hâzır-ı merkûm Süleyman'a tenbîh olunmasını bi'l-verese hâlen talep ederim, dedikte müdde'a 'aleyh merkûm Süleyman dahi cevâbında müteveffâ-yı merkûma cihet-i karzdan yüz guruş borcu olduğu müdde'î-i merkûmun verâset müdde'asını tâbi'en ikrâr ve i'tirâf edib ancak müdde'î-i merkûm Ali, baliğ ise de rüşd u bülüğuna münfehim olmayıp i'ane-yi vahide muhtaç ve umûrunu bi'n-nefs edâya gayr-i muktedir bulunduğundan vermekden imtina' ederim, diye makam ? ve karâr îrâd eylediği kelâmı şer'ân şâyânü'l-iltîfât olmağla müdde'î-i merkûm Ali'den baliğ ve bülüğuna ve rüşd-i müftehim olduğuna beyyine talep oldukda li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a ihzâr eylediklerini sıkatü'l-kelâm ricâl-i ahrâr-ı müslîmînden Nişinik karyesi ahâlîsinden Mollâ Hasan b. Mollâ Mustafâ ve Mehmet b. Mollâ Mustafâ nâm kimesneler iştişhâd oluduklarında işbu hâzır-ı merkûm Ali yirmi yaşında tecâvüz baliğ ve reşit ve rüşd u bülüğuna müftehim ve emvâlımı bi'n-nefs idâreye muktedir i'aney-i vâhidden müstağni olduğuna biliriz. Eşhedü-billâh bizler husûsa bu vecih üzere böyle şâhidiz ve şehâdet dahi ederiz diye her biri müttefikü'l-lafz olmağı edâ-yı şehâdet-i şer'îyye etmeleri müdde'â 'aleyh merkûm Süleyman şâhidân-ı merkûmânın iddi'âlarını tasdik etmeğın mücibince müdde'î-i merkûm Ali'nin rüşdüne bad'el hükm meblâğ-ı mezkûr yüz guruş verâset-i merkûm Aliye hâlen eda ve teslîme müdde'î-i merkûm Süleyman ikrârlarıyla ilzâm olduğu tescil ve huzûr-u âlilerine i'lâm kılındı. Fi'l-yevmi's-sâlis min-şehr-i rebî'ü'l-âhir li-sene tis'a ve'l-ışrîn ve selâse mi'e ve elf. (3 Rebî'ü'l-âhir 1329/3 Nisan 1911)

28/25

**Siverek sancağına muzâf Çermik kazâsının Medye karyesi nisvanından Aişe ve Emine bintân-ı Mustafâ'nın miras konusunda Abdulkadir b. Eyüp'e vekâlet vermeleri hüccetidir.**

Diyârbekîr vilâyet-i celîlesi dâhilinde Siverek sancağına muzâf Çermik kazâsının Medye karyesi nisvanından şahsı karye-i mezbûre ahâlîsinden Mevlüd b. Salih Efendi ve Süleyman b. Mehmet tâ'rîfleriyle mu'arrefe Aişe ve Emine bintân-ı Mustafâ nâm Hatûnlar kazâ-yı mezkûr Mahkeme-i Şer'iyyesinde ma'kûd meclis-i şer'-i şerîf-i enverde mârrû'l-arz Siverek sancağının Câmi'i Kebîr mahallesinden Abdulkadir b. Eyüp mahzarında her biri takrîr-i kelâm ve ta'bir-i ani'l-merâm edib bizim mûrisimiz olup Adana vilâyetinin Dilkâm karyesinde sâkin iken bundan bir buçuk sene mukaddem vefât eden Hüseyin b. Hıdır ile bizim babamız Mustafâ li-ebeveyn amcazâde olup müteveffâ Hüseyi'nin babası Mehmet li-ebeveyn er karındâşlar olup babaları ismi Mehmet ve dedeleri ismi Mehmet olup maskat-ı re'sleri Medye karyesi olmağla müteveffâ-yı merkûm Hasan'ın vefâtıyla verâseti min ciheti'l-asâbiyye babamız Mustafâ dahi vefât ederek bizlere intikâl edib bizlerden başka vârisi ve terekesine müstehak âheri olmadığından müteveffâ-yı merkûmun mârrüz-zikr Adana vilâyetinin kazâ-yı Ahud ? karyelerinde terekesine vazı'ü'l-yed olanlardan taleb ... ahz u kabz ve makbuzâtını tarafımıza irsâl ve isâle vesâ'ir edâsından imtinâ' edenler ise memâlik-i mahruse-i Osmaniye'de bulunan bil-cümle mehâkim-i şer'iyye ve nizâmiye ve devâ'ir-i resmiye-i sâ'irelerinde kendi imzâsıyla istidâ' ve levâyih tanzîm ve takdîm ederek evrâk-ı resmiyenin teblîğ ve tebellüğüyle müdde'i ve müdde'â'aleyh ve şahs-ı salis sıfâtlarında bulunarak muhâkeme ve mürâfa'a muhâsama ve ikâme-i şuhud istimâ'ma ve taleb-i tahlîf ve taleb-i karâr ve redd-i karâr ve redd-i a'zâya istihsâl eylediği hükmü teblîğ ve tebellüğe tenfiz-i hükm ta'kîbine ve icrâ dâ'iresine mürâca'at taleb-i muharrer fekk-i hacze ve ehli hibre ve hacze intihâb ve azline ve lede'l-hace aher-i tevkîle ve inde'l-iktizâ sulh ve ibrâsını ve'l-hâsıl husûs-ı mezkûrun mütevâkîf olduğu umûrun küllisinde icrâ-i vekâlete tarafımızdan işbu hâzır-ı merkûm Abdulkadir'i vekîl-i müfevviz ve murâhhasım olmak üzere vekâlet-i mutlakâ-i sahîha-i şer'iyye ile vekîl ve naîb-i menâb nasb ve ta'yin eyledik dediklerinde vekîl-i merkûm dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzimesini kemâ-hiye-hakkuhâ icrâ ve îfâya ta'ahhüd etmeyi gıbbe't tasdîki's-şer'i ma vaka'a bî't-taleb ketb olundu. Tahrîren fi'l-yevmi'l-ehad min-şehr-i rebî'ü'l-âhir li-sene tis'a ve selâse mi'e ve elf. (1 Rebî'ü'l-âhir 1329/1 Nisan 1911)

29/26

**Çermik kazâsına muzâf Elif Uşağı karyesi nisvânından Aişe bt. Ahmed nâm Hatûn'un eşi Bekir b. Kadir'den kalan mirasdan hakkına düşeni almak için Bekir b. Kadir oğlu Hacı Reşid'e açtığı davada Bedros Efendi'ye vekâlet vermesi hüccetidir.**

Diyârbekîr vilâyet-i celîlesinin Çermik kazâsına muzâf Elif Uşağı karyesi nisvânından şahsı kazâ-yı mezkûrun Hasud karyesi ahâlîsinden Mehmed Çavuş b. Hamid ve Çolan karyesinden Zülfikar b. Ali tâ'rîfleriyle mu'arefe Aişe bt. Ahmed nâm Hatûn karye-i mezbûr Mahkeme-i Şer'iyyesinde ma'kûd meclis-i şer'iyyemizde kazâ-yı mezkûrun Çukur mahallesi ahâlîsinden ve teb'a-i Devlet-i Aliyye'nin Ermeni Milletinden Bedros Efendi b. Agob mahzarında Mahkeme-i Şeryet icrâ mübâşiri Mustafâ Efendi tercümânlığıyla takrîr-i kelâm ve ifâde-i ani'l-merâm edib Çermik'in Yeniköy karyesinde iken vefât eden zevcim Bekir b. Kadir'den irsen intikâl iden hisse-i irsiyemle mihr ve kendi eşyâm olub müteveffânın nezdinde bulunan emvâl-ı menkûl ile müteveffâ-yı mezbûrun terekesine vazî'î-yed bulunan müteveffâ-yı merkûmenin sulbî oğlu Hacı Reşid ve sâ'irelerinden taleb ve da'vayı bil-cümle muhakeme-i şer'iyye ve nizâmiyede kendi imzâsıyla istid'â ve levâyih tanzîm ve takdîm ederek evrâk-ı resmiyenin teblîğ ve tebellüğüyle müdde'î ve müdde'â 'aleyh şahs-ı salis sıfâtlarında bulunarak muhâkeme ve mürâfa'a ve muhâsama ve müdâfa'a ve ikâme-i şuhud istimâ'ına ve taleb-i tahlîf ve istihsâl-i hükümle ve istihsâl eylediği hükmü teblîğ ve tebellüğe tenfiz-i hüküm ta'kîbine icrâ dâ'iresine mürâca'at taleb-i hacze ehl-i hibre ve mümeyyiz intihâb ve azline tetkik fetvahâneme ve lede'l-hâce aher-i tevkile ve inde'l-iktizâ sulh ve ibrâya ve'l-hâsıl husûs-ı mezkûrun mütevâkîf olduğu umûrun küllîsinde makamıma kâim olub icrâ-i vekâlet tarafımdan işbu hâzır-ı merkûm Bedros Efendiye vekâlet-i mutlakâ-i sahîha-i şer' ile vekîl-i naîb-i menâb nasb ve ta'yin eyledim, diye tercümân-ı mezbûrun tercümânlığıyla ifâde ettikde vekîl-i merkûm dahi vekâlet-i mezbûreyi ber-minvâl-i muharrer kabûl ve hidmet-i lâzımıyesini kemâ-hiye-hakkuha icrâ-yı ifâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğin ma vaka'a bî't-taleb ketb olundu. Fi'l-yevmi't-tâsi' min-şehr-i rebî'ü'l-âhir li-sene tis'a ve'l-ışrîn ve selâse mi'e ve elf. (9 Rebî'ü'l-âhir 1329/9 Nisan 1911)

29/27

**Siverek sancağına mülhak Çermik kazâsına tâbi' Nişinik karyesi sâkinelerinden iken vefât eden Zelfihâ bt. Abdullah'ın kızları Hâtice ve Zeynep'e miras kalan mallarda Zülfikâr b. Mehmet Ali'nin vasi nasb ve tayin edilmesi hüccetidir.**

Diyârbekîr vilâyet-i celîlesi dâhilinde Siverek sancağına mülhak Çermik kazâsına tâbi' Nişinik karyesi sâkinelerinden iken vefât eden Zelîhâ bt. Abdullah'ın sadriye-i sagîre kızları Hâtîce ve Zeynep vâlidelerinden müntekil üç yüz guruşluk emvâl-i menkul ile gayr-i menkûlelerini hıfz ve tesviye-i umûrlarına kıbeli'ş-şer'-i şerîfden bir vasî nasb ve ta'yini ehem ve elzem olmağla sagîrâtân-ı mezbûrânın pederleri Zülfikâr var ise de vasîyeti îfâyâ gayr-ı muktedir olduğu karye heyet-i ihtiyâriyesi tarafından verilen ihbârnameден anlaşıldığı gibi sagîrâtân-ı mezbûretan li-ebeveyn amcası olduğu karye-i mezbûre ahalilerinden Zülfikâr b. Mehmet Ali nâm kimesne emânet ile ma'rûf ve istikâmet ile mevsûf her vecihle vesâyet 'uhdesinden gelmeye kadir idüğü zeyl-i vesîkada isimleri muharrer kesân ricâl-i ahrar-i müslîmîn ihbârlarıyla inde'ş-şer'-i'l-enver zâhir ve müstehak olan mezbûr Zülfikâr sagîrâtân-ı mezbûrânın vârislerinden müntekîl emvâl-i menkûl ve gayr-i menkûlelerini muhafâzâyâ ve vakt-i rûşt ve sedâtlarına değîn tesviye-i umûrlarına kıbeli'ş-şer'-i şerîfden vasî nasb ve ta'yin olundukta vasî-yi merkûm dahi vesâyet-i mezkûreyi ber-vech-i muharrer kabûl ve hizmet-i lâzimesini edâ ve îfâyâ ta'ahhüd ve iltizâm etmeğîn ma vak'a bi't-taleb ketb olundu. Tahrîren fi'l-yevmi'l-ehad aşer min-şehr-i rebî'ü'l-âhir lî-sene tis'a ve işrîn ve selâse mi'e ve elf. (11 Rebî'ü'l-âhir 1329/11 Nisan 1911)

Şuhûdü'l-hâl

Nişinik karyesinde Mollâ Hasan b. Mollâ Mustafâ Mehmet b. Ali

**30/28**

**Çermik kazâsının Terbile karyesi ahâlîsinden şahsı kazâ-yı mezkûrun Tepe mahallesi ahâlîsinden Eyüp b. Zülfikâr'ın babasından kalan mirasla ilgili anlaşmazlık da Bedros Efendi'yi vekil tayin etmesi hüccetidir.**

Diyârbekîr vilâyet-i celîlesi dâhilinde Çermik kazâsının Terbile karyesi ahâlîsinden şahsı kazâ-yı mezkûrun Tepe mahallesi ahâlîsinden Urum oğlu Hüseyin b. Ahmed ve Osman b. Cemâl tâ'rîfleriyle ma'rûf Eyüp b. Zülfikâr kazâ-yı mezkûr Mahkeme-i Şer'iyyesinde ma'kûd meclis-i şer'-i şerîf-i enverde kazâ-yı mezkûrun Çukur mahallesinden Bedros Efendi b. Agob mahzarlarında takrîr-i kelâm ifade-i ani'l-merâm edib bundan mukaddem vefât eden pederim Zülfikâr'dan irsen intikâl eden karyemiz toprağı dâhilinde ma'lûmu'l-hudud bir kıt'a bâğa vazî'ü'l-yed olan kazâ-yı mezkûrun Kal'a mahallesi ahâlîsinden Kereze Mahmûd b. Zülfikâr Efendi ve sâ'irelerinden taleb-i da'vaya

memâlik-i mahrûse-i şahânedede bulunan bi'l-cümle muhâkeme-i şer'iyeye ve nizâmiyede ve dâ'irey-i resmiye-i sâ'irlerinde leh ve 'aleyhime tahaddüs etmiş ve edecek kâffe-i deavî-i hukûkiye ve cezâiye ve mîrâsiye ve zirâ'îye ve ticâriye ve iflâsiye ve deavîyi sâ'ireden dolayı kendi imzâsiyla istid'â ve levâyih tanzîm ve takdîm ederek evrâk-ı resmiyenin teblîğ ve tebellüğüyle müdde'î ve müdde'â 'aleyh ve şahs-ı salis ve müstenif ve müstenefün 'aleyh ve mûmeyyiz ve mûmeyyezün 'aleyh ve muidd ve muiddün 'aleyh ve mukriz ve mukrazün 'aleyh haklarında bulunarak muhâkeme ve mürâfa'a ve muhâsama ve mücavebe müdâfa'a ve ikame-i şuhûd ve taleb-i tahlif ve taleb-i karâr ve reddi karâr ve redd-i a'zâya i'tirâz-ı a'ni'l hükm ve i'tirâz-ı ani'l-gayr ve i'tirâz-ı aslî ve i'tirâz-ı târi cihetlerine ve istihsâl-i hükmü ve istihsâl eylediği hükmü teblîğ ve tebellüğe tenfiz-i hükm ta'kîbine iştikâ-ı 'ani'l hükmâ ve icrâ dâ'iresine mürâca'at taleb-i hacz fekk-i hacze ve ehl-i hibre ve mûmeyyiz ve senetlik intihâb ve azline ve lede'l-hace aheri tevkile ve ani'l-iktizâ sulh ve ibrâya ve'l-hâsıl husûs-ı mezkûrda şer'an ve kânûnen ve bidâyeten ve istinâfen ve temyizen ve i'âdeten ve reddin ve i'tirâzen her ne yapmağla mükellef isek mükellef olduğum umûr ve husûsatda şer' ve kânûnun bana bahş etmiş olduğu selâhiyetin kâffesine son dereceye kadar vekîl-i müfevviz ve murahhasım olmak üzere icrây-ı vekâlete taraftan işbu hâzır-ı bi'l-meclîs Bedros Efendiyi vekâlet-i sahîha-i şer'iyeye ile vekîl-i naîb-i menâb ve nasb eyledim dedikte hâzır-ı mezbûr Bedros Efendi dahi vekâlet-i mezkûreyi ber-minvâl-i muharrer kabûl ve hidmet-i lâzımıyesini kemâ-hiye-hakkuhâ icrâ ve îfâyı ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın ma vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Tahrîren fi'l-yevmi'l-hâmis aşer min-şehr-i rebî'ü'l-âhir li-sene tis'a ve işrîn ve selâse mi'e ve elf. (15 Rebî'ü'l-âhir 1329/15 Nisan 1911)

Şuhûdü'l-hal

Tepe mahallesinden Hüseyin b. Ahmed ve yine

Tepe mahallesinden Osman b. Cemâl

**31/29**

**Siverek sancağına mülhak Çermik kazâsına tâbi' Nişinik karyesi ahâlîsinden şahısları kazâ-yı mezbûrun Sökrük ? karyesi efradından Cuma bin Mustafâ, Osman ve Mehmet ibnân-ı Zülfikâr'ın aleyhin de Zülfikâr b. Mehmed Ali'nin miras anlaşmazlığı nedeniyle açtığı davada Bedros Efendi'ye vekâlet vermeleriyle ilgili hüccettir.**

Diyârbekîr vilâyet-i celîlesi dâhilinde Siverek sancağına mülhak Çermik kazâsına tâbi‘ Nişinik karyesi ahâlisinden şahısları kazâ-yı mezbûrun Sökrük karyesi efradından Cuma bin Mustafâ, Besin karyesinden Mehmet b. Hâcî Ali tâ‘rîfleriyle muarrefân Osman ve Mehmet ibnân-ı Zülfikâr kazâ-yı mezkûr Mahkeme-i Şer‘iyyesinde ma‘kûd meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde kazâ-yı mezkûrun Çukur mahallesi ahâlisinden Bedros Efendi b. Agob mahzarında her biri takrîr-i kelâm ve ifâde-i ani‘l-merâm edib karye-i mezbûre ahâlisinden iken vefât eden Zülfikâr b. Hüseyin’in sulbîye-i sagîre kızları Hâtîce ve Zeyneb’in vasî-i mensûbları bulunan karye-i mezbûre ahâlisinden Zülfikâr b. Mehmed Ali tarafından mahkeme-i bidâyet-i âlilerine ikâme eylediği arâzî ve emvâl-i menkûle ve gayr-i menkûle ve sâ‘ire da‘valarında ve memâlik-i mahrûse-i şahânedede bulunan bi‘l-cümle mehâkim-i şer‘iyye ve nizâmiye ve devâ‘ir-i resmiye ve sâ‘irelerinde leh ‘aleyhimize subût etmiş ve edecek kâffe-i deâvî-i hukûkiye-i cezâiye ve mîrâsiye ve zirâ‘îye ve ticâriye ve arâziye ve iflâsiye ve deâvî-i adiyeye-i sâ‘ireden dolayı kendi imzâsıyla istid‘a ve levayîh tanzîm ve takdîm ederek evrâk-ı resmiyenin tebliğ ve tebellüğüyle müdde‘î ve müdde‘â ‘aleyh ve şahs-ı salis ve müste‘nif ve müste‘nefün ‘aleyh ve mümeyyiz ve mümeyyizün ‘aleyh ve muidd ve muiddün ‘aleyh ve mûkriz ve mûkrizün ‘aleyh sıfâtlarında bulunarak muhâkeme ve mürâfâ‘a ve muhâsama ve müdâfa‘a ve mücavebe ve ikâme-i şühûd ve istîmâ‘ına ve taleb-i tahlîf ve taleb-i karâr ve redd-i karâr ve reddi a‘zâya ve istihsâl-i hükme ve istihsâl eylediği hükmü tebliğ ve tebellüğe tenfiz-i hükm ta‘kîbine ve icrâ dâ‘iresine mürâca‘at, taleb-i hacze fekk-i hacze ve ehl-i hibre ve mümeyyiz ve ? senedin intihâb ve azline terfik zabt-ı hâkim ve ta‘yin-i merci‘ ve nakl-i da‘vaya ve iştikâ-ı ani‘l-hükemâ ve lede‘l-hâce âheri tevkîl ve inde‘l-iktizâ sulh ve ibrâya ve‘l-hâsıl husûs-ı mezkûrda şer‘an ve kânûnen ve bidâyeten ve i‘âden ve reddin ve i‘tirâzen bizler her ne yapmağla mükellef isek mükellef olduğumuz umûr ve husûsatda şer‘ ve kânûnun bizlere bahş etmiş olduğu salâhîyetin kâffesini son dereceye kadar vekîl-i müfevviz ve mürâhhasımız olmak üzere icrâ-i vekâlete tarafımızdan işbu hâzır-i bi‘l-meclis Bedros Efendiyi vekâletnâme-i mutlakâ-i sahîha-i şer‘iyye ile vekîl ve naîb-i menâb nasb ve ta‘yin eyledik dediklerine vekîl-i mezbûr Bedros Efendi dahi vekâlet-i mezbûreyi ber-mînval-i muharrer kabûl ve hizmet-i lâzimesini kemâ-hiye-hakkuha icrâ ve ifâyı ta‘ahhüd ve iltizâm etmeğin gibbe‘t-tasdîki’ş-şer‘i ma vaka‘a bî‘t-taleb ketb olundu. Tahrîren fi‘l-yevmi‘t-tâsi‘ aşer min-şehr-i rebî‘ü‘l âhir li-sene tis‘a ve işrîn ve selâse mi‘e ve elf. (19 Rebî‘ü‘l-âhir 1329/ 19 Nisan 1911)



Şuhûdü'l-hâl

Sökrük karyesinde Cuma b. Mustafâ

Besin karyesinde Mehmed b. Hâcî Ali

**32/30**

**Siverek sancağına mülhak Çermik kazâsının Nişinik karyesi sâkinlerinden iken vefât eden Hüseyin b. Zülfikâr'ın çocukları adına Osman b. Hüseyin'in vasi tayin edilmesi hüccetidir.**

Diyârbekîr vilâyet-i celîlesi dâhilinde Siverek sancağına mülhak Çermik kazâsının Nişinik karyesi sâkinlerinden iken vefât eden Hüseyin b. Zülfikâr'ın sulbî sagîr Bekir'e pederinden ve mezbûr Hüseyin'in müteveffâ oğlu Zülfikâr'ın sulbî sagîr oğlu Ömer'e ve sulbîye-i sagîre kızı Zülfîye b. Sabri mezbûr Hüseyin'den müntakîl emvâl-i menkûle ve gayr-î menkûlelerin hıfz ve tesviye-i umûrlarına kîbeli'ş-şer'-i şerîfden bir vasî nasb ta'yin ehem ve elzem görüldüğünden sagîrâtân-ı mezbûrânın Bekir'in li-ebeveyn er-karındâşı ve Ömer ile Zülfîye'nin li-ebeveyn amcazâdeleri karye-i mezbûre ahâlîsinden Osman b. Hüseyin nâm kimesne emânet ile ma'rûf ve istikâmet ile mevsûf ve her cihetle vesâyet 'uhdesinden gelmeye kadir idüğü karye heyet-i ihtiyâriyesi tarafından verilen şehâdetnâme ile zeyl-i hüccette isimleri muharrer ricâl-i ahrâr-i müslîmîn ihbârlarıyla inde'ş-şer'-i enver zâhir ve müstehak olan mezbûr Osman sagîrân-ı mezbûrânın pederi ve cedlerinden müntekîl emvâl-i menkûle ve gayr-i menkûlelerini muhafazâyâ vakt-i rüşd ve sedâtlarına değîn tesviye-i umûrlarına kîbeli'ş-şer'-i şerîfden vasî nasb ve ta'yin oldukça vasî-i merkûm dahi vesâyet-i mezkûreyi ber-mînvâl-i muharrer kabûl ve hidmet-i lâzîmesini kemâ-hiye-hakkuha icrâ ve îfâyı ta'ahhüd ve iltizâm itmeğîn ma vaka'a bî't-taleb olundu. Tahrîren fî'l-yevmi'l işrîn min-şehr-i rebî'ül âhir li-sene tis'a ve işrîn ve selâse ve mi'e ve elf. (20 Rebî'ü'l-âhir 1329/20 Nisan 1911)

Şuhûdü'l-hâl

Sökrük karyesinde Süleyman Timur

Sökrük karyesinde Hasan b. Timur

**33/31**

**Siverek sancağına mülhak Çermik kazâsına muzâf Şinto karyesinin Dolağ mezrasında vefât eden Hâcı Derviş Efendi b. Hasan'ın varisleri olan eşi ve çocuğu arasındaki miras taksimi nedeniyle verilen i'lâmdır.**

Dördüncü ordu-yı hümayûna mensûb elli sekizinci alayın dördüncü Siverek taburunun dördüncü Çüngüş nahiyesi bölüğünün redif yüzbaşısı olub Diyârbekîr vilâyet-i celîlesi dâhilinde Siverek sancağına mülhak Çermik kazâsına muzâf Şinto karyesinin Dolağ mezrasına üç yüz yirmi altı kânûn-ı sâni on birinci günü vefât eden Hâcı Derviş Efendi b. Hasan'ın ber-vech-i âtî vârisi olduğunu iddi'â eden müteveffâ-yı mezbûrun sulbîye-i sagîra kızı Dürdane'nin kıbeli's-şer'î şerîfden vasî-i mensûli bulunan karye-i mezbûrenin Dolağ mezrası ahâlisinden Mollâ Ömer b. Hasan sâlifü'z-zikr kazâ-yı mezkûr Mahkeme-i Şer'iyesinde ma'kûd meclis-i şer'-i şerîf-i enverde mârrû'l-arz kazâ-yı mezkûr Hazine vekîli ve Mal Müdürü Bekir Sıdkı Efendi tarafından me'zûn mürsel Karadaşlı Süleyman Efendi b. Hâcı Mehmet müvâcehesinde müteveffâ-yı mezbûr Hâcı Derviş Efendi'nin vuku'-ı vefâtıyla verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Naciye Hânım bt. Muşlu Ahmed ile sulbîye-i sagîra kızı Dürdane'ye ve li-ebeveyn er karındâşı olduğumuz hasebîyle benimle karye-i mezbûre ahâlisinden Mehmed'e ve li-ebeveyn kız karındâşı Zeyneb'e münhâsıra olduğundan tashîh-i mesele-i mîrâsımız kırk sehmden olub sihâm-ı mezbûreden beş sehmi zevce-i mezbûra Naciye Hânım'a ve yirmi sehmi bt. sagîra-i mezbûre Dürdane'ye, altışar sehmden on iki sehmi benimle mezbûr Mehmed'e ve üç sehmi ümm-i mezbûra Zeyneb'e münhâsıra olmağla müteveffâ-yı mezbûr Çermik Mal Müdürlüğün'de müterakim tekâüd ma'aşının verese-i merkûmeye fûrûht intikâl eden iki bin yüz guruştan hisse-i irsiye malı kıbeli's-şer'iden li-ecli'd-dühûl vasî-i menkûlu bulunduğum sagîr-i mezbûrânın hissesinin bana teslimden imtinâ' eden me'zun mûmâ-ileyhin müvekkili Mal Müdürü Bekir Sıdkı Efendiye izâhatla me'zun ? mûmâ-ileyh Süleyman Efendiye tenbîh olunmak bi'l-verese ve bi'l-vesâye matlûbumdur, dedikte me'zun ? mûmâ-ileyh Süleyman Efendi dahi cevâbında fi'l-hakîkâ müteveffâ-yı merkûm Hâcı Derviş Efendi'nin Çermik Mal Müdürlüğü'nde tekâ'üdî ma'aşından iki bin yüz guruş matlûbu olub verasesine intikâlen tediyesi lâzım gelir ise de müteveffâ-yı mûmâ-ileyhin ber-vech-i muharrer verâseti kime münhâsıra olduğuy ma'lûmumuz olmadığından hükm-i şer'inin tahrifine değin ma vaka'a mûmâ-ileyh Mal Müdürü Bekir Sıdkı Efendi meblâğ-ı müdde'â ... ? tesmiyeden imtinâ' eder diye müdde'î-i merkûm Mollâ Ömer'in matlûbât müdde'asını ikrâr, verâset müdde'asını inkâr etmekle müdde'î-i merkûm Mollâ Ömer'den ber-vech-i meşrûh verâset müdde'asına mutâbık beyyine taleb olundukta isimleri zabt-ı

da'va cerîdesinde kayd ettirdiği şahitlerden ve kazâ-yı mezkûrun Tepe mahallesi ahâlîsinden Hafız Mustafâ b. Mehmet b. Resul ve Kal'a mahallesi ahâlîsinden Mollâ Zülfikar b. Mahmûd nâm kimesne li-ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub istişhad olunduklarında fi'l-hakîkâ mütekâidin askerîden üç yüz yirmi altı senesi şehr-i kânûn-ı sâninin on birinci günü Çermik'de sâkin iken maskat-ı re's Şinto karyesinin Dolağ mezrasında vefât eden Hâcî Derviş Efendi b. Hasan'ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Naciye Hânım bt. Muşlu Ahmed ile sulbîye-i sagîr kızı Dürdane'ye li-ebeveyn er karındâşları hâzır-ı merkûm Mollâ Ömer ile karye-i mezbûre ahâlîsinden Mehmed'e li-ebeveyn kız karındâşı Zeyneb'e münhâsıra olub bunlardan başka vâris ve terekesine müstehak âheri olduğu ma'lûmumuz değildir, diye bizler bu husûsa bu vecih üzere eşhedü-billâh böyle şahidiz ve şehâdet dahi ederiz müttetikü'-lafz olmağı edây-ı şehâdet-i şer'iyye etmeleriyle şehâdet-i merkûmân usûl-ı mevzu'asına tatbiken her biri mensûb oldukları mahalle heyet-i ihtiyârisinde sırren ve alenen lede't-tezkiye adl ve makbûl ve makbûlu's-şehâde idükleri iş'âr ve ihbâr olunmağın mücibince müteveffâ-yı merkûmun verâseti ba'de'l-hükm meblâğ-ı müdde'aya iki bin yüz guruş verese-i merkûmâna hâlen edâ ve teslîme me'zûn mûmâ-ileyh Süleyman Efendi ikrârıyla ilzâm olunarak müvekkili Mal Müdürü Bekir Sıtkı Efendi'ye izâhatla me'zûn-ı mûmâ-ileyh Süleyman Efendiye tenbîh olduğu tescil ve huzûr-u âlilerine i'lâm olundu. Tahrîren fi'l-yevmi'l-ehad ve işrîn min-şehr-i rebî'ü'l-âhir lî-sene tis'a ve işrîn ve selâse mi'e ve elf. (21 Rebî'ü'l-âhir 1329/21 Nisan 1911)

**34/32**

**Siverek sancağına muzâf Çermik kazâsına tâbi' Şinto karyesinin Dolağ mezrası ahâlîsinden tekâ'üdi-i askerîyeden olub vefât eden Hâcî Derviş Efendi b. Hasan'dan kızına kalan mirasın korunması için annesinin vasi tayin edilmesi hüccetidir.**

Diyârbekîr vilâyet-i celîlesi dâhilinde Siverek sancağına muzâf Çermik kazâsına tâbi' Şinto karyesinin Dolağ mezrası ahâlîsinden tekâ'üdi-i askerîyeden olub vefât eden Hâcî Derviş Efendi b. Hasan'ın sulbî sagîra kızı Dürdane'ye müteveffâ-yı mezbûr pederinden müntekîl emvâl-i menkûle ve gayr-i menkûlesini hıfz ve tesviye-i umûruna kıbeli's-şer'î şerîfdan bir vasî nasb ve ta'yini ehem ve elzem olmağla sagîre-i mezbûrânın vâlidesi Naciye Hânım bt. Muşlu Ahmed emânet ile ma'rûf ve istikâmet ile mevsûfa ve her vecihle vasîyet 'uhdesinde gelmeğe kadir idüğü mahalle heyet-i ihtiyâriyesinde verilen şehâdetnâme ile zeyl-i vesîkada isimleri muharrer ricâl-i ahrâr-ı müslîmîn ihbârlarıyla

inde'ş-şer'î enver zâhir ve müstehak olan ümm mezbûre Naciye Hânım sagîra-i mezbûrenin pederi müteveffâ-yı mezbûr Hâcî Dervîş Efendi'den muntekîl emvâl-ı menkûle ve gayr-i menkûlesini muhafazâyâ vakt-i rüşd ve sedâtlarına deġin tesviye-i umûrlarına kıbeli'ş-şer'î şerîfden vasî nasb ve ta'yin olunduġumuza, vasîyet-i mezbûr ve dahi vasîyet-i mezkûreyi ber-mînvâl-i muharrer kabûl ve hizmet-i lâzîmesini kemâ-hiye-hakkuha icrâ ve îfâyı ta'ahhüd ve iltizâm eġlemeyin ma vaka'a bî't-taleb ketb olundu. Tahrîren fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-işrîn min-şehr-i rebî'ü'l-âhir li-sene tis'a ve işrîn ve selâse mi'e ve elf. (25 Rebî'ü'l-âhir 1329/25 Nisan 1911)

Şuhûdü'l-hâl

Çukur mahallesinden Hâcî İbrahim

Saray mahallesinden Saadettin bin Numan

35/33

**Siverek sancaġına mülhak Çermik kazâsının Şinto karyesinin Dolaġ mezrasında vefât eden ve tekâ'üd-i askerîyeden Hâcî Dervîş Efendi b. Hasan'ın verasetinden kime ne hisse düştüġünün belirlenmesi hüccetidir.**

Diyârbekîr vilâyet-i celîlesi ahâlîsinden Siverek sancaġına mülhak Çermik kazâsının Şinto karyesinin Dolaġ mezrasında vefât eden ve tekâ'üd-i askerîyeden Hâcî Dervîş Efendi b. Hasan'ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Naciye Hânım bt. Muşlu Ahmed ile sulbîye-i sagîr kızı Dürdane'ye ve li-ebeveyn er karındâşları karye-i mezbûra ahâlîsinden Mollâ Ömer ile Mehmed'e li-ebeveyn kız karındâşı Zeyneb'e münhâsıra olduġundan tashîh-i mesele-i mîrâsları kırk sehmden olub sihâm-ı mezbûreden beş sehmi zevce-i mezbûra Naciye Hânım ve yirmi sehmlerle bt. sagîr-i mezbûre Dürdane'ye ve altışâr sehmden on iki sehmi merkûm Mollâ Ömer ile Mehmed'e ve üç sehmi uht-i mezbûre Zeyneb'e münhâsıra olduġundan müteveffâ-yı mezbûrun sagîr kızı Dürdane'nin vasî-i mensûb-i bulunan vâlidesi Naciye Hânım marifetiyle ve marifeti'ş-şer'iyle tahrîr olan tereke defterinde ber-vech-i zir beyân olunur. Fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-işrîn min-şehr-i rebî'ü'l-âhir li-sene tis'a ve işrîn ve selâse mi'e ve elf. (25 Rebî'ü'l-âhir 1329/ 25 Nisan 1911)

	Adet	Guruş
Legen-ibrik	2	30
Küçük Legen	1	15
Tava	1	5
Büyük Tencere	1	30
Esbâb Ka'zâmı	1	30
Teşt	1	50
Köylü Tencere	1	40
Sini	1	40
Kapaklı Tencere	1	25
Kapaklı Sahan	3	40
Üsküre	3	10
Küçük Kuşkane	1	10
Tepsi	1	15
Çinko Sahan	3	5
Çinko Üsküre	3	5
Küçük Sital	1	5
Pilav Ma'a Tabak	9	10
...?		
Masa	1	10
Harbul	1	3
Küçük Tepsi	1	5
Sandalye	5	20
Eski Harab Çift	1	5
Eski Sanduk	3	10
Teneke İbrik	1	2
Kürek	1	2
Fırça	1	2
Eski Keçe	1	5
Çalma Saat	1	15
Yasdık	2	4
Makas	1	15

Mangal	1	5
Yüz Yasdığı	4	15
Fincan Takımı	1	4
Lamba Şişesi	1	3
Minder	1	10
Kilim	2	120
Yatak Kat	2	120
Taht	1	60
Soba	1	10
Pamukdan Haral	1	8
Kırmızı Üzüm Batman	3	20
Kahve İbrigi	1	2
Buğday Çık	20	30
Un	( )	20
Burgul	( )	10
İncir Batman	2	7
Kesme Batman	2	15
Koyun	15	1000

Ekrek karyesinden Hüseyin bin Mahmûd'da matlubi olub Tahsîl olunan 756

Ekrek karyesinden Kara Hamid'de alacağı olub Tahsîl olunan 300

Ali Ağazâde sicilde alacağı olub tahsîl olunan. Guruş 60

Çukur mahallesinde vâki' tarafları Mollâ Mustafâ ve Murâd ve Hasan Derviş hâneleri tarîk-ı âmm ile mahdûd bir bâb hâne. Guruş 4000

Ekrek karyesinden Kırmızıgöl mevki'inde Hulûlü gülü Muhsin Ali Meryem ve Cemâl Ali köyü bağları tarîk-ı âmm ile mahdûd bir kıt'a bağın nısf-ı hissesi. Guruş 1188

Müteveffâ-yı mezbûrun Çermik Mal Sandığında müterakim tekâ'üdiye ma'ası olub ahz edilen. Guruş 2177 30

Müteveffâ-yı mezbûrânın Tepe mahallesinde Hafız Mustafâ b. Mehmed b. Resûl'de matlûbu olub tahsîl olunmayan lira adet ve hin-i tahsîl inde ... taksîm olunacak alacağı. Guruş 540

Müteveffâ-yı mezbûrun Tepe mahallesinden Abdi Ağazâde sicilde alacağı olub tahsîl olunmayan ve mezbûrenin taht-ı ikrârında olub hin-i tahsîlinde guruş 48 verese-i meyânlara taksîm olacak alacağı cem'an yekûnü't-tereke gayr-i tahsîl olunan. Guruş 10879 20 para

Mine'l-ihrâç

Resm-i Kısmet 191

Kaydiye 24

Pul 14

Müteveffâ-yı mezbûrun sülûs-i envâli hurrîre vasîyet ile iki adetleri tasdîk edilen ... Mehmet b. Hüseyin ve Hasud karyesinde Mehmet Çavuş b. Hamid şehâdetleriyle sâbit ve sâbit olan vasîyet. Guruş 3240

Yekûnü'l-ihrâcât guruş 3469 30 para

Sahhü'l-bâki verese-i mezbûre tevziî ve taksîm olunan 7410

Hisse-i zevce-i mezbûra Naciye Hânım Guruş 926

Hisse-i bt. mezbûre Dürdane Guruş 3705

Hisse-i ehü'l-mezbûr Mollâ Ömer Guruş 1111, 20 para

Hisse-i ehü'l-mezbûr Mehmed Guruş 1111

Hisse-i üht-i-mezbûr Zeyneb Guruş 555 30 para

Sernâme-i defterde muharrer olduğu vecih üzre verese-i merkûmânın hisse-i musibe-i şer'iyelerin kâmilen ahz u kabz eylediklerin huzûr-u şer'ide ikrâr ettiklerinden ve bt. sagîr mezbûr Dürdane'nin hissesini dahi vasî-i mensûl-i bulunan ümm-i mezbûra Naciye Hânım li-ecli't-ittifâk ve'l istirbâh beşer bâğ ahz u kabz eylediğini huzûr-ı şer'ide ikrâr etmekle işbu Mahkeme-i Şer' verilerek öşr-i telef ?

38/34

**Siverek sancağına mülhak Çermik kazâsının Şinto karyesinin Dolağ mezrasında iken vefât eden Hâcî Dervîş Efendi b. Hasan'ın vasiyetinin yerine getirilmemesi üzerine mahkemeye itiraz edilmesi nedeniyle verilen i'lâmdır.**

Diyârbekîr vilâyet-i celîlesi dâhilinde Siverek sancağına mülhak Çermik kazâsının Şinto karyesinin Dolağ mezrasında iken geçen kânûn-ı sâni'nin on birinci günü vefât eden tekâ'üd-i askerîyeden Hâcî Dervîş Efendi b. Hasan'ın vasî-i muhtarı olduğunu iddi'â eden karye-i mezbûre ahâlîsinden Mollâ Ömer b. Hasan ... kazâ-yı mezbûrun Çukur mahallesinde mukîm Yusuf Ağa b. Ahmed mahzarında takrîr-i kelâm ve ifâde-i ani'l-merâm edib müteveffâ-yı mezbûrun vefâtından on gün evvel karye-i mezbûrda kendi hânesinde keyifsiz yatmakta iken gündüz ? kalkıp oturarak bana hitâben bi-emrillahi te'âlâ vefât eylediğimde terekemden otuz lira benim vasîyetime sarf ile ve vasîyetim ise iskât-ı kefâret verildiği gün kabrim üzerine Yasin-i şerîf okuyacak kimesneye îrâd-ı temhir ve tekfizi meblâğ-ı mezkûrden fazlasını muhtaç-ı tamir olan câmi' ve çeşme veya tarîk-ı âmma sarf eyle diye tâbi'en vasîyet icrâsının ikrâr ve vasîyetin tenfîzine beni dahi nasb eylediğinden ben dahi vasîyet-i mezkûrey-i kabûl etmemle musırren âle'l-besare vefât eylediğinde tereke-i müteveffâ-yı mezbûrun sülûs vasîyet-i mezkûreye kâfi olduğundan terekesine vazî'î-yed bulunan işbu hâzır-ı mezbûr Yusuf Ağa vermekten imtinâ' etmekle vasîyet-i mezkûreyi tereke-i mezbûreden bi-lâ ferag tarafıma teslîmini bi'l-vesâyeye talep ederim dedikte müdde'â 'aleyh merkûm Yusuf Ağa dahi cevâbında müteveffâ-yı mezbûrun sülûs-i emvâlî vasîyeti kâfi olduğunu ikrâr, vasîyet müdde'asını inkâr eylediğinde müdde-î merkûmun vasîyet müdde'asına mütabık beyyine talep oldukda kazâ-yı mezkûrun Dolağ mezrası ahâlîsinden Mehmed b. Hasan ve Hasud karyesinden Mehmed Çavuş b. Hamid li-ecli's-şehâde meclis-i şer'ide hâzırân olduklarında Dolağ mezrasında vefât eden Hâcî Dervîş Efendi b. Hasan vefâtından on gün mukaddem keyifsiz halinde ben bi-emrillahi te'âlâ vefât eylediğimde terekemden otuz lira vasîyetim olup ve vasîyetim ise evvela iskât-ı kefâret ve temyîn-i tekfinime sâniyen muhtac-ı tamir olan câmi' ve çeşme ve tarîk-ı âmm gibi mahallere sarf oluna ve vasîyet-i mezkûrenin tenfîzine dahi işbu hâzır-ı merkûm Mollâ Ömer'i vasî nasb ve ta'yin ettiğini biliriz ve bizler bu husûsa bu vecih üzere eşhedü-billâh böyle şâhidiz ve şehâdet dahi ederiz, diye edâyı şehâdet-i şer'iyeye etmeleriyle şehâdet-i mezbûrânın idda'aları müdde'â 'aleyh merkûm Yusuf Ağa tarafından tasdik edilmeğin mücibince müteveffâ-yı mezbûrun terekesinden bi-lâ-karâr vasî-i merkûm Mollâ Ömer'e teslîme müdde'a 'aleyh merkûm Yusuf Ağa'ya tenbîh olduğu tescîl ve



huzûr-ı alilerine i'lâm olundu. Tahrîren fi'l-yevmi's-sâdis ve'l-işrîn min-şehr-i rebî'ü'l-âhir li-sene tis'a ve'l-işrîn ve selâse mi'e ve elf. (26 Rebî'ü'l-âhir 1329/26 Nisan 1911)

**39/35**

**Siverek sancağına muzâf Çermik kazâsına tâbi' Ekrek karyesi ahâlîsinden Hasan b. Ömer-i Bektaş'ın malını bölüştürmesi hüccetidir.**

Diyârbekîr vilâyet-i celîlesi dâhilinde Siverek sancağına muzâf Çermik kazâsına tâbi' Ekrek karyesi ahâlîsinden şahsı kazâ-yı mezbûrun Hasud karyesinden Mehmet Çavuş b. Abdulhamid ve Ekrek karyesinden Hasan b. Hüseyin tâ'rîfleriyle ma'rûf Hasan b. Ömer-i Bektaş büyük ? kazâ-yı mezkûr Mahkeme-i Şer'isinde ma'kûd meclis-i şer'-i şerîf-i enverde karye-i mezbûre ahâlîsinden sulbî kebîre oğlu Ömer b. Hasan ve müteveffâ oğlu Ahmed'in cem'an İbrahim oğlu Ramazân hâzır olduğu hâlde takrîr-i kelâm ve ifâde-i ani'l-merâm edib karye-i mezbûrda vâki' tarafları tarîk-ı âmm ve tarîk-ı râbi' oğlum Osman hânesiyle Mehmet ve ikisini teslîmatı ve bir fırsatı ve ... bir sulu kese altı yüz guruş tescîlli bir bâb hâne ve karye-i mezbûre civarında Kızılgöl mevki'inde ( ) karyesinden Terbiranlı Yusuf ve Zülfikâr b. Ali ve Hasan b. Mahmûd b. Ahmed Kırılı ve Külo hânelerinde Hasan b. Mehmed b. Abdullah bâğlarına ve tarafî rabi' bayır ile mahdûd beş yüz guruş kıymetle bir kıt'a bâğ, yüz yirmi dört yüz guruş değerinde iki re's öküz ve elli beşer guruşdan üç yüz guruş kıymetlinin bedeli re'si suud ? keçi ve yüz altı guruş kıymetli bir re's ve beş merkeb ve kırk guruş tescîlli bakırdan ma'mûl bir 'aded tasın ve yirmi guruşdan tescîlli bir 'aded küçük kazân, on guruş tescîlli bir 'aded sitil ve üç yüz guruş tescîlli yünden ma'mûl dört kat yatak ve on beşerden kırk beş guruş kıymeti pamukdan ma'mûl üç 'aded çuval ve onbirden yirmi guruş kıymetli iki 'aded haral, seksen guruş kıymetli on 'aded çuval ve yirmi guruş kıymetli bakırdan mamûl bir 'aded hamur legeni ve on guruş değerinde bir 'aded lengeri ve yirmi dört guruş kıymetli üç 'aded üsküre ve onardan otuz guruş kıymetli üç 'aded sahan, ki cem'an iki bin beş yüz doksan dokuz guruşluk mutasarrıf mâlik olduğum emvâl-i menkûl ve gayr-i menkulümü naksoğlum mezbûra Ömer'e ve naks ? diğeri hafidim hâzır-ı merkûm Ramazân'a heyet-i sahîha-i şer'î ile ve her birini mahalinde ve şâhidân-ı mezbûrân huzûrlarında teslîm eyledim hâzır-ı merkûm Ömer kendi hissesini teslîm eylediği gibi hafidim mezbûr Ramazân sabi-i mürâhık olmağla onun dahi hissesini merkûm Ramazân için mezbûr Ömer bi-l vesâye ahz u kabz eyledi, diye tâbi'en ve kâtîyen ikrâr ve i'tirâf eylediğinde hâzır-ı merkûm Ömer ber-vech-i muharrer heyet-i mezbûri bilâhare ve bi'l-vesâye kabûl ve ahz u teslîm eyledi diye

ikrâr etmeğin gibbe't-tasdîkiş-şer'î ma vaka'a bî't-taleb olundu. Tahîren fî'l-yevmi's-sâlis ve'l-işrîn min-şehr-i zi'l-hicce li-sene sâmin ve işrîn ve selâse mi'e ve elf. (23 Zi'l-hicce 1328/26 Aralık 1910)

#### 40/36

**Siverek sancağına mülhak Çermik kazâsına tâbi' Medye karyesi ahâlîsinden iken vefât eden Hüseyin b. Hasan'ın vârisi olduğunu iddi'â eden karye-i mezbûre sâkinelerinden Aişe ve Emine bintân-ı Mustafâ'nın açtıkları miras davasında haklı olduklarına dair ilamdır.**

Diyârbekîr vilâyet-i celîlesi dâhilinde Siverek sancağına mülhak Çermik kazâsına tâbi' Medye karyesi ahâlîsinden iken vefât eden Hüseyin b. Hasan'ın ber-vech-i âtî vârisi olduğunu iddi'â eden karye-i mezbûre sâkinelerinden Aişe ve Emine bintân-ı Mustafâ'nın husûs-ı âtî'l-beyânda muhâkeme ve müdâfa'a ve muhâsama ve ikâme-i şuhûd ve istimâ'ı ve matlûbasını talep ve iddaya ahz u kabz ve taraflarına irsâl ve isâle meşrukat müteveffâya ta'alluku kâffe-i da'vada vekîl-i müseccel-i şer'iyeleri olduğu fî rebî'ü'l-âhir li-sene 324 târîh ve yirmi beş numaralı tarafımızdan memhûr vekâlet hücceti mûcibince vekîl-i müseccel-i şer'iyeleri bulunan sâlifü'z-zikr Siverek sancağının Câmî'i Kebîr mahallesi ahâlîsinden Abdulkadir b. Eyüb mârrû'l-arz kazâ-yı mezkûr Mahkeme-i Şer'iyesinde ma'kûd meclis-i şer'-i şerîf-i enverde mârrüz-zikr kazâ-yı mezkûrun Saray mahallesi ahâlîsinden Cemil b. Osman'ın müvâcehesinde müvekkilelerim Aişe ve Emine'nin mûrisleri olub Adana vilâyet-i celîlesinde Dilek ? karyesinde sâkin iken on beş ağustos üç yüz yirmi beş târîhinde vefât eden Hüseyin b. Hasan'ın verâseti hâzıra li-ebeveyn amcazâdesi müvekkilelerimin iddâsı terekelerinde mihr ciheti ol vesâye babaları Mustafâ b. Mehmed'e münhâsıra olub ve on iki eylül üç yüz yirmi altı târîhinde merkûm Mustafâ dahi vefât etmekle verâseti sulbîye-i kebîre kızları müvekkilelerim mezbûr Osman Aişe ve Emine'ye karzen ve reddin münhâsıra olub müteveffâ-yı mezbûrânında mezbûramda Aişe ve Emine'den başka vârisleri ve terekelerine müstehak âheri olmamağla müteveffâ-yı mezbûr Hüseyin hali hayâtında sıhhâtînde yedinden ve malından işbu hâzır-ı merkûm Hamid'e ikraz eylediği kırk guruş kable'l-ahz ve'l-istîfâ vefât etmekle meblâğ-ı mezbûrun edâsından imtinâ' eder olmağla meblâğ-ı mezbûrun tarafıma edâ ve teslîmi müdde'â 'aleyh müteveffâya olunmak bi'l-vekâle matlûbumdur, dedikte müdde'â 'aleyh merkûm Hamid dahi cevâbında müteveffâ-yı evvel merkûm Hüseyin'e kırk guruş vereceği olduğunu ikrâr ancak müdde'âyı mezbûr ta'kîbde vekîli Abdulkadir'in de verâset

müdde'alarını inkâr etmekle vekîl-i merkûm Abdulkadir'den müvekkilelerinde verâset müdde'alarına mutâbık beyyine taleb olundukta isimlerini zabt-ı da'va cerîdesinde kayd ettirdiğim şâhitlerden ve müsehhadan ? ve iddetleri müdde'â 'aleyh merkûm tarafından tasdîk edilen Medye karyesi ahâlîsinden Hâcî Ali b. Mehmed ve Ali Keyha b. Zülfikâr li-ecli'ş-şehâde huzûr-ı şer'iyeye talebi'ş-şehâde oluna haklarında maskat-ı re's Medye karyesi olub Adana vilâyet-i celîlesinde Dilek ? karyesinde üç yüz yirmi beş senesinde vefât eden Hüseyin b. Hasan'ın verâseti muhasırın ? alındı. Neseb cihetinden li-ebeveyn amca zâdesi Mustafâ b. Mehmed'e münhâsıra olub mezbûr Mustafâ'nın babası Mehmed ile müteveffâ-yı mezbûr Hüseyin'in babası hâzır er karındâşları olub babaları ismi Mehmed olmağla ve mezbûr Mustafâ dahi üç yüz yirmi altı senesinde vefât ederek verâseti işbu hâzır-ı merkûm Abdulkadir'in de mütevekkileleri sulbîye-i kebîre kızları Aişe ve Emine'ye münhâsıra olduğundan bunlardan başka vârisleri ve terekelerine müstehak âheri olmadığı ma'lûmumuz değildir, diye bizler bu husûsa ve bu cihet üzere eşhedü-billâh böyle şâhidiz ve şehâdet dahi ederiz diye şehâdet-i mezbûrânda müttefikü'l-lafz olmağla edây-ı şehâdet-i şer'iyeye etmeleri mûcibince müteveffa-yı mezbûrenin verâsetlerine ba'de'l-hükm meblâğ-ı mezbûrun müvekkileyn-i mezbûratandan Aişe ve Emine'ye izâhatla vekîl-i mezbûr Abdulkadir hâlen edâ ve teslîmiyle müdde'â 'aleyh mezbûr Hamid Efendi ikrârıyla ilzâm olduğu tescîl ve huzûr-u alilerine i'lâm olundu. Tahrîren fi'l-veymi's-sâbi' ve'l-işrîn min-şehr-i reb'î'ü'l-âhîr li-sene tis'a ve işrîn ve selâse mi'e ve elf. (27 Reb'î'ü'l-âhîr 1329/27 Nisan 1911)

Şuhûdü'l-hâl

Medye karyesinden Ali Keyha b. Zülfikâr

Şuhûdü'l-hâl

Medye karyesinden Hâcî Ali b. Mehmed

**41/37**

**Siverek sancağına mülhak Çermik kazâsına tâbi' Nişinik karyesi ahâlîsinden iken vefât eden Hüseyin b. Zülfikâr'dan kalan malların bölüşümü ve vasilerin arazi satma ve icare verme konusunda izinli olmaması hüccetidir.**

Diyârbekîr vilâyet-i celîlesi dâhilinde Siverek sancağına mülhak Çermik kazâsına tâbi' Nişinik karyesi ahâlîsinden iken vefât eden Hüseyin b. Zülfikâr'ın arâzî kânûnnâmesi

mücibince verâseti sulbî kebîr oğlu olduğum hasebîyle benimle li-ebeveyn er karındaşım sulbî sagîr oğlu Bekir'e ve kendisinden mukaddem vefât eden oğlu Zülfikâr'ın sulbî sagîr oğlu Ömer ile sulbîye-i sagîre kızı Zülfiye'ye münhâsıra olduğu inde'ş-şer'î enver zâhir ve müstehak oldukdan sonra ibni sagîre-i mezbûr Bekir ile sagîrân-ı mezbûrân Ömer ile Zülfiye'nin vakt-i rüşî ve sedâtlarına değin tesviye-i umûrlarına kıbeli'ş-şer'iden vasî-i mensûbları bulunan sâlifü'z-zikr karye-i mezbûre ahâlîsinden Osman b. müteveffâ-yı mezbûre Hüseyin kazâ-yı mezkûr Mahkeme-i Şer'iiyyesinde ma'kûd meclis-i şer'-i şerîf-i enverde takrîr-i kelâm ve ifâde-i ani'l-merâm edib makarr-ı mezbûratan merkûm Bekir'in babası ve Ömer ile Zülfiye'nin cedleri müteveffâ-yı mezbûr Hüseyin'in muntekîl karye-i mezbûre hududu dâhilinde cenûben Çermik'in Çukur mahallesinden Bandızâde Mehmed Efendi'nin Hâcî Gotaniye ? mahallesi Tepe mahallesinde Hıdır Efendi'nin ve şimâlen karye-i mezbûrenin Ali Ejder b. Bektaş cihet ve şarkan Ali Cımık tarlalarıyla mahdûd bir dönümden ibaret olan (Okunmuyor) arâzî kânûnnâmesi mücibince altı sehm i'tibâriyle ikişer sehmden (Okunmuyor) sehmi benimle sagîr-i mezbûr Bekir'e ve birer sehmden iki sehmi hâzırân-ı mezbûrân Ömer ile Zülfiye'ye münhâsıra olmağla ve verese-i kibâr olduğum hasebîyle altı hissede iki hissemi üç yüz altmış guruş kıymeti hakkıyla karye-i mezbûre ahâlîsinden Said b. Zülfikâr'a fûrûht etmeleri sagîr-i mezbûrenin hisselerinin tâ'rîfînde kendilerine sâdırka ? hüsn-ü iras edeceği gibi îcârında taleb-i âheri bulunacağından hâzır-ı mezbûrenin hisselerini nakl-i bedel-i misli olan meblâğ-ı mezbûr hasebîyle fûrûht olunarak şenbeği ? istirbah olunması hüzzar-ı mezbûrun haklarında min külli'l-vücuha enfa' olmağla hüzzar-ı mezbûrun hisselerinin dahi müşteri-i merkûm Said'e fûrûhtüyle temellük istirbâh olunmasına kıbeli'ş-şer'den bana izin verilmesi bi'l-vesâye matlûbumdur, dedikde dahi mezbûr Osman'ın takrîr i meşrûh vasî' vaki' mutâbık naksü'l-emre muvaffak idüğü fi'l-hakîkâ Nişinik karyesi sâkinlerinden iken vefât eden Hüseyin b. Zülfikâr'ın da verâseti sulbî kebîr oğlu işbu hâzır-ı merkûm Osman ile sulbî sagîr oğlu Bekir'e kendisinden mukaddem vefât eden oğlu Zülfikâr'ın sulbîye sagîr oğlu Ömer ile sulbîye-i sagîre kızı Zülfiye'ye münhâsıra olmağla müteveffâ-yı mezbûrun mutasarrıf olduğu karye-i mezbûre hududu dâhilinde cenûben Bandızâde Mehmed Efendi'nin Hâcî garben Hıdır Efendi'nin cami' ? şimâlen karye-i mezbûreden Ali Ejder b. Beştaş Hâcî ve şarkan Ali-yi Cımık tarlalarıyla mahdûd ve bir dönümden ibaret olan bir kıt'a sulu tarla altı sehm i'tibâriyle iki sehm hissesini hâzır-ı merkûm Osman üç yüz atmış beş guruş teslîm-i hukûkuyla âhere fûrûht etmekle hâzır-ı mezbûrânın hisselerinin ta'rîflere kendilerine kefil-i hurrîre îbrâz edeceklerinden ve îcârına da taleb-i âher bulunmayacağından ve kazâ-yı

mezbûrdan hisselerini ümyanda ve tahdis-i hukûkiyesi olan teslîmi mezbûr hasebîyle fûrûht ve temlîkte istirbâh edilmesini kazâ-yı mezbûrun haklarında min küllil'-vücuha ennef'-ı evlâd-ı zükûran-ı mezkûrun tamâmında temyîn-i hukûkiyesi ise doksan beş guruşundan ibaret olduğu meclis-i şer'eden hâzır eylediği Çermik'in Çukur mahallesinden Hüseyin b. Hâcı Hasan ve Hüseyin b. Derviş Osman ve karye-i mezbûreden Mehmed b. Osman'a takrîr-i kelâm ricâl-i ahrâr-i müslîmînin ale't-tarîkı'ş-şehâde ihbârlarıyla tecelli etmekle kazâ-yı mezbûrdan Bekir ve Ömer Zülfiye'nin hisselerini dahi umyanda müşteri-i merkûm Said'e cihet-i hakikatle fûrûht vasî hissesini dahi mezbûrun için istirbâh olunmasına dahi merkûm Osman'a izin verilmeğin ma vaka'a bî't-taleb ketb olundu. Tahrîren fi'l-yevmi'l-hamis min-şehr-i cemâziye'l-evvel li-sene tis'a ve işrîn ve selâse mi'e ve elf. (5 Cemâziye'l-evvel 1329/4 Mayıs 1911)

Şuhûdü'l-hâl

Çukur mahallesinden Hüseyin b. Hâcı Hasan ve Hüseyin b. Zülfikâr

ve Nişinik karyesinde Mehmet b. Ali

43/38

**Siverek sancağına muzâf Çermik kazâsına tâbi' Alos karyesi ahâlîsinden Zülfikâr b. Mehmed'in arazi ve bostan davalarında Bedros Efendi'ye vekâlet vermesi hüccetidir.**

Diyârbekîr vilâyet-i celîlesi dâhilinde Siverek sancağına muzâf Çermik kazâsına tâbi' Alos karyesi ahâlîsinden şahsı kazâ-yı mezbûrun Çukur mahallesi ahâlîsinden Ayvaz Yusuf b. Ahmed Onbaşı ve Hamdi b. Mollâ Ahmed tâ'rîfleriyle ma'rûf Zülfikâr b. Mehmed mârrû'l-arz kazâ-yı mezkûr Mahkeme-i Şer'iyesinde ma'kûd meclis-i şer'imizde salif-üz-zikr mahalle-i mezbûreden teb'a-i Devlet-i Aliyye'nin Ermeni Milletinden Bedros Efendi b. Yakûb mahzarında takrîr-i kelâm ve ifâde-i ani'l-merâm edib karye-i mezbûreden İbrahim b. Mehmed tarafından Çermik Bidayet Mahkemesinde 'aleyhime ifâde eylediği arsa ve bostan da'valarında müdde'î ve müdde'â 'aleyh şahs-ı salis ve müste'nif ve müste'nefün 'aleyh ve mümeyyiz ve mümeyyizün 'aleyh ve muidd ve muiddün 'aleyh mukriz ve mukrazün 'aleyh sîfâtlarında bulunarak bi'l-cümle Mahkeme-i Şer'iyeye ve nizâmiye ve devâ'ir-i resmîye-i sâ'irlerinde kendi imzâsıyla istid'â ve levâyih tanzîm ve takdîm ederek evrâk-ı resmîyenin teblîğ ve tebellüğüyle muhâkeme ve mürâfa'a ve muhâsama ve mücavebe ve ikâme-i şuhud ve istimâ'ına ve taleb-i tahlîf ve taleb-i karâr

ve redd-i karâr ve redd-i a'zâya ve i'tirâz-ı 'ani'l hüküm ve i'tirâz-ı 'ani'l-gayr ve i'tirâz aslî ve i'tirâz-ı tari cihetlerine ve istihsâl-i hükme ve istihsâl eylediği hükmü teblîğ ve tebellüğüyle tenfîz-i hüküm ta'kîbine ve icrâ dâ'iresine mürâca'at taleb-i hacze fekk-i hacze ve ehl-i hibre ve hacze intihâb azline ve lede'l-hace âheri tevkîle inde'l-iktizâ sulh ve ibrâya ve'l-hâsıl husûs-ı mezkûre şer'an ve kânûnen ve bidâyeten ve istînâfen ve teczî'en ve i'âdeten ve reddin ve i'tirâzen ben her ne yapmağla mükellef isem mükellef olduğum umûr ve husûsatda şer' ve kânûnun bana bahş etmiş olduğu selâhiyetin kâffesini son dereceye kadar vekîl-i müfevviz ve mürahasım olmak üzere işbu hâzır-ı bi'l-meclis Bedros Efendiye vekâlet-i mutlakâ-i sahîha-i şer'iyile vekîl-i naîb-i menâb nasb ve ta'yin eyledim dedikde işbu hâzır-ı merkûm Bedros Efendi dahi vekâlet-i mezkûreye ve hizmet-i lâzimesini kemâ-hiye-hakkuha icrâ ve îfâyı ta'ahhüd ve ilzâm etmeği ma vaka'a bî't-taleb ketb olundu. Tahrîren fi'l-yevmi's-sâdis min-şehr-i cemâziye'l-evvel li-sene tis'a ve işrîn ve selâse mi'e ve elf. (6 Cemâziye'l-evvel 1329/5 Mayıs 1911)

Şuhûdü'l-hâl

Çukur mahallesinde Ayvaz Yusûf b. Ahmed Onbaşı

Çukur mahallesi Hamdi b. Mollâ Ahmed

#### 44/39

**Siverek sancağına mülhak Çermik kazâsına tâbi' Kal'a mahallesi ahâlîsinden Ohannes veledi Orik'in babası Odik'ten kalan mirası alabilecek yaş ve olgunluğa geldiğinin mahkeme tarafından onaylanması i'lâmıdır.**

Diyârbekîr vilâyet-i celîlesi dâhilinde Siverek sancağına mülhak Çermik kazâsına tâbi' Kal'a mahallesi ahâlîsinden şahsı kazâ-yı mezkûrun Çukur mahallesinde Hüseyin b. Hâcı Hasan Ağa ve Hanili Veled'e münhâsır irsâlden tâ'rîfleriyle ma'rûf ve on sekiz yaşında olduğunu iddi'â eden Ohannes veledi Orik sâlifü'z-zikr kazâ-yı mezkûr Mahkeme-i Şer'iyesinde ma'kûd meclis-i şer'imizde mârrû'l-arz kazâ-yı mezkûrun Çukur mahallesi ahâlîsinden İbrahim b. Dursun mahzarında takrîr-i kelâm ve ifâde-i ani'l-merâm edib murisim babam Odik'in vuku'-ı vefâtıyla verâseti kalan li-ebeveyn kız karındâşlarım gâ'ibân-ı 'ani'l-meclîs Meryem ile ve vâlidem Sofana ve vâlidem Emine'ye münhâsıra olub tashîh-i mesele-i mîrâsımız olunan iki sehmden olub sihâm-ı mezbûreden on dört sehmi bana ve yedişer sehmden on dört sehmi hemşirelerim mezbûratan Meryem ile

Sofana on sehm vâlidem Emine'ye münhâsıra olmağla mûrisimiz babam hâl-i hayâtında vasîyetinde benden ve malından işbu hâzır-ı merkûm İbrahim ikraz eylediği otuz iki guruş kable'l-ahz ve'l-istifâ vefât etmekle verâseti bizlere münhâsıra olduğundan meblâğ-ı mezbûr otuz iki guruşdan hisseye isabet eden on dört guruş iş'âr hâzır-ı merkûm İbrahim teslîmden imtinâ' eylediği gibi mûrisimiz babamız eve diğeri intikâl edib mahalle-i mezbûrada vâki' cenûben tarîk-ı âmm şimâlen Bekir Efendi dükkânı şarkan Tebo dükkânıyla mahdûd bir bâb dükkânda olan nıf-ı hisselerini hemşilerim ile vâlidem âhere fûrûht edeceklerinden mezkûr nıf-ı hissede olan benim hissemden dahi istinkâh olunacağı cihetle sekiz yüz yetmiş beş guruş bedel ile kendi hissesi vasîi âhere fûrûht edeceğinden merkûm İbrahim bana, gayr-i reşîd olduğundan fûrûht etmeliğin câ'iz değil, diye müdâhale eder olduğundan halbuki ben akıl ve baliğ olduğum gibi bulûğuma reşîdim menzûm ve iâne-i vasîden müşteki umurunu ta'kîbe idâreye takrîr edilmeye meblâğ-ı mezbûra hissesine isabet eden on dört guruşun tarafıma teslîm ve husûs-ı mezkûr tarafla ? senin dahi taleb ederdim, dedikde müdde'â 'aleyh merkûm İbrahim dahi cevâbında müteveffâ-yı merkûm irsiyle cihet-i karzdan otuz iki guruş borcu olduğu ve müdde'â-i merkûmun verâset iddasını isabeti ikrâr ve i'tirâz edib; ancak merkûm Ahmed Ağa vasîlerin muntekîl umûrunu ta'kîbi idâreye muktedir olduğunu inkâr etmekle merkûm Ohannes li-ecli's-şehâde meclis-i şer'a ihzâr edebildiği sıkât-ül-kelâm ve ricâl-i ahrar-ı müslîmden ve Çermik'in Çukur mahallesinde Mustafâ b. Zülfikâr ve Sadık b. Hüseyin Ali sıra ile şehâdet ve'l-ihbârı istişhad olunduklarından işbu hâzır-ı merkûm Ohannes veledi Odik'in on sekiz yaşında baliğ ve reşîd ve bulûğ münzâm onbirinci ta'kîb-i idâreye muktedir ve itâ-i vasîden münhasır ? olduğu biliriz ve eşhedü-billâh bizler böyle şahidiz ve şehâdet dahi ederiz diye her biri müttefikü'l-lafz olmağı ve şehâdet-i şer'iyeye etmeleriyle müdde'â 'aleyh merkûm şehâdet-i merkûmun iddalarını tasdik etmeğin mücibince müdde'â Ohannes ... rüşdüne ba'del-hükm meblâğ-ı mezbûreden dört guruş verese-i merkûm ehline hâlen iddi'â ve teslîme müdde'â 'aleyh merkûm İbrahim ikrârıyla ilzâm olunduğu tescîl ve huzûr-u alilerine i'lâm olundu. Fi'l-yevmi'l-âşir min-şehr-i cemâziye'l-evvel li-sene tis'a ve işrîn ve selâse mi'e ve elf. (10 Cemâziye'l-evvel 1329/9 Mayıs 1911)

Şuhûdü'l-hâl

Çukur Mahallesinde Mustafâ b. Zülfikâr ve Sadık b. Hasan

**Siverek sancağına muzâf Çermik kazâsına tâbi‘ Nişinik karyesi sâkinelerinden iken vefât eden Zelîhâ bt. Zülfikâr’ın ölümüyle kalan emvalin bölüşümü i‘lâmıdır.**

Diyârbekîr vilâyet-i celîlesi dâhilinde Siverek sancağına muzâf Çermik kazâsına tâbi‘ Nişinik karyesi sâkinelerinden iken vefât eden Zelîhâ bt. Zülfikâr’ın sadriye-i sagîre kızı Hâtîce ve Zeyneb 11 Rebî‘ü’l-âhir 329 târîh ve 27 numaralı vasîyet hucyeti ile kıbeli’ş-şer’den vasî-i mensûbları bulunan karye-i mezbûra ahâlîsinden Zülfikâr b. Mehmed Ali sâlifü’z-zikr kazâ-yı mezkûrun Tepe mahallesinde mukîm İbrahim Ethem b. Ömer Onbaşı muvacehesinde Nişinik karyesi ahâlîsinden Zülfikâr b. Abdullah vukû‘-ı vefâtıyla müteveffânın arâzîsi arâzî kânûnnâmesine tevfikeyn ashâb-ı hakka intikâlden sulbî kebîre oğulları Osman ile Mehmed’e ve sulbîye-i kebîre kızları Hâtîce ile müteveffâ-yı mezbûre Zelîhâ’ya intikâl-i münhâsıra olub kable’l-kısme mezbûra Zelîhâ dahi vefât etmekle hissesi vasî-i mensûbları olduğum sadriye-i sagîre kızları mezbûratan Hâtîce ile Zeyneb’e intikâl ve münhâsıra olduğundan tashîh-i mesele-i mîrâsları bi-hükm-i münasebeti’ş-şer’i arâzî kânûnnâmesi mûcibince sekiz sehm i‘tibârıyla ikişer sehmden dört sehmi oğulları mezbûrân Osman ile Mehmed’e ve iki sehmi kızı mezbûre Hâtîce’ye ve birer sehmden iki sehmi sagîraları sagîratan-ı mezbûratan Hâtîce ile Zeyneb’e intikâl edib müteveffâ-yı el-mezbûr Zülfikâr’ın mutasarrıf olduğu Birût karyesi toprağı dâhilinde malûmu’l-hudûd iki kıt’a sulu tarlasını müteveffâ-yı mezbûr Zülfikâr’ın vefâtından sonra verese-i merkûmânın tarafından işbu hâzır-ı merkûm İbrahim Ethem’e îcâr olunub hasılât-ı öşürden sekiz ölçek arpaya hâzır-ı merkûm İbrahim Ethem de alacak hakları olmağla müste‘cir-i merkûm vermekden imtinâ‘ eder olduğundan mezkûr iki ölçek arpanın tarafıma teslîmine merkûm İbrahim Ethem’e tenbîh olunmak bi’l-vesâye matlubumdur, dedikde müdde‘â ‘aleyh merkûm İbrahim Edhem dahi cevâbında müteveffâ-yı mezbûr Zülfikâr’ın verasesine arâzî-yi mezkûre îcâr hasılâtından sekiz ölçek arpa vereceğı olduğunu ikrâr ve i‘tirâf edib ancak müteveffâ-yı merkûmânın verâset müdde‘asını inkâr eyledikde müdde‘i vasî merkûm Zülfikâr’ın verâset müdde‘asına mutâbık beyyine talep oldukda mîrâsları müdde‘â ‘aleyh merkûm İbrahim Edhem tarafından tasdîk edilen şahitlerden ve karye-i mezbûra ahâlîsinden Mollâ Hasan b. Mollâ Mustafâ ve kazâ-yı mezkûrun Çukur mahallesinde Hüseyin b. Derviş İsâ nâm kimesne li-ecli’ş-şehâde meclîs-i şer’a hâzırân olub istişhad olduklarında fi’l-hakîkâ Nişinik karyesinden olub bundan mukaddem vefât eden Çolanlı Zülfikâr b. Abdullah verâseti arâzî kânûnnâmesi mûcibince sulbî kebîr oğulları Osman ile Mehmed’e ve sulbîye-i kebîre kızları Hadice ile Zelîhâ ’ya münhâsıra olub kable’l-kısme mezbûra Zelîhâ dahi vefât etmekle verâseti sadriye-i sagîra



kızları Hadice ile Zeyneb'e münhâsıra olub bunlardan başka vâris ve ashâb-ı hakk intikalden ? bir kimesnesi olduğu ma'lûmumuz degildir. Bizler bu husûsa bu vecih üzere eşhedü-billâh böyle şâhidiz ve şehâdet dahi ederiz, diye her biri müttetikü'l-lafz olmağı edâyı şehâdet-i şer'îyye etmeleri mûcibince müteveffâ-yı el-merkûm Zülfikâr'ın verâsetine ba'del-hükm müdde'aya sekiz ölçek arpadan müteveffâ-yı merkûm Zülfikâr'ın sagîreleri sagîrâtân-ı mezbûratan Hadice ile Zeyneb hisselerine isabet eden iki ölçek arpanın sağıtan-ı mezbûratan Hadice ile Zeyneb izâhatla vasî-i mensûbları Zülfikâr b. Mehmed Ali'ye hâlen edâ ve teslîme müdde'â 'aleyh merkûm İbrahim Edhem Efendi ikrârıyla ilzâm olduğu tescîl ve huzûr-ı alilerine i'lâm olundu. Tahrîren fi'l-yevmi'l-hâmis aşer min-şehr-i cemâziye'l-evvel li-sene tis'a ve işrîn ve selâse mi'e ve elf. (15 Cemâziye'l-evvel 1329/14 Mayıs 1911)

Şuhûdü'l-hâl

Nişinikli Mollâ Hasan b. Mollâ Mustafâ

Çukur Mahallesinde Hüseyin b. Derviş İsâ

**47/41**

**Siverek Sancağına muzâf Çermik kazâsının Tepe mahallesi sâkinelerinden iken vefât eden Vesile bt. Mustafâ'dan İbrahim bin Ömer'e kalan mala Mustafa b. Mehmed'in vasi tayin edilmesi hüccetidir.**

Diyârbekîr vilâyet-i celîlesi dâhilinde Siverek Sancağına muzâf Çermik kazâsının Tepe mahallesi sâkinelerinden iken vefât eden Vesile bt. Mustafâ'nın birâderzâdesi olub Şam vilâyetinin Salihiye mahallesinde muvakkaten sâkin kazâ-yı mezkûrun mahalle-i mezbûra ahâlîsinden İbrahim b. Ömer'e mezbûre Vesile'den müntekîl beş yüz gurusu gelinde emvâl-i menkûle ve gayr-i menkûlelerin muhâfaza ve tesviye-i umûruna kıbeli'ş-şer'den vasî nasb ve ta'yin ehem ve elzem olmağla mezbûr İbrahim'in li-ebeveyn amcazâdesi mahalle-i mezbûreden işbu hâzır-ı bi'l-meclis Mustafâ b. Mehmed emânet ile ma'rûf ve istikâmet ile mevsûf ve her vecihle vesâyet 'uhdesinden gelmeğe kadir idüğü zeyl-i vesikada ricâl-i ahrar-ı müslîmîn ihbârıyla inde'ş-şer'-i enver müstehak olan işbu hâzır-ı bi'l-meclis Mustafâ gâ'ib-i mezbûr İbrahim müteveffâ-yı mezbûre Vesile'den müntekîl emvâl-i menkûle ve gayr-i menkûlesini gâ'ib-i mezbûr İbrahim'in vürûduna değîn muhafa'zâya ve tesviyey-i umûrunu kıbeli'ş şer'den dahi vasî nasb ve ta'yin olundukda vasî-i mezbûr dahi vasîyeti mezkûreyi ber-mînvâl-i muharrer kabûl ve hidmet-i lâzimesini kemâ-hiye-hakkuha icrâ ve îfâyı ta'ahhüd ve ilzâm etmeğîn ma vaka'a bî't-taleb

ketb olundu. Fi'l-yevmi't-tâsi' ve aşer min-şehr-i cemâziye'l-evvel li-sene tis'a ve işrîn ve selâse mi'e ve elf. (19 Cemâziye'l-evvel 1329/ 18 Mayıs 1911)

Şuhûdü'l-hâl

Çermik kazâsının Tepe mahallesinde Şahinoğlu ... b. Osman Efendi

Tepe mahalle-i mezkûreden Sadık b. Nâmaz Ahmed

**48/42**

**Siverek Sancağına muzâf Çermik kazâsının Tepe mahallesi sâkinelerinden iken vefât eden Vesile bt. Mustafâ'dan İbrahim bin Ömer'e kalan mala Mustafa b. Mehmed'in vasi tayin edilmesinin kabul edilmesi hüccetidir**

Diyârbekîr vilâyet-i celîlesi dâhilinde Siverek sancağına mülhak Çermik kazâsının Tepe mahallesi sâkinelerinden iken vefât eden Vesile bt. Mustafâ'nın verâseti li-ebeveyn birâderzâdeleri olub mahalle-i mezbûre ahâlîsinden Mustafâ b. Mehmed ile Şam vilâyetinin Salihîye mahallesinde muvakkaten sâkin İbrahim b. Ömer'e münhâsıra olduğu inde'ş-şer'-i enver zâhir ve müstehak olmağla mesele-i mîrâsları iki sehm i'tibârıyla bir sehmi mezbûr Mustafâ'ya ve bir sehmi gâ'ib-i mezbûr İbrahim'e münhâsıra olduğundan gâ'ib-i mezbûr İbrahim'in umûruna kıbeli'ş-şer'i vasî nasb ve ta'yin olunan işbu hâzır-ı merkûm li-ebeveyn amcazâdesi Mustafâ'nın ma'rifet ve ma'rifet-i şer'ile tahrîr ve bi'l-ilzâm fûrûht olunan tereke defteridir ki ber-vech-i zir beyân olunur. Hurrîre fi'l-yevmi'l-işrîn min-şehr-i cemâziye'l-evvel li-sene tis'a ve işrîn ve selâse mi'e ve elf. (20 Cemâziye'l-evvel 1329/ 19 Mayıs 1911)

	Adet	Guruş
Tava	1	3
Büyük Tava	1	13
Kazan	1	55
Saç	4	10
Legen	1	4
Tencere	1	9
Küp	1	4

Sanduk	1	100
Testi	1	13
Kürsü	1	5
Palas	1	72
Şıra	( )	14
Bestil küb	1	130
Bestil küb	1	100
Eski Minder	1	1
Burgul	1	65
Sitil	1	16
Hamam Tası	1	10
Fanos Güveç	5	25
Kömür	4	10

Nakdî 206

Mahalle-i mezkûrede vak'î Yukarı Pınar mevki'inde şimâlen ve garben tarîk-ı âmm, şarkan Fatma bt. Mustafâ ve tarîk-ı âmm, cenûben tarîk-ı âmm ve Mustafâ b. Osman tarlasıyla mahdûd bir bâb hâne meyânlarında müştereken tâ'rîf edecekleri:

Kısmet 400

Yekûnü't-tereke gurus 943, 15 Para

Mine'l-ihracât

Resm-i kısmet 26

Kaydiye 5

Pul 12

Delaliye

7, 2 para

Yekûnü'l-ihracât gurus 35

Sahhü'l Bakî gurus 907,35 Para

Hisse-i bnt. mezbûr Mustafâ gurus 453,35 Para

Beyne'l-verese tevzi'i ve taksîm olunan

Hisse-i bnt. gâ'ibü'l mezbûr İbrahim

Gurus 453 37 para gâ'ib mezbûrun vasîyet cihetinden masarif

1026 20 Para masarif

427 17 Para

Sernâme-i defterde muharrer olduğu vecih üzere verese-i merkûmun Mustafâ hisse-i merkûmesini bi't-tamâmiha ahz u kabz ettiği gibi gâ'ib-i mezbûr İbrahim hisse-i merkûmesi olan ber-vech-i bâlâ yalnız ve yüz yirmi yedi gurus on para bedeli hak parayı dahi vasî-i merkûme li-ecli istirbâh teslim ahz u kabz eylediğini huzûr-ı şer'ide ikrâr eymeleriyle işbu Mahkeme-i Şer'e verilerek temhir kılındı.

**49/43**

**Siverek sancağına muzâf Çermik kazâsının Tuluk-ı Kebîr karyesi ahâlîsinden Mustafâ b. Mollâ Mahmûd'un Bedros Efendi'yi vekil tayin etmesi hüccetidir.**

Diyârbekîr vilâyet-i celîlesi dâhilinde Siverek sancağına muzâf Çermik kazâsının Tuluk-ı Kebîr karyesi ahâlîsinden ve şahsı kazâ-yı mezkûr ahâlîsinden Mehmed Zarif b. Osman ve Osman Efendi b. Mustafâ tâ'rîfleriyle ma'rûf Mustafâ b. Mollâ Mahmûd kazâ-yı mezkûr Mahkeme-i Şer'iyesinde ma'kûd meclis-i şer'imizde mârrû'l-arz kazâ-yı mezkûrun Çukur mahallesinden ve teb'a-i Devlet-i Aliyye'nin Ermeni Milletinden Bedros Efendi b. Ağob mahzarında takrîr-i kelâm ve ifâde-i ani'l-merâm edib benim leh ve 'aleyhimde tahaddüs etmiş ve edecek kâffe-i deâvîye ve hukûkiye ve cezâiye ve mîrâsiye

ve zirâ'îye ve ticâriye ve arâzî ve ifraziye ve deâvîye sâ'ireden dolayı müdde'î ve müdde'â 'aleyh ve şahz-ı salis ve müste'nif ve müste'nefün 'aleyh ve mümeyyiz ve mümeyyezün 'aleyh mukriz ve mukrazün 'aleyh, muidd ve muiddün 'aleyh haklarında bulunarak memâlik-i mahruse-i şahânedede bulunan bi'l-cümle muhâkeme-i şer'îyye ve nizâmiye ve devâ'ir-i resmiye-i sâ'irelerde kendi imzâsıyla istidâ' ve levâyih tanzîm ve takdîm ederek evrâk-ı resmiyenin teblîğ ve tebellüğüyle muhâkeme ve mürâfa'a ve müdâfa'a ve muhâsama ve mücâvebe ve ikâme-i şuhûd ve 'ani'l-gayb ve taleb-i tahlîf ve taleb-i karâr ve redd-i karâr ve a'zâya ve i'tirâz-ı 'ani'l-hükm ve i'tirâz-ı inde'l- gayr ve i'tirâz-ı aslî ve i'tirâz-ı tarî cihetlerine ve istihsâl-i hükme ve istihsâl eylediği hükmü teblîğ ve tebellüğe tenfiz-i hükme ta'kîbine ve ta'yin-i merci ve nakli ve da'vaya istişkâ-ı 'ani'l -hükme ve icrâ dâ'iresine mürâca'at talebi hacz ve fekk-i hacze ve ehl-i hibere ve temhir intihâb ve azline ve lede'l-himâye âheri tevkîl ve inde'l-iktizâ sulh ve ibrâya ve'l-hâsil husûs-ı mezkûrda şer'an ve kânûnen ve bidâyeten ve istînâfen ve şahzen ve i'âdeten verâse ve i'tirâzen temyînen ben her ne yapmağla mükellef isem mükellef olduğum umûr ve husûsatda şer' ve kânûnun bana bahş etmiş olduğu selâhiyetin kâffesinde son dereceye kadar vekîl-i merhusa ve merkûm olmak üzere işbu hâzır bi'l-meclis Bedros Efendi'yi vekâletnâme-i mutlakâ-i sahîha-i şer'îyye ile vekîl-i naîb-i menâb nasb ve ta'yin eyledim dedikde hâzır-ı merkûm Bedros Efendi dahi vekâlet-i mezkûreyi ber-mînvâl-i muharrer kabûlve hidmet-i lâzimesini kemâ-hiye-hakkuha icrâ ve îfâyı ta'ahhüd ve iltizâm etmekte gibbe't-tasdikîş-şer'î ma vaka'a bî't-taleb ketb olundu. Hurre fi'l-yevmi'l-işrin min-şehr-i cemâziye'l-evvel li-sene tis'a ve işrîn ve selâse mi'e ve elf. (20 Cemâziye'l-evvel 1329/19 Mayıs 1911)

Şuhûdü'l-hâl

Çermik kazâsının Tepe mahallesinden Mahmûd Zerif b. Osman

Mahalle-yi mezkûreden Şaroğlu Osman b. Mustafâ

**50/44**

**Siverek sancağına muzâf Çermik kazâsının Çukur mahallesi ahâlîsinden Hüseyin b. Hâcî Hasan'ın Yusuf Ağa'ya vekâletname vermesi hüccetidir.**

Diyârbekîr vilâyet-i celîlesi dâhilinde Siverek sancağına muzâf Çermik kazâsının Çukur mahallesi ahâlîsinden şahsı kazâ-yı mezkûrun Tepe mahallesinden Kasab Mustafâ b. Süleyman ve Hamid b. Osman tâ'rîfleriyle ma'rûf Hüseyin b. Hâcî Hasan mârru'l arz kazâ-yı mezkûr Mahkeme-i Şer'îyyesinde ma'kûd meclis-i şer'imizde sâlifü'z-zikr kazâ-yı

mezkûr Çukur mahallesinde Yusuf b. Ahmed Onbaşı mahzarında takrîr-i kelâm ve ifâde-i ani'l-merâm edib leh ve 'aleyhimde tahaddüs etmiş ve edecek kâffe-i deâvî-i hukûkiye ve cezâiye ve mîrâsiye ve zirâ'îye ve arâzîye ve ticâriyye ve iş'âriye ve iflâsiye ve de'âvî-i adiyeye-i sâ'ireden dolayı memâlik-i mahrûse-i şahânedede bulunan bi'l-cümle mehâkim-i şer'iyeye ve nizâmîye devâ'ir-i resmiyenin teblîğ ve tebellüğüyle kendi imzâsıyla istidâ' ve levâiyih tanzîm ve takdîm ederek evrâk-ı resmiyenin müdde'î ve müdde'â 'aleyh ve şahısları haklarında bulunarak muhâkeme ve mürâfa'a ve muhâsama ve müdâfa'a ve mücâvebeye ve ikâme-i şuhûd ve istimâ'ına ve taleb-i tahlîf ve taleb-i karâr ve redd-i karâr ve redd-i a'zâya ve i'tirâz inde'l-hükm ve i'tirâz-ı 'ani'l-gayr ve i'tirâz-ı ehlî ve i'tirâz-ı ikrâr cihetlerine ve istihsâl ve istihsâl eylediği hükmü teblîğ ve tebellüğe tenfiz-i hükm ta'kîbine merci' ve nakl ve deâvîye ve tetkik ? Fatma Hânım 'a iştişkâ-ı inde'l-muhâkeme ve icrâ dâ'iresine mürâca'at, taleb-i hacze ve ehl-i hibre ve haczesinden intihâb ve azline ve lede'l-hace âheri tevkîl ve inde'l-iktizâ sulh ve ibrâya ve'l-hâsıl husûs-ı mezkûra şer'an ve kânûnen ve bidâyeten ve istînâfen ve teczî'en ve i'âdeten ve i'tirâzen ve redden ben her ne yapmağla mükellef isem mükellef olduğum umûr ve husûsatda şer' ve kânûnun bana bahş etmiş olduğu selâhiyetin kâffesinde son dereceye kadar vekîl-i mensûk ve merkûm ve mürâhasım olmak üzere işbu hâzır-ı bi'l-meclis Yûsuf Ağa'ya vekâletnâme-i kâin mutlakâ-i sahîha-i şer'iyeye ile vekîl ve naîb-i menâb nasb ve ta'yin eyledim dedikte vekîl-i mezbûr Yusuf Ağa dahi vekâlet-i mezkûreyi ber-mînvâl-i muharrer kabûl ve hizmet-i lâzimesini kemâ-hiye-hakkuha icrâ ve îfâ-yı ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın gıbbe't-tasdîkiş-şer'i ma vaka'a bî't-taleb ketb olundu. Tahrîren fi'l-yevmi's-sânî ve'l-işrîn min-şehr-i cemâziye'l-evvel li-sene tis'a ve işrîn selâse mi'e ve elf. (22 Cemâziye'l-evvel 1329/ 21 Mayıs 1911)

Şuhûdü'l-hâl

Çermik kazâsının Tepe mahallesinde Kasab Mustafâ b. Süleyman

Cemil b. Osman

**52/45**

**Siverek sancağına muzâf Çermik kazâsının Medye karyesi sâkinelerinden Vesile bt. Abdulkadir'in Cemâl b. Zülfikâr'dan boşanma ve nafaka davaları için Abdullah Efendi'ye vekâletname vermesi hüccetidir.**

Diyârbekîr vilâyet-i celîlesi dâhilinde Siverek sancağına muzâf Çermik kazâsının Medye karyesi sâkinlerinden şahsı kazâ-yı mezbûreden Abdullah b. Ahmed ve Bekir b.

Nuri tâ'rîfleriyle muar'efe Vesile bt. Abdulkadir salifü'z-zikr kazâ-yı mezkûrun Çukur mahallesi ahâlîsinden Abdullah b. Ali Ağa mahzarında takrîr-i kelâm ve ifâde-i ani'l-merâm edib karye-i mezbûreden Cemâl b. Zülfikâr 'aleyhine ikâme eylediğim talâk -i nikâh ve fesh-i nikâh mihrimde ve nafaka mesken-i şer'î ve mezbûr Cemâl'in firaşından hâsıl ve benden mütevellid sulbî sagîr oğlu Faris'in neseb ve nafaka ve hakaret da'vasında merkûm Cemâl ile muhâkeme ve mürâfa'a ve muhâsama ve müdâfa'a ve mücâvebe ve ikâme-i şuhûd ve istimâ'ına ve taleb-i tahlîf istihsâl-i hükme ve tenfîz-i hükm ta'kîbine ve lede'l-hace kendi tevliki ve inde'l-iktizâ sulh ve ibrâya ve'l-hâsıl husûs-ı mezkûrun mütevâkkıf olduğu umurun küllîsinde müdde'î ve müdde'â 'aleyh haklarında bulunarak ve şer'an ve kânûnen ve bidâyeten ve istînâfen ve ticâreten ve i'tirâzen ve reddin ve i'âdeten ben her ne yapmağla mükellef isem mükellef olduğum umûr ve husûsatda me'an mûrisim makamıma kâim olmak üzere icrâ-i vekâlete işbu hâzır-ı bi'l meclis Abdullah Efendi vekâlet-i mutlakâ-i sahîha-i şer'iyeye ile vekîl-i naîb-i menâb nasb ve ta'yin eyledim, dedikde vekîl-i mezbûr Abdullah Efendi dahi vekâlet-i mezkûreyi ber-mînvâl-i muharrer kabûl ve hizmet-i lâzimesini kemâ-hiye-hakkuha icrâ ve îfâyı ta'ahhüd ve iltizâm etmekle ind-el't-tasdîkiş-şer'î ma vaka'a bî't-taleb ketb olundu. Hurre fi'l-yevmi's-sânî ve'l-işrîn min-şehr-i cemâziye'l-evvel li-sene tis'a ve işrîn ve selâse mi'e ve elf. (22 Cemâziye'l-evvel 1329/ 21 Mayıs 1911)

Şuhûdü'l-hâl

Medye karyesinden Abdullah b. Ali Ağa Bekir b. Timur

**52/46**

**Siverek Sancağına muzâf Çermik kazâsına tâbi' Medye karyesi ahâlîsinden Cemil b. Zülfikâr'ın eşinden boşanma ve nafaka davasında Bedros Efendiye vekâletname vermesi hüccetidir.**

Diyârbekîr vilâyet-i celîlesi dâhilinde Siverek Sancağına muzâf Çermik kazâsına tâbi' Medye karyesi ahâlîsinden Hâcî Ali b. Hâcî Mehmed ve kazâ-yı mezkûrun Çukur mahallesinden jandarma efradından Hüseyin b. Zülfikâr tâ'rîfleriyle ma'rûf Cemil b. Zülfikâr sâlifü'z-zikr kazâ-yı mezkûrun Mahkeme-i Şer'iyesinde ma'kûd meclis-i şer'imizde kazâ-yı mezkûr Çukur mahallesinden Bedros Efendi veledi Agob mahzarında takrîr-i kelâm ve ifâde-i ani'l-merâm edib karye-yi mezbûre sâkinelerinden Vesile bt. Abdulkadir tarafına Çermik Mahkeme-i Şer'iyesine 'aleyhine ikâme eylediği nikâh ve talâk ve fesh-i nikâh ve mihr-i nafaka ve iddi'â ve mesken-i şer'î ve neseb da'vâlarıyla

vesâ'irle 'aleyhimde tahaddüs etmiş ve edecek nikâh ve talâk ve fesh-i nikâh ve mihr ve idde ve kâffe-i deâvî-i hukûkiye ve cezâiye ve mîrâsiye ve de'avi-i adiyeye-i sâ'ireden dolayı bi'l-cümle mehâkim-i şer'iyeye ve nizâmiye ve dâ'ire-i resmiye sâ'irelerinden müdde'î ve müdde'â 'aleyh müste'nif ve müste'nefün 'aleyh ve mümeyyiz ve mümeyyezün 'aleyh ve mukriz ve mukrazün 'aleyh haklarında bulunarak muhâkeme ve mürâfa'a ve muhasama ve müdâfa'a ve mücâvebe ve ikâme-i şuhûd ve istimâ'ına ve taleb-i tahlîf ve taleb-i karâr ve redd-i karâr ve redd-i a'zâya ve istihsâl-i hükme ve istihsâl eylediği hükmü tebliğ ve tebellüğe ve tenfiz-i hüküm tâbikine ve lede'l-hâce âheri tevkile ve inde'l-iktizâ sulh ve ibrâya ve'l-hâsıl husûs-ı mezkûrda şer'an ve kânûnen ve bidâyeten ve istînâfen ve teczî'en ve i'âdeten ve redden ve i'tirâzen ben her ne yapmağla mükellef isem mükellef olduğum umûr ve husûsatda şer' ve kânûnun bana bahş etmiş olduğu salâhîyetin kâffesinde vekîl-i müfevviz ve murahhasım olmak üzere işbu hâzır bi'l-meclis Bedros Efendi'yi vekâletnâme-i âmme-i mutlakâ-i sahîha-i şer'iyeye ile vekîl ve naîb-i menâb nasb ve ta'yin eyledim, dedikde vekîl-i mezbûr Bedros Efendi dahi vekâlet-i mezkûreyi ber-mînval-i muharrer kabûl ve hizmet-i lâzimesini kemâ-hiye-hakkuha icrâ ve îfâsı ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın ma vaka'a bit-taleb ketb olundu. Tahrîren fi'l-yevmi'l-hâmis ve işrîn min-şehr-i cemâziye'l-evvel li-sene tis'a ve işrîn ve selâse mi'e ve elf. (25 Cemâziye'l-evvel 1329/24 Mayıs 1911)

Şuhûdü'l-hâl

Medye karyesi ahâlîsinden Hâcı Ali b. Hâcı Mehmed

Çukur mahallesinden jandarma efradından Hüseyin b. Zülfıka

**53/47**

**Çermik kazâsına tâbi' Buderan karyesi sâkinlerinden Altun bt. Mollâ Mahmûd ve Sultan bt. Osman ve Gülli bt. Hüseyin nâm Hatûnlar'ın miras davasında Süleyman Sakıb Efendi'ye vekâletname vermesi hüccetidir.**

Diyârbekîr vilâyet-i celîlesi dâhilinde Siverek sancağına muzâf Çermik kazâsına tâbi' Buderan karyesi sâkinlerinden şahsıları karye-i mezbûreden Yûsuf b. Hüseyin-i Âlışan kazâ-yı mezkûrun Zor Bekîr karyesi Muhtarı Hasan Zor Bekir tâ'rîfleriyle mu'arrefetan Altun bt. Mollâ Mahmûd ve Sultan bt. Osman ve Gülli bt. Hüseyin nâm Hatûnlar sâlifü'z-zikr kazâ-yı mezkûr Mahkeme-i Şer'iyesinde ma'kûd meclis-i şer'iyemizde mârru'l arz kazâ-yı mezkûrun Çukur mahallesinde Süleyman Sakıb Efendi b. Zülfıkâr Efendi mahzarında her biri takrîr-i kelâm ve ta'bir-i ani'l-merâm edib karye-i mezbûre ahâlîsinden mûrisimiz Hâcı Ömer b. Mahmûd'un tapû senedi zirâ'at ve tasarrufunda olan karye-i



mezbûre toprağı dâhilinde ve Köyünü mevki'inde ve tapû senedlerinde hududları muharrer tarafları dam ve tarîk-ı âmm ve yine tarîk ve hark ile mahdûd bir kıt'a kısmen sulu ve kısmen susuz tarla ve Bostan mevki'inde tarafları hark ve Mollâ Mahmûd olub ve Osman tarlalarıyla mahdûd bir kıt'a sulu tarla ve Çam mevki'inde tarafları Mollâ Mahmûd tarîk-ı âmm olub kalan ve diğeri Eyüp tarlalarıyla mahdûd ve bir kıt'a sulu tarla ve Seman ? mevki'inde tarafları Süleyman ve Hüseyin tarlası ve tarîk ve hark ile mahdûd bir kıt'a sulu tarla ve Tavuksazı mevki'inde tarafları tarîk ve Mollâ Mahmûd ve hark ile mahdûd bir kıt'a sulu tarla ve Bağlar mevki'inde tarafları dere tarîk ve ayrı olub bâğlarıyla mahdûd bir kıt'a bâğ yeri ki cem'an yedi kıt'a sulu ve susuz tarlaya tapû ve yirmi beş senedir ve hakk-ı karâr ile taht-ı zirâ'at ve tasarrufumda iken vefâtıyla ve re'slerinde intikâl eden kazâ-yı mezkûreye tâbi' Nişinik karyesi toprağı dâhilinde Ada mevki'inde bir tarafı Bâğvenk karyeli Mehmed b. Ali Ağa bir tarafı çay bir tarafı Hasan Zor Bekîr ve diğeri bir tarafı hark ile mahdûd bir kıt'a sulu tarla cem'an sekiz kıt'a sulu ve susuz tarlalar mürisimiz Hâcî Ömer b. Mahmûd'un taht-ı temellük ve tasarruflarında iken bundan akdem vuku'-ı vefâtıyla vârisi ashâb-ı hakk intikâlinden sulbî kebîr oğlu Hâcî Bekzo ile Şeyho'nun ve sulbîye-i kebîre kızı gâ'iban-ı 'ani'l-meclis Fatma'ya, kendisinden mukaddem vefât eden sulbîye-i kebîre kızı Hüsniye'nin sulbî kebîre oğlu gâ'ib 'ani'l-meclis Hasan sadriye-i kebîre kızı sagîre-i mezbûre Sultan ile ve gâ'iban-ı 'ani'l-meclis Altun bt. Osman ve diğeri kızı sagîre-i 'ani'l-meclis Gülli bt. Hüsey'in ba'de'l-intikâl eden kebîr-i mezbûr Şeyho'nun dahi vuku'-ı vefâtıyla verâseti hisse ashâb-ı hakk intikâlinden sulbîye-i sagîre kızı Emine'ye sagîre bt. sagîre-i mezbûre Emine dahi vefât etmekle verâseti hakk-ı intikâle nâil vâlidisi sagîre mezbûra Altun bt. müteveffâ Mollâ Mehmed'de bi'l-âhare bn. kebîr mezbûr Hâcî Bekzo'nun dahi vefâtıyla zevce-i menkûha-i metrukeleri gâ'iban-ı 'ani'l-meclis Fatma bt. Çermikli Hüseyin Ağa ve diğeri zevce-i menkûha-i metrukesi gâ'ib 'ani'l-meclis Fatma bt. Konaklı Eyüb Ağa'ya ve diğeri zevcesi sagîre-i mezbûre Altun bt. müteveffâ Mollâ Mahmûd'a ve li-ebeveyn kız karındâşı gâ'iban-ı 'ani'l-meclis mezbûre Fatma bt. Müteveffâ Hâcî Ömer'e intikâl etmekle tashîh-i mesele-i mîrâsımız tahkîm münâsahat-ı şer'î ve arâzî kânûnnâmesine tevfiyen kırk sekiz sehmden olub sihâm-ı mezbûreden yirmi bir sehmi bt. Aişe, mezbûra Fatma bt. müteveffâ Hâcî Ömer'e on üç sehmi sagîre-i mezbûre Altun bt. Mollâ Mahmûd'a ve üç sehmden cem'an on iki sehmi sagîr-i gâ'ib-i mezbûresine ve sagîraları gâ'iban-ı mezbûre Altun ve hâzıra Sultan bt. Osman ile diğeri Safiye eşi hâzıra-i mezbûra Gülli bt. Sâniye ve bir sehmden cem'an iki sehmi zevç-i Aişe mezbûratan Fatma bt. Çermikli Hüseyin Ağa ile diğeri Fatma bt. Konaklı

Eyüp Ağa'ya intikâl etmekle mürisimiz müteveffâ-yı mezbûr Hâcî Ömer'den arâzî-i muharrer mezkûralardan sagîre-i mezbûra Altun'un hissesine intikâl eden on üç sehmlerle sagîrâtân-ı mezbûratan Sultan ve Gülli'nin hisselerine intikâl eden üç sehmden cem' en altı sehm hisselerimizi nâmlarından intikâl mu'âmelesinde âher-i istid'â sonra hâzîratân-ı mezbûre mezbûratandan Altun bt. Mollâ Mahmûd kendi hissesini dört bin guruşun bedel makbûz mukâbilinde karye-i mezbûreden er-karındâşı işbu hâzîr-ı merkûm Hasan b. Mollâ Mahmûd'a bey' ve ferâğ etmiş ise de henüz mu'âmele-i ferâğiyesini etmediğinden sekizden mu'âmele-i ferâğiyesinin komisyon-ı mahsusa huzûrlarında itâ-ı takrîre ve hâzîratân ve mezbûratan Sultan bt. Osman ile Gülli bt. Hüseyin dahi kendi hisselerini bi't-tahlil talibine fûrûht ve sahat-ı? hâsılasını taraflarına irsâl ve isâle ve mu'âmele-i ferâğiyeye komisyon-ı mahsusa huzûrunda itâ-ı takrîre ve arâzî tahrîre-i mezkûreye bir taraftan ta'rîz ve müdâhale vuku'unda onlarla taleb-i da'vaya müdde'î ve müdde'â 'aleyh haklarında bulunarak bi'l-cümle mehâkim-i şer'iyye ve nizâmiye ve devâ'ir-i resmiye-i sâ'irlerinde kendi imzâsıyla istid'â ve levâyih tanzîm ve takdîm ederek evrâk-ı resmiyenin teblîğ ve tebellüğe muhâkeme ve mürâfa'a ve muhâsame ve müdâfa'a ve ikâme-i şuhûd ve istimâ'ına ve taleb-i tahlîf ve taleb-i karârlar ve redd-i karâr ve redd-i a'zâya ve i'tirâz-ı 'ani'l-hükm cihetlerine leh ve 'aleyhimizde sâdir olan hükm i'lâmlarını teblîğ ve tebellüğe tenfîz-i hükm ta'kîbine ve icrâ dâ'iresine mürâca'at taleb-i hacz fekk-i hacz ve ehl-i hibre ve hacze intihâb ve tahlîfine ve led'el-hace âheri tevkîl ve'l-hâsıl husûs-ı mezkûre müte'allik kâffe-i da'vada şer'an ve kânûnen ve bidâyeten ve istînâfen ve teczî'en ve i'âdeten ve reddin ve i'tirâzen bizler her ne yapmağla mükellef isek mükellef olduğumuz umûr ve husûsatda makamımıza kâim olmak üzere işbu hâzîr-ı bi'l-meclis Süleyman Sakıb Efendi vekâlet-i mutlakâ-i sahîha-i şer'iyye ile vekîl ve naîb nasb ve ta'yin eyledik dediklerinde vekîl-i mezbûr Süleyman Sakıb Efendi dahi vekâlet-i mezbûreyi ber-mînval-i muharrer kabûl ve hizmet-i lâzimesini kemâ-hiye-hakkuha icrâ ve îfâyı ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın gıbbe't-tasdikîş-şer'î ma vaka'a bî't-taleb ketb olundu. Fi'l-yevmi's-selâsin min-şehr-i cemâziye'l-evvel li-sene tis'a ve işrîn ve selâse mi'e ve elf. (30 Cemâziye'l-evvel 1329/ 29 Mayıs 1911)

Şuhûdü'l-hâl

Buderan karyesinde Yusuf b. Hüseyin Sultan? Hasan

Ve Zor Bekir karyesi Muhtarı Hasan Zor\_ Bekir

Buderan karyesinden Hasan b. Mahmûd Saray mahallesinde Cemâl b. Osman

Kal'a mahallesinden Altûn b. Hâcî Osman

56/48

**Maden sancağına muzâf Çüngüş nahiyesine tâbi' Hoya karyesi sâkinelerinden şahısları tâ'rîf-i şer'îyye ile mu'arefetan Nesi bt. Ahmed ve Fatma bt. Hüseyin nâm hatunların mirasda kendilerine düşen miktarın verilmesi için açılan davanın i'lâmıdır.**

Diyârbekîr vilâyet-i celîlesi dâhilinde Maden sancağına muzâf Çüngüş nahiyesine tâbi' Hoya karyesi sâkinelerinden şahısları tâ'rîf-i şer'îyye ile mu'arefetan Nesi bt. Ahmed ve Fatma bt. Hüseyin nâm hatûnlar mârru'l-arz vilâyet-i müşârün-ileyhâ mülhak Siverek sancağının Çermik kazâsının Mahkeme-i Şer'îyyesinde ma'kûd meclis-i şer'î şer'if-i enverde sâlifü'z-zikr kazâ-yı mezkûrun Tepe mahallesinde İbrahim Edhem Efendi müvâcelesinde Çermik Mahkeme-i Şer'îyye Muhzırı İbrahim Efendi tercümânlığıyla da'va eylediklerinde mürisimiz olub yirminci alayın dördüncü taburu efradından iken bundan mukaddem vefât eden karye-i mezbûra ahâlîsinden Mehmed oğlu Süleyman b. Hüseyin'in verâseti vâlidesi bulunduğum hasebîyle benimle li-ebeveyn kız karındâşına işbu hâzıra-i mezbûre Fatma bt. Hüseyin'e münhâsıra olub mesele-i mîrâsımız beş sehmden olub sihâm-ı mezbûreden iki sihâm-ı bana üç sehmi hâzıra-i mezbûra Fatma'ya karzen ve reddin intikâl etmekle müteveffân mezbûr Süleyman'ın hâl-i hayâtından yedinden ve malından işbu müdde'â 'aleyh merkûm İbrahim Edhem Efendi'ye ikraz eylediği kırk gurus kable'l ahz ve'l-istifâ vefât etmekle verâseti bizlere münhâsıra olmağla merkûm İbrahim Edhem Efendi zimmetinde kırk gurus tarafımıza edâ ve teslîmden imtinâ' eder olduğundan meblâğ-ı mezbûrun tarafımıza hâlen edâ ve teslîmini müdde'â 'aleyh merkûm İbrahim Edhem Efendi'ye tembiye olunmak bi'l-verese matlubumuzdur, dediklerinde müdde'â 'aleyh merkûm İbrahim Edhem Efendi dahi cevâbında müteveffân-ı mezbûr Süleyman'a kırk gurus borcu olduğunu ikrâr ve i'tirâf etmekle ancak müdde'iyân-ı mezkûranın verâset müdde'alarını iş'âr eylediğinde müdde'ayân-ı mezbûrândan ber-vech-i meşrûh verâset müdde'alarına mutâbık beyyine talep olundukda adaletleri müdde'â 'aleyh mezbûr İbrahim Edhem Efendi tarafından tasdik edilen şâhidlerden ve karye-i mezbûra ahâlîsinden Mehmed b. Mollâ Hasan ve Osman Bekir nâm kesân li-ecli's-şehâde meclis-i şer'îyye hâzırân olub iştişhad olunduklarında bundan mukaddem yirminci alayın dördüncü taburun efradından iken istibrâ-i karz-ı askerîyesini îfâ etmekte iken vefât eden Hoya karyesi ahâlîsinden Mehmed oğlu Süleyman b. Hüseyin'in verâseti karye-i mezbûre sâkinelerinden vâlidesi işbu hâzıra-i mezbûre Nesi bt. Ahmed ve li-ebeveyn kız karındâşı Fatma bt.

Hüseyin'e münhâsıra olub bunlardan başka vârisleri ve terekesine müstehak âheri olduğu ma'lumumuz değildir, diye bizler bu husûsa bu vecih üzere eşhedü-billâh böyle şahidiz ve şehâdet dahi ederiz, diye müttefikü'l-lafz olmağı edâ-i şehâdet-i şer'iyeye etmelerin mûcibince müteveffân-ı mezbûr Süleyman'ın verâsetine ba'de'l-hükm meblâğ-ı mezbûr kırk guruşda verase-i mezbûrân Nesi ile Fatma'ya hâlen edâ ve teslîme müdde'â 'aleyh merkûm İbrahim Edhem Efendi ikrârıyla ilzâm olduğu tescîl ve huzûr-u 'âlilerine i'lâm olundu. Tahrîren fi'l-yevmi's-selâsin min-şehr-i cemâziye'l-evvel li-sene tis'a ve işrîn ve selâse mi'e ve elf. (30 Cemâziye'l-evvel 1329/ 29 Mayıs 1911)

**57/49**

**Siverek sancağına muzâf Çermik kazâsına tâbi' Şinto karyesinden Naciye Hânım bt. Muşlu Ahmed'in vasisi bulunduğu Dürdane'nin nafakaya muhtaç olması nedeniyle mirasından nafaka verilmesi talebi hüccetidir.**

Diyârbekîr vilâyet-i celîlesi dâhilinde Siverek sancağına muzâf Çermik kazâsına tâbi' Şinto karyesinden ve tekâ'üdün askerîyeden müteveffâ Hâcî Derviş Efendi'nin sulbîye-i sagîre kızı Dürdane'nin ba-hücceti şer'iyeye vasîye-i mensûresi ve vâlidesi şahsı Tepe mahallesinde Hafız Mustafâ b. Mehmed ve Kal'a mahallesinden Veli b. Osman tâ'rîfleriyle mu'arefe Naciye Hânım bt. Muşlu Ahmed nâm Hatûn sâlifü'z-zikr kazâ-yı mezkûr Mahkeme-i Şer'iyesinde ma'kûd meclis-i şer'-i şerîf-i enverde takrîr-i kelâm ve ta'bir-i ani'l-merâm edib vasîsi bulunduğum tahtı-ı hicr ve terbiyesinde bulunan sagîre-i mezbûre Dürdane nafakaya eşeddi ihtiyaç ile muhtaç bulunmağla mezbûrânın pederinden mûrisimiz emvâl ? üzerine mesrur kîfâye nafaka karz ve takdîr olunmak bi'l-vesâye matlubumdur, dedikde mezbûra Nesi'nin ifâdesi vâkı'a mutâbık ve nefsü'l-emre muvâfık ve zekeratı ? meblâğ kadar kîfâye ettiği mu'arrefat-ı mezbûrânın ihbâr-ı şehâdetleri inde'ş-şer'i enver zâhir ve müstehak olan yevmî râic bedel altmış para kıbeli'ş-şer'den farz ve takrîr olmağla sagîre-i mezbûrenin nafaka ve levâzım-ı hâzırîyesine harç ve sarfa lede'l-himâye istid'âneye inde'z-zâhir sagîre-i mezbûrânın emvâli üzerine rucû'a vasîye-i mezbûre Naciye Hânım'dan izin verilmeğın ma vaka'a bî't-taleb ketb ve imlâ' olundu. Tahrîren fi'l-yevmi'l-ehad min-şehr-i cemâziye'l-âhir li-sene tis'a ve işrîn ve selâse mi'e ve elf. (1 Cemâziye'l-ahir 1329/ 30 Mayıs 1911)

Şuhûdü'l-hâl

Tepe mahallesinde Hafız Mustafâ b. Mehmed

Kuyu mahallesinde ve Mehmed b. Osman  
 Çukur mahallesinde İbrahim b. Dursun  
 Tepe mahallesinde İbrahim b. Ömer Onbaşı

**57/50**

**Siverek sancağına muzâf Çermik kazâsının Kal'a mahallesi sâkinlerinden iken vefât eden Hasan b. Hâcı Receb'in vârisi olan Hatûn bt. Hatûn nâm hatunun kendisine kalan miras payını istemesi hüccetidir.**

Diyârbekîr vilâyet-i celîlesi dâhilinde Siverek sancağına muzâf Çermik kazâsının Kal'a mahallesi sâkinlerinden iken vefât eden Hasan b. Hâcı Receb'in vârisi olup zâtı kazâ-yı mezkûrun Çukur mahallesinden Mustafâ b. Sagîr Mehmed ile zikr-i ati ? mezbûrânın pederi Ergani Madeni sancağının Zilan karyesinden Hamranat ? Mehmed tâ'rîfleriyle mu'arefe Hatûn bt. Hatûn nâm hatûn sâlifü'z-zikr kazâ-yı mezkûr Mahkeme-i Şer'iyesinde ma'kûd meclis-i şer'-i şerîf-i enver mârrû'l-arz kazâ-yı mezkûrun Kal'a mahallesinden müteveffâ-yı mezbûrun li-ebeveyn er karındâşı İbrahim ve kız karındâşı Sacide ve vâlidesi Zeyneb mahzarlarında takrîr-i kelâm ve ifâde-i ani'l-merâm edib mürisim müteveffâ-yı mezbûr zevcim terekesi uruz ve nukûd ve akardan bulunmağla bi'l-cümle terekesine işbu hâzırân-ı mezbûrân İbrahim ve Sacide zayin ve müstekilen ve müşreken zabt ve vâki' beraber olduklarından mürisim müteveffâ-yı mezbûr Hasan'dan bana isabet eden hisse-i irsiyemi mezbûrândan taleb ve da'vaya tasaddi ol vecihle meyânımızda tez'i ? vuku' bulmuş ise de bi't-tevasut-i müslîminden meyânımız ihrâç olup tereke-i müteveffâ-i mezbûr Hasan'ın emvâlinden yüz guruş kıymetli bir 'aded basma yüzlü yorgan ve altı guruş kıymetli bir 'aded büyük döşek ve bin yüz kırk altı guruş nukûd ile akd-i inşâ-i sulh eylediklerinde ale't-tarîk-i teharic-i şer'î mesalih-i sahîha-i şer'iyeye ile sulh olup bedel-i sulh mezkûru vârisan ve hâzırân-ı mezbûrân İbrahim ve Sacide ve Zeyneb Hatûn'larında tamâmen ve kâmilen mücla ? halimde ahz u kabz eyledim ve mürisim müteveffâ-yı zevc-i merkûm Hüseyin'in kalîl ve kesir ve celîl ve sagîr ve nukûd ve uruz ve akar ve menkûl ma'lûm ve meclûl bi'l-cümle ismi mal itlak olunur ve tereke-i müteveffâyâ müte'allik hâzırân-ı mezbûrânın her yerlerinin zimmetlerine kâffe-i da'va ve temasından ? ibra-ı sahîh-i şer'i ile ibrâ ve iskâd eyledigim gibi hâzırân-ı mezbûrân her birine benim zimmetimi ibrâ ve iskât-ı hakk eylediler diye merkûmların tâ'rîflerine mükarin ifâde etmekle her biri sulh-ı mezbûrunu kabûl ve âherin zimmetini ibrâ ve iskât-ı hakk eylediklerini tâbi'en ve kâtfiyen ikrâr ve i'tirâf etmelerine ma vaka'a bî't-taleb ketb ve

imlâ' olundu. Tahrîren fi'l-yevmi'l ehâd ve işrîn min-şehr-i cemâziye'l-evvel li-sene tis'a ve işrîn ve selâse mi'e ve elf. (21 Cemâziye'l-evvel 1329/20 Mayıs 1911)

Şuhûdü'l-hâl

Çermik'in Çukur mahallesinden Mustafâ b. Sagîr Mehmed

Çermik'in Çukur mahallesinden Sakıb Efendi b. Zülfikâr Efendi

Çermik'in Çukur mahallesinden Hüseyin b. Hâcî Mehmed

Çermik'in Çukur mahallesinden Ayvazzâde Zülfikâr b. Hüseyin

**58/51**

**Siverek sancağına muzâf Çermik kazâsının Kal'a mahalesinde merküm Mahmûd b. Ramazân'ın mirasından kalan payı almak için Altun bt. Osman'ın Sakıb Efendiye vekâlet vermesi hüccetidir.**

Tahakkuk eden öZR-i şer'iyeye binâ'en husûs-ı âtî'l-beyânın mahalinde istimâ'ı için cânib-i şer'-i şerîfden bi'l-iltimâs irsâl olunan Çermik Mahkeme-i Şer'iyeye Başkâtîbi Rîfât Efendi b. Mustafâ Efendi b. İbrahim Efendi ile imtiyaz-ı şer'iden Diyârbekîr vilâyet-i celîlesi dâhilinde Siverek sancağına muzâf Çermik kazâsının Kal'a mahalesinden Kereze Mahmûd b. Ramazân ve kazâ-yı mezkûreye tâbi' Konak karyesinden olub Hasno Karyesinde sâkin Mustafâ b. Eyüb Ağa ve Birut karyesi İmâmı Mollâ Zülfikâr'ın ve Muhtarı Mollâ Mahmûd Mollâ Zülfikâr'ı bi-lâ nisâb sâlif-üz zikr mahalle-i mezkûrede vâki' merküm Mahmûd b. Ramazân hânesine varılıb zeyl vesikada isimleri muharrer müslimîn huzûrlarında akd-i meclis-i şer'-i 'ali istibra' sâlif-üz zikr mahkeme-i mezkûre sâkinlerinden ve şahsı mahalle-i mezkûr ahâlîsinden Mahmûd b. Ramazân Hasno karyesinde sâkin iken Mustafâ b. Eyüb Ağa tâ'rîfleriyle mu'arefe Fatma bt. müteveffâ Çermikli Hüseyin Ağa ve Buderan karyesinden olub Hasno karyesinde sâkin zevat-ı mu'arrefân-ı merkûmân tâ'rîfleriyle mu'arefe Altun bt. Osman nâm Hatûn mârrû'l-arz kazâ-yı mezkûrun Çukur mahallesinden Sakıb Efendi b. Zülfikâr Efendi mahzarında her biri takrîr-i kelâm ve ifâde-i ani'l-merâm edib Buderan karyesi ahâlîsinden Hâcî Ömer b. Mahmûd'un bâ-tapû senedi zirâ'at ve tasarrufunda bulunan karye-i mezbûre toprağı dâhilinde Köyönü mevki'inde ve tapû senetlerinde hududları muharrer tarafları dam ve tarîk-ı âmm ve yine tarik ve hark ile mahdûd bir kıt'a kısmen sulu ve kısmen susuz tarla ve Bostan mevki'inde tarafları hark ve Mollâ Mahmûd ve Eyüb ve Osman tarlalarıyla mahdûd bir kıt'a sulu tarla ve Çam mevki'inde tarafları Mollâ Mahmûd ve Tarîk ve Ali ve Eyüp-i Kalan ve diğER Eyüp tarlalarıyla mahdûd bir kıt'a sulu tarla ve yine Çam mevki'inde

tarafları Mollâ Mahmûd ve Ali b. Mahmûd tarlaları ve tarîk-ı âmm ile mahdûd bir kıt'a sulu tarla ve Suk mevki'inde tarafları Süleyman ve Hüseyin tarlası ve tarîk ve hark ile mahdûd bir kıt'a sulu tarla ve Tavma sazi mevki'inde tarafları tarîk ve Mollâ Mahmûd ve hark ile mahdûd bir kıt'a sulu tarla ve Bâğlar mevki'inde tarafları Dere ve Tarîk ve Abdi ve Eyüb bâğlarıyla mahdûd bir kıt'a bâğ yeri ki cem'an yedi kıt'a sulu ve susuz tarla bi-tapû ve yirmisine zebir ? ve hakk-ı karâr ile taht-ı zirâ'at ve tasarrufunda vefâtıyla vârislerinden intikâl eden kazâ-yı mezkûreye tâbi' Besin karyesi toprağı dâhilinde Ada mevki'inde bir tarafı Bâğvenk karyeli Mehmed b. Ali Ağa ve diğeri tarafı çay ve bir tarafı Hüsniyaz ve diğeri tarafı hark ile mahdûd bir kıt'a sulu tarla ki cem'an sekiz kıt'a sulu ve susuz tarlalar mûrisimiz Hâcî Ömer b. Mahmûd'un taht-ı temellük ve tasarrufunda iken bundan akdem vuku'-ı vefâtıyla verâseti ashâb-ı hakk intikâlden sulbî kebîr oğulları Hâcî Bekzo ile Şeyho'ya ve sulbîye-i kebîre kızı Fatma'ya kendisinden mukaddem vefât eden sulbîye-i kebîre kızı Hüsniye'nin sadr-ı kebîre oğlu Hasan'a sadriye-i kebîre kızları Sultan ile hâzire-i mezbûre Altun Bintan-ı Osman'a ve diğeri kızı Güllü bt. Hasan'a ba'del-intikâl bn. kebîr mezbûr Şeyho'nun dahi vefâtıyla verâseti hasren ashâb-ı hakk-ı intikâlden sulbîye-i sagîre kızı Emine'ye ba'dehû bintan-ı sagîre-i mezbûre Emin'e dahi vefât etmekle verâseti ashâb-ı hakk-ı intikâle nail vâlidesi Altun bt. müteveffâ Mollâ Mahmûd'a bi'l-âhare bn. kebîr mezbûr Hâcî Bekzo'nun dahi vefâtıyla verâseti zevce-i menkûha-i metrukeleri Fatma bt. Konaklı Eyüp Ağaya ve diğeri Altun bt. müteveffâ Mollâ Mahmûd'a ve diğeri sagîre-i mezbûre Fatma bt. müteveffâ Çermikli Hüseyin Ağaya ve li-ebeveyn kız karındâşı mezbûre Fatma bt. Hâcî Ömer'e intikâl etmekle tashîh-i mesele-i mîrâsımız bi-hükm-î münasbet-i şer'iyye ve arâzî kânûnnâmesine tevfikân kırk sekiz sehmden olub sihâm-ı mezbûreden yirmi bir sehmi bt. mezbûre Fatma bt. müteveffâ Hâcî Ömer'e ve on üç sehmi Altun bt. müteveffâ Mollâ Mahmûd'a ve üç sehmden cem'an on iki sehmi hâzır-ı Hasan'a ve sagîreleri Süleyman ile sagîre mezbûre Altun bt. Osman'a ve diğeri sagîresi hükmü sülusiyet Hüseyin'e ve bir sehmden cem'an iki sehmi Fatma bt. Konaklı Eyüp Ağa ile diğeri hâzire-i mezbûre Fatma bt. Çermikli Hüseyin Ağaya intikâl etmekle mûrisimiz müteveffâ-yı mezbûre Hâcî Ömer'den arâzîyi muharre-i mezbûrelerden sagîresi hâzire-i mezbûre Altun bt. Osman'ın hissine intikâl eden üç sehmiyle diğeri hâzire-i mezbûre Fatma bt. Çermikli Hüseyin Ağa'nın hissine intikâl eden bir sehmi hisseleri ... intikâl mu'âmelesinin icrâsından sonra sagîrâtân-ı mezbûratandan Altun bt. Osman ile Fatma bt. Hüseyin Ağa her birimiz hisse-i muharre-i mezkûrelerimizi beşer bin guruşdan cem'an on bin guruş bedel makbuz mukâbilinde karye-i mezbûre işbu hâzır 'ani'l-meclîs Hasan b.

Mollâ Mahmûd'a bey' ve fûrûht etmiş ise de henüz karışmaya mu'âmeleyesi icrâ etmedigimizden mu'âmele-i ferâğiyesinin komisyon-ı mahsusu huzûrunda itâ-yı takrîre ve arâzî-i muharre-i mezkûreye bir taraftan müdâhale vuku'unda onlarla taleb ve da'vaya müdde'î ve müdde'â 'aleyh huzûrlarında bulunarak bi'l-cümle Mahkeme-i Şer'iyeye ve nizâmiye ve dâ'ire-i resmiye-i sâ'irlerinde kendi imzâsıyla istid'â' ve levâyih tanzîm ve takdîm ederek evrâk-ı resmiyenin teblîğ ve tebellüğüyle muhâkeme ve müdâfa'a ve mahâsama ve mürâfa'a ve ikâme-i şuhud ve istimâ'ına ve taleb-i tahlîf ve taleb-i karâr ve redd-i karâr ve redd-i a'zâya ve i'tirâzen 'ani'l-hükm cihetlerine leh ve 'aleyhimizde sâdir olan hükm i'lâmlarını teblîğ ve tebellüğe tenfîz-i hükm ta'kîbene ve icrâ dâ'iresine mürâca'at taleb-i hacze fekk-i hacze ehl-i hibre ve hacze istihâb ve azline ve lede'l-hace âheri tevkîl ve'l-hâsıl husûs-ı mezkûreye müte'allik kâffe-i da'vaya şer'an ve kânûnen ve bidâyeten ve istînâfen ve teczî'en ve i'âdeten ve i'tirâzen bizler her ne yapmağla mükellef isek mükellef olduğumuz umûr ve husûsatda şer' ve kânûnun bizlere bahş etmiş olduğu salâhîyetin küllîsinde makamımıza kâim olmak üzere işbu hâzır-ı bi'l-meclis Sakıb Efendi vekâlet-i devriye-isahîha-i şer'iyeye ile vekîl edib hükmi azlinden ... vekâleti ile vekâlet verdik dediklerinde vekîl-i mezbûr Sakıb Efendi dahi vekâlet-i mezkûreyi ber-mînval-i muharrer kabûl ve hidmet-i lâzimesini kemâ-hiye-hakkuha icrâ ve îfâyı ta'ahhüd ve iltizâm eyledim, dediğine kanıt mûmâ-ileyh mahalinde ketb ve tahrîr ve mean irsâl olunan imtiyaz-ı şer'iyeye gelib alâ vuku'ihî takrîr etmelerden gıbbe't-tasdîkiş-şer'i ma vaka'a bî't-taleb ketb ve imlâ' olundu. Fî'l-yevmil (---- ) min-şehr-i cemâziye'l-âhir li-sene tis'a ve işrîn ve selâse mi'e ve elf. ( ( ) Cemâziye'l-âhir 1329/( ) Mayıs 1911)

Şuhûdü'l-hâl

Kal'a mahallesinde Kereze Mahmûd b. Ramazân

Konak karyesinden olub Hasno karyesinde Mustafâ

Burût karyesi Muhtarı Mahmûd b. Mollâ Zülfikâr

Burût karyesi İmâmı Mollâ Zülfikâr

61/52

**Siverek sancağına mülhak Çermik kazâsının Çukur mahallesi ahâlîsinden tüccâr esnâfından şahsı ma'rûf Hüseyin b. Hâcî Mehmed'in açtığı alacak verecek davası i'lâmıdır.**

Diyârbekîr vilâyet-i celîlesi dâhilinde Siverek sancağına mülhak Çermik kazâsının Çukur mahallesi ahâlîsinden tüccâr esnâfından şahsı ma'rûf Hüseyin b. Hâcî Mehmed nâm



sâhib-i arzuhâl sâlifü'z-zikr kazâ-yı mezkûr Mahkeme-i Şer'iyesinde ma'kûd meclis-i şer'-i şerîf-i enverde derûn-i arzuhâlde isimleri mezkûr mârrû'l-arz mahalle-i mezkûre ahâlîsinden Yahudi milletinden ve tüccâr esnâfından şahsı ma'rûf Bahri oğlu Bafo ve tüccâr esnâfından şahsı ma'rûf Hüseyin Ağa b. Hâcî Hüseyin Ağa mahzarlarında geçen üç yüz yirmi altı senesi teşrininde işbu hâzır-ı merkûm amcamoğlu Hüseyin'e fûrûht eylediğim dört bin sekiz yüz kırk altı guruşluk mal fatura ? iş esmânından üç mecediye nakden ve bir tob zir ve iki tob ramil mükerrer-i tahrîr eylediğinden onun esmânından dahi bi't-tenzil mecmû'u yüz elli sekiz buçuk guruş teslimatı olub ba'de't-tenzil mütebakî dört bin altı yüz seksen yedi guruş yirmi para merkûm Hüseyin Ağa alacak hakkım iken merkûm Hüseyin Ağa işharı iltizâm ederek dükkânını terk etmek murâd eylediğinde işbu üç yüz yirmi yedi senesi şehr-i martının on beşinci günü merkûm Hüseyin Ağa eşyâyı muharrere-i mezkûreyi almak için bana teklif eylediğinde ben kabûl etmedim cihetle dükkânı istemesini işbu müdde'â 'aleyh merkûm Bafo'ya fûrûht ederek şehr-i mezkûrun on birinci günü meyânlarında bi'l-hesab mal-ı mezkûreyi semânından üç bin yedi yüz seksen guruş eşyâ bedelini beher hakkından üç yüz altmış guruş vermek üzerine merkûm Bafo üzerine havâle ettiğinde ben dahi havâle-i mezkûreyi kabûl eylediğim gibi merkûm Bafo dahi mezkûr eşyâ bedelinden vermek üzere havâle-i mezkûreyi kabûl ve ta'ahhüd etmeğe ba'de-intikâl havâle mürûr eden tekâsîd mezkûreleri müdde'a 'aleyh merkûm Bafo'dan talep eylediğim hâlde asl-ı medyûn-i merkûm Hüseyin Ağa meblâğ-ı mezbûr mahâlde müdâhale eder olduğu cihetle teczî'ye etmeyeceğim, diye imtinâ' eder olduğundan olub meblâğ-ı mezkûr üç bin yedi yüz seksen guruşun mürûr eden dört haftalık tekâsîd ki bin dört yüz kırk guruşun tarafıma teslimini ale't-tarîk-ı havâle müdde'â 'aleyh merkûm Bafo'dan talep eder olduğum gibi havâle-i mezkûredân mütebakî dokuz yüz yedi guruş yirmi paraya asl-ı medyûn merkûm Hüseyin Ağa'dan dahi hâlen talep ederim dedikde, müdde'â 'aleyh merkûm Bafo dahi cevâbında fi'l-hakîkâ şehr-i mezkûrun on beşinci günü hâzır-ı merkûm Hüseyin Ağa b. Hâcî Hasan Ağa'dan üç bin yedi yüz seksen guruşluk mal fatura istid'â eyledikde mezbûr Hüseyin Ağa bana hitâben ... eder ise ona ver diye bana söylediği gün işbu müdde'î-i merkûm Hüseyin Ağa ile hâzır-ı merkûm Hüseyin Ağa meyânlarından bulan hesaplarını rû'yet ettiler ben dahi hesaplarının üzerine gittim. Hâzır-ı merkûm Hüseyin Ağa bana hitâben üç bin yedi yüz seksen guruş alacağı işbu müdde'î-i merkûm Hüseyin Ağa'ya teslim et, diye bana emir ile havâle eyledi müdde'î-i merkûm Hüseyin Ağa dahi havâle-i mezkûreyi kabûl eyledikten ve mücellâ ? havâleye dağıldıktan iki üç saat sonra müdde'î mezbûr Hüseyin Ağa beni çağırıp külli

havâle kabûl ettiğin şüphe-i ikrâratını deftere yazmadı, üzerine ben dahi her ne kadar havâleyi kabûl ettim isede hâzır-ı merkûm Hüseyin Ağa'nın hesabında on sekiz guruş galat ve bir kaydın fâhiş olmağla onları tenzil ettikten sonra külliye ikrâr eder defterine yazdım nezdimizde hâzır bulunan Hâcı Tahir Efendi Hoca dahi zararı yok yarın olsun, diye söylemesi üzerine dördüncü gün mürûr ile de yine müdde'î-i merkûm Hüseyin Ağa sukût eylediği ondan dört beş gün sonra medyûn-i merkûm Hüseyin Ağa bana gelib benim paramı havâle eylediğim adama verin diye rücû etmekle ben dahi meblâğ-ı mücella bih mezkûri vermiyorum, dedikde hâzır-ı merkûm Hüseyin Ağa dahi cevâbında fi'l-hakika geçen sene dört bin sekiz yüz kırk altı guruşluk mal fatura müdde'î-i merkûm Hüseyin Ağa'dan iştirâ eyledim bi'la-hare ben dükkânımı terk etmek fikrinde idim. Müdde'î-i merkûm Hüseyin bu ricama mukâbil mal fatura ? eşyâsını sana vereyim dedikde müdde'î-i merkûm Hüseyin Ağa cevâb ettiğin sonra bi'l-âhare mezkûr eşyâyı üç bin yüz seksen guruş bedel ile işbu hâzır-ı merkûm Bafo'ya fûrûht eylediğim zaman merkûm Bafo'ya hitâben mezbûr eşyânın otuz bir gün müddeti vardır müddeti hitamında meblâğ-ı mezbûru gece emir eder isem ona ver dedim. Bi'l-âhare birâderim Ahmed ile müdde'î-i merkûm Hüseyin ile olan muhasebemizi rû'yet etmek üzere müdde'î-i merkûm Hüseyin Ağa'nın dükkânına kendini muhasebemizi rûyet esnasında iki tob ramil fazla görüldüğünden mezkûr tobları tenzil et söyledim müdde'î-i merkûm Hüseyin dahi kâimesini bulayım, diye ta'alluk eyledi. Ben dahi kalktım havâle etmedim, ondan sonra birâderim Ahmed bana hitâben merkûm Bafo üzerine havâle-i mezkûreyi yazdım, dedikde ben dahi kabûl etmedim. Ba'dehû merkûm Bafo'yu çağırtdım. Benim paramı kimseye vermedin diyen merkûm Bafo'ya nihayet icrâ eyledim bi'l-âhare merkûm Bafo dahi bana hitâben müdde'î-i merkûm Hüseyin beni pederimin dükkânına çağırtdı. Orada Hâcı Tahir Efendi ve Hâcı Osman hâzır idiler. Gelen havâle ikrârı eşyâ deftere yazdım. Merkûm Bafo dahi mezbûr Hüseyin Ağa ile sayım ve indir onuda göreyim ondan sonra gelir ikrâr ederim, diye merkûm Bafo bana ikrâr eyledi ve eşyâyı mezkûre bedelinden diğêr dokuz yüz yedi guruş yirmi paranın dahi müdde'î-i merkûm Hüseyin Ağa'ya borcum olduğunu ikrâr ancak meblâğ-ı mezbûrun defa'aten vermekle iktidarımın adem-i müsaadesinden dolayı haftaya bir hakkın teslîm ederim dedikde mûcibince müdde-i 'aleyh merkûm Bafo havâle-i mukayyed ile havâleyi kabûl eylediğini tâbi'en ve kâtî'en ikrâr ve i'tirâf eylemesiyle ba'de nefarat-ı meclis havâleden rücû' müdâfa'ası şer'an şâyânı't-tâkat olmadığı merkûm Bafo'ya ba'de't-tefhim 'ali mûcib ikrârı meblâğ-ı mücella ben mezkûr üç bin yedi yüz seksen guruşdan mürur eden tekâsîd bedelini hâlen ve mütebakîsini tekâsîd havelesinde

müdde'î-i merkûm Hüseyin Ağa'ya tediye etmek üzere müdde'â 'aleyh merkûm Bafo ikrârıyla ilzâm olundugu gibi hâzır-ı merkûm Hüseyin Ağa müdde'aya dokuz yüz yedi guruş yirmi para borcu olduğunu tâbi'en ikrâr ve i'tirâf etmekle adem-i siyan ? hakkında isyan ? eylediği vuku' mezkûru terbiyen şâyânî't-takat ? olduğundan meblâğ-ı müdde'aya dokuz yüz yedi guruş yirmi paranın hâlen müdde'î-i merkûm Hüseyin Ağa'ya teslîmini müdde'î 'aleyh merkûm Hüseyin Ağa dahi ikrârıyla ilzâm olundugu tescîl ve huzûr-ı 'âlilerine i'lâm olundu. Tahrîren fi'l-yevmi's-sâmin ve'l-işrîn min-şehr-i cemâziye'l-evvel li-sene tis'a ve işrîn selâse mi'e ve elf. (28 Cemâziye'l-evvel 1329/ 27 Mayıs 1911)

### 63/53

**Çermik kazâsının Tepe mahallesinden ve Ermeni Milletinden olup bundan mukaddem vefât eden Nikogos oğlu Odig'in sulbî sagîre oğlu Sergis pederi mezbûr Odik'ten kalan mirasa Kiyork'un vâsi tayin edilmesi hüccetidir.**

Diyârbekîr vilâyet-i celîlesi dâhilinde Siverek sancağına mülhak Çermik kazâsının Tepe mahallesinden ve Ermeni Milletinden olup bundan mukaddem vefât eden Nikogos oğlu Odik'in sulbî sagîre oğlu Sergis pederi mezbûr Odik'ten muntekîl beş yüz guruşluk değerinden emvâl-ı menkûle ve gayr-i menkûlesini hıfz ve vakt-i rüşd ve sedâtlarına değin tesviye-i umûruna kıbeli'ş-şer'-i şerîfden bir vasî nasb olunması ehem ve elzem olmağla mahalle-i mezkûreden ve millet-i merkûmeden işbu hâzır-ı bi'l-meclis İbrahim veledi Kiyork emânet ile ma'ruf ve istikâmet ile mevsûf ve her vecihle vasîyet 'uhdesinden gelmeğe kadir idüğü mahalle heyet-i ihtiyârisinden verilen şehâdetnâme ile zeyl-i kitabda isimleri muharrer nâm kesânın ihbâr-ı şehâdetleriyle inde'ş-şer'-i enver zâhir ve müstehak olan merkûm İbrahim sagîr-ı merkûmun pederi müteveffâ merkûm Odik'ten muntekîl emvâl-i menkûlesini ve gayr-i menkûlesini muhafa'zâya vakt-i rüşd ve sedâtlarına değin tesviye-i umûruna kıbeli'ş-şer'-i şerîfle bir vasî nasb ve ta'yin olundukda vasî-i merkûm vasîyet-i mezkûre ber-mînvâl-i muharrer kabûl ve hizmet-i lâzîmesini kemâ-hiye-hakkuha icrâ ve îfâyı ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın ma vaka'a bî't-taleb ketb olundu. Tahrîren fi'l-yevmi'l-âşir min-şehr-i cemâziye'l-âhir li-sene tis'a ve işrîn ve selâse mi'e ve elf. (10 cemâziye'l-âhir 1329/ 8 Hâzırân 1911)

Şuhûdü'l-hâl

Meclis İdare A'zâsından Haco oğlu Kiyork Ağa

Mahkeme-i Şeryet A'zâsından İslan oğlu Kamil Efendi

63/54

**Çermik kazâsının Tepe mahallesinden ve Ermeni Milletinden olub bundan mukaddem vefât eden Nikogos oğlu Agob'un sulbî sagîre oğlu Sergis vasî-i olarak İbrahim'in belirlenmesi hüccetidir.**

Diyârbekîr vilâyet-i celîlesi dâhilinde Siverek sancağına mülhak Çermik kazâsının Tepe mahallesinden ve Ermeni Milletinden olub bundan mukaddem vefât eden Nikogos oğlu Agob'un sulbî sagîre oğlu Sergis fi on cemâziye'l-âhir li-sene 329 ve 54 numaralı ve tarafımızdan memhûr bir kıt'a vasîyeti hacz mûcibince sagîr-ı mezbûrun vasî-i ... bulunan sâlifü'z-zikr mahalle-i mezkûre ahâlîsinden ve Ermeni Milletinden Kirkor oğlu Kileci İbrahim kazâ-yı mezkûr Mahkeme-i Şer'iyesinde ma'kûd meclis-i şer'-i şerîf-i enverde takrîr-i kelâm edib müteveffâ-yı merkûm Agob'un vuku'-ı vefâtıyla verâseti zevce-i menkuha-i metrukesi Ebva'ya sulbî kebîre kızları Elif ile müddei-i vasî bulunduğum sülbi sagîre oğlu Sergis'e münhâsıra olub tashîh-i mesele-i mîrâsları otuz iki sehmden olub sihâm-ı mezbûreden dört sehmi zevce-i mezbûreye ve yedişer sehmden on dört sehmi bintan-ı mezbûratan Elif ile müdde'îye verilen sehmi sagîr merkûm Sergis'e münhâsıra olmağla müteveffâ-yı merkûm Agob'un terk etmiş olduğu kazâ-yı mezkûrun Çukur mahallesinde vâki' cenûben Nemis Mehmed oğlu Mardo hânesi şarkan Haco hânesiyle mahrus Sergis hânesi şimâlen Boğoma'nın hânesi ve garben tarîk-ı âmm ile mahdûd bir bâb hânesi müşerref-i harab ve mail-i inhidâm olmak hasebiyle vâris-i kebîr kendi hisselerini tâlibine fûrûht etmek tesvirinde bulduklarından vasî bulduğum sagîr merkûm Sergis'in hissesini dahi ümyanda ? fûrûht olunması sagîr merkûm hakkıma evvelâ menfisi olmakla sagîr-i merkûm Serkis'in hâne-i mezkûrede olan otuz iki sehmden on dört sehmi hissesini dahi kıymet-i hukûkisi olan sekiz yüz yetmiş beş bedel mukâbilinde tâlibe bey' ve fûrûht edeceğimden hâne-i mezkûrede olan on dört sehmi hissesinin fûrûht edilmesini ve ister kıbeli'ş-şer'iden izin verilmesi bi'l-vasîye taleb ederim, dedikde vasîyetle kalanın takrîr-i meşrûh vâki'a mutâbık ve nakl-i emre muvaffak ettiği tahkike Çermik'in Çukur mahallesinden Ermeni Milletinden Sergis oğlu Manok ve Kal'a mahallesinden Atanos veledi Haço nâm kesân huzûr-ı şer'ide imzâ olunub istişhad olunduklarında bundan mukaddem vefât eden Çermik Tepe mahallesinden Nikoğos İğob'un terk etmiş olduğu Çermik Çukur mahallesinden vâki' şarkan Nalbant Haco ve Timorus Sergis hâneleri şimâlen Bafoma'nın hânesi ve garben Muhtar Ömer Mardo hânesi cenûben tarîk-ı âmm ile mahdûd bir bâb hânesi metruk harab veya terk ve iltizâm olduğu ve müteveffâ-yı mezbûrânın vâris-i kibârı kendi hisselerini tâlibine bey' ve fûrûht edeceklerinden ümyanda

işbu hisse-i merkûm İbrahim'in taht-ı vesâyetinde bulunan müteveffâ-yı mezbûr İğob'un sulbî sagîre oğlu Sergis'inin hissesi dahi ol meyânda fûrûhtu sagîr-i merkûm hakkında olan vasî' olduğuna bizler bu husûsa bu durum üzere Allah için şâhidiz ve şehâdet dahi ederiz diye müstakim Altor nâm kesanın galat-ı şehâde ihbârlarıyla tahakkuk etmekle sagîr-i merkûm Sergis'in hissesinin âher-i vâris-i kebîr menasi-i ? meyân talebine fûrûhtuna ve tahtının istirham dahi olunmasına vasî-i merkûm İbrahim'e izin verilmeğın ma vaka'a bî't-taleb ketb ve imlâ' olundu. Tahfîren fi'l-yevmi'l-hâmis ve aşer cemâziye'l-âhir li-sene tis'a ve işrîn ve selâse mi'e ve elf. (15 Cemâziye'l-âhir 1329/ 13 Hâzırân 1911)

### 65/55

**Siverek sancağına mülhak Çermik kazâsının Çukur mahallesi sâkinelerinden Hâtice bt. İbiş Ağa'nın boşandığı eşi Ahmed Efendi b. Mehmed'in kendisine mihr bedelini ödenmesi i'lâmıdır.**

Diyârbekîr vilâyet-i celîlesi dâhilinde Siverek sancağına mülhak Çermik kazâsının Çukur mahallesi sâkinelerinden şahsı mahalle-i mezkûreden Abdullah b. Ali Ağa ve Tepe mahallesinden İbrahim Edhem b. Ömer Onbaşı tâ'rîfleriyle mu'arefe Hâtice bt. İbiş Ağa nâm sâhib-i arzuhâlde sâlifü'z-zikr kazâ-yı mezkûr Mahkeme-i Şer'iyyesinde ma'kûd meclis-i şer'imizde mârrû'l-arz kazâ-yı mezkûrun Çukur mahallesinden şahsı ma'rûf Ahmed Efendi b. Mehmed müvâcelesinde işbu müdde'â 'aleyh Ahmed Efendi târîhden yirmi beş sene mukaddem nefsimi bin yüz guruş mihr-i mukaddem ve mihr-i mu'ahhar gayr-i makbuz mukâbilinde tezvîc ve teslîm ol vâkitten beri meyânımızda hukûk-ı zevciyet kâim iken işbu müdde'â 'aleyh merkûm Ahmed Efendi bundan beş mah mukaddem beni tatlik edib ben dahi mûma-ileyhden mutallaka bulunub nefsimi tefrik etmemle zimmetimde takrîr ve makud-ı âleyh mihr-i mezkûrundan bin yüz guruş alacağının tarafıma teslîmden imtinâ' eder olmağla su'âl olunub meblâğ-ı mezbûr bin yüz guruşun hala tarafıma teslîmini talep ederim, dedikde müdde'â 'aleyh merkûm Ahmed Efendi dahi cevâbında fi'l-hakîkâ müdde'î mezbûre Hadice târîhi mezkûrde mihr-i mezkûrin teslîmiyle benim zevce-i menkûham olunub târîhden beş mâh mukaddem kendisini tatlik etmem cihetiyle mezkûre benden kendisine verecek borcum olan bin yüz guruşun def'aten tediyesine ademü'l-iktidar bulunduğundan meblâğ-ı mezbûr bin yüz guruşun ba-tekasid mezbûreye tediye etmek üzere kıbeli'ş-şer'iden inhâ edilmesini talep ederim diye mezbûre Hadice'nin adem-i rızasına mukarin der meyân eylediği mürâfa'ası şer'an şay'anü't-takat olmağ mûcibince müdde'î mezbûre Hadice müdde'â 'aleyh Ahmed Efendi'den mükellef olduğuna ba'del

hüküm zimmetinde takrîr mihr-i mukaddem ve müahhar bedelinden müdde'â bih mezkûr bin yüz guruşun müdde'î mezbûre Hadice'ye hâlen edâ ve teslîmine müdde'â 'aleyh Ahmed Efendi ikrârıyla ilzâm olundugu tescîl ve huzur-ı alilerine i'lâm olundu. Tahrîren fi'l-yevmi's-sâdis aşer min-şehr-i cemâziye's-sânî li-sene tis'a ve işrîn ve selâse mi'e ve elf. (16 Cemâziye's-sânî 1329/ 14 Hâzırân 1911)

**65/56**

**Çalınan bir at ile ilgili i'lâmdır.**

Diyârbekîr vilâyet-i celîlesi dâhilinde Siverek sancağına mülhak Çermik kazâsına tâbi' Mehmed Beğ karyesi ahâlîsinden yazı bilmedigini ifâde eden Abbas b. Zülfikâr ile Gürüz karyesi ahâlîsinden Mollâ Zülfikâr b. Ömer sâlifü'z-zikr kazâ-yı mezkûr Mahkeme-i Şer'iyesinde ma'kûd meclis-i şer'-i şerîf-i enver mârrû'l-arz Siverek sancağına tâbi' Karahan karyesinden olub sancağ-ı mezkûreye tâbi' Şilan karyesinde sâkin Abdullah Zabit tarafından taht-ı nezaretinde bulunan Ahmed b. Haydo ile babası Haydar müvâcehesinde işbu marifet-i şer'ide muayene olunan şekli kır renkli tahminen on beş yaşında kulakları pil bir re's kısrığı târîh-i zabttan sekiz sene mukaddem Buderanlı Gürüz karyesinde sâkin Mehmed b. Hüseyin nâm şahısların üç yüz guruş sened-i medfu' mukâbilinde bi-lâ-iştirâ' yedimde sırren mülkim iken târîhden bir sene mukaddem nakz üç yüz guruş bedel-i makbûz mukâbilinde işbu hâzır-ı meclis Abbas b. Zülfikâr'a bey' ve fûrûht ile merkûm nısfiyet üzere sırren vaz'-ı-ül-yed eder iken bundan dört gün mukaddem gece saat bir buçuk raddelerinde Mehmed Beğ karyesinde otlamakda iken işbu müdde'â 'aleyh merkûm Ahmed Haydo fuzûlen mezkûr kısrığı sirkat etmekle ol yedinden bulmağa işbu kısrığı bi'l-istihak merkûmdan ahz ile tarafıma ve hâlen teslîmini talep ederim diye Abbas'ın tasdîkine mukarrin tercümân-ı Mahkeme-i Şeryet icrâ mübâşiri Mustafâ Efendi tercümânlığıyla talep ve da'va ederiz müdde'â 'aleyhüma merkûmân Ahmed b. Haydo ve babası Haydar dahi cevâblarında bundan on altı sene mukaddem kırmızı renkli kısrığımdan doğma ve katımdan yetiştirmeye işbu mahkeme civarında hâzır bulunan kısrak nitacen mülküm iken bundan yedi sene mukaddem avam hayvanatım olduğundan mezkûr kısrak dahi umyanda talan olub gitmekle bundan dört gün mukaddem işbu hâzır bi'l-meclis oğlu Ahmed mezkûr kısrak Mehmed Beğ karyesine tesadüf ederek alıb Siverek Hükümetine götürerek ve oradanda buraya su'âl eylediklerinde mezkûr kısrak nitacen mal ve mülküm olmağla vaz'-ı yed ederim, diye îrâd eylediği nitac müdâfa'asını ikâme

eylediği şühûd-ı meşhûdanın şehâdetleriyle ba'del ispat müdde'ayanı mezbûrân şühud-u merkûmân haklarında 'adâvet nebûyeleri olduğunu müdâfa'ten beyân etmekle zabt-ı da'va cerîdesine kayd ettirdiği şahitlerden üç nefer iken ederek defi' mezkûran mutâbık-ı şehâdet edememeleri âher-i şahitlerin ikâmesi teklif olduktan mademki şahidlerimiz kabûl olmadığından diğerlerinin ikâme ve zeyl-i da'vaya eyledik, diye zeyl-i da'va ve meclis-i şer' den gâ'ib oldukların mücibince müdde'ân-ı merkûmân Zülfikâr Abbas da'va-yı mezkûreleriyle müdde'â 'aleyh Haydo'ya bi'lâ-beyyine muara'zâdan men' olduğu tescil ve i'lâm olundu. Hurrire fi'l-yevmi'l-ehâd ve işrîn min-şehr-i cemâziye's-sâni li-sene tis'a ve işrîn ve selâse mi'e ve elf. (21 Cemâziye'l-sânî 1329/19 Haziran 1911)

**67/57**

**Siverek sancağına mülhak Çermik kazâsının Tepe mahallesi ahâlilerinde Seyfullah b. Osman Efendi ve mahalle-i mezkûrenin Ermeni Milletinden Atar Kızır oğlu Karabet Ağa ile Çüngüşlü Mustafâ Efendi b. Hâcî Mehmed Efendi arasındaki arazi anlaşmazlığı hakkında ilamdır.**

Diyârbekîr vilâyet-i celîlesi dâhilinde Siverek sancağına mülhak Çermik kazâsının Tepe mahallesi ahâlilerinden şahısları ma'ruf Seyfullah b. Osman Efendi ve mahalle-i mezkûrenin Ermeni Milletinden Atar Kızır oğlu Karabet Ağa nâm kimesneler sâlifü'z-zikr Çermik kazâsı Mahkeme-i Şer' iyyesinde ma'kûd meclis-i şer'-i şerîf-i enverde mârrû'l-beyân Tepe mahallesinde mukîm Çüngüşlü Mustafâ Efendi b. Hâcî Mehmed Efendi müvâcehesinde her biri da'va edib mûmâ-ileyh Mustafâ Efendi bundan yedi sene akdem mahalle-i mezbûrede vâki' Yukarı Kair Pınarı mevki'inde şimâlen Kadı Mahmûd oğlu Kamber Jandarma Zülfikâr hânesi ve garben muhassıl Hüseyin ve Zikhâne, cenûben tarîk-ı âmm ve şarkan Çukur mahallesinden Ahmed b. Hâcî Hasan Ağa hânesiyle mahdûd bir bâb hâne ile ve derûnunda bulunan Bedros nâm mevki'den taan edib mahalle-i mezkûrenin Paşa Düzü nâm mevkiinin tarîk-ı âmmda tashîh olub kazâ-yı mezbûrenin Cami'-i Suk civârında maslak ve Çeteci Abdullah Paşa'nın medresesindeki ma'rûf Pınar sularından tefrik edilib hâne-i mezkûreye ceryân eden suyu başının beş yüz guruş mukâbilinde bi-hüccet-i şer' iyye ve fariğ mu'âmelesiyle bi-lâ şetra mülk-i müşterâsı iken bu kere fi sene 20 Rebî'ü'l-âhir sene 329 târîhinde hâne-i mahdûd-ı mezkûr ile mârrû'z-zikr ... ya elli bin guruş mukâbilinde mûmâ-ileyh Mustafâ Efendi'den işbu hâzır-ı merkûm Karabet ile bilasifa ? müştereken istira' etmiş ve tarafından îcâb ve kabûlnâmesiyle hâsıl ve ahz-ı teslîm vâki' olmağla hâne-i mahdûd-ı mezkûr ile derûnundaki Mar çayının mu'âmele-i

ferâğiyesine icrâ ve komisyon-ı mahsus huzûrlarında takrîrini itâ ve tarafımıza teslim eylediğinden şimdi mûmâ-ileyh Mustafâ Efendi mezkûr şu hâneye tâbi' olmayıp arz tâbi'i ? verib fuzûlen müdâhale eder olduğundan müdahale vaka'sının men'ini talep ederiz dediklerinde müdde'â 'aleyh merkûm Mustafâ Efendi dahi cevâbında fi'l-hakîkâ kasaba-i mezkûrenin Tepe mahallesinde vâki' şimâlen Kadı Mahmûd oğlu Kamber ve Jandarma Zülfikar hânesi ve garben Muhassıl Hüseyin ve Zikhan cenûben tarîk-ı âmm ve şarkan Ahmed b. Hâcî Hasan Ağa hânesiyle mahdûd bir bâb hâne ile derûnunda bulunan ve Hâcî Bedros nâm mevki'den ceryan edib mahalle-i mezkûrenin Paşa Düzü nâm mevki'inde kâin tarîk -ı âmmda tashîh ile kasaba-yı mezkûrenin Câmi'-i Suk civarında maslak ve Çeteci Abdullah Paşa'nın medresindeki Pınarlar suyundan tefrik ile hâne-i mezkûreye akar suyu bu kere fi 20 Rebî'ü'l-âhir sene 329 târîhinde müdde'iyân-ı merkûmân Abdullah ile Karabet yedlerinde ahz u kabz ile hâne-i mezkûri bi't-tahliye kendilerine teslim etmiş ise de hâne-i mezkûreye Ağat ? mezkûr su hâneye tâbi' olmayıp arza tâbi' olunmayacak müdâhale ederim dedikde mûcibince müdde'â bih suyun hâne fariğ olunduğu müdde'â 'aleyh Mustafâ Efendi tâbi'en ikrâr ve i'tirâf etmekle ber-vech-i muharrer müdâfa'ası şer'an şâyânü't-takat olmağla müddeyan-ı merkûmân Seyfullah ve Karabet ber-vech-i müdâhale ve muara'zâdan men' olduğu tescîl ve i'lâm olundu. Tahrîren fi'l-yevmi'l-hâmis ve işrîn min-şehr-i cemâziye'l-âhir li-sene tis'a ve işrîn ve selâse mi'e ve elf. (25 Cemâziye'l-sânî 1329/23 Hâzırân 1911)

**68/58**

**Siverek sancağına muzâf Çermik kazâsının Buderan karyesi sâkinlerinden Fatma bt. Eyüb Ağa ve Fatma bt. Hâcî Ömer ve Hasan b. Osman nâm kimesneler sâlifü'z-zikr Çermik kazâsının Çukur mahallesinden Sakıb Efendi b. Zülfikâr Efendi'ye vekâletname vermesi hüccetidir.**

Tahakkuk eden özr-i şer'iyye binâ'en husûs-ı âtî'l-beyânın meclisinde ketb ve istima'ı için cânib-i şer'-i şerîfden bi'l-iltimas irsâl olunan Çermik Mahkeme-i Şer'iyye Başkâtîbi Rîfât Efendi b. Mustafâ Efendi ile emmâr-ı şer'iden sâlifü'z-zikr mahkeme-i mezkûre münhâsıra İbrahim b. Dursun Çukur mahallesinde Ayvazzâde Yusuf b. İbrahim Onbaşı bi'l-istishab mârrû'l-arz mahkeme-i mezkûrede vâki' merkûm Yusuf Ağa'nın hânesine gittikde zeyl-i hüccette isimleri muharrer müslimîn huzûrlarında akd-i meclis-i şer'i ilan etdikde Diyârbekîr vilâyet-i celîlesine mülhak Siverek sancağına muzâf Çermik kazâsının Buderan karyesi sâkinlerinden şahısları kazâ-yı mezkûreye tâbi' Bağvenk



karyesi ahâlîsinden Süleyman Ağa b. Ali Ağa ve Yusuf Ağa b. Ali Ağa tâ'rîfleriyle mu'arrefan Fatma bt. Eyüb Ağa ve Fatma bt. Hâcı Ömer ve Hasan b. Osman nâm kimesneler sâlifü'z-zikr Çermik kazâsının Çukur mahallesinden Sakıb Efendi b. Zülfikâr Efendi mahzarında her biri takrîr-i kelâm ve ifâde-i ani'l-merâm edib Buderan karyesi ahâlîsinden Hâcı Ömer b. Mahmûd'un bâ-tapû taht-ı zirâ'at ve tasarrufunda bulunan karye-i mezbûra toprağı dâhilinde ve tapûsunda senetlerinde sudûrları ? muharrer ve Köyönü mevki'inde şarkan Dam ve Köyönü şimâlen ve cenûben tarîk-ı âmm ve garben hark ile mahdûd bir kıt'a sulu tarla ve susuz tarla Bostan mevki'inde tarafları hark ve Mollâ Mahmûd ve Eyüb ve Osman tarlalarıyla mahdûd bir kıt'a sulu ve Çam mevki'inde tarafları Mollâ Mahmûd ve tarîk ve Ali olub ? kalan ve diğere Eyüp tarlalarıyla mahdûd bir kıt'a sulu tarla ve yine Çam mevki'inde tarafları Mollâ Mahmûd ve Mahmûd Veli b. Mahmûd tarlalarıyla ve tarîk ile mahdûd bir kıt'a sulu tarla ve Suk mevki'inde tarafları Süleyman ve Hüseyin tarlaları ve tarîk ve hark ile mahdûd bir kıt'a sulu tarla ve Tavuksazı mevkiinde tarafları Mollâ Mahmûd ve tarîk ve hark ile mahdûd bir kıt'a susuz tarla ve Bâğlar mevki'inde tarafları dere ve tarîk ve Abbas Eyüb ile mahdûd bir kıt'a susuz tarla ve Bâğlar mevki'inde tarafları Eyüb-i Ziyân ve dere ve tarîk ve yine dere ile mahdûd bir kıt'a sulu ve susuz tarla yirmi senedir ve merkûm Hâcı Ömer'in vuku'-ı vefâtıyla vârislerine ba'del-intikâl taht-ı tasarruf-ı zirâ'atlarında bulunan ve kazâ-yı mezkûrun Besin karyesi toprağı dâhilinde Ada mevki'inde tarafları Bâğvenk karyeli Mehmed b. Ali Ağa ve çay ve Zor Bekir ve hark ile mahdûd bir kıt'a sulu tarla ve Buderan karyesi toprağı dâhilinde tarafları hark olub ziyân ? tarîk ve Mollâ Mahmûd tarlalarıyla mahdûd bir kıt'a sulu tarla ve Çam mevki'inde tarafları Hayri b. Süleyman ve Ali b. Mahmûd ve dere ve Ali Hakverdi tarlalarıyla mahdûd bir kıt'a sulu tarla ve Şakokır mevki'inde tarafları Hasan-ı Mollâ Mahmûd ve dere ve tarîk ve tepe ile mahdûd bir kıt'a susuz tarla cem'an on iki kıt'a sulu ve susuz tapû ve tapûsuz tarlalarımdır ki Hâcı Ömer b. Mehmed'in taht-ı mülk ve tasarruf ve zirâ'atında iken bundan akdem vuku'-ı vefâtıyla verâseti ashâb-ı hakk intikâlden sulbî-i kebîr oğlu Hâcı Bekzo ile Şeyho'ya ve sulbiye-i kebîre kızı sağıre Fatma'ya ve kendisinden mukaddem vefât eden sulbîye-i kebîre kızı Hüsna'nın sadr-ı kebîr oğlu hâzır-ı mezbûr Hüsna ve sadriye-i kebîr kızları gâ'ibân-ı 'ani'l-meclîs Gülli ve Sultan ve Altun'a ba'de'l-intikâl ibni kebîr-i mezbûr Şeyho'nun müteveffânla ashâb-ı hakk intikâlden sulbîye-i kebîre kızı Emine'ye intikâl ile ba'dehû bt. mezbûre Emine dahi vefât ederek verâseti hissesi ? vâlidesi Altun bt. müteveffâ Mollâ Mahmûd'a ba'del-intikâl ibn-i kebîr-i mezbûr Hâcı Bekzo'nun dahi vuku'-ı vefâtıyla verâseti ashâb-ı hakk intikâlden zevce-i

menkûha-i metrukeleri sagîra-i mezbûra Fatma bt. Eyüb Ağa ile diğeri Fatma bt. Çermikli müteveffâ Hüseyin Ağa'ya ve diğeri Altun bt. müteveffâ Mollâ Mahmud'a ve li-ebeveyn kız karındâşı sagîra-i mezbûre Fatma bt. müteveffâ Hâcı Ömer'e intikâl etmekle tashîh-i mesele-i mîrâsımız bi-hükm münasehet-i şer'iyeye ve arâzî kânûnnâmesine tevfikân kırk sehm ve sehmden olub sihâm-ı mezbûreden yirmi bir sehm sagîre-i mezbûre Fatma ve müteveffâ Hâcı Ömer'e ve on üç sehmi Altun bt. müteveffâ Mollâ Mahmûd'a ve üçer sehmden cem'an on iki sehm sagîr-i hâzır-ı mezbûr Hasan'a ve sagîraları Sultan ile Gülli ve Altun ve birer sehmden cem'an iki sehmi sagîre-i mezbûre Fatma bt. Eyüb Ağa ile diğeri Fatma bt. Çermikli Hüseyin Ağa'ya intikâl etmekle mûrisimiz müteveffâ-yı mezbûr Hâcı Ömer'in arâzi-i muharrere-i mezkûrelerinden kerimesi sagîre-i mezbûre Fatma bt. müteveffâ Hâcı Ömer'in hissesine intikâl eden yirmi bir sehmi ve sagîre-i mezbûre Fatma bt. Eyüb Ağa'nın hissesine intikâl eden bir sehm ve sagîr-i hâzır-ı merkûm Hasan'ın hissesine intikâl eden üç sehm hisse-i musibemizin nâmlarımıza intikâl mu'âmelesinin icrâsından sonra ber-vech-i muharrer her birimiz hisse-i muharrere-i mezkûrelerimizi Buderan karyesi ahâlîsinden Hasan-ı Mollâ Mahmûd'a cem'an ve fûrûht etmiş isek de henüz mu'âmele-i ferâğiyesini icrâ edemediğimizden lâzım gelen mu'âmele-i ferâğiyesinin komisyon-ı mahsusu huzûrunda itây-ı takrîre ve arâzî-i muharrere-i mezkûrelere bir taraftan ta'rîz ve müdâhale vuku'unda anlarla taleb ve da'vaya müdde'î ve müdde'â 'aleyh huzûrlarında bulunurak bi'l-cümle Mahkeme-i Şer'iyeye ve nizâmiye ve dâ'ire-i resmiye-i sâ'irelerinde kendi imzâsıyla istid'â ve levâyih tanzîm ve takdîm ederek evrâk-ı resmiyenin teblîğ ve tebellüğe muhâkeme ve mürâfa'a ve müdâfa'a ve muhâsama ve ikâme-i şuhûd ve istimâ'ına ve taleb-i tahlîf ve taleb-i karâr redd-i karâr ve redd-i azâya ve i'tirâz-ı 'ani'l-hükm cihetlerine leh ve 'aleyhimizden sâdır olacak i'lâmları teblîğ ve tebellüğüyle tenfiz-i hükm ta'kîbine ve icrâ ve dâiresine mürâca'at taleb-i hacz fekk-i hacze ve ehl-i hibre ve mümeyyiz ve intihâb ve azline ve lede'l-hace âheri tevkîl ve'l-hâsıl husûs-ı mezkûrun mütevâkîf olduğu umurun küllîsinde makamıma kâim olmak üzere işbu hâzır-ı bi'l-meclis Sakıb Efendi'yi vekâlet-i mutlakâ-i sahîha-ı şer'iyeye ile vekîl-i menâb nasb ve ta'yin eyledik dediklerinde vekîl-i mezbûr Sâkib Efendi dahi vekâlet-i mezkûreyi ber-mînvâl-i muharrer kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâ-hiye-hakkuha icrâ ve îfâyı ta'ahhüd ve iltizâm eyledim dediğini kâtîb-i mûmâ-ileyh mahalinde ketb ve tahrîr ve ma'an irsâl olunan imdad-ı şer'î huzûr-u şer'î-i hükmice ala vuku'ihî inhâ ve takrîr etmelerin anlardan gıbbe't-tasdîkiş-şer'î ma vaka'a bî't-taleb ketb olundu. Tahrîren fi'l-yevmi's-

sâdis aşer min-şehr-i recebi'ş-şerîf li-sene tis'a ve işrîn ve selâse mi'e ve elf. (16 Receb 1329/ 13 Temmuz 1911)

### 70/59

**Siverek sancağına mülhak Çermik kazâsına muzâf Buderan karyesi sâkinelerinden ve Sultan ve Fatma ve Hânım ve Altun ve Kenab'un ? ve Zeyneb ve Sâkine ve Zalife bintan-ı müteveffâ Mollâ Mahmûd nâm hatûnlar sâlifü'z-zikr kazâ-yı mezkûrun Çukur mahallesinden Sakıb Efendi b. Zülfikâr Efendi'ye vekâletnâme vermesi hüccetidir.**

Tahakkuk eden öZR-i şer'iyye binâ'en husûs-ı âtî'l-beyânın mahallinde ketb ve istimai için cânib-i şer'den bi'l-iltimâs irsâl olunan Çermik Mahkeme-i Şer'iyye Başkâtîbi Rıfât Efendi b. Mustafâ Efendi ile mahkeme-i mezkûre muhızı İbrahim b. Dursun ve Çukur mahallesinden Ayvazzâde Yusuf b. Ahmed Onbaşı bi'l-istishab mahalle-i mezkûrede vâki' merkûm Yusuf Ağa'nın hânesine gidildikde zeyl-i vesikada isimleri muharrer müslimîn huzûrlarında akd-i meclis-i şer'-i 'ali etdikde Diyârbekîr vilâyet-i celîlesinin Siverek sancağına mülhak Çermik kazâsına muzâf Buderan karyesi sâkinelerinden ve şahısları kazâ-yı mezkûrun Bağvenk karyesi Muhtarı Süleyman Ağa b. Ali Ağa ve Yusuf Ağa b. Ali Ağa tâ'rîfleriyle mu'arefetan kendi ve Sultan ve Fatma ve Hânım ve Altun ve Kenab'un ? ve Zeyneb ve Sâkine ve Zalife bintan-ı müteveffâ Mollâ Mahmûd nâm hatûnlar sâlifü'z-zikr kazâ-yı mezkûrun Çukur mahallesinden Sakıb Efendi b. Zülfikâr Efendi mahzarında her biri takrîr-i kelâm ve ifâde-i ani'l-merâm edib mûrisimiz ve babamız olub bundan mukaddem vefât eden Buderan karyesi ahâlîsinden Mollâ Mahmûd b. Hasan'ın bâ-tapû taht-ı tasarruf ve zirâ'atında bulunan Buderan karyesi toprağı dâhilinde Düyük mevki'inde tarafları hark ve Tuluk-ı Kebîrimiz ve Çay ve Hasan tarlasıyla mahdûd bir kıt'a sulu tarla Miracına mevki'inde tarafları hark ve Hüseyin ve Eyüp tarlaları ve Sarı Hüseyin ile mahdûd bir kıt'a sulu tarla Valak ? mevki'inde tarafları tarîk -ı âmm ve Ahmed ve Mollâ Mahmûd tarlaları ve Çay ile mahdûd bir kıt'a sulu tarla ve Tavuksazı mevki'inde tarafları Mollâ Mahmûd ve Ömer tarlaları ve çay ve hark ile mahdûd bir kıt'a sulu tarla Boğazların mevki'inde tarafları eski hark ve çay ve dere ile mahdûd bir kıt'a sulu ve susuz tarla ve Düz mevki'inde tarafları Eyüp-i Kalan ve hark ve Hasan-ı Kuşan ile mahdûd bir kıt'a sulu ve susuz tarla ve Bostan mevki'inde tarafları Ömer ve Mahmûd ve Mehmed tarlası ve tarafeyni hark ile mahdûd bir kıt'a sulu tarla ve yine Bostan mevki'inde tarafları Mahmûd ve Mustafâ ve Ali Hakverdi tarlaları ve hark ile

mahdûd bir kıt'a sulu tarla ve yine Bâğlar mevki'inde tarafları Eyüp ve Ömer'in bâğları ve tarafeyni tarîk-ı âmm ile mahdûd bir kıt'a sulu tarla ve Mizâhın mevki'inde tarafları Ali Mollâ ve yol ve Hâcî Bekzo ve Mahmûd-i İbiş tarlalarıyla mahdûd kıt'a sulu tarla ve Çam mevki'inde tarafları Hüseyin ve Nar Derviş ve Abdi ve Hasan-ı Zaban tarlalarıyla mahdûd bir kıt'a sulu tarla ki cem'an on bir kıt'a sulu ve susuz tarla mûrisimiz ve babamız müteveffâ-yı mezbûr Mollâ Mahmûd'un taht-ı tasarruf ve zirâ'atında iken vuku'-ı vefâtıyla verâseti ashâb-ı hakk intikâlden ve sulbî-i kebîr oğulları Hasan ve İbrahim Halil ve Ali ile sulbîye-i kebîre kızları bulunduğumuz hasebîyle bizlere ba'del-intikâl eden kebîr-i mezbûratanın vuku'-ı vefâtda verâsetini ashâb-ı hakk intikâlinden kalıb kebîr oğulları Ali ve Mehmed'de sulbî sagîr oğlu Hüseyin'e ba'del- intikâl eden mezbûr Kemal'in dahi vefâtıyla verâseti sulbî-i kebîr oğlu Zülfikâr ile sulbî sagîr oğlu Hüseyin'in ba'del-intikâl tashîh-i mesele-i mîrâsımız bi-hükmi münasehatü'ş-şer'iyeye ve arâzî kânûnnâmesi mücibince elli iki sehmden olub sihâm-ı mezbûreden dörder sehmden cem'an sekiz sehmi ibnan-ı kebîran-ı mezbûrân Hüseyin ile İbrahim Halil dörder sehmden cem'an otuz altı sehmi bizlere ve birer sehmden cem'an dört sehmi sagîrân-ı mezbûrân Ali ve Mehmed ve Hüseyin'e ve ikişer sehmden cem'an dört sehmi sagîrâtân-ı mezbûratan Zülfikâr ve Hüseyin'e ba'del-intikâl mûrisimiz ve babamız müteveffâ-yı mezbûrân Mahmûd'un bâ-tapû mutasarrıf olduğu arâzî-i muharrerde mezkûrelerinin bizim hissemize intikâl eden dörder sehmden cem'an otuz altı sehmi hisse-i musibe-i muharrere-i mezkûrelerini tarafımıza intikâl mu'âmelesinden icrâ ahd-i mezkûrelerini Buderan karyesinde birâderleri Hüseyin b. Mollâ Mahmûd'a nitacen bey' ve fûrûht etmiş isek de şimdiye kadar mu'âmele-i ferâğiyesini icrâ edemedigimizden mu'âmele-i ferâğiyesinin icrâsıyla komisyon-ı mahsus huzûrlarında takrîr-i ferâğa ve husûs-ı mezkûrun mütevâkîf olduğu umûrun küllisinde makamımıza kâim olmak üzere işbu hâzır-ı bi'l-meclis Sakıb Efendi'yi vekâlet-i mutlakâ-i sahîha-i şer'iyeye ile ve'l-hâsıl naîb-i menâb nasb ve ta'yin eyledik dediklerinde vekîl-i mezbûr Sakıb Efendi dahi vekâlet-i mezkûreyi ber-mînval-i muharrer kabûl ve hidmet-i lâzimesi kemâ-hiye-hakkuha icrâ ve îfâyı ta'ahhüd ve iltizâm eyledim dediğini katip mûmâ-ileyh mahalinde ketb ve tahrîr ve ma'an irsâl olunan imtad-ı şer'i ile huzûr-ı şer'a gelib âla vukuihi şehâdet ve takrîr etmelerin ma vaka'a bî't-taleb ketb ve imlâ' olundu. Tahrîren fi'l-yevmi's-sâdis aşer min-şehr-i recebi'ş-şerîf li-sene tis'a ve işrîn selâse mi'e ve elf. (16 Receb 1329/13 Temmuz 1911)

Şuhûdü'l-hâl

Bâğvenk karyesinden Süleyman b. Ali Ağa

Şuhûdü'l-hâl Bâğvenk karyesinden Yusuf b. Ali Ağa  
 Buderan karyesinden Yusuf b. Hasan  
 Şeyhandede karyesinden Zülfikar b. Şeyh Yusuf  
 Şeyhandede karyesinden Ramazân b. Şeyh Ahmed  
 ve gayruhum

**71/60**

**Losin bt. Aşıyan nâm Hatûn'un miras davasında Haço Efendiye vekâlet vermesi hüccetidir.**

Diyârbekîr vilâyet-i celîlelesine tâbî' Siverek sancağına mülhak Çermik kazâsının Tepe mahallesinden ve Ermeni Milletinden iken mârrû'l-arz vilâyet-i müşârün-ileyhanın Ergani Madeni sancağına muzâf Çüngüş nahiyesinin Kilise mahallesinde sâkin iken şimdi mârrû'l-beyân kazâ-yı mezkûrun Tepe mahallesinden birâderi Sergis'in hânesinde müsaferetle mukîme şahsı mahalle-i mezkûre ahâlîsinden ve millet-i merkûmeden ve da'va vekîli iken sahsı Agob oğlu Bedros Efendi ve Haço oğlu Esib tâ'rîfleriyle mu'arefe Losin bt. Aşıyan nâm Hatûn sâlifü'z-zikr kazâ-yı mezkûrun Mahkeme-i Şer'iiyesinde ma'kûd meclis-i şer'-i şerîf-i enverde mârrû'l-beyân kazâ-yı mezkûrun Tepe mahallesinden ve millet-i merkûmeden Bâğdo oğlu Haço mahzarında takrîr-i kelâm ve ifâde-i ani'l-merâm edib bundan altı mah mukaddem vefât eden vâlidem Meryem bt. Nemis Agob'un bâ-tapû taht-ı temellük ve tasarrufunda bulunan Çermik Hamambaşı Köprüsü altında vâki' şimâlen mezkûr köprü garben çay ve cenûben Hâcî İbrahim bostanı ve şarkan hark ile mahdûd bir bâb değirmen ve Harebaz mevki'inde şarkan Papuççu oğlu ve garben Dülger Alto ve şimâlen taş ve cenûben yol ile mahdûd bir kıt'a bâğ yeri ki kûrum ve vâlidemiz ve mûrisimiz müteveffâ-yı mezbûre Meryem'in taht-ı temellükünde iken vuku'-ı vefatıyla verâseti sadriye-i kebîre kızı olduğum hasebîyle benimle li-ebeveyn er karındâşlarım Sergis ile Karabet'e münhâsıra olub tashîh-i mesele-i mîrâsımız beş sehmden olub sihâm-ı mezbûreden bir sehmini bana ve ikişer sehmden cem'an dört sehm birâderlerim Sergis ile Karabet'e ba'del-intikâl mûrisim ve vâlidem müteveffâ-yı mezbûre Meryem'in bâ-tapû mutasarruf olduğu mezkûr bir bâb değirmen ile bir kıt'a bâğ yeri Sergis'ten bana isabet ile bir sehm hisse-i muharrere-i mezkûremin bana intikâl mu'âmelesinin icrâsında mezkûre bu kere bir sehm hisse-i muharrere-i mezkûreyi bin guruş bedel-i makbuz mukâbilinde birâderim Sergis ile Karabet'e mütesâviyen bey' ve fûrûht etmiş isem de şimdiye kadar mu'âmele-i ferâğiyesini icrâ edemediğimden mu'âmele-i ferâğiyesinin icrâsıyla me'mûr ve

komisyon-ı mahsusı huzûrunda takrîr ve ferâğı ve meblâğ-ı mezbûr bin gurus birâderlerim Sergis ile Karabet'ten ahz eylediği ikrâra ve husûs-ı mezkûrun mütevâkîf olduğu umûrun küllisinden icrâ-ı vekâlete tarafımdan işbu hâzır-ı bi'l-meclis Haço'yu vekâlet-i mutlakâ-i sahîha-i şer'iyeye ile vekîl edib küllema azline vekîl ile vekâlet verdim dedikte vekîl-i mezkûr Haço dahi vekâlet-i mezkûreyi ber- minvâl-i muharrer kabûl ve hidmet-i lâzimesini kemâ-hiye-hakkuha icrâ ve îfâyı ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın gıbbe't-tasdîkiş-şer'î ma vaka'a ketb ve imlâ' olundu.Tahrîren fi'l-yevmi's-sânî ve işrîn min-şehr-i recebû'ş-şerîf li-sene tis'a ve işrîn ve selâse mi'e ve elf. (22 Receb 1329/ 19 Temmuz 1911)

**72/61**

**Sergis kızı Atena nâm Hatûn'un miras davasında Taniliyan b. Tohman Efendi'ye vekâletnâme vermesi hüccetidir.**

Diyârbekîr vilâyet-i celîlesi dâhilinde Siverek sancağına muzâf Çermik kazâsının hükümet konağında meclis-i bidâyete mahsus odada ma'kûd meclis-i şer'-i âlide ma'kûd sâlifü'z-zikr kazâ-yı mezkûrun Tepe mahallesi nisvânından ve Ermeni Milletinden şahsı milleti merkümeden ve Tepe mahallesinden Kıyork Ağa veledi Haço ve Kal'a mahallesinden Artin veledi Berber Mardıros tâ'rîfleriyle mu'arrefe Sergis kızı Atena nâm Hatûn bi't-tav' ve'r-rızâ ikrâr-ı tâm ve takrîr edib benim mûrisim olub mârru'z-zikr Siverek sancağının merkez mahallesinden Hasan Çelebi mahallesi sâkinlerinden iken bundan beş sene mukaddem fevt olan milleti merkümeden Çüngüşlü Topal Bedros velidi Ohanne'sin vuku'-ı vefâtıyla verâseti zevce-i metrukesi olmaklığım hasebîyle benimle kendisinden mukaddem vefât eden diğer zevcesinden mütevellid sulbî oğlu Aroş'a münhâsıra olub tereke-i müteveffâ-yı merkûm kable'l-kısme ibni merkûm Aroş dahi vefât etmekle verâseti zevce-i metrukesi Sergirt ile sulbî sagîre oğulları Kirkor ve Ohannes ve Bedros ile sulbîye-i sagîre kızları Ezdin'e münhâsıra olub tashîh-i mesele-i mîrâsımız bi-hükmi münasebeti'ş-şer'iyeye beş yüz on iki sehm i'tibâriyle altmış dört sehmi bana intikâl edib müteveffâ-yı merkûmenin metrûkâtından gerek emvâl-i menkûle gerek gayr-i menkûlesine vazı ü'l-yed bulunanlardan hisse-i irsiyemi talep ve da'vaya taksîm ve mehabbe ? suretiyle ahz u kabz ve makbuzâtını tarafıma irsâl ve isâle ve hisse-i irsiyemden gıyaben ahz eylediği emvâl-ı gayr-i menkûleyi talebine îcârîye ve bedel-i îcârını ahz ile tarafıma irsâl ve isâle talibi zuhur eder ise semen-i misliyle âhere bey' ve fûrûht ve ferâğına me'mûr ve komisyon-ı mahsus huzûrunda takrîr ve bedelini ahz u kabz ile kezâlik tarafıma irsâl ve isâle ve'l-hâsıl merkûmun terekesine vazü'l-yed olanlar ile

husûs-ı mezkûreye müte‘allik tevellüd edecek da‘valar kendi imzâsıyla istid‘â‘ ve levâyih tanzîm ve takdîm ederek evrâk-ı resmiyenin teblîğ ve tebellüğüyle memâlik-i mahrusa-yı şahânedede bulunan bi’l-cümle mehâkimi şer‘iyye ve nizâmiye ve devâ’ir-i resmiye sâ’irelerinde müdde‘î ve müdde‘â ‘aleyh şahs-ı salis ve mümeyyiz ve mümeyyezün ‘aleyh ve müste‘nif ve müste‘nefün ‘aleyh ve mukriz ve mukrazün ‘aleyh ve muidd ve muiddün ‘aleyh sîfâtlarında bulunarak muhâkeme ve mürâfa‘a ve müdâfa‘a ve muhâsama ve mücaviye ? ve ikâme-i şuhûd ve istimâ‘ını ve taleb-i tahlîf ve taleb-i karâr ve redd-i ‘a‘zâya ve i’tirâz-ı ale’l-hükm ve i’tirâz-ı ale’l-gayr cihetlerine ve istihsâl-i hükme ve istihsâl eylediği hükmi teblîğ ve tebellüğe tenfiz-i hükme ta‘kîbine iştikâ-ı ‘ani’l hükme ve icrâ dâ’iresine mürâca‘at taleb-i mümeyyiz ve taksîm ve mehabbeye ? fekk-i mümeyyize ve ehl-i hibre ve hacze ve intihâb ve azline ve lede’l-hâce âheri tevkîl inde’l-iktizâ sulh ve ibrâya ve’l-hâsıl husûs-ı mezkûrun mütevâkîf olduğu umûrun küllîsinden şer‘ ve kânûnun bana temyin etmiş olduğu salâhiyetin kâffesini son dereceye kadar vekîl ve mukriz ve murâhasım olmak üzere icrâ-i vekâlete tarafımdan gâ’ib ‘ani’l-meclîs salif-ül-beyân Siverek sancağının mezkûr Hasan Çelebi mahallesinden ve Ermeni Milletinden ve da‘va vekîllerinden Taniliyan b. Tohman Efendi kabûlune mevkuף vekâlet-i mutlakâ-i sahîha-i şer‘iyye ile vekîl ve na’ib-i menâb nasb ve ta‘yin eyledim demeğın gıbbe‘t-tasdîkiş-şer‘i ma vaka‘a bî’t-taleb ketb ve imlâ‘ olundu.Tahrîren fi’l-yevmi’s-sânî ve’l-işrîn min-şehr-i recebüş-şerîf li-sene tis‘a ve işrîn ve selâse mi‘e ve elf. (22 Receb 1329/19 Temmuz 1911)

Şuhûdü’l-hâl

Siverek Sancağının Cami‘ Kebîr mahallesinden beldemizde müsaferetle mukîm Tefvik Efendi b. Zeyid Efendi

Çermik’in Çukur mahallesinden Mahkeme-i Şeryet a‘zâsından Aslan Oğlu Tanil Efendi

Ve gayruhum

**73/62**

**Siverek sancağına mülhak Çermik kazâsının Kal‘a mahallesinde Ga‘zâl bt. Osman nâm Hatûn’un Bedros Efendi’ye vekâlet vermesi hüccetidir.**

Diyârbekîr vilâyet-i celîlesi dâhilinde Siverek sancağına tâbi‘ Karkapu ? karyesi sâkinlerinden iken sâlif-ûz-zikr vilâyet-i müşârün-ileyhanın Siverek sancağına mülhak Çermik kazâsının Kal‘a mahallesinden Mehmed Ali b. Eyüb’ün hânesinde müsafereten

mukîm ve şahsı sancağ-ı mezkûrun Gülabi Beğ mahallesinden Mollâ Resul Efendi b. Mustafâ Çermik'e tâbi' Receb karyesinden Hasan b. Hüseyin-i Ömer'in tâ'rîfleriyle mu'arrefe Gazâl bt. Osman nâm Hatûn mârrü'l-beyân kazâ-yı mezkûrun Mahkeme-i Şer'iyyesinde ma'kûd meclis-i şer'-i şerîf-i enverde sâlifü'z-zikr kazâ-yı mezkûrun Çukur mahallesi ahâlîsinden teb'a-i Devleti 'Aliye'nin Ermeni Milletinden ve da'va vekîllerinden Agob oğlu Bedros Efendi mahzarında takrîr-i kelâm ve ifâde-i ani'l-merâm edib benimle leh ve 'aleyhimde tahaddüs etmiş ve edecek kâffe-i de'avi-i hukûkiye ve cezâiye ve mîrâsiye ve arâziye ve zirâ'îye ve ticâriye ve iflâsiye ve devai-i adiyeye-i sâ'ireden dolayı kendi imzâsıyla istid'â ve levâyih tanzîm ve takdîm ederek evrâk-ı resmiyenin teblîğ ve tebellüğüyle müdde'î ve müdde'â 'aleyh ve şahs-ı salis ve müste'nif ve müste'nefün 'aleyh ve mümeyyiz ve mümeyyezün 'aleyh ve mukriz ve mukrazün 'aleyh ve muidd ve muiddün 'aleyh sıfâtlarında bulunarak memâlik-i mahrûse-i şahânelerde bulunan bi'l-cümle Mahkeme-i Şer'iyye ve nizâmiye ve devâ'ir-i resmiye-i sâ'irlerinde muhâkeme ve mürâfa'a ve muhâsama ve müdâfa'a ve mücâvebe ve ikâme-i şuhûd istimâ'ına ve taleb-i tahlîf ve taleb-i karâr ve redd-i karâr ve redd-i a'zâya ve i'tirâz-ı ale'l-hükm ve i'tirâz-ı ale'l-gayr ve i'tirâz-ı aslî ve i'tirâz-ı tari cihetlerine ve istihsâl-i hükmü ve istihsâl eylediği hükmi teblîğ ve tebellüğüyle tenfiz-i hükm ta'kîbine ve ta'yin-i merci' ve nakl-i da'vaya ve iştikâ-ı 'ani'l-hükemâ ve tetkik hatt-ı hitama ? ve icrâ dâ'iresine mürâca'at taleb-i hacze ve fekk-i hacze ve ehl-i hibre ve hacz ve senedin intihâb ve azline ve lede'l-himâye âheri tevkîl ve'l-hâsıl husûs-ı mezkûrde şer'an ve kânûnen ve bidâyeten ve istînâfen ve temyîzen ve i'âdeten ve redden ve i'tirâzen ben her ne yapmağla mükellef isem mükellef olduğum umûr ve husûsatta şer' ve kânûnun bana bahş ? etmiş olduğu hususâtın kâffesinde son dereceye kadar vekîl ve müfevviz ve murahhasım olmak üzere icrây-ı vekâlet tarafından işbu hâzır-ı bi'l-meclis Bedros Efendi'yi vekâlet-i âmme-i mutlakâ-i sahîha-i şer'iyye vekîl ve naîb-i menâb nasb ve ta'yin eyledim dedikde vekîl-i mezbûr Bedros Efendi dahi vekâlet-i mezkûreyi ber-mînvâl-i muharrer kabûl ve hizmet-i lâzimesini kemâ-hiye-hakkuha icrâ ve îfâyı ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın gibbe't-tasdîki's-şer'i ma vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Tahrîren fi'l-yevmi's-sâbi' min-şehr-i şa'bânü'l-muazzam li-sene tis'a ve işrîn ve selâse mi'e ve elf. (7 Şaban 1329/ 3 Ağustos 1911)

Şuhûdü'l-hâl

Siverek sancağının Gülabi Beğ mahallesinden Mollâ Resûl Efendi b. Mustafâ

Ve Çermik'in Kal'a mahallesinden Mehmed Ali b. Eyüb



74/63

**Siverek sancağına muzâf Çermik kazâsının Receb karyesi sâkinlerinden Hasan b. Hüseyin'in Bedros Efendi'ye vekâlet vermesi hüccetidir.**

Diyârbekîr vilâyet-i celîlesi dâhilinde Siverek sancağına muzâf Çermik kazâsının Receb karyesi sâkinlerinden şahsı Siverek sancağının Gülabi Beğ mahallesinden Mollâ Resûl Efendi b. Mustafâ ve Çermik'in Kal'a mahallesinden Mehmed Ali b. Eyüb tâ'rîfleriyle ma'rûf Hasan b. Hüseyin'in ammisi mârrû'l-arz kazâ-yı mezkûr Mahkeme-i Şer'iyyesinde ma'kûd şer'-i şerîf-i enverde sâlifü'z-zikr kazâ-yı mezkûrun Çukur mahallesinden ve teb'a-i Devlet-i Aliyye'nin Ermeni Milletinden ve da'va vekîlinden Bedros veledi Agob mahzarında takrîr-i kelâm ve ifâde-i ani'l-merâm edib benim leh ve 'aleyhimde tahaddüs etmiş ve edecek kâffe-i deâvî-yi hukûkiye ve cezâiye ve mîrâsiye ve arâziye ve zirâ'îye ve ticâriye ve iflâsiye ve deavî-i adiyeye-i sâ'ireden dolayı kendi imzâsıyla istid'â ve levâyih tanzîm ve takdîm ederek evrâk-ı resmîyenin teblîğ ve tebellüğüyle müdde'î ve müdde'â 'aleyh ve şahs-ı salis ve müste'nif ve müstenefün 'aleyh ve mümeyyiz ve mümeyyezün 'aleyh mukriz ve mukrazün 'aleyh ve muidd ve mu'iddün 'aleyh sîfâtlarında bulunarak memâlik-i mahrûse-i şahânedede bulunan bi'l-cümle muhâkeme-i şer'iyye ve nizâmiye ve devâ'ir-i resmiye sâ'irelerinde muhâkeme ve muhâsama ve mürâfa'a ve müdafîye ve mücâvebe ve ikâme-i şuhûd ve istimâ'ına ve taleb-i tahlîf ve taleb-i karâr ve redd-i karâr ve redd-i a'zâya ve i'tirâz-ı ale'l-hükm ve i'tirâz-ı ale'l-gayr ve i'tirâz-ı aslî ve i'tirâz-ı tari cihetlerine ve istihsâl-i hükme ve istihsâl eylediği hükmi teblîğ ve tebellüğüyle tenfiz-i hükme ta'kîbine ta'yin-i merci ve nakl-i da'vaya iştişkâ-ı 'ani'l-hükme ve icrâ dâ'iresine mürâca'at taleb-i hacz fekk-i hacze ve ehl-i hibre ve mümeyyiz intihâb ve azline ve lede'l-hace âheri tevkîl ve inde'l-iktizâ sulh ve ibrâya ve'l-hâsıl husûs-ı mezkûrun şer'an ve kânûnen ve bidâyeten ve istînâfen ve temyîzen ve î'âdeten ve i'tirâzen ve redden ben her ne yapmağla mükellef isem mükellef olduğum umûr ve husûsatın küllisinde makamımıza kâim olmak üzere tarafımdan icrâ-yı vekâlete işbu hâzır bi'l-meclis Bedros Efendiyi vekâlet-i âmme-i mutlakâ-i sahîha-i şer'î ile vekîl ve naîb-i menâb nasb ve ta'yin eyledim dedikde vekîl-i mezbûr Bedros Efendi dahi vekâlet-i mezkûreyi ber-mînvâl-i muharrer kabûl ve hidmet-i lâzimesini kemâ-hiye-hakkuha icrâ ve ifâyı ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın ma vaka'a bî't-taleb ketb ve imlâ' olundu. Hurrîre fi'l-yevmi's- sâbi' min-şehr-i şa'bân li-sene tis'a ve işrîn ve selâse mi'e ve elf. (7 Şaban 1329/ 3 Ağustos 1911)

Şuhûdü'l-hâl

Siverek sancağının Gülabi Beğ mahallesinde Mollâ Resûl Efendi b. Mustafâ  
Çukur mahallesinde Mehmed Ali b. Eyüb

**75/64**

**Ramazân Hilâlinin görülmesi i'lamıdır.**

Târîh-i hicret-i Nebeviyye âla eftalü't-tahiye Efendimiz Hazretleri'nin bin üç yüz yirmi dokuz senesi şehri şa'bâni'l-mu'azzama gurre-i bi-hesabü'r-rü'yet yevm-i perşembe Diyârbekîr merkez Mahkeme-i Şer'iyyesinde bu husûsu mesâcid olub hilal-i Ramazân-ı mağfiret-nişân-ı rü'yet olunacağı takdîr tekmil-i selâteyn ile yarın ki cumaertesi günü gurre-i şehri siyâm olmak lâzım gelmeğin inşirâh-ı sudûr tevliyet için bi'l-cümle cevâmî' ve mesâcid ve minârat ikâd-ı kanâdil ile tezyin ve işbu gecede salah-ı teravihe kıyam ve yarın ki gün yevm-i sihâm olmak üzere 'ilân olunması huzûr-ı 'âlilerine i'lâm olundu. Tahrîren selh-i şa'bâni'l-mu'azzam li-sene tis'a ve işrîn ve selâse mi'e ve elf. (29 Şaban 1329/25 Ağustos 1911)

**76/65**

**Artin Efendi oğlu Kıbos Efendi'nin arazisini icara verirken Sakıb Efendi b. Zülfikâr Efendi'ye vekâlet vermesi hüccetidir.**

'An asl Mâ'mûrat'ül-Aziz vilâyet-i celîlesinin Çarşı mahallesinden iken Diyârbekîr vilâyet-i celîlesi şube me'mûru olub vilâyet-i müşârün-ileyhanın Siverek sancağına tâbi' Çermik kazâsında müsâferetle sâkin şahsı sâlif-üz zikr kazâ-yı mezkûr şube me'mûru Mehmed Arif Efendi b. Mehmed Efendi Mahkeme-i Bidâyet Başkâtîbi Saadettin Efendi b. Mehmed Efendi tâ'rîfleriyle ma'rûf Artin Efendi oğlu Kıbos Efendi mârrü'l-beyân kazâ-yı mezkûr hükümet konağında ve mahkeme-i bidâyet mahsusı olub akd edilen meclis-i şer'-i âli ma'kûd sâlifü'z-zikr kazâ-yı mezkûrun Çukur mahallesinden Sakıb Efendi b. Zülfikâr Efendi mahzarında ikrâr-ı tam ve takrîr-i kelâm edib benim Çermik kasabasının merkeziyle merbût kurâlarında mutasarrıf olan bâ-tapû ve bi'la-tapû emlâk ve akar ve arâzîlerince âheri icâr ve muzara'a suretiyle tasarruf ederek bedel-i icâr ve hâsılatından iktizâ eden ta'mîr ve tersimine sarf ve mütebakî makbuzâtını tarafıma irsâl ve isâle ve icâb-ı takdîr-i mehâbbe ? suretiyle taksîme ve husûs-ı mezkûrlara müdâhale ve bedel-i icârlarını vermeyenler olur ise onlar memâlik-i mahrûse-i şahânedede bulunan bi'l-cümle mehâkim-i şer'iyeye ve nizâmiye ve devâ'ir-i resmiye-i sâ'irelerinde leh ve 'aleyhimde tahaddüs etmiş ve edecek kâffe-i deâvî-i hukûkiye ve cezâiye ve mîrâsiye ve arâziye ve zirâ'îye ve

ticâriye ve iflâsiye ve deâvî-i âdiye-i sâ'ireden dolayı kendi imzâsıyla istid'â ve levâyih tanzîm ve takdîm ederek evrâk-ı resmiyenin teblîğ ve tebellüğüyle müdde'î ve müdde'â 'aleyh ve şahs-ı salis ve müste'nif ve müstenefün 'aleyh ve mümeyyiz ve mümeyyezün âleyh ve mukriz ve mukrazün âleyh ve muidd ve muiddün 'aleyh sıfatlarında bulunarak muhâkeme ve muhâsama ve mürâfa'a ve müdâfa'a ve mücâvebe ve ikâme-i şuhûd ve istîmâ'ına ve taleb-i tahlîf ve taleb-i karâr ve redd-i karâr ve redd-i a'zâya ve i'tirâz-ı ale'l-hükm ve i'tirâz-ı ale'l-gayr ve i'tirâz-ı aslî ve i'tirâz-ı tari cihetlerine ve istihsâl-i hükm ve istihsâl eylediği hükmü teblîğ ve tebellüğe tenfîz-i hükm ta'kîbine ve ta'yin-i merci ve nakl-i da'vaya ve istişkâ-ı 'ani'l-hükm ve icrâ dâ'iresine mürâca'at taleb-i hacze ve fekk-i hacze ve ehl-i hibre ve mümeyyiz ve azline ve lede'l-hace âheri tevkîl ve azline ve'l-hâsıl husûs-ı mezkûrda şer'an ve kânûnen ve bidâyeten ve temyîzen ve i'tirâzen ve i'âdeten ve redden ben her ne yapmağla mükellef isem mükellef olduğum umûr ve husûsunda şer' ve kânûnun bana temyin etmiş olduğu salahiyetin kâffesinde makamıma kâim olmak üzere taraftan icrâ-i vekâlet işbu hâzır-ı bi'l-meclis Sakıb Efendi'yi vekâlet-i amme-i mutlakâ-i sahîha-i şer'iyeye ile vekîl ve naîb-i menâb nasb ve ta'yin eyledim dedikte vekîl-i mezbûr Sakıb Efendi dahi vekâlet-i mezkûreyi ber-mînvâl-i muharrer kabûl ve hizmet-i lâzîmesini kemâ-hiye-hakkuha icrâ ve îfâyı ta'ahhüd ve ilzâm etmeğın gıbbe't- tasdîki's-şer'î ma vaka'a bî't-taleb ketb olundu. Tahrîren fi'l-yevmi'r-râbi' aşer min-şehr-i şa'bân li-sene tis'a ve işrîn ve selâse mi'e ve elf. (14 Şaban 1329/10 Ağustos 1911)

Şuhûdü'l-hâl

Çermik mahkemesi a'zâsından Ahmed nâm Hüseyin Efendi

Mahkeme-i mezkûre Başkâtîbi Saadettin

Şube me'mûru Mehmed Arif Efendi b. Mehmed Efendi

**77/66**

**Bıstın karyesinde Aişe ve Emin'e ve Hacer benat-ı Hâcî Ali nâm hatunların miras bölüşümü için Mehmed b. Hüseyin'e vekâlet vermeleri hüccetidir.**

Tahakkuk-ı öZR-i şer'iyeye binâ'en mahallinde ketb ve istimâ'ı için bi'l-iltimâs irsâl olunan Mahkeme-i Şer'iyeye Başkâtîbi Rıfât Efendi Çermik kazâsına tâbi' Bıstın karyesinde Mollâ Mehmed b. Hâcî Ali'nin sâkin olduğu hânesine varılıb isimleri zeyl-i vesîkada muharrer kesân huzûrlarında akd edilen meclis-i şer'-i âli-i merkûmda karye-i mezbûre sâkinlerinden ve şahısları karye-i mezkûre Muhtarı Mollâ Mustafâ b. Mollâ Bekir ve heyet-i ihtiyâriye a'zâsından Ali b. Hâcî Zülfî tâ'rîfleriyle mu'arrefat Aişe ve Emin'e ve

Hacer benat-ı Hâcî Ali nâm hatûnlar karye-i mezkûre ahâlîsinden Mehmed b. Hüseyin mahzarında her biri takrîr-i kelâm ve ifâde-i ani'l-merâm edib bizim mürisimiz ve babamız karye-i mezkûre ahâlîsinden Hâcî Ali bâ-tapû taht-ı tasarrufunda bulunan mârrû'l-arz kazâ-yı mezkûreye tâbi' Beyândur ? karyesi toprağı dâhilinde şimâlen Rutan çayı, garben boyahâne cenûben Gürci kuyuları, şarkan birkate ? ile mahdûd bir kıt'a hissesi üç sehmden bir sehmi ve Herbetali karyesinde Taşkøy mevki'inde garben Tilki tepe, cenûben çay şarkan tarîk-ı âmm şimâlen Nişinikli Ahmed b. Mollâ Mustafâ tarlalarıyla mahdûd bir kıt'a sulu ve susuz tarla ve Bıstin karyesi hududu dâhilinde Salınca mevki'inde şarkan Mehmed b. Hâcî Ali, şimâlen Mehmed b. Mollâ Zülfî, garben ve cenûben tarîk-ı âmm ile mahdûd bir kıt'a susuz tarla ve karye-i mezbûrenin Mariz mevki'inde şarkan vakıf tarla, şimâlen Hâcî Zülfî, garben tarîk-ı âmm cenûben Necip Hola Hâcî kızı tarlalarıyla mahdûd bir kıt'a susuz tarla ve Kesan mevki'inde cenûben Hasan Hâcî Ali, şarkan Hüseyin-i Çalan, şimâlen tarîk-ı âmm, garben Aişe bt. Mollâ Ali tarlalarıyla mahdûd bir kıt'a susuz tarla ve Köyönü mevki'inde şarkan tarîk-ı âmm şimâlen ve garben Hâcî İsmail cenûben tarîk-ı âmm ile mahdûd bir kıt'a susuz tarla ve Köyarkası mevki'inde şimâlen Ömer-i Hüzzam, garben Hâcî İsmail cenûben ve şarkan tarîk-ı âmm ile mahdûd bir kıt'a susuz tarla ve Köyönü mevki'inde şimâlen Mollâ Bekir, garben Aişe bt. Mollâ Ali cenûben ve şarkan Hâcî İsmail tarlalarıyla mahdûd bir kıt'a sulu tarla ve Salınca mevki'inde şimâlen Hüseyin-i Güllü, garben Aişe bt. Mollâ Ali, şarkan Hâcî Abdullah cenûben İbrahim-i Bucan ? mahdûd bir kıt'a bağ, Tevdiat mevki'inde şimâlen Hâcî Ali garben Hâcî Zülfî, cenûben Mustafâ, şarkan Hâcî Süleyman bağlarıyla mahdûd bir kıt'a bağ ki cem'an on kıt'a sulu ve susuz tarla ve nasb-ı ? hissesi ve bağları mürisimiz ve babamız Hâcî Ali'nin taht-ı tasarruf ve zirâ'atında iken vuku'-ı vefâtına mebni verâsetini ashâb-ı hakk intikâline zevce-i menkûha-i metrukesi Rebiş bt. Hâcî Abdullah ile sulbî-i kebîre oğulları Mehmed ve Abdurrahman ile Osman ve sulbîye-i kebîre kızları olduğumuz hasebîyle bizlere münhâsıra olunmağla arâzî kânûnu mücibince arâzîde mesele-i mîrâsımız altı sehmi i'tibâriyle birer sehmden cem'an üç sehmi ibnan-ı mezbûrân Mehmed ve Abdurrahman Osman ve yine birer sehmden cem'an üç sehmi bizlere münhâsıra olduğu gibi akarından dahi meselemiz yetmiş iki sehmden olmağla babamız mütevaffa-yı mezbûr Hâcî Ali'nin mutasarrıf olduğu arâzî nasb hissesi ve bağlarından bi't-tashîh-i mezkûr intikâl eden hisse-i muşaimızı bu kere beherimiz iki şer bin guruşdan cem'an altı bin guruş bedel-i makbûz mukâbilinde er karındâşlarımız Mehmed ve Abdurrahman ve Osman kabûllerine mukarin ? bey' ve fûrûht ve senet ? tamâmen ve kâmilten ahz etmemizle nâmlarımıza intikâl mu'âmelesinin icrâsına

mu'âmele-i ferağiyesinin me'mûr ve komisyon-ı mahsus huzûrlarında itâ-yı takrîre ve ferâğ-ı resmiyesini icrâ ve meblâğ-ı mezbûr altı bin guruş ahz eylediğimizi kezâlik takdîre ve'l-hâsıl husûs-ı mezkûrun mütevâkîf olduğu umûrun küllîsinde tarafımızdan icrâ-i vekâlet işbu hâzır-ı bi'l-meclis Mehmed b. Hüseyin'e vekâlet-i âmme-i devriye-i sahîha-i şer'iyeye ile vekîl edib hükmü azlinden kanıt vekîlen ile vekâlet verdik dediklerinde vekîl-i mezbûr Mehmed dahi vekâlet-i mezkûreyi ber-mînvâl-i muharrer kabûl ve hizmet-i lâzimesini kemâ-hiye-hakkuha icrâ ve îfâyı ta'ahhüd ve iltizâm eylediği kâtîb-i mûmâ-ileyh huzûr-u şer'iyeye gelib ala vuku'îhi inhâ ve takrîr etmeğın gıbbe't-tasdîki's-şer'î ma vaka'a bî't-taleb ketb ve imlâ' olundu. Tahrîren fi'l-yevmi's-sâlis ve işrîn min-şehr-i şa'bânî'l-muazzam li-sene tis'a ve işrîn selâse mi'e ve elf. (23 Şaban 1329/ 19 Ağustos 1911)

Şuhûdü'l-hâl

Bıstın Karyesinden Mollâ Mustafâ b. ...

Bıstın Karyesinden Ali b. Hâcî Zülfî

Bıstın Karyesinden Mollâ İbrahim b. ...

Bıstın Karyesinden Mehmed b. ...

Bıstın Karyesinden Mollâ Mehmed Efendi b. Mollâ Ali?

**78/67**

**Ramazan Bayramı gününün belli olması ile ilgili i'lâmdır.**

Târîh-i Hicret-i Nebeviyye aleyhi efdalü't-tahiyenin işbu bin üç yüz yirmi dokuz senesi şehr-i Şevvâl-i şerîfin guresi rü'yeti hilâl yarınki yevm-i ehadden ettiği Hâcî Gafar şehâdetleriyle sâbit ve sübûtuna Çermik Mahkeme-i Şer'iyesinin hükm-i şer'î ilhak olmağ mûcibince şehr-i şeval-i şerîfinin guresi yarın ki Pazâr günü olmak iktizâ etmek yevm-i mezkûrda bi'l-cümle cevâmi' ve mesâcid ve minârat ikad-ı kanâdil hükmi ile tezyin ve yarın ki pazâr günü cuma fitr olduğu keyfiyetin ? naîb ilan olunmak üzere huzûr-ı alilerine i'lâm olundu. Tahrîren selh Ramazân-ı şerîf li-sene tis'a ve işrîn ve selâse mi'e ve elf. (30 Rama'zân 1329/24 Eylül 1911)

**79/68**

**Siverek sancağına merbût Çermik kazâsına tâbi' Halilan karyesi ahâlîsinden Hâcî Osman-ı Zazâ b. Hâcî Ali b. Veli'nin toprağını icare verirken vekil tayin ettiği**

**kişinin vekâletine son vermesi ve bununla ilgili davaları takip için oğlu Ahmed-i Zazâ'ya vekâlet vermesi hüccetidir.**

Diyârbekîr vilâyet-i celîlesi dâhilinde Siverek sancağına merbût Çermik kazâsına tâbi‘ Halılan karyesi ahâlîsinden şahsı Tepe mahallesi sâkinlerinden Hâcî Mustafâ b. Mehmed ve Mehmed Zarif b. Mehmed ve Şekoğlu Mustafâ b. Mahmûd tâ‘rîflariyle ma‘rûf Hâcî Osman-ı Zazâ b. Hâcî Ali b. Veli kazâ-yı mezkûr Mahkeme-i Şer‘iyyesinde ma‘kûd meclis-i şer‘i lâzımü’t-tevkirde mu‘arrefan-ı merkûmun tâ‘rîfleriyle ma‘rûf sulbî kebîre oğlu Ahmed-i Zazâ mahzarında kemâl-i akl ve sıhhatte olduğu hâlde bi’t-tav‘ ve’r-rıza takrîr-i kelâm ve ta‘bir-i ani’l-merâm edib benim mahrûse-i Mısırdâ Beko b. Hüseyin’e müdiriyetten ve gerek tevayi-i karârda li-ebeveyni er karındâşım müteveffâ Hüseyin Efendi b. Hâcî Ali’den intikâlen taht-ı tasarruf ve zirâ‘at ve hırâset ve felâhatta bulunan ma‘lûmu’l-hudud hisse-i ma‘kûdesi bedel-i îcârından mahallinde zirâ‘at, hırâset ve ahere îcâr ve bedel-i îcârımı ahz u kabz ve makbuzâtını bana irsâl ve isâle ve hülâsatta Mısır ? kasabasında sâkin sagîrelerim Osman ve Mehmed Ali ibnan-ı Ali’ye mahiye iki yüz guruş tediye etmek üzere vekîlim bulunan naks Mısır kasabasında sâkin birâderzâdem ve Bekir Hüseyin Efendi bin Bayram vekâlet-i mezkûremden azl edib mârrû‘z-zikr arâzîleri mahalinde zirâ‘at ve felâhat ve hırâsete ve damcı ? zuhurunda âhere bedel-i misliyle îcâre ve isticâre ve hasıllât bedelini ahz u kabz ve makbûzâtından sehmi iki yüz elli guruş sâlifü’z-zikr sagîrlarım mezbûratan Osman ve Mehmed Ali bintan-ı Ali’ye itâ ve mütebakî meblâğı dahi tarafıma irsâl ve isâle vekîl-i sâbıkım mûma-ileyh Hüseyin Efendi ile ve sâ’ire müstecir zimmetlerinde olan matlûbâtımı talep ve da‘vayı ahz u kabz ve kezâlik makbuzâtını tarafıma irsâl ve isâle ve arâzî-i mezkûrelerime müdâhale edenler olur ise müdâhaleye def’lerinin teminine ve arâzî-i mezkûrelerinden ceryân ettirilen malı ve tarafının arâzîlerime vâki‘ olan zarar ve ziyânın müsebbiblerinden tahsîlini ? ve gerek memâlik-i mahrûse-i şahânedan ve gerek mahrûse-i hassa? muhâkemelerinin kâffesinde müdde‘î ve müdde‘â ‘aleyh ve şahs-ı salis ve müste‘nif ve müste‘nefün âleyh ve mümeyyiz ve mümeyyezün ‘aleyh ve mukriz ve mukrazün ‘aleyh ve muidd ve muiddün âleyh haklarında bulunarak muhâkeme ve muhâsama ve mürâfa‘a ve müdâfa‘a ve onun şuhûd ve istîmâ‘ına talep-i tahlif ve talep-i karâr ve redd-i karâr ve redd-i a‘zâya ve i‘tirâz ‘ani’l-hüküm ve i‘tirâz-ı alel-gayr cihetlerinde kendi imzâsıyla istid‘â ve levâyih tanzîm ve takdîm ederek evrâk-ı resmiyenin teblîğ ve tebellüğüyle tenfîz-i hüküm ta‘kîbine ve’l-hâsıl husûs-ı mezkûrelerin şer‘an ve kânûnen bana temyin etmiş olduğu selâhiyetin kâffesinde makamıma kâim olub tarafıma icrâ vekâleti inde’l-îcâb sulh ve ibrâya ve lede’l-hace âheri

tevkîle ve azle işbu hâzır-ı bi'l-meclis sulbî-i kebîre oğlum mezbûr Ahmed-i Zazâ'yı vekâlet-i mutlakâ-i sahîha-i şer'iyye ile vekîl ve naîb-i menâb nasb ve ta'yin eyledim dedikde vekîl-i mezbûr Ahmed-i Zazâ dahi vekâlet-i mezkûreyi ber-mînvâl-i muharrer kabûl ve hizmet-i lâzimesini kemâ-hiye-hakkuha icrâ ve îfâyı ta'ahhüde ve iltizâm ettikleri ma vaka'a bî't-taleb ketb ve imlâ' olundu. Tahrîren fi'l-yevmi's-sâmin min-şehr-i şevvâli'ş-şerîf li-sene tis'a ve işrîn ve selâse mi'e ve elf. (8 Şevvâl 1329/ 2 Ekim 1911)

Şuhûdü'l-hâl

Tepe mahallesinden Şekoğlu Mustafâ bin Mahmûd

Tepe mahallesinden Hâcî Mustafâ b. Mehmed

Tepe mahallesinden Mehmed Zarif b. Mehmed

**80/69**

**Çermik kazâsının Halilan karyesi ahâlîsinden Behram-ı Zazâ b. Hâcî Ali b. Veli'in icar iptali ile ilgili davada kendi adına İbrahim-i Zaza'ya vekâlet vermesi hüccetidir.**

Diyârbekîr vilâyet-i celîlesi dâhilinde kâin Siverek sancağına muzâf Çermik kazâsının Halilan karyesi ahâlîsinden şahsı kazâ-yı mezkûrun Tepe mahallesinden Mehmed Zarif b. Mehmed Şekoğlu Mustafâ b. Mahmûd ve Hâcî Mustafâ b. Mehmed tâ'rîfleriyle ma'rûf Behram-ı Zazâ b. Hâcî Ali b. Veli kazâ-yı mezkûrun Mahkeme-i Şer'iyyesinde ma'kûd meclis-i şer'î lâzım-üt tekrim sâlifü'z-zikr karye-i mezbûreden şahsı ma'rûfun-ı merkûmun tâ'rîfleriyle mu'arefe sulbî-i kebîr oğlu İbrahim-i Zazâ mahzarında kemâl-i akl ve sıhhâtinde olduğu hâlde bi't-tav' ver-rıza takrîr-i kelâm ve ta'bir-i ani'l-merâm edib benim mahrusuna münhâsıra tâbî' beni ... ve gerek tevabi'i karârlarında li-ebeveyn karındâşım Hüseyin Efendi Zazâ b. Hâcî Aladdin'e intikâlen taht-ı tasarruf ve zirâ'at ve hırâsette bulunan ma'lûm-ul-hudud hisse-i mahsûsumu mahalinde zirâ'at ve hırâsat ve âhere îcâr ve bedel-i îcârlarını ahz u kabz ve makbuzâtına bana irsâl ve isâle vekîlim bulunan nefsi-i Mısır kasabasında sâkin sulbî kebîr oğlum ve Bekir Hüseyin Efendi'yi vekâlet-i mezkûremden azl edib mârrü'l-beyân arâzîyi mezkûrelerimi mahalinde zirâ'at ve felâhat ve hırâset talebi zuhurunda bedel-i misliyle âhere îcâr ve isticâre ve hâsılat bedelini ahz u kabz ve makbuzâtın tarafıma irsâl ve isâl ve müstecir ve sâ'irelerde olan îcâr bedeliyle sâ'ir matlûbâtımı talep ve da'vaya ahz u kabz ve makbuzâtın kezâlik tarafıma irsâl ve isâle ve arâzîyi mezkûrelerime müdâhale edenler olur ise müdâhale vaka'alarının men'î ve arâzî-i mezkûrelerimden ceryân ettirilen ma' ve tarîkin arâzîlerinde

vâki‘ olan zarar ve ziyânın misillerinden tasnif ve arâzî ve sâ‘ire da‘valarında müdde‘î ve müdde‘â ‘aleyh ve şahs-ı salis ve müste‘nif ve müstenefün ‘aleyh ve mümeyyiz ve mümeyyiz ‘aleyh ve mukriz ve mukrazün ‘aleyh ve muidd ve muiddün ‘aleyh haklarında bulunarak gerek memâlik-i mahrûse-i şahânedede ve gerek mahrusuna hisse ? muhâkemelerin kâffesinde kendi imzâsıyla istid‘â ve levâyah tanzîm ve takdîm ederek evrâk-ı resmiyenin teblîğ ve tebellüğüyle taleb-i da‘vaya muhâkeme ve muhaseme ve mürâfa‘a ve müdâfa‘a ve mücâbebe ve ikâme-i şuhûd ve istimâ‘ına ve taleb-i tahlîf ve taleb-i karâr ve redd-i karâr ve redd-i a‘zâya ve itirâz-ı ale‘l-hükm ve i‘tirâz-ı alel-gayr cihetlerine ve istihsâl-i hükme ve istihsâl eylediği hükmü teblîğ ve tebellüğüyle tenfiz-i hükm ta‘kîbine ve icrâ dâ‘iresine mürâca‘at taleb-i hacz ve fekk-i hacze ve ehl-i hibre ve mümeyyiz intihâb ve azline ve inde‘l-iktizâ sulh ve ibrâya ve lede‘l-hace âheri tevkîl ve azle ve‘l-hâsıl husûs-ı mezkûrun şer‘an ve kânûnen ve bidâyeten ve istinaf ve temyîzen ve i‘tirâzen ve i‘âdeten ve redden ben her ne yapmakla mükellef isem mükellef olduğum umûr ve husûsatda şer‘ ve kânûnun bana temyin etmiş olduğu selâhiyetin küllisinde makamıma kâim olmak üzere icrâ-i vekâlet tarafından işbu hâzır-ı bi‘l-meclis sulbî kebîr oğlum İbrahim-i Zazâ‘yı vekâlet-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile vekîl ve naîb-i menâb nasb ve ta‘yin eyledim dedikde vekîl-i mezbûr İbrahim dahi vekâlet-i mezkûreyi bermînval-i muharrer kabûl ve hizmet-i lâzimesini kemâ-hiye-hakkuha icrâ ve îfâyı ta‘ahhüd ve iltizâm etmeğin gibbe‘t-tasdîki şer‘i ma vaka‘a bî‘t-taleb ketb ve imlâ‘ olundu. Tahrîren fi‘l-yevmi‘t-tâsi‘ min-şehr-i şevvâli‘ş-şerîf li-sene tis‘a işrîn ve selâse mi‘e ve elf. (9 Şevvâl 1329/ 3 Ekim 1911)

Şuhûdü‘l-hâl

Çermik Tepe mahallesinden Sinan oğlu Mustafâ

Çermik Tepe mahallesinden Mehmed Zarif b. Mehmed

Çermik Tepe mahallesinden Hâcî Mustafâ b. Mehmed

**81/70**

**Siverek sancağına mülhak Çermik kazâsına tâbi‘ Medye karyesi sâkinelerinden Vesile bt. Kadir’in ikinci eşinin onu boşaması ve doğan çocuğunu kabullenmemesi üzerine açılan davada mahkemenin Vesile‘yi haklı bulması ve oğlu Faris’in ikinci eşinden olma olduğuna karar vererek eşi Cemal’in gerekli mihr ve nafakayı vermesine dair i‘lâmdır.**



Diyârbekîr vilâyet-i celîlesi dâhilinde kâin Siverek sancağına mülhak Çermik kazâsına tâbi‘ Medye karyesi sâkinelerinden Vesile bt. Kadir zevci karye-i mezbûrde Cemâl b. Zülfikâr ‘aleyhinde ikâme eylediği nikâh ve talâk ve mihr ve nafaka ve idde ve neseb da‘valarına makamımıza kâim olmak üzere fi 22 Cemâziye‘l-evvel yevm sene 329 târîhle müverrah tarafımızdan memhûr bir kıt‘a vekâlet hücceti mücibince vekîl-i müseccel-i şer‘iyye bulunan sâlifü‘z-zikr kazâ-yı mezkûrun Çukur mahallesinde Aladdin Efendi b. Ali Ağa mârrû‘z-zikr kazâ-yı mezkûr Mahkeme-i Şer‘iyyesinde ma‘kûd meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde sâlifü‘z-zikr karye-i mezkûr ahâlîsinden Cemâl b. Zülfikâr ‘aleyhine ikâme edilen nikâh ve talâk ve mihr ve nafaka-ı idde ve neseb da‘vasında ikâme-i kâim olmak üzere müdde‘î ve müdde‘â ‘aleyh sıfâtlarında bulunarak muhâkeme ve muhâsama ve mürâfa‘a ve müdâfa‘a ikâme-i şuhûd ve istimâ‘ına ve taleb-i tahlîf fi 25 Cemâziye‘l-evvel sene 329 târîhiyle müverrah tarafımızdan memhûr bir kıt‘a vekâlet-i hacz mücibince vekîl-i müseccel-i şer‘iyye bulunan salif-ül beyân kazâ-yı mezkûrun Çukur mahallesinde ve teb‘a-i Devlet-i Aliyye’nin Ermeni Milletinden Agob oğlu Bedros Efendi müvâcehesinde müvekkilem Vesile Hatûn’un zevci olan Hüseyin b. Abdulkadir bin üç yüz yirmi bir senesi şehr-i teşrîn-i sâninin yirmi beşinci gününde vefât edib mezbûre üç yüz yirmi iki senesi şehr-i mayısın ( ) günü yani bad‘el inkida-i ussade ? müvekkilem Vesile’nin birâderi Zülfikâr b. Abdulkadir vekâletle Medye karyesi İmâmı Mollâ İbrahim’in hânesinde müdde‘î ‘aleyh Cemâl’in akd-i nikâh vekîli Medye karyesi ahâlîsinden birâderi Ali Keyha’ya Zülfikâr’ın vekâletleri hasebîyle dört yüz elli guruş mihr-i mukaddem ve dört yüz elli guruş mihr-i muâhher-i gayr-i makbuzun tesmiyesiyle münhasır şuhûda akd-i nikâh ba‘del icrâ müvekkilem Vesile zevci merkûm Cemâl’in meskeni şer‘iyyesine girib nefsinin zevc-i merkûm Cemâl’e teslîm ve merkûm Cemâl dahi müvekkilem mezbûreye duhûl ve müvekkilem Vesile dahi hukûk-ı zevciyete ri‘âyet etmekte iken zevc-i merkûm Cemâl’in firaşından hasıl ve duhûlden on mah sonra müvekkilem mezbûre Vesile’den bir nefer sulbî oğlu tevellüd etmekte üç seneden beri merkûm Cemâl nesebi ikrâr ettiği hâlde müvekkilem mezkûre Vesile zevci merkûm Cemâl’e ona idde etmekte iken bundan kırk gün mukaddem zevci merkûm Cemâl müvakkilem mezbûre Vesile ile sulbî sagîr oğlu mezbûr Faris’i hânesinden tard edib Cemâl ise hali yesarda ? olduğu hâlde müvekkilem Vesile ile taht-ı hissiyesinde bulunan sulbî oğlu mezbûr Faris Efendi zikr etmediğinden müvekkilem mezbûre Vesile ile taht-ı hisselerinde bulunan sulbî oğlu mezbûr Faris bir mesken-i şer‘i tedârike infak ve zikr

etmesini müvekkili Cemâl'e izâhatle vekîl-i merkûm Bedros Efendi'ye tenbîh olunmak matlûbundur dedikde vekîl-i mezbûr Bedros Efendi dahi cevâbında fi'l-hakika üç yüz yirmi üç senesinde Medye karyesi İmâmı Mollâ İbrahim'in hânesinde mezbûre Vesile bt. Kadir'in iddesini münkaziye olduğu mezbûr Vesile'nin birâderi Zülfikâr ile mezbûr Vesile'nin ikrâr ve ihrarları üzerine müvekkilim Cemâl mezbûre Vesile'yi dört yüz elli gurus mihr-i mukaddem ve dört yüz elli gurus mihr-i müte'ahir tesmiyesiyle gayr-i mevzu' tesmiyesiyle mezbûre Vesile'nin akd-i nikâha vekîli Zülfikâr ve müvekkilim Cemâl'in vekîli Medye karyesi ahâlîsinden Beyzâdeoğlu Rıza'nın mu'arefetleriyle ? akd-i nikâhları icrâ ve müvekkilim Cemâl mezbûre Vesile'ye duhûl eylemiş ise târîh-i akd ve duhûlden yirmi gün sonra mezbûre Vesile hamile olduğu müvekkilim Cemâl ba'del-iktizâ etmiş olduğu tahkikatın mezbûre Vesile'nin zevci Hüseyin b. Abdulkadir'in vefâtı vuku'undan iki buçuk mah mürurunda akd-i nikâhları vuku' bulmuş ve altı mah mürur mezbûr çocuk tevellüd etmiş olduğu şuhûd-ı akdi ile subût ? varid verecegim gibi târîh-i zabtdan kırk gün mukaddem müvekkilim Cemâl mezbûre Vesile'yi tatlik etmiş ve târîh-i tatlikten bu ana kadar mezbûre Vesile sagîr çocuk irsâl zevci müteveffâ Hüseyin'den olduğu mezbûre Vesile Medye karyesinde amcazâdesi Kadir b.Yusuf birâderi Zülfikâr'ın hânesine çağırıp eşine bu çocuk amcasının oğlu müteveffâ Hüseyin'dir getir diye söylemesini ve çocuğun evvelki zevci İbiş'ten olub götürüb müteveffâ Hüseyin'in vârislerine teslim etmediğini ikrâr etmesi ve husûsuyla akd-i nikâh icrâ edilmeden evvel kabileler tarafından mezbûre Vesile'yi lede'l-himaye mezbûre Vesile iki aylık hamile olduğu malûmatları lahik olduğu niyaz-un-'aleyh bir gece kendisinden tahassül çocuğunu benim değildir demiş hiçbir vicdan temeyyüz edeceğinde resmi vekîli Abdullah Efendi'nin müdde'asının berâtını talep ederim dedikde müdde'î vekîl Abdullah Efendi dahi cevâbında el-yevm haber-i talâk-ı müvekkile vasıl olmağla idde-i nafakasıyla mihr-i mu'accel ve müvekkiline zaviye ? hükmiye vekîl Bedros Efendi'den su'âl olunmasını talep ederim dedikde müdde'a 'aleyh vekîl Bedros Efendi dahi cevâbında mezbûre Vesile'nin akd-i nikâhında iddesi tetkik olmadığından iddesi ve nafakası lâzım gelmeyeceğinden müdde'î vekîl Abdullah Efendi'nin da'vasının reddini ve da'vasının fetvahâneyi ? talep ederim demekle fetvehâneye lede'l-havâle müdde'î mezbûre Vesile'nin müdde'asının beyyine-i şer'îyye ile subût takdîrün münazaun-bih bîcârına ? sagîr karının nesebi zevç-i sâni olan Cemâl'den subût ve Cemâl'in mezbûreyi tatliki dahi sâbit olduğunu takrîrde bir aylık gecen nafakasını ma'ade ? ifâya nafakasını ve mihr-i mukaddem ve müte'ahirinin zevc-i sâni olan Cemâl'den bu sûretle lâzım geleceği ve mezbûrenin beyyine-i şer'îyye ile sâbit olmayıb

zevci olan Cemâl'in yine şer'iyeye ile sâbit olduğu takdîrû'n-nesebi mûna'zâ'ün fih biçare sulbî Faris'in nesebi zevc-i evveli olan Hüseyin'in subût ve Cemâl'in bu suret de mezbûreyi tatlikinin subût takdîrinin akd-i sâninin karine ve sâ'ire mezbûrenin idde-i nafakasının Cemâl'den lâzım gelib ensak-ı müsemmayı tecviz-i ibnan mihr-i misil miktar ve her iki taraftan ikâmesine beyyine edilecek olsa mezbûrenin akd etmesi ve beyyinesinin dahi ziyadesiyle sâbit olduğundan beyyinesinin tercih ve tahsîl ve zevce-i sâni mezbûrenin akd-i sânsi zevci olan iddasının olduğunun da'vası da'va-yı neseb olduğunu beyan buna şabih ve karib da'valarında kabilenin şehâdetleriyle sâbit olmayıb ancak bir burhan-ı tâm beyyine ile sâbit olabileceği ve mezbûr Faris'in nesebi Cemâl ile Hüseyin'den sâbit olur ise oradan lüzümü Allah'ı alem îcâb-ı şer'iden bulunduğu Kütüb-i Fıkhiye'den ... sahhü'l-beyânda ve naklen 'ani'l fetva-il Hindiye ve Ebva-i ve'l-Fetvayı Behçette ve sâ'ir Kütüb-i Fıkhiye-i Hanifiye'de mestûr ve müserrah olduğu beyân buyurulmağla cânib-i iftâdan vürûd eden işbu cevâb-ı şer'î tarafına ba'del karz müdde'î mezbûre Vesile ba'de'l-fazlû'l ara nefsinin zevç-i merkûm Cemâl'e akd-i nikâh ettigine beyyine talep olundukda isimleri zabt-ı da'va cerîdesine kayd ettirir iki şuhûd-ı meşahiriye vâki' olan hakk üzerine müdde'î vekîl Abdullah Efendi cevâbında müvekkili Vesile'nin taht-ı hidanesinde bulunan sagîr-ı mezbûr Faris'in nesebinin malûm ve subûtuna değin ber mücib-i fetevay-ı ... olan kıbeli'ş-şer'iden sagîr-i mezbûr Faris yevmî nafaka farz ve takdîr olunmasını talep ederim diye ibrâ eylediği kelâmı şer'an şâyânü'l-iltifât görülmekle müdde'î vekîl Abdullah Efendi tarafından meclis-i şer'ide ahz edilen mevsukü'l-hükm ve ricâl-ı ihrar-ı müslîmden Çermik'in Çukur mahallesinde ve tüccâr esnâfindan Ahmed Efendi b. Hâcî Hüseyin Ağa ile Tepe mahallesinde Ali Çavuş b. Mustafâ nâm kesânın ihbâr ve şehâdetleriyle sâbit hali itidalde olan yevmi beş guruş sagîr-i mezbûr Faris'in infâk ve iksâsı için kıbeli'ş-şer'den nafaka karzı nafaka olunmağla lede'l-hace istizaveyn ve inde'l-lafz sagîr-i mezbûrun velisi ve mezbûr emvâli üzerine rucu' müvekkilesi Vesile'ye izafetle vekîl-i mezbûr Abdullah Efendi'ye izin verilmekle müdde'â 'aleyh vekîli Bedros Efendi dahi cevâbında ifâde-i sabıkan cihet-i mezbûre Vesile nefis idde tenkik olmadan mukaddem müvekkilim Cemâl'e nikâh etmiş olması hasebîyle nikâh fasid ve ba'de'd-duhûl altı mah mürûrda çocuk tevellüd eylediğini dermayan etmeyle nesebi sâbi't olmayacağından vala ? müdde'â bih ise mislinden ziyade olmadığının ikrârı hakkını istimâ' edilen şuhûdu makbûl ise esasa mukaddem dedikde müdde'î vekîl Abdullah Efendi dahi cevâbında şâhidân hakkındaki tanı müzekkere inkâr ve müdde'â 'aleyh vekîli Bedros Efendi'nin ifâdemiz evvel ve ahiresinde zabt-ı da'vada taht-ı i'tirâfdan mezbûr Faris'in ba'del havâle altı mah mürurdan tevellüd

eyledi demesiyle nesebi sâbi't olacağını havâlesini talep ederim dedikde lede'l-havâle zabıtnâmenin on beşinci cumasında sagîr-i mezbûr Faris nesebi ensak beyyine ile subût etmemesi muğayir hissesi ? sagîr ise ihtiyad nesebi olduğu vasî ile vekîli bulunan Bedros Efendi'nin ifâde-i evveli ve ahiresinde ve tarafeyn huzurlarıyla huzâr-ı hâzırûna idde tarafından akdin vuku' ve müvekkilim Cemâl'in ba'de'l-akd mezbûre Vesile'ye duhulünden üç mah sonra bir müddetde sagîr Faris'in nikâh-ı fasidle tevellüdüne olan ikrârı dahi sahîh-i şer'î olup onunla dahi sagîr-i mezbûrun hukûku tespitini muhafaza'zâya sebep-i hükmi tutup nesebinin hükmi-i şer'inin mahsukını sâbi't kîfâye-i şer'iyyeden bulunduğu ve işbu da'va hakkında istid'â' olunan şuhûdun kâffesi muvâfık olmasıyla akd-i fasid akd-i sahîh menzile olduğundan ikrârı mezbûrun hükmi-i şer'iyye medâr ve sebep-i kâfi olacağını dahi Allah'ı alem îcâb-ı şer'iden bulunmuştur redd olan cevâb-ı şer'î tarafına ba'del-karâr müdde'î vekîli Abdullah Efendi iddalarının ber-mûcib-i fetvasının hükmi olunmasını talep ederim dedikde müddeiyin-i mezbûre Vesile'yi dokuz yüz guruş sehmi mu'accel ve mu'ahir gayr-i makbûz mukâbilinde nikâh-ı fasidle teslîm ve duhûl ettigini ikrâr ve sagîr-i mezbûr ba'de'n-nikâh ve duhul havâle altı mah mürûrunda kezâlik akarlar ? ve i'tirâz eylemeleriyle cânib-i fetvadan varid olan cevâb-ı şer'î mûcibince sagîr-i mezbûr Faris'in nesebi zevc-i sâni mezbûr Cemâl'den sâbit olmağla sagîr-ı mezbûr infâk ve mihr-i misli tecâvûz etmeyen dokuz yüz guruş mihr-i müsemmanın müdde'î mezbûre Vesile'ye hâlen edâ ve teslîmiyle müvekkile izafetle müdde'â 'aleyh vekîli Bedros Efendi ikrârıyla ilzâm olunduğu tescîl ve huzûr-ı alilerine i'lâm olundu. Hurrîre fi'l-yevmi'r-râbi' min-şehr-i Ramazânü'ş-şerîf li-sene tis'a ve işrîn ve selâse mi'e ve elf. (4 Rama'zân 1329/ 29 Ağustos 1911)

**85/71**

**Siverek sancağına mülhak Çermik kazâsına tâbi' Şeyhler-i Ulya karyesi ahâlîsinden Mehmed b. Mahmûd'un eşi Fatma'nın kendisini terk edip başkasıyla nikâh kıyması üzerine mahkemeye başvurup ikinci nikâhın geçersizliği üzerine mahkemenin verdiği i'lâmdır.**

Diyârbekîr vilâyet-i celîlesi dâhilinde Siverek sancağına mülhak Çermik kazâsına tâbi' Şeyhler-i Ulya karyesi ahâlîsinden on yaşında gayr-ı balığ olduğunu iddi'â eden, şahsı karye-i mezbûreden Hüseyin b. Yusuf ve İbrahim b. Yusuf tâ'rîfleriyle ma'rûf Mehmed b. Mahmûd'un hükmen bulüğü lede'l-ihbâr anlaşılmağla müdde'î-i merkûm Mehmed kazâ-yı mezkûr Mahkeme-i Şer'iyyesinde ma'kûd meclis-i şer'î-i şerîf-i enverde karye-i mezbûre sâkinlerinden zatı mu'arefan-ı merkûmân tâ'rîfleriyle mu'arefe Fatma bt. Mehmed

müvâcehesinde karye-i mezbûre ahâlîsinden Ahmed b. Osman hâzır olduğu hâlde mezbûre Fatma ile zevci merkûm Mehmed dahi Türkçe bilmediklerinden mevsûkü'l-kelim Birut karyesi ahâlîsinden Mollâ Mahmûd b. Mollâ Zülfikâr tercümân ta'yin kılınarak işbu sagîra-i mezbûre Fatma bt. Mehmed hâl-i sığarında iken velisi li-ebeveyn târîh-i zabtan yedi sene akdem karye ahâlîsinden İbrahim b. Yusuf'un hânesinde velâyeti hasebîyle mezbûre Fatma benim hal ve münhâsıra ? şuhûda akd-i nikâhımızın bi'l-âhare ol târîhde mezbûre Fatma hânesine celb ve dört sene hayât olub üç sene evvel mezbûr Mahmûd vefât edib mezbûre Fatma hânemde sâkin ve bâliğa olduktan sonra nikâha râzî olarak hukûk-ı zevciyete ri'âyet etmekde iken bundan dokuz gün mukaddem mezbûre Fatma işbu hâzır-ı merkûm Ahmed ile firâr ederek hukûk-ı zevciyete ri'âyet etmediginden mesken-i şer'iyyesine gelib hukûk-ı zevciyete ri'âyet etmek üzere mezbûre Fatma'ya tenbîh olunmak matlubumdur, diye tercümân-ı merkûm tercümânlığıyla da'va etdikde müdde'â 'aleyha mezbûre Fatma dahi cevâbında fi'l-hakîkâ benim pederim vefât edib müteveffâ Mahmûd'un yanına geldim. Beni sagîr oğlu Mehmed'e nikâh ettiğinden asla cürmüm yoktur ve mezbûr Mehmed dahi bana duhûl etmiştir; ancak bundan on gün mukaddem sagîr merkûm Ahmed ile bi'l-rıza akd-i nikâh icrâ etmek üzere beraberce gider iken yolda iki garib kimesne rast gelerek onlar nikâhı akd ettiler. Bu sûretle sagîr-i merkûm Ahmed'in zevcesi olub nikâh olunan aslı yoktur, diye tercümân-ı mezbûr Mollâ Mahmûd tercümânlığıyla ifâde ettikde sagîr merkûm Ahmed dahi cevâbda benim nikâh olan cürmüm yoktur; fakat on gün mukaddem mezbûre Fatma rızâsıyla nefsini bana akd-i nikâh etmek üzere karyemizden kalkıb takriben bir saat mesafede göndermiş isimleri bildigim birkaç şahsın birisini bana vekîl olarak ve birine mezbûre Fatma vekîl olunarak üç yüz elli gurus mihr-i mukaddem ve üç yüz elli gurus mihr-i mu'ahhar tesmiyesiyle nikâhımızı akd ettiler. Mezbûre Fatma'ya göre ? olduğu hâlde ben mezbûreye duhûl ettim, diye mezbûre tasdîk ve zevci olan nikâh müdde'asını inkâr etmekle zevc-i evveli Mehmed mezbûr Fatma'ya adem-i duhûlünü beyân ettikde mevsûkü'l-kelim kabileden Zeyneb nâm Hatûn'a idâre ettirildikten mezbûre Fatma bir senelik ... olduğu beyân ve ihbâr etdikden sonra müdde'â-i merkûm Mehmed'den ber-vech-i muharrer nikâh müdde'asına beyyine talep olundukda isimleri zabt-ı da'va cerîdesine kayd ettirdiği şahitlerden ve müsehhadan ve karye-i mezbûre ahâlîsinden Abbas b. Yusuf ve Mûsa b. Zülfikâr ve Mustafâ b. Ağa nâm kesân li-ecli's-şehâde meclis-i şer'ide hâzırdan olub istişhad olunduklarında fi'l-hakîkâ tâbi'yen beş altı sene evvel karyemizde İbrahim b. Yusuf'un hânesinde işbu zâtını bildiğimiz Fatma'nın velisi vasîsi bulunan karye-i mezbûrde Mahmûd'un velayeti hasebîyle mezbûre Fatma'yı

hal-i siğarında sagîr oğlu işbu müdde'î-i merkûm Mehmed'e akd-i nikâh ettiğini eşhedü-billâh bizler bu husûsa böyle şâhidiz ve şehâdet dahi ederiz, diye edây-ı şehâdet-i şer'iyeye etmeleriyle usûl-ı mevzu'ayı şer'î tesbiten evvelen bâ-varaka karye-i mezkûre İmam'ı Bekir b. Osman b. Bekir ve Muhtarî Şükri b. Mehmed b. Ali ve a'zâdan mezbûr Mehmed b. Osman ve Hasan b. Ali b. Şaban'dan semen ve ba'dehû bi'l-müvâcehe Çermik'in Çukur mahallesinde Ragıb Efendi b. Mustafâ Ağa b. Zülfikâr ve Tepe mahallesinde Ali Çavuş b. Mustafâ b. Mehmed izhâr olunan lede't-tezkiye iddaları kabûl ve makbûlu's-şehâde edecekleri iş'âr ve ihbâr olunmağın mûcibince nikâh-ı sâninin feshiyle ba'de'l-inkîdai'l-idde ve ba'den-nefsini zevci merkûm Mehmed'e teslîm ve hukûk-ı zevciyete ri'âyet eylemesi müdde'â 'aleyha Fatma'ya tenbîh olduğu tescîl ve huzûr-u alilerine i'lâm olundu. Hurrîre fi'l-yevmi'r-râbi' ve'l-işrîn şehri şevvâli'l-mükerrerem li-sene işrîn ve selâse mi'e ve elf. (24 Şevvâl 1329/18 Ekim 1911)

**86/72**

**Siverek sancağına muzâf Çermik kazâsına tâbi' Şinto karyesi sâkinelerinden Hava bt. Numan nâm hatunun boşanma ve mihr davasında Yusuf Ağa'ya vekâlet vermesi hüccetidir.**

Diyârbekîr vilâyet-i celîlesi dâhilinde kâin Siverek sancağına muzâf Çermik kazâsına tâbi' Şinto karyesi sâkinelerinden şahsı kazâ-yı mezkûrun Kuyu karyesi ahâlîsinden Cemâl b. Mehmed b. Ahmed Keyha ve Cemâl b. Mollâ Hasan tâ'rîfleriyle mu'arefe Hava bt. Numan nâm hatûn sâlifü'z-zikr kazâ-yı mezkûr Mahkeme-i Şer'iyesinde ma'kûd meclis-i şer'-i şerîf-i enverde kazâ-yı mezkûrun Çukur mahallesinde Ayvazoğlu Yusuf b. Ahmed Onbaşı mahzarında takrîr-i kelâm ve ta'bir-i ani'l-merâm edib Şinto karyesi ahâlîsinden Zülfikâr b. Yusuf Gelgan 'aleyhine ikâme eylediği talâk ve nikâh ve fes'î nikâh ve mihr ve nafaka idde ve sâ'ire da'valarında merkûm Zülfikâr ile muhâkeme ve muhâsama ve mürâfa'a ve müdâfa'a ve ikame-i şuhûd ve istimâ'ına ve taleb-i tahlîf ve istihsâl-i hükme ve tenfîz-i hükm ta'kîbine ve lede'l-hace âheri tevkîl ve inde'l-iktizâ sulh ve ibrâya ve'l-hâsıl husûs-ı mezkûrun mütevâkîf olduğu umûrun küllîsinde müdde'î ve müdde'â 'aleyh ve şahs-ı salis sıfatlarında bulunanın şer'an ve kânûnen ve bidâyeten ve istînâfen ve temyîzen ve i'âdeten ve reddin ve i'tirâzen ben her ne yapmakla mükellef isem mükellef olduğum umûr ve husûsatda şer' ve kânûnun bana temyin etmiş olduğu salâhiyetin kâffesine işbu hâzır-ı bi'l-meclis Yusuf Ağa'ya vekâlet-i mutlakâ-i sahîha-i şer'iyeye ile vekîl ve naîb-i menâb nasb ve ta'yin eyledim dedikde vekîl-i mezbûr Yusuf Ağa dahi

vekâlet-i mezbûreyi ber-mînvâl-i muharrer kabûl ve hizmet-i lâzimesini kemâ-hiye-hakkuha icrâ ve îfâyı ta'ahhüd ve iltizâm etmeğin ma vaka'a bî't-taleb ketb ve imlâ' olundu. Tahrîren fi'l-yevmi'r-râbi' ve işrîn min-şehr-i ramazâni'ş-şerîf li-sene tis'a ve işrîn ve selâse mi'e ve elf. (24 Ramazân 1329/18 Eylül 1911)

Kuyu karyesinde Cuma b. Mehmed b. Ahmed Keyha

Kuyu karyesinde Cemâl b. Mollâ Hasan

**87/73**

**Siverek sancağına mülhak Çermik kazâsının Kal'a mahallesinde Çukuroğlu Mustafâ b. Hüseyin miras davasında oğlu Hüseyin'e vekâlet vermesi hüccetidir.**

Diyârbekîr vilâyet-i celîlesi dâhilinde Siverek sancağına mülhak Çermik kazâsının Kal'a mahallesinde şahsı kazâ-yı mezkûrun Tepe mahallesinde Mehmed b. Hâcî Kasım ve Hâcî Ömer b. Abdulkadir tâ'rîfleriyle ma'rûf Çukuroğlu Mustafâ b. Hüseyin mârru'z-zikr kazâ-yı mezkûrun Mahkeme-i Şer'iyesinde ma'kûd meclis-i şer'-i şerîf-i enverde sâlifü'z-zikr mahalle-i mezkûreden sulbî kebîr oğlu Hüseyin b. Mustafâ mahzarında bi't-tav' ver-rıza ve takrîr-i kelâm ve ta'bir-i ani'l-merâm edîb benim mûrisim 'aslı Çermik'in Kal'a mahallesinde olub Şam-ı şerîfde vefât eden Bekir b. Osman b. Ahmed Bâkî müteveffân-ı mezbûr Bekir'in babası Osman ve Osman'ın babası Ahmed ile benim babam Hüseyin li-ebeveyn er karındâşları olub babaları ismi Mustafâ ve dedeleri ismi Sur Abdullah ve anaları ismi Zülfiye ve maskat-ı re'sleri Çermik'in Kal'a mahallesi olduğu Hüseyin b. müteveffan-ı mezbûr Bekir'in min cihet-i asabe li-ebeveyn amcazâdesi olmağla verâseti hasren etmesini mevrûs olduğu ve bizden başka verâsetine ve terekesine müstehak âheri olmadığı münhasır Hâcî Macide ve Çermik Mahkeme-i Şer'iyesinde sâbit ve subûtuna hükm-i şer'i lahik olduğu cihetle müteveffâ-yı mezbûr Bekir'in metrûkâtından bana mevrûs olan gerek emvâl-i menkûle ve gerek emvâl-i gayr-i menkûleye vazı'ü'l-yed olanlardan talep ve da'vaya ahz u kabz makbûzâtını tarafıma irsâl ve inde'l-îcâb me'mûr ve komisyon-ı mahsus-ı hâzırın ferâğ-ı resmiyesini takrîre ve memâlik-i mahrûse-i şahânedede bulunan bi'l-cümle mehâkim-i şer'iyeye ve nizâmiye ve devâ'ir-i resmiye-i sâ'irelerinden kendi imzâsıyla istid'â ve levayîh tanzîm ve takdîm ederek evrâk-ı resmiyenin teblîğ ve tebellüğüyle müdde'î ve müdde'â 'aleyh şahs-ı salis ve müste'nif ve müstenefün 'aleyh ve mümeyyiz ve mümeyyezün 'aleyh ve mûkriz ve mûkrazün 'aleyh sıfatlarında bulunarak muhâkeme ve muhâsama ve mürâfa'a ve müdâfa'a ve ikâme-i şuhûd

ve istimâ'ına ve taleb-i tahlîf ve taleb-i karâr ve redd-i karâr ve redd-i a'zâya ve i'tirâz-ı ale'l-hükm ve i'tirâz-ı ale'l-gayr cihetlerine ve istihsâl-i hükme ve istihsâl eylediği hükmi tebliğ ve tebellüğe tenfiz-i hükme ta'kîbine ve icrâ dâ'iresine mürâca'at taleb-i hacz fekk-i hacze ehl-i hibre ve hacze intihâb ve azline ve lede'l-hace âheri tevkîl ve azl ve inde'l-iktizâ sulh ve ibrâya ve'l-hâsıl husûs-ı mezkûrun şer'an ve kânûnen ve bidâyeten ve istînâfen ve temyîzen ve i'tirâzen ve i'âdeten ve redden ben her ne yapmagla mükellef isem mükellef olduğum umûr ve husûsatta şer' ve kânûnun bana temyin etmiş olduğu salâhiyetin kâffesine makamıma kâim olmak üzere tarafeynden icrâ-i vekâlet işbu hâzır-ı bi'l-meclis sulbî kebîr oğlu Hüseyin'e vekâlet-i mutlakâ-i sahîha-i şer'îyye ile vekîl ve naîb-i menâb nasb ta'yin eyledim dedikde vekîl-i mezbûr Hüseyin dahi vekâlet-i mezkûreyi ber-minvâl kabûl ve hizmet-i lâzimesini kemâ-hiye-hakkuha icrâ ve îfâyı ta'ahhüd ve iltizâm etmeğin gıbbe't-tasdîki şer'î ma vaka'a bî't-taleb ketb ve imlâ' olundu. Hurrîre fi'l-yevmi'r-râbi' min-şehr-i zi'l-ka'de li-sene tis'a ve işrîn ve selâse mi'e ve elf. (4 Zi'l-ka'de 1329/27 Ekim 1911)

Şuhûdü'l-hâl

Çermik'in Tepe mahallesinden Mehmed b. Hâcî Kasım

Çermik'in Tepe mahallesinden Hâcî Ömer b. Abdulkadir

**88/74**

**Siverek sancağına muzâf Çermik kazâsına tâbi' Dikdol karyesi ahâlîsinden Ramazân b. Zülfikâr'ın kendisine ait olduğunu iddaa ettiği atının çalındığını ve failin belli olduğu üzerine açılan davada atın İsmail tarafından sahibine geri verilmesi üzerine i'lâmdır.**

Diyârbekîr vilâyet-i celîlesi dâhilinde Siverek sancağına muzâf Çermik kazâsına tâbi' Dikdol karyesi ahâlîsinden şahsı jandarma efrâdından Sabri b. Salih ve Cemil b. Ömer tâ'rîfleriyle ma'rûf Ramazân b. Zülfikâr ve sâlifü'z-zikr kazâ-yı mezkûr Mahkeme-i Şer'îyyesinde ma'kûd meclis-i şer'-i şerîf-i enverde Siverek sancağının Gülabi mahallesinden olup Çermik tevkîfhânesinde mevkûf bulunan şahsı muarrefan-ı merkûmân tâ'rîfleriyle mu'aref İsmail b. Zülfikâr müvâcehesinde işbu sene-i mübarekenin Ramazân-ı şerîfinin onuncu günü Şeyhandede karyesinden Tuna Aîşe nâm şahısdan bin sekiz yüz guruş bedel-i medfu' mukâbilinde iştirâ eylediğim derisi kırmızı renkli yüz ve ayakları siyah beş yaşında bir re's dişi katır benim ... şer'an mal ve mülküm iken tahminen otuz iki gün evvel gece beş benim hânemden sirkat olunmakla el-yevm işbu hâzır-ı merkûm



İsmail'in yedinde bulmamla bi'l-istihkak hâlen talep ederim dedikte ba'de'd-da'va ve's-su'âl müdde'â 'aleyh merkûm İsmail dahi cevâbında mezkûr ester yirmi gün mukaddem birâderim gâ'ib 'ani'l-meclîs Yusuf tarafından hâneme bırakılmış idi. Bi'l-âhare birâderim Yusuf askere sevk olundugu cihetle mezkûr katıra olan vaz'-ı yedini ikrâr müdde'î-i merkûmun malı olduğunu inkâr etmekle müdde'î-i merkûm Ramazân ber-vech-i meşrûh istihkak müdde'asını sırren ve alenen tezkiyeleri icrâ kılınan isimlerin zabt-ı da'va cerîdesine kayd ettirilen şahitlerden ve müsemmâdan ve karye-i mezbûre ahâlîsinden Eyüp b. Mehmed ve Zülfikâr b. Ali şehâdetleriyle bi'l-müvâcehe isabet etmekle bad'e't-tahlîf müdde'â bih katırın müdde'î-i merkûm teslîmine müdde'â 'aleyh merkûm İsmail'e tenbîh olunduğu tescîl ve huzûr-u alilerine i'lâm olundu. Hurrîre fi'l-yevmi's-sâmin min-şehr-i zi'l-ka'de li-sene tis'a ve işrîn ve selâse mi'e ve elf. (8 Zi'l-ka'de 1329/31 Ekim 1911)

Şuhûdü'l-hâl

Dikdol karyesinde Eyüb b. Mehmed

Dikdol karyesinde Zülfikâr b. Ali

**89/75**

**Siverek sancağına muzâf Çermik kazâsına tâbi' İngaç karyesi sâkinelerinden Hânım bt. Hasan'ın eşi Zülfikâr b. Hâcî Onbaşı b. Zülfikâr'dan nafaka talep etmesi ve bunun eşi tarafından kabul edilmesi üzerine hüccettir.**

Diyârbekîr vilâyet-i celîlesi dâhilinde kâin Siverek sancağına muzâf Çermik kazâsına tâbi' İngaç karyesi sâkinelerinden şahsı tâ'rîf-i şer'î ile mu'arefe Hânım bt. Hasan nâm hatûn sâlifü'z-zikr kazâ-yı mezkûrun Mahkeme-i Şer'iyesinde ma'kûd meclis-i şer'-i şerîf-i enverde mârrü'l-beyân karye-i mezkûreden Zülfikâr b. Hâcî Onbaşı b. Zülfikârın zevce-i menkûha-i medhûlün-bihası olub diğerk haremle yeni bir hânede iskân eylediginden âher bir mesken-i şer'î tedârik edinceğe değin zevcim merkûm Zülfikâr üzerine kadar-ı kîfâye nafaka farz ve takdîr olunması matlûbumdur, dedikte merkûm Zülfikâr dahi cevâbında mezbûre hânımı tasdîk ve ancak mesken-i şer'î tedârikine değin sitemleri kırk beş gurus nafaka verebileceğini beyân etmekle mezbûre hânım razı olmağla mesken-i şer'î tedârik edinceye değin sehmi kırk beş gurus kıbeli's-şer'den nafaka farz vel karz olunub lede'l-iktizâ istid'âne ani'z-zafer merkûm Zülfikâr üzerine ricâl-i mezbûre hânıma izin verilmesin gibbe't-tasdîki şer'î ma vaka'a bî't-taleb ketb olundu. Hurrîre fi'l-yevmi't-tâsi' ve'l-işrîn min-şehr-i zi'l-ka'de li-sene tis'a ve işrîn ve selâse mi'e ve elf. (29 Zi'l-ka'de 1329/ 21 Kasım 1911)

Şuhûdü'l-hâl

Çermik Mahkeme Bidayet Başkanı Ali Bey

Çukur Mahallesinde Ayvaz b. Yusuf b. Ahmed ...

Kal'a Mahallesinde Delâl Zülfikâr b. Hâcî

Ve gayruhum

**89/76**

**Siverek sancağına muzâf Çermik kazâsına tâbi' Yeniköy karyesi ahâlîsinden Receb b. Arab adlı kişinin Zelîhâ bt. Kehas-ı Ali ile olan nikâhının geçersizliği üzerine açılan dava i'lâmıdır.**

Diyârbekîr vilâyet-i celîlesi dâhilinde kâin Siverek sancağına muzâf Çermik kazâsına tâbi' Yeniköy karyesi ahâlîsinden olup Çermik tevkîfhânesinde mevkûf bulunan şahsı sâlifü'z-zikr Çermik'in Saray mahallesinden Ejder Ağa oğlu Sadık ve Zülfikâr b. Kehas bin Ali tâ'rîfleriyle ma'rûf Receb b. Arab nâm sâhib-i arzuhâl mârru'z-zikr kazâ-yı mezkûrun Mahkeme-i Şer'iyyesinde ma'kûd meclis-i şer'-i şerîf-i enverde mârru'l-beyân kazâ-yı mezkûrun Saray mahallesi sâkinelerinden zâtı ma'rûfan-ı merkûmân tâ'rîfleriyle mu'arefe Zelîhâ bt. Kehas-ı Ali müvâcehesinde işbu sene-i mübarek Ramazân-ı şerîfin birinci günü işbu müdde'â 'aleyhayı mezbûre kendisi hüsn-i rızâsıyla Çermik'e tâbi' Zübedik karyesinde Mehmed b. Mehmed'in hânesinde gündüz kuşluk vakt-i mezbûr Mehmed b. Mehmed'i bi'lâ-tesmiye-i mihr hâzır bulunan cemâ'at huzûrunda yetim Besim oğlu ... hâzır-ı merkûm Arab nikâhını kesme demesi yanımda ? merkûm Mehmed'i böyle vekîl eyledi ve ben dahi bi't-temas olduğum hâlde mezbûr Mehmed vekâleti hasebîyle mezbûre Zelîhâ'yı bana nikâh eyledi ve bende kabûl eyledim. Mezbûr Zelîhâ benim zevce-i menkûham olup nefsinı bana teslîm edib şimdi mezbûre bana itâ'at ve hukûk-ı zevciyete ri'âyet etmediginden mesken-i şer'iyyeme gelib hukûk-ı zevciyete ri'âyet etmek üzere mezbûre Zelîhâ'ya tenbîh olunmak matlubumdur, dedikde müdde'â 'aleyha mezbûre Zelîhâ dahi cevâbında fi'l-hakika târîh-i mezkûrde müdde'â-i merkûm Arab ile Bâğvenkli Cemil ve Çolanlı Ömer-i Derviş ve Çolanlıoğlu Mehmed Ali nâm kimesneler ile beraber suret-i cebriye beni Zübedik karyesi muhtarının hânesinden götürdükten sonra beni yolda ve köyde sopa ve tekmele darb ederek ? merkûm Arab dâhil diğerini dahi izâh eyledi. Nikâhımızın aslı yoktur ben kâtien kimseyi vekîl etmedim, diye merkûmânı zevciyet-i menkûhası olduğunu inkâr etmekle müdde'â-i merkûm Arab'dan ber-vech-i muharrer nikâha mutâbık beyyine taleb olundukda isimleri zabt-ı da'va cerîdesine kayd ettirdigi

şâhitler ba'de edâyı ? cenâb-ı iftaya lede'l-havâle mezbûr ile mezbûrenin vekîlleri ile akar bulunan İmâmı akd-i nikâh etmeleriyle akd-i nisab-ı şehâdet bulunamadığından ta'yinden akd-i mezbûrun adem-i subûtu diye olan cevâb-ı şer'iyede beyân olunmağla müdde'â 'aleyha mezbûre Zelîhâ'nın tahlîfine talebi olup olmadığı müdde'î-i merkûm Arab'dan su'âl olundukda mezbûre Zelîhâ'nın tahlîfine taleb olmadığına ifâde etmeğın mûcibince müdde'î mezbûr Arab müdde'â 'aleyha mezbûre Zelîhâ'ya ber-vech-i muharrer nikâh müdde'asıyla beyyine ber-vech-i şer'î muara'zâdan men' olundugunu tescîl ve huzûr-u alilerine i'lâm olundu. Fi'l-yevmi's-sâlis min-şehr-i zi'l-hicce li-sene tis'a ve işrîn ve selâse mi'e ve elf. (3 Zilhicce 1329/ 25 Kasım 1911)

**90/77**

**Çermik kazâsı Tepe mahallesinde ikâmet eden Fatma bt. Hüseyin'in miras kalan mallardan dolayı Mehmed b. Hüseyin'e açılan davada kardeşi Mehmed'e vekâlet vermesi hüccetidir.**

'An asl Ma'mûratü'l-Aziz vilâyetinin Kürk karyesi sâkinlerinden iken Diyârbekîr vilâyet-i celîlesinin Çermik kazâsı Tepe mahallesinde ikâmet eden şahsı kazâ-yı mezkûrun Çukur mahallesinden Nuri b. Hâcî İbrahim Ağa ve Tepe mahallesinden ... b. Ömer tâ'rîfleriyle mu'arefe Fatma bt. Hüseyin nâm hatûn sâlifü'z-zikr kazâ-yı mezkûrun Mahkeme-i Şer'iyesinde ma'kûd meclis-i şer'-i şerîf-i enverde mârrû'l-beyân karye-i mezkûreden olup Çermik'in Tepe mahallesinde mukîm şahsı mu'arefan-ı merkûmân tâ'rîfleriyle mu'arefe Mehmed b. merkûm Hüseyin mahzarında bi't- tav' ve'r-rıza takrîr-i kelâm ve ta'biri ani'l-merâm edib benim mûrisim Ma'mûrat'ül-Aziz vilâyetinin Kürk ? karyesinde vefât eden Hüseyin b. Mehmed'in bâ-tapû ve bilâ-tapû ciheti tasarrufunda iken vefât edenlere intikâl eden gerek emvâl-i menkûle ve gayr-i menkûlesine vazîü'l-yed olanlardan hisse-i irsiyemi taleb ve da'vayı ahz u kabz ve makbuzu tarafıma irsâl ve isâle ve inde'l-îcâb emvâl-i gayr-i menkûlesine âhere îcâr ve isticâre ve taksîm-i rıza ve taksîm-i ka'zâya ve lede'l-hace emvâl-i gayr-i menkûlemi bedel-i misliyle ahire fûrûht ile ahz u kabz makbuzâtını kezâlik tarafıma irsâl ve isâle ve ferâğ-ı resmiyesini me'mur ve komisyon-ı mahsus huzûrunda takrîr ve müteveffâ-yı mezbûr Hüseyi'nin terekesine müdâhale ve hisse-i irsiyemi vermekden imtinâ' edenler olur ise onlarla memâlik-i mahrûse-i şahânedede bulunan bi'l-cümle Mahkeme-i Şer'iyeye ve nizâmiye ve devâ'ir-i resmiye-i sâ'irelerinde kendi imzâsıyla istid'â ve levayîh tanzîm ve takdîm ederek evrâk-ı resmiyenin teblîğ ve tebellüğüyle müdde'î ve müdde'â 'aleyh ve şahs-ı salis ve müste'nif

ve müste'nefün 'aleyh ve mümeyyiz ve mümeyyezün 'aleyh ve mûkriz ve mukrazün 'aleyh sıfâtlarında bulunarak muhâkeme ve muhâsama ve müdâfa'a ve ikâme-i şuhûd istima'ına ve taleb-i tahlîf ve taleb-i karâr ve redd-i karâr redd-i a'zâya ve i'tirâz-ı ale'l-gayr ve i'tirâz-ı ale'l-hükm ve i'tirâz-ı aslî ve i'tirâz-ı tari cihetlerine ve istihsâl-i hükme ve istihsâl eylediği hükmü teblîğ ve tebellüğe tenfîz-i hüküm ta'kîbine ve icrâ dâ'iresine mürâca'at taleb-i hacz ve fekk-i hacze ve ehl-i hibre ve hacz intihâbına ve azline ve inde'l-iktizâ sulh ve ibrâya ve lede'l-hâce âheri tevkîl ve azle ve'l-hâsıl husûs-ı mezkûrun şer'an ve kânûnen ve bidâyeten ve istînâfen ve temyîzen ve i'âdeten ve redden ben her ne yapmağla mükellef isem mükellef olduğum umûr ve husûsatta şer' ve kânûnun bana bahş etmiş olduğu selâhiyetin kâffesini son dereceye kadar vekîl-i mafrûz ve merhûsum olmak üzere taraftan icrâ-i vekâlete işbu hâzır-ı bi'l-meclis birâderim Mehmed'i vekâlet-i mutlakâ-i sahîha-i şer'iyeye ile vekîl ve naîb-i menâb nasb ve ta'yin eyledim, dedikde vekîl-i mezbûr Mehmed dahi vekâlet-i mezkûru ber-mînvâl-i muharrer kabûl ve hidmet-i lâzimesini kemâ-hiye-hakkuha icrâ ve îfâyı ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın gıbbe't-tasdik-i şer'i ma vâka'a bi't-taleb ketb ve imlâ' olundu. Hurrîre fi'l-yevmi's-sâlis min-şehr-i zi'l-hicce li-sene tis'a ve işrîn ve selâse mi'e ve elf. (3 Zi'l-hicce 1329/ 25 Kasım 1911)

Şuhûdü'l-hâl

Çermik'in Tepe mahallesinde Mustafâ b. Ömer

Çermik'in Çukur mahallesinde Nuri b. Hâcî İbrahim Ağa

**91/78**

**Siverek sancağına muzâf Çermik kazâsına tâbi' Genco hânelerinde Zülfikâr b. Süleyman'ın mirasdan kendisine kalan miktarın ödenmemesi üzerine dair açtığı davada haklı olduğu i'lâmdır.**

Diyârbekîr vilâyet-i celîlesi dâhilinde Siverek sancağına muzâf Çermik kazâsına tâbi' Genco hânelerinde Zülfikâr b. Süleyman sâlifü'z-zikr kazâ-yı mezkûr Mahkeme-i Şer'iyesinde ma'kûd meclis-i şer'-i şerîf-i enverde mârrü'l-beyân karye-i mezkûrden Mustafâ b. Tahir müvâcehesine müdâhil karyemiz ahâlisinden olub bundan yirmi beş sene mukaddem bin üç yüz iki senesinde li-ecli't-ticâre Adana vilâyetinin Tarsus kazâsına tâbi' Halake karyesine gitmiş ve orada bir hafta kaldıktan sonra keyifsiz olub ecel-i mev'udıyla vefât eden Zülfikâr b. Bekir'in verâseti hissesi li-ebeveyn er karındâşı babam Süleyman ve on beş sene mukaddem babam Süleyman'ın vefât ederek verâsetini benimle gâ'ib 'ani'l-meclîs zevce-i menkûha-i metrukesi Zelîhâ'ya ve li-ebeveyn er karındâşım Ali'ye ve li-

ebeveyn kız karındâşlarım Emine ile Zülfiye'ye münhâsıra olmağla tasih-i mesele-i mîrâsımız kırk sekiz sehmden olub sihâm-ı mezbûreden altı sehmi mezbûre Zelîhâ'ya ve on dört sehmden yirmi sekiz sehmi benimle er karındâşım Ali'ye yedişer sehmden on dört sehmi kız karındâşlarım Emine ile Zülfiye'ye münhâsıra olmağla müteveffâ-yı el merkûm Zülfikâr hâl-i hayâtında yedinde ve malından işbu hâzır-ı merkûm Mustafa'ya ikraz eylediği kırk sekiz guruşu kable'l-ahz ve'l-istifâ vefât etmekle müdde'â 'aleyh merkûm Mustafâ meblâğ-ı müdde'â 'aleyhin edâsından imtinâ' eder olmağla su'âl olunub meblâğ-ı müdde'â 'aleyh tarafıma edâ ve teslîmi bi'l-verese matlûbumdur, dedikte müdde'â 'aleyh merkûm Mustafâ dahi cevâbında cihet-i karzden merkûm Zülfikâr b. Bekir ve kırk sekiz guruş vereceği borcu olduğunu ve müdde'î-i merkûmun verâset müdde'asını ikrâr ancak, merkûm Zülfikâr vefâtını inkâr eylediğinde müdde'î-i merkûm Zülfikâr'dan ber-vech-i muharrer müdde'asına mutâbık beyyine talep olundukda isimleri zabt-ı da'va cerîdesinde kayd ettirdiği şâhitlerden ve müsehadan ? ve Genco hânelerinden Süleyman b. Veysi vasîyetini Şeyhler- ı Süfla karyesinde Ferhat b. Mehmed nâm kimesneler li-ecli'îş-şehâde meclis-i şer'îyye-i hâzırân olub istişhad olundu bundan yirmi beş sene mukaddem yine üç yüz iki senesinin bahar mevsiminde li-ecli't-ticâre Adana vilâyet-i celîlesine mülhak Tarsus kazâsına tâbi' Helake karyesinde bulduğumuz sırada Çermik'e tâbi' Genco hânelerinde Zülfikâr b. Abdullah'ın mezkûr Helake karyesine ticâret etmek üzere gelib orada kaç gün kaldıktan sonra merkûm Zülfikâr keyifsiz olub hastalığından kurtulmayarak merkûm Zülfikâr mezkûr Helake karyesine bi-emirillahi te'âlâ vefât ettiğini gördük ? diye bizler bu husûsa bu vecih üzere eşhedü-billâh böyle şâhidiz ve şehâdet dahi ederiz diye müttefikül'-lafz edây-ı şehâdet-i şer'îyye eylediklerinde müdde'â 'aleyh mezbûr Mustafâ'dan şehâdetleri haklarında olduğu su'âl olundukda şâhidân-ı merkûmân adl ve mabkû'ş-şahâde oldukların tasdik etmeğın mücibince müdde'î-i mezbûr Zülfikâr b. Süleyman'ın verâseti bad'e'l-hükm meblâğı müdde'â 'aleyh vâris-i merkûmâna hâlen edâ teslîmi müdde'â 'aleyh mezbûr Mustafâ ikrârıyla ilzâm olundugu tescîl ve huzûr-u alilerine i'lâm olundu.Tahrîren fi'l-yevmi'l-hâmis min-şehr-i zi'l-hicce li-sene tis'a ve işrîn ve selâse mi'e ve elf. (5 Zi'l-hicce 1329/27 Kasım 1911)

Şuhûdü'l-hâl

Çermik'in Genco hânelerinde Süleyman b. Veysi

Şeyhler-i Süfla karyesinde Ferhat b. Mehmed

**93/79**

**Kurban Bayramını gününün belirlenmesi i'lâmıdır.**

Târîhi Fahr-i Kâinat 'aleyhi ve âlihi efdalü't-salât ve ismiyanın ? işbu bin üç yüz yirmi dokuz senesi şehr-i şevvâl-i'ş-şerîfin gurre-i pazâr gününden mazbut ve müseccel olub şehr-i zi'l-ka'de gurre-i rü'yette sâbit olmağla hilâl-i zi'l-hicce-i'ş-şerîf dahi rü'yette sâbit olmağla ... 'âliye tekmil salis ile gurre-i zi'l-hicce-i'ş-şerîfe beşinci gününde tescîl-i şer'î olunmağın bu vecihle îd-i adhayı meyân mukaya ? şehr-i şerîf-i mezkûrun onuncu cumaertesi günü olmak iktizâ etmeğın cevâmî' ve minârat ve yevmi Cuma'dan i'tibâren tekbir-i şerîf mübâ'deren olunmak üzere nasa ilân-ı keyfiyet olunması i'lâm olundu. Tahrîren fi'l-yevmi's-sâmin min-şehr-i zi'l-hicce-i-şerîf li-sene tis'a ve işrîn ve selâse mi'e ve elf. (8 Zi'l-hicce 1329/30 Kasım 1911)

**93/80**

**Siverek sancağına muzâf Çermik kazâsına tâbî' Yeniköy karyesi sâkinelerinden Zülfiye bt. Süleyman'ın kendi ve oğlu için eşinden talep ettiği nafakanın verilmesi hüccetidir.**

Diyârbekîr vilâyet-i celîlesi dâhilinde Siverek sancağına muzâf Çermik kazâsına tâbî' Yeniköy karyesi sâkinelerinden şahsı ta'rîf-i şer'iyye ile mu'arefe Zülfiye bt. Süleyman nâm Hatûn meclis-i şer'-i lâzimmü't-tevkirde takrîr-i kelâm ve ta'bir-i 'ani'l-merâm edib ben mezbûre Arab'ın zevce-i medhûlün- bihâsı olub ve işbu hâzır-ı bi'l-hicr ve terbiyemde olân Ramazân nâm sagîr dahi Arab'ın firaşından hâsıl ve benden mütevellid sulbî oğlu olub ben ve sagîr-i hâzır-ı mezbûr nafakaya muhtaç olmasına zevcim hâzır Arab üzerine kıbeli'ş-şer'den kifâye meblâğ farz ve takdîr olunmak matlumbumdur, dedikde mezbûre Zülfiye Hatûn'un takrîr-i şer'ine vâki' mutâbık ve tereke-i âtî meblâğ kadar-ı ma'rûf olduğu sikat-ı mutemidu'l-kelimât ihbârlarıyla lede'ş-şer'-i enver zâhir ve mukarrer olmağın gibbe't-tasdîk-i hâkim-i mevki'-i sadr-ı kıt'ab tûbâ lehu ve hüsni meâb efendi huzûrunda dahi mezbûre Zülfiye Hatûn ile sagîr-i hâzır-ı mezbûrun nafakaları için mezbûr Arab'a rucu' etmek üzere işbu târîh-i hayâtından beher yevm ikişer gurus farz ve takdîr buyurulub sagîr dahi mezkûru kendi ve sagîr-i hâzır-ı mezbûr Ramazân'ın nafakalarına harc ve sarfa ve lede'l-iktizâ istid'âneye ve inde'l-lafz mezbûr Arab üzerine rücû'a mezbûre Zülfiye Hatûn'a izin verilmeğın ma-hüvel bâkî bi't-taleb ketb olundu. Tahrîren

fi'l-yevmi'l-ehad ve'l-işrîn min-şehr-i zi'l-hicce li-sene tis'a ve işrîn ve selâse mi'e ve elf.  
(21 Zi'l-hicce 1329/13 Aralık 1911)

Şuhûdü'l-hâl

Sinek karyesinden Şahin b. Hasan

Sinek karyesinden Zülfikâr b. Mollâ Hasan

**94/81**

**Siverek sancağına mülhak Çermik kazâsına tâbi' Pirân-ı Ulya karyesi ahâlîsinden olub vefât eden Hasan b. Bektâş'dan kalan mirasın alınması üzerine i'lâmdır.**

Diyârbekîr vilâyet-i celîlesi dâhilinde Siverek sancağına mülhak Çermik kazâsına tâbi' Pirân-ı Ulya karyesi ahâlîsinden olub silk-i celîl-i askerîde ve Bâğdat'dan on üçüncü Kolordu Hümayun'un birinci bölümü efradından ve Bâğdat'ın Küçük Zabitan Mektebinde Fünun-u Harbiyeyi tahsîl etmekte Bâğdat Hastahânesinde 327 ve 26 Haziran târihinde eceli müddetiyle vefât eden Hasan b. Bektâş ve yine karye-i mezbûre ahâlîsinden Zülfikâr b. Bektaş sâlifü'z-zikr kazâ-yı mezkûr Mahkeme-i Şer'iyyesine ma'kûd meclis-i şer'-i şerîf-i enverde müteveffâ-yı mezbûr Hasan benim li-ebeveyn karındâşım olub verâseti ve asabiyeti bana münhâsıra olub babamızın ismi Bektâş ve vâlidemizin ismi Hava ol-vecihle li-ebeveyn karındâşım olduğundan vâris-i asabiyeti ? bana münhâsıra olmağla müteveffâ-yı mezbûr hâl-i hayâtında Çermik'in Saray mahallesi ahâlîsinden Cemil b. Çeteci Osman Ağa nâm kimesne mahzarında üzerine takrîr-i kelâm edib müteveffâ-yı mezbûr Osman kendi malından kendi yediyle elli guruş akçe ikraz edib kable'l-ahz ve'l-istifâ vefât ederek bana mûris olmağla meblâğ-ı merkûm elli guruş medyun-ı mezbûr Cemil'den bi'l-verâse hâlen taleb eyledim su'âl olunub bana edâ ve teslîme ta'ahhüd olunmak murâdımdır dedikde gıbbe's-su'âl ol dahi cevâbında cihet-i merkûmân müteveffâ-yı mezbûre zimmetinde meblâğ-ı merkûm elli guruş ve deyni olduğu tav'en ikrâr lakin müdde'î mezbûr ... müddasını verâseti müdde'asını inkâr edilmek müdde'î-i mezbûr Zülfikâr bermînval-i muharrer müdde'asına mutâbık beyyine taleb olundukda udûli'l-ahrar-ı ricâl-i müslimînden ve mahalle-i mezbûre ahâlîsinden Birutlu Said ve Zülfikâr b. Said-i Mahmûd ve Kuyulu Hasan b. Mehmed nâm li-ecli's-şehâde meclîs-i şer'a hâzırân olub isre'l-istişhad fi'l-hakîkâ işbu müdde'î-i mezbûr Zülfikâr ile müteveffâ-yı mezbûr Hüseyin li-ebeveyn karındâşlar olub babaları ismi Bektaş ve vâlideleri ismi Hava olub ol vecihle müveffâ-yı mezbûrun verâset-i asabeti müstehak âheri olmadığı malûmumuz değildir. Biz

bu husûsa bu vecih üzere şâhidiz ve şehâdet dahi ederiz diye her biri edây-ı şehâdeti'ş-şer'iyeye ettiklerinin ba'de't-tadil ve't-tezkiye şehâdetleri makbûl olmağın mûcibince ba'de'l- hükm ve bahş ? meblâğ-ı müdde'aya elli guruşun vâris-i merkûm hâlen edâ ve teslîmi Cemil ikrâr ve ilzâm olunarak kendisine bahş olundugu tescîl ve huzûr-u alilerine i'lâm olundu. Tahrîren fi'l-yevmi't-tâsi' ve'l-işrîn min şehri-i zi'l-hicce li-sene tis'a ve işrîn ve selâse mi'e ve elf. (29 Zi'l-hicce 1329/21 Aralık 1911)

Şuhûdü'l-hâl

Kal'a mahallesinde Birutlu Mollâ Zülfikâr b. Mahmûd

Kuyulu Hasan b. Mehmed b. Abdullah

**95/82**

**Siverek sancağına muzâf Çermik kazâsının Çukur mahallesinde sâkin iken vefât eden Tevfik Ağa b. Mahmûd Ağa b. Ali Ağa'nın ölümü üzerine varislerinin mal bölüşümü nedeniyle sorunlar yaşaması üzerine verilen i'lâmdır.**

Diyârbekîr vilâyet-i celîlesine tâbi' Siverek sancağına muzâf Çermik kazâsının Çukur mahallesinde sâkin iken fi 9 kânûn-i sâni sene 327 târihinde vefât eden Tevfik Ağa b. Mahmûd Ağa b. Ali Ağa'nın hânesine varılıb akd edilen meclis-i şer'-i âlide ber-vech-i âti müteveffâ-yı mezbûrun temyîz ? ve tekfine ve sigar ve vereselerinin tesviye-i umûruna vasîyetü'l-muhtarı olduğunu iddi'â eden şahs-ı mezkûr Muhtâr Hasan ile İmâm-ı sâni Ali Efendi b. İbrahim tâ'rîfleriyle mu'arefe Hasibe Hânım bt. Sadık Paşa nâm hatûn meclis-i merkûma mezkûr mahalle-i mezkûrdan Refet Ağa b. Halil Ağa müvâcehesinde târih-i mezkûrde vefât eden mezbûr Tevfik Ağa'nın verâsetini zevce'-i menkûha-i metrukesi olmaklığım hasebîyle benim ile târihden altı mah mukaddem mütâllaka olduğu iddi'â edilen diğere zevcesi Şefika Hânım bt. Bino ile mezbûrdan mütevellide Hasbiye ve sagîr kızı üç yaşında Hava ile benden mütevellid sulbî sagîr oğlu on üç yaşında Mahmûd Ağa ile sulbîye-i kebîr kızları Nigar ve Adıye hâniplara münhâsıra olub müteveffâ-yı mezbûr târih-i vefâtından üç gün evvel mahzar-ı şühudda bi-emrillahi te'âlâ vefât eyledikde bermûcib-i şer'-i şerîf techîz ve tekfine ve iskat-ı salat ve kefâret-i savm ve tezvirat-ı sâ'ireme ve itâm-ı fukaraya sahib olduğum kazâ-i mezkûrda vâki' arsama yukarı ? kâin ve dört bin guruş kıymetli şarkan Salih ve garben Ayvaz İbrahim ve şimâlen tarîk cenûben benim mülk dükkânımı bey' ile sarf eyleye mütebakîsini mevcut yere sarf eyleye verese-i siğarımın tesviye-i umûruna ve emvâl-i akarımın tasarruf ve parasını meyânında ikrâr ve taksîm eyleye, diye vasîyet ve tenfiziyesini vas-iî muhtarı nasb ve ta'yin ve münhâsıran



ale'l-isâle vefât etmekle terekesinden paramı yirmi guruş kıymetli yükle memlu ? ettiği yüzlü yastığına merkûm Refet bi-gayr-i hakk vaz'ı'ül-yed olmağla su'âl olunub mezkûr yastığın tarafıma teslimine ... şer'iyeye olunmak matlubumdur, dedikde merkûm cevâbında müdde'ayı yastığa vaz'ı ül-yedini ikrâr müdde'ayanın vasîyet müdde'asını inkâr etmekle Tepe mahallesinde Hafız Mustafâ ile İbrahim Halil b. İbrahim nâm kimesneleri isre'l-istişhad meclis-i şer'î ahz edib müteveffâ Tevfik Ağa vefâtından üç gün mukaddem bi-emrillah vefât eylediğinde bi'l-hükm olduğu idame ? boğazına vâki' şarkan Salih ve garben Ayvaz İbrahim şimâlen ve tarîk cenûben benim mülküm hududuyla mahdûd ve dükkânım fûrûht olunub techiz ve tekfine ve ıskat-ı salat ve kefâret-i savm ve yine vâris-i sâ'irem ile it'am-ı fukaraya sarf ve mütebakîsini vücuh yere sarf oluna verase-i siğarının tesviye ve umûruna ve emval ve akariye vazî'ül-yediyle bi-gayri'l-verase tevzi'i ve taksîm ede, diye vasîyet ve tenfîz ve sayasına zevcesi Hasibe Hânım'ı dahi muhtar tensib ve ta'yin eyledi ve Mollâ Aliyüsabe vefât eyledi biz bu husûsa böyle şâhidiz ve şehâdet dahi ederiz diye her biri müttefikü'l-lafz olmasına edâ'en şehâdeti's-şer'iyeye etmeleriyle şehâdet-i merkûmân olan bâ-varaka-i mestûre mahalle Muhtarı Osman Mollâ Ahmed b. Hacı Mehmed Efendi ve İmâmı Sadık Efendi b. Hacı Abdurrahim b. Hacı Mehmed Efendi ve a'zâsı Abdulkerim Hacı Kamber b. Hacı Osman'dan sırren ve ba'dehû Muhtar Hasan b. Arab ile Mollâ Ali b. İbrahim'den alenen lede't-tezkiye adl ve makbûlu's-şehâde idükleri iş'ar ve ihbâr olunmağın mûcibince müdde'â bih yastığım müdde'a-yı mezbûre Hasibe Hânım'a hâlen edâ ve teslîme müdde'a 'aleyh Refet Ağa ikrârıyla ilzâm ve ma vâka'a bitaleb ketb ve imlâ' olundu. Hurrîre fi'l-yevmi's-sâmin min-şehr-i saferü'l-hayr li-sene selasin ve selâse mi'e ve elf. (8 Safer 1330/28 Ocak 1912)

Şuhûdü'l-hâl

96/83

**Siverek sancağına tâbi' Çermik kazâsının Norşin karyesi ahâlîsinden Hasan b. Musâ'nın boşamadığını iddaa ettiği eşi Zülfiye bt. Musa'nın başkasıyla evlenmesinin hakkında açtığı davada haksız olduğu i'lâmdır.**

Diyârbekîr vilâyet-i celîlesi dâhilinde Siverek sancağına tâbi' Çermik kazâsının Norşin karyesi ahâlîsinden Mustafâ b. Mehmed ile Sinek karyesi ahâlîsinden Ali Çavuş b. Zülfikâr tâ'rîfleriyle ma'rûf Hasan b. Musâ meclis-i şer'î şerifi enverde karye-i mezkûr nisvânından şahsı mu'arefat-ı merkûmân tâ'rîfleriyle mu'arrefe Zülfiye bt. Musa

müvâcehesinde karye-i mezbûr kezâlik mu‘arefat-ı mezbûrân tâ‘rîfleriyle ma‘rûf Mehmed b. Mustafâ hâzır olduğu hâlde işbu hâzır-ı mezbûre Zülfîye’yi târîhinden sekiz sene mukaddem bin guruş mihr-i mukaddem ve beş yüz guruş mihr-i mu‘ahhar tesmiyesiyle zevce-i menkûha-i medhûlün-bihâm olub beş sene nezdinde ikâmet ettikten sonra hânemden firâr edib nefsinin işbu hâzır-ı merkûma nikâh etmekle nikâh-ı sâninin feshiyle mesken-i şer‘iyye taleb hukûk-ı zevciyete ri‘âyet etmek üzere mezbûreyi ... olunmak murâdıdır, dedikde mezbûre dahi cevâbında târîhden üç sene mukaddem mezbûr beni Temo hânelerinde adına sekiz lira bedel-i hâl mukâbilinde tatlik ettikten dört mah sonra nefsinin işbu hâzır-ı merkûm Mehmed’e nikâh eylediğinden kulur ? nikâh müdde‘asının reddini taleb ederim dedikde merkûm dahi cevâbında fi’l-hakîkâ mezbûre kararımızdan üç mah sonra mezbûrenin götürdüğü işbu mukâbilinde dokuz yüz lira vere demektir ve yüz altmış guruş ahz eylediğim sırada mezbûreyi görüncede boşadım ve üç taş ettiğimden ben nikâhım bâkîdir diye boşadığımı dahi birkaç defa söyledim, dedikde hâzır-ı merkûm Mehmed dahi cevâbında mezbûreyi tatlik ettiğini i‘tirâf etmesi ve üç taş atmadığından nikâhı bakî olduğunu müdâfa‘a şer‘an siyaseten iltîfât olunmayacağından reddini taleb ederim dedikde müdde‘î-i merkûmun talâk ikrârından sonra ki müdâfa‘ası şer‘an şâyânü’l-iltîfât olunmadığından mûcibince müdde‘â ‘aleyhayı mezbûre Zülfîye’ye nikâh da‘vasını ber-vech-i şer‘i muara‘zâdan men‘ olunacağı tescil ve i‘lâm olundu. Tahrîren fi’l-yevmi’s-sâbi‘ ve’l-işrîn min-şehr-i saferi’l-hayr li-sene selâsûn ve işrîn ve selâse mi‘e ve elf. (7 Safer 1330/ 27 Ocak 1912)

**96/84**

**Siverek sancağına mülhak Çermik kazâsının Tepe mahallesi ahâlîsinden Kal‘a mahallesinde Mollâ Mehmed b. Mollâ Ahmed Efendi ecdadından kalan mallarla ilgili konularda Sakıb Efendi’ye vekâlet vermesi hüccetidir.**

Diyârbekîr vilâyetine tâbi‘ Siverek sancağına mülhak Çermik kazâsının Tepe mahallesi ahâlîsinden Kalecikli Mehmed Ali b. Zülfikâr ve Çukur mahallesinden Efendi b. Sâbih ve Mollâ Ahmed Efendi tarifleriyle ma‘rûf Kal‘a mahallesinde Mollâ Mehmed b. Mollâ Ahmed Efendi nâm kimesne kazâ-yı mezkûr Mahkeme-i Şer‘iyyesinde ma‘kûd meclis-i şer‘iyyemizde Çukur mahallesinde ve meclis idâre a‘zâsından Sakıb Efendi b. Zülfikâr Efendi mahzarında bi’t-tav‘ ve’r-rıza takrîr-i kelâm ve ifâde-i ani’l-merâm edib benim ecdâdımdan intikâline Hasan Efendi Câmî’i arâzîsine merbût Merfu‘ mevki‘inde şimâlen göztaş garben mülk tarlam cenûben Kereze Ahmed Efendi şarkan tarîk -ı âmm ile

mahdûd bir kıt'a sulu tarla ile ittisâlinde vâki' yedi tarlamı ve Hamam Köprüsü mevki'inde garben Tüccâr Ako cenûben çay şimâlen tarik şarkan Hâcî değirmeyele mahdûd bir kıt'a mülk bostanımla arâziler taht-ı îcâr da olub ba'dehû intikâlimde âhere semen-i misliyle îcâr edib bedel-i îcârın ahz u kabz ve nezdinde zabt etmek veya bir mezkûr bostan arâzilerine müdâhale edenler olur ise onlar ile memâlik-i mahrûse-i şahânedede bulunan bi'l-cümle mehâkim-i şer'iyeye ve nizâmiye ve de'vair-i aliye-i sâ'irelerinde kendi imzâsıyla istid'â ve levâyih tanzîm ve takdîm ederek evrâk-ı resmiyenin teblîğ ve tebellüğüyle müdde'â 'aleyh ve şahs-ı salis haklarında bulunarak muhâkeme ve muhâsama ve mürâfa'aa ve müdâfa'a ve ikâme-i şuhûd istimâ'ına ve taleb-i tahlîf taleb-i hacz ve fekk-i hacze ve tenfîz-i hükm ta'kîbine ve'l-hâsıl gerek şer'an ve kânûnen ve bidâyeten ve istînâfen ve temyîzen ve î'âdeten ve reddeden her ne yapmağla mükellef isem mükellef olduğum umûr ve husûsatda makamıma kâim olub icrâsı vekâlet tarafımdan işbu hâzır mûmâ-ileyh Sakıb Efendi vekâlet-i mutlakâ-i sahîha ile vekîl ve naîb-i menâb nasb ve ta'yin eyledim dedikde vekîl mûmâ-ileyh dahi vekâlet-i mezkûreyi ber-mînvâl-i muharrer kabûl ve hidmet-i lâzimesini iş'âr ve ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın gibbe't- tasdîki şer'i ma vaka'a bî't-taleb ketb ve imlâ' olundu. Tahrîren fi'l-yevmi's-sâni min-şehr-i rebî'ü'l-evvel li-sene selasûn ve selâse mi'e ve elf. (2 Rebî'ü'l-evvel 1330/ 20 Şubat 1912)

Şuhûdü't -takrîr ve't-tâ'rîf

Tepe mahallesinden Kale Çermikli Mehmed Ali

Çukur mahallesinden Efendi b. Şeyh Mollâ Ahmed Efendi

**97/85**

**Siverek sancağına muzâf Çermik kazâsının Kal'a mahallesi ahâlîsinden Mollâ Mehmed b. Mollâ Ahmed'in miras kalan mallarla ilgili işlerde Ahmed Efendi'ye vekâlet vermesi hüccetidir.**

Diyârbekîr vilâyet-i celîlesi dâhilinde kâin Siverek sancağına muzâf Çermik kazâsının Kal'a mahallesi ahâlîsinden şahsı zir-i vesikada muharreri'l-esâm kesân tâ'rîfleriyle ma'rûf Mollâ Mehmed b. Mollâ Ahmed nâm kimesne kazâ-yı mezkûr Mahkeme-i Şer'iyesinde ma'kûd meclis-i şer'i şerîfde kazâ-yı mezkûrun Çukur mahallesi ahâlîsinden ve tüccârdan Ahmed Efendi ile Ağazâde Hâcî Hasan Ağa mahzarında bi't-tav' takrîr-i kelâm ve ta'bir-i ani'l-merâm edib benim li-üm ceddîm olub kazâ-yı mezkûre tâbi' Nişinik Karyesi sâkinlerinden iken vefât eden İbrahim b. Hâcî Hüseyin'in vukû'-ı vefâtıyla taht-ı tasarrufunda ve temellükünde bulunan gerek Birut ve gerek Nişinik karyelerinden

vâki' arâzîleri sulbî oğlu Mustafâ ile sulbî kızı olub kendisinden akdem vefât eden Hadice'den mütevellid sağıreleri olub diğêr sulbî kızı kendisinden akdem vefât eden hafidi çocukları olmaklığım hasebîyle bana intikâl etmekle mezkûr Nişinik karyesinde vâki' Köy mevki'inde Çakılı demekle meşhûr cenûbenen tarîk şarkan karye ve şimâlen Arab garben Mustafâ menkûlu tarlasıyla mahdûd bir kıt'a susuz tarla ve Tepe karyesi Yalalıya mevki'inde kâin şarkan dere ve şimâlen tarîk-ı âmm ve garben Ali Mollâ tarlası ve cenûben vadi ve şimâlen yol ile mahdûd bir kıt'a susuz tarladan çam yolunda vâki' şarkan veli menkûlü bâğı ve garben Mustafâ Altun'un tarlası ve cenûben vadi ve şimâlen yol ile mahdûd bir kıt'a susuz tarla ve yine Gözdere mevki'inde şarkan Süleyman b. Mustafâ ve şimâlen (okunmuyor) ve garben yolun ve kıbleten Zebir Mehmed Ali tarlasıyla mahdûd bir kıt'a sulu tarla ve yine mevki-i mezkûrde garben (okunuyor) Mehmed Ali tarlası ve şarkan Zülfikar Ali tarlası ve şimâlen (okunmuyor) Melik müteveffâ makamıma kâim kulaksız tarlasıyla mahdûd bir kıt'a susuz tarla ve yine Dere mevki'inde kâin şarkan Hasan-ı İsmail ve Hüseyin-i Ali tarlası kıbleten çay ve garben Mustafâ Seydi ve şimâlen yine çay ile mahdûd bir kıt'a sulu tarla ve Birut toprağı Karden mevki'inde garben Ali-i Musa tarlası ve şarkan Ömer-i İsmail şimâlen çay kıbleten Süleyman-ı Bocana tarlasıyla mahdûd bir kıt'a sulu tarla ve yine Birut toprağında Karden mevki'inde garben Bekir-i Kazan tarlası şarkan Hasan Hüseyin tarlası Cebrail Beğ ve cenûben sâhib-i mülk tarlasıyla mahdûd bir kıt'a sulu tarladan ve yine Karden mevki'inde garben Mustafâ şarkan Ali-i Musâ ve şimâlen Hasan-ı Mustafâ ve cenûben Ali-i Musa tarlasıyla mahdûd bir kıt'a sulu tarla ve yine Birut toprağıyla Karden Boğazı mevki'inde şarkan Mehmed Ali-i Hâcî İsmail tarlası ve garben Mustafâ Nail ? ve şimâlen Ahmed-i Murat ve cenûben ... Mustafâ Ağa tarlası mahdûd bir kıt'a sulu tarla ve yine Birut toprağında Sökrük mevki'inde şarkan Cuma Altun'un tarlası şimâlen Mehmed-i Hatan garben Mehmed-i Ömer'in ve cenûben Asım Kulaksız tarlasıyla mahdûd bir kıt'a sulu tarla ki cem'an beş kıt'a susuz ve yedi kıt'a sulu on iki kıt'a susuz tarla ile Terbile karyesinde Çoban mevki'inde şarkan vadi ve garben yol şimâlen Nişinikli Hâcî Abdullah ve kıbleten yine yol ile mahdûd bir kıt'a susuz tarla arâzî kânûnuna tevkiken hisseme isâbet eden sülüs hissemi şerik-i halitam bulunan müteveffâ merkûm Mustafâ'nın oğulları Mollâ Hasan ve Hâcî Mehmed ve Mahmûd Abdullah ve Reşîd'in kerimesi Zülfîye'den ahz eyledigim otuz iki para-yı osmanî mukâbilinde mezkûr arâzîyle mu'âmele-i intikâliyesini ba'del-icrâ me'mur ve komisyon-ı mahsusu huzûrunda bey' ve fûrûht-ı resmiyesini takrîr ve meblâğ-ı mezkûr otuz iki lira-yı osmanîyi ahz eyledim kezâlik me'mur ve komisyon huzûrunda ikrâr ve'l-hâsıl husûs-ı mezkûr her ne

yapmağla mükellef isem mükellef olduğum umûr ve husûs-ı âtî makamıma kâim olub icrây-ı vekâlet ve mezkûr arâziye müdâhale eden olur ise bi'l-cümle memâlik-i Osmaniye'de bulunan mehâkim-i şer'iyeye ve nizâmiyede onlarla muhâkeme ve mürâfa'a ve müdâfa'a ikâme-i şuhûd ve istima'ına ve taleb-i tahlîf ve taleb-i karâr ve redd-i karâr ve i'tirâz-ı mahall-i mahkeme ve i'tirâz-ı gayr cihetlerine ve tevzi-i da'vaya ve'l-hâsıl husûs-ı mezkûrun mütevâkîf olduğu umûrun küllisine şer' ve kânûnun bana temyin etmiş olduğu salâhiyetin kâffesini icrâ ve îfâyâ küllema ? azlinin ve ta'ahhüd vekîl-i mevhumunu her ne zaman azl ederim yine vekîlim olmak üzere tarafıma işbu hâzır-ı merkûm Ahmed Efendi vekâlet-i mutlakâ-i sahîha-i şer'iyeye ile vekîl ve naîb-i menâb nasb ve ta'yin eyledim dedikde vekîl-i merkûm dahi vekâlet-i mezkûreyi ber-mînvâl-i muharrer kabûl ve hizmet-i lâzimesini kemâ-hiye-hakkuha icrâ ve îfâyı ta'ahhüd ve iltizâm eylediği. Tahrîren fi'l-yevmi's-sâmin min-şehr-i rebî'ü'l-evvel li-sene selasûn ve selâse mi'e ve elf. (8 Rebî'ü'l-evvel 1330/26 Şubat 1912)

Şuhûdü'l-hâl

Çukur mahallesi ...

Tepe mahallesi Lökzâde ...

Tepe mahallesi Melekoğlu Mehmed

Tepe mahallesi Çılfooğlu Mehmed

**99/86**

**Atama kararıdır.**

Marûz-ı Daileridir

Nezaret-i Evkaf-ı Hümayûn'a mülhak evkafdan Diyârbekîr vilayetine tâbi' Siverek sancağına merbût Çermik kazâsının Kal'a mahallesine vâki' Musluoğlu'nun Medresesi'nde müderislik cihetlerine vazifen mebnisiyle dört muharrem bin iki yüz seksen bir senesi târihiyle müverrah fermân-ı âlîşân mûcibince mutasarrıflarında İbrahîm Efendi b. Abdurrahman Efendi bu kere vukû'-ı vefâtıyla bilâhare yeri hali ve hizmet-i lâzimesi muattal kalmağın vazife-i mezkûreye sulbî-i kebîr oğlu olub kazâ-yı mezkûrun Çukur mahallesinde on iki gün evvel hânesinde yaşına mukâbil bulunan Abdurrahman Efendi b. mezbûr İbrahîm Efendi'nin vazife-i mezkûreye ehliyet-i kîfâyet mezkûr Harput vilâyetine tâbi' iken vilayet meclisi idâresinde bi'l-imtihan ehliyeti bi't-tahkik Cami'-i Kebîr vaizliğine ta'yin olduğu yedinde müberriz mazbût ve i'lâmı şer'iyeden anlaşıldığı cihet-i mezkûrenin pederi mahlûlünden mûmâ-ileyh Abdurrahman Efendi alilerine 'uhdesine vazife muabenesiyle tefriz ve yedine bir kıt'a berât-ı âlîşân sadaka ve ihsan buyurulmak

ricasını bi'l-iltimas huzûr-u sami-i 'âlilerine arz ve i'lâm olundu. Tahrîren fi'l-yevmi'l-ışrîn min-şehr-i rebî'ül-evvel li-sene selasûn ve selâse mi'e ve elf. (20 Rebî'ül-evvel 1330/9 Mart 1912)

Kad temme'l-kelâm fi hazini'l-makâm bi-inâyetil-Meliki'l-Allem  
Nâib

**99/87**

**Siverek sancağına merbût Çermik kazâsına tâbi' Şinto karyesi nisvânından Hava bt. Numan Hatûn'un eşinden boşanması ile ilgili i'lâmdır.**

Diyârbekîr vilâyet-i celîlesi dâhilinde Siverek sancağına merbût Çermik kazâsına tâbi' Şinto karyesi nisvânından Hava bt. Numan hatûn'un fi 2 Ramazân sene 329 târîh ve 72 numaralı Çermik Mahkeme-i Şer'iyyesinden mu'ta ve yedimde mevcut ve haberine tarafımızdan memhûr bir kıt'a vekâlet-i sahiha mücibince talâk-ı nikâh ve fesh-i nikâh ve mihr ve nafaka ve idde ve sâ'ire da'valarında muhâkeme ve muhâsama ve mürâfa'a ve müdâfa'aya ve ikâme-i şuhûd ve istîmâ'ına vekîl-i müseccel şer'iyyede bulunan sâlif-üz zikr kazâ-yı mezkûrun Çukur mahallesinde Ayvazoğlu Yusuf b. Ahmed Onbaşı mârrü'l-beyân kazâ-yı mezkûrun Mahkeme-i Şer'iyyesinde ma'kûd şer'-i şerîf-i enverde karye-i mezbûre ahâlîsinden Tilbuz karyesinde sâkin ve derûn-ı hüccette ismi mezkûr Zülfo-ı Gülga'nın müvâcehesinde müvekkilem mezbûre Hava işbu hâzır-ı merkûm Zülfiye'nin târîhden beş sene mukaddem beş yüz guruş mihr-i mu'accel makbuz ve beş yüz guruş mihr-i mü'ahhar gayr-i makbuz mukâbilinde zevce-i menkûha-i medhûlün-bihası ki işbu sene mübarek Ramazân-ı şerîfin yirmi birinci günü Şinto karyesinde Numan-ı Gülga'nın hânesinde hâzır-ı merkûm Zülfo zevcesi müvekkilem Hava'ya hitâben sen eğer birâderzâdeniz Abdurrahman'dan mal alır isen bir den üçe kadar benden boş ol dedikden sonra ayağa kalkıb sen bu malı alır isen benden boş ol dedi kezâlik mezbûre Hava'ya hitâben sen bu malı alır isen benden boş ol diye talâkat-ı tatlik edib mezbûre Hava dahi talâkdan üç gün sonra Şinto karyesinde gerek emvâl-i menkûle ve gerek emvali gayr-i menkûleden hissesini taksîm ile ahz eylediği şartı mezkûr vâki' olub müvekkilem mezbûre Hava Zülfo'dan talâk-ı selâse ile mutallaka olduğundan müvekkilem mezbûre Hava nefsinin merkûm Zülfo'ya teslîmden imtinâ' ve ol târîhden beri hânemde sakite olmağla merkûm Zülfo zimmetinde takdîr ve merkûm Ali'ye olan beş yüz guruş sehm müvâceheyle nafaka ve iddi'â-i ma'lûmesinin müvekkilem Hava'ya teslîmi bi'l-vekâle taleb ederim dedikde müdde'â 'aleyh Zülfo dahi Türkçe bilmediginden karye-i mezbûreden Mehmed b. Derviş

tercümanlığıyla cevâba şuru' eyledikde mihr-i mu'accelenin kaç guruş olduğunu bilmem mezbûre Hava târîh-i mezkûrdan beri zevce-i menkûha-i medhûlün-bihâm olub ben mezbûre Hava'ya hitâben eğer ben bu malı alır isem karım benden boş olsun diye söyledim ben bu malı alır isem benden boş ol diye bir defa söyledim kendi kendine mal almıştır böyle demekle talâk-ı vâki' olmasa diye müdde'aya vekîlinin talâk-ı selâse müdde'asını inkâr ve mezbûre Hava'ya müracat eylediğini beyân ettikde müdde'â vekîl Yusuf Ağa'dan ber-vech-i muharrer talâk müdde'asına mutâbık beyyine taleb olundukda isimleri zabt-ı da'va cerîdesine kayd ettirdiği şahitlerden ve müsemmadan ve Ekrek karyesi ahâlîsinden Bilâl-i Hasan ve Şinto karyesi nisvânından Emine bt. Mehmed Ali ve Hânım bt. Hasan nâm kesân li-ecli's-şehâde huzûr-ı şer'a geldiklerinin bade'l-beyân ve istişhad olunduklarında işbu hâzır Zülfî ile zevcesi Hava Şinto karyesinde Numan'ın hânesinde şehri Ramazân'ın yirmi birinci günü birâderi Ali'nin hânesinde evvela malların taksîmi için geldiler merkûm Zülfo zevcesi Hava'ya hitâben sen eğer bu malı alır isen üçden dokuza benden boş ol diye söyledikten sonra mezbûre Hava ile zevci merkûm Zülfo gelib malı taksîm edib aldılar bizler eşhedü-billâh bu husûsa bu vecih üzere böyle şahidiz ve şehâdet dahi ederiz diye iddiâyı şehâdet-i şer'iyye etmeleriyle şahidân-ı mezbûrân usûl mevzusuna tatbiken evvela bâ-varaka-i mestûre mensûb oldukları Ekrek karyesi İmâmı Cemâl b. Ali b. Hasan ve Muhtarı Ahmed b. Ali b. Hasan'dan sırren ve ba'dehû Ekrek karyesi ahâlîsinden Mehmed b. Süleyman b. Hüseyin ve Kıragos karyesi ahâlîsinden Mehmed b. Mehmed-i Hasan'dan dahi bi'l-müvâcehe alenen lede't-tezkiye adl ve makbûlu's-şehâde idükleri iş'âr ve ihbâr olmağın mûcibince müdde'î-i mezbûre Hava müdde'â 'aleyh Zülfikârdan bânien mutallaka olduğunu ba'del-hükm mezbûre Hava'ya ber vech-i şer' müdde'â 'aleyh mezbûr Zülfikâr müdâhale ve muara'zâdan men' olundugu tescîl kılındı. Fi'l-yevmi'l-aşer min-şehr-i rebî'ü'l-âhir li-sene selasûn ve selâse mi'e ve elf. (10 Rebî'ü'l-âhir 1330/8 Nisan 1912)

### 100/88

**Siverek sancağına muzâf Çermik kazâsına tâbi' Halilan karyesi sâkinlerinden olub bundan mukaddem vefât eden Bekir b. Mehmed'en kızları Sisi ile Hava'ya kalan mirasın çocukların küçük olmasından dolayı Zülfikâr b. Hacı Mehmed Ali'nin vâsi tayin edilmesi hüccetidir.**

Diyârbekîr vilâyet-i celîlesi dâhilinde kâin Siverek sancağına muzâf Çermik kazâsına tâbi‘ Halılan karyesi sâkinlerinden olub bundan mukaddem vefât eden Bekir b. Mehmed’in sulbîye-i sagîr kızları Sisi ile Hava’ya pederleri mezbûr Bekir’den müntekîl emvâl-i menkûle ve gayr-i menkûleleri muhafazaya sagîrâtân-ı mezbûratan vakt-i rüşî ve sedâtlarına deġin tesviye-i umûrlarına kıbeli’ş-şer’den bir vasî nasb ve ta’yin-i ehem ve elzem görûlmekle emânet ile ma’rûf ve istikâmet ile mevsûf her cihetle vesâyet ‘uhdesinden gelmeġe kadir idüġü karyesinden mevrûd şehâdetnâme ile zeyl-i vesîkada isimli muharrer kesân-ı müslîmîn ihbâr-ı şehâdetleriyle inde’ş-şer’il-enver zâhir ve müstehak olan işbu bâ’is-i vesîka sagîrâtân-ı mezbûratanın li-ebeveyn amcazâdesi karye-i mezbûreden Zülfikâr b. Hâcî Mehmed Ali sagîrâtân-ı mezbûratan Sisi ile Hava’nın vakt-i rüşî ve sedâtlarına deġin pederleri Bekir’den müntekîl emvâl-i menkûle ve gayr-i menkûlelerini muhafazâ ve tesviye-i umûrlarına vasî nasb ve ta’yin olundukda vasî-i merkûm Zülfikâr vesâyet-i mezkûreye ber-vech-i muharrer kabûl ve hizmet-i lâzîmesini edâ ve îfâya ta’ahhüd ve iltizâm etmeġin ma vaka’a bî’t-taleb ketb ve imlâ‘ olundu. Tahrîren fi’l-yevmi’l-hâmis-aşer min-şehr-i rebî’ü’l-âhir li-sene selâsûn ve selâse mi’e ve elf. (15 Rebî’ü’l-âhir 1330/3 Nisan 1912)

### 101/89

**Ömer b. Ahmed ‘in vefât eden Ahmed b. Hüseyin’den alacaġı olduġu ve varislerinden bunu talep etmek üzerine hüccettir.**

Çermik kazâsının Çukur mahallesi ahâlîsinden Kayışlı oġlu Ömer b. Ahmed ma’kûd şer‘-i enverde kazâ-yı mezkûrenin Kal’a mahallesi sâkinelerinden gâ’ib ‘ani’l-meclîs Fatma bt. Ahmed’in vekîl-i musahharı Hüseyin b. Mustafa mahzarında bundan akdem vefât eden mezkûr Kal’a mahalleli Ahmed b. Hüseyin hâl-i hayâtda malımdan ve yedimden ikraz ve kabz ve umûruna sarf ve istihlâl eylediġi on paraya kable’l-edâ vefât etmekle verâseti zevceleri Gülli ve Züleyha’ya ve sulbî kebîre kızları Fatma ve Zeyneb’e münhâsıra olmaġla meblâġ-ı mezbûrî müteveffâ-yı mezbûrun malından olmak üzere bana edâ ve teslîme ve rees ? merkûme izâhatla vekîl-i merkûme tenbih olunmak murâdımdır, diye ba’d-e’da’va ve’s-su’âl ol dahi verâsetini inkâr etmekle ber-vech-i muharrer müdde’î-i merkûmdan verâseti iddasına muvafık li-ecli’ş-şehâde ikâme eylediġi Kal’a mahallesi ahâlîsinden Osman b. İbrahim ve Mehmed b. Ali b. Abdullah isre’l-istişhad müteveffâ-yı merkûm Ahmed’in verâseti zevce-i menkûha-i metrukeleri Zelîhâ bt. Halil ve Gülli bt. Abdullah ile sulb-i kebîre kızları Fatma ve Zeyneb’e münhâsıra olub



bunlardan başka vârisleri olduğu ma'lûmumuz değildir diye edây-ı şehâdet-i şer'iyeye eylemleriyle evvela Kal'a mahallesi İmâmı Zülfikâr b. Hasan ve muhtarı Abdurrahman b. Ali ve a'zâsından Abdurrahman b. Fadıl İsmail Hakkı'dan bâ-varaka-i mestûre sırran ve ba'dehû Kal'a mahallesinden Mahmûd b. Ali ve yine mahalle-i mezbûreden Süro Ahmed oğlu Hüseyin ile bi'l-müvâcehe alenen lede't-tezkiye adl ve makbûluş-şehâde idükleri iş'âr ve ihbâr olunmağın mûcibince müdde'î-i merkûmunun vârislerine hüküm-ü şer'î lahik olduğu ketb ve tescil olundu. Fî'l-yevmi'l-işrîn min-şehr-i rebî'ü'l-âhir li-sene selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (20 Rebî'ü'l-âhir 1330/ 8 Nisan 1912)

### 101/90

**Siverek sancağına muzâf Çermik kazâsının Çukur mahallesi sâkinlerinden iken vefât eden Tevfik Ağa b. Mahmûd Ağa'nın borcunu ödemek için miras kalan paranın yetersiz olduğu ve bazı malların satılıp borcunun ödenmesi için eşinin mahkemeden izin istemesi ve iznin verilmesi hüccetidir.**

Diyârbekîr vilâyet-i celîlesi dâhilinde kâin Siverek sancağına muzâf Çermik kazâsının Çukur mahallesi sâkinlerinden iken bundan mukaddem vefât eden Tevfik Ağa b. Mahmûd Ağa'nın verâseti zevce-i menkûha-i metrukesi Hasibe Hânım bt. Sıdkı Paşa nâm Hatûn'a ile diğerk mutallaka zevcesi Şefika Hânım bt. Tebo'dan mütevellide sulbîye-i sagîre kızı Hava ile mezbûre Hasibe Hânım'dan mütevellid ve sulbîye-i kızları Nigar ve Adevi'ye Hânımlar ile sulbî sagîr oğlu Mahmûd Ağa'ya münhâsıra olduğu lede'ş-şer'î ? olunub zâhire müstehak olundugu sagîr-i mezbûr Mahmûd Ağa'nın vâlidesi ve sagîre-i mezbûre Hava Hânım'ın diğerk vâlidesi kıbeli'ş-şer'eden vasî-i mensûbları olan işbu râfiat'ül- vesîka mezbûre Hasibe Hânım bt. Sıdkı Paşa zâtı mahalle-i mezbûre idâresinden Refet Ağa b. Cemâl Ağa ve Tepe mahallesinden Ali Efendi b. Hacı Hasan Ağa tâ'rîfleriyle mu'arefe oldukdan sonra kazâ-yı mezkûr Mahkeme-i Şer'iyesinde mâkûd meclis-i şer'î şerîf-i münirde mezbûre Hasibe Hânım bi'l-vesâye takrîr-i kelâm ve ifâde-i ani'l-merâm edib vasî-i mensûbları bulundugum sagîranı mezbûrânın babaları zevcim müteveffâ Tevfik Ağa'nın duyûn-ı müsbitisini edâsına nukûle ve menkûl terekesi vefa etmemekle mahalle-i mezbûrede vâki' pazârlarda cânib-i bi-hakk torunları Mahmûd Onbaşı cânib-i yesarı Attar Salih Efendi ve birâderleri Erkan cihet-i tarîk-ı âmm Çermikli Tevfik Ağa dükkâniyle onun cânib-i yemin ve yesarı Salih Efendi ve birâderleri dükkânı arka ciheti Tevfik Ağa dükkânı cephe çift tarîk mahdûd iki kıt'a dükkânını suret-i deyni meşihun ? semen-i misliyle âhire bey' ve fûrûht mu'âmele-i ferâğiyesine me'mûr ve komisyon-ı mahsusa huzûrlarında icrâ

ve takrîre ve mesele-i edâ deyin olunmak üzere kıbeli'ş-şerden bana izin verilmek ... vasîyetin matlûbumdur, dedikde vasî-i mezbûre Hasibe Hânım'ın takrîr-i vech-i meşrûh üzere olduğu mu'arrefat-ı merkûmândan Refet Ağa b. Cemâl Ağa ile Saray mahallesinden Mehmed b. Mahmûd'un ihbâr ve şehâdetleriyle inde'ş-şer'i enver müstehak olunmak mûcibince iki kıt'a dükkânı temyin meselesiyle ahere bey' ve fûrûht teslimiyetle ? mütevaffâ-yı mezbûr zevci Tevfik Ağa'nın düyûn-ı müsbitisini edâya vasî-i mezbûre Hasibe Hânım'a kıbeli'ş-şer'den izin verilmeğın ma vaka'a bî't-taleb ketb ve imlâ' olundu. Tahrîren fi'l-yevmi'l-işrîn min-şehr-i rebî'ü'l-âhir li-sene selasîn ve selâse mi'e ve elf. (20 Rebî'ü'l-âhir 1330/8 Nisan 1912)

### 102/91

**Çermik'e muzâf Yeniköy karyesi sâkinlerinden Aişe bt. Mahmûd'e eşî tarafından açılan davada Mehmed Rıza b. Ahmed Efendi'ye vekâlet vermesi hüccetidir.**

Merkez kazâ medîne-i Çermik'e muzâf Yeniköy karyesi sâkinlerinden olub zâtı karye-i merkûme ahâlîsinden Hâcî Davudzâde Cuma b. Mustafâ ve Osman b. Mehmed tâ'rîfleriyle mu'arefe Aişe bt. Mahmûd ma'kûd meclis-i şer'i şerîfde isimleri zirde muharrer şâhidân mahzarında takrîr-i kelâm ve ta'bir-i ani'l-merâm edib karyemiz ahâlîsinden Osman b. Hüseyin tarafından Çermik Mahkeme-i Şer'iyyesine 'aleyhde ikâme olunan nikâh ve fesh-i nikâhı ve talâk ve mihr ve nafaka ve idde ve sâ'irece da'valarında müdde'î ve müdde'â 'aleyh sıfatıyla bi'l-cümle mehâkim-i şer'i bidâyeten ve i'tirâzen ve istînâfen ve temyîzen ve i'âdeten mürâfa'a ve muhâkeme ve muhâsamaya ve kendi imzâsıyla istid'a ve lede'l-hace levâyih tanzîm ve aid olduğu makamata takdîm ve teblîğ ve tebellüğe ve ikâme-i şuhûd istimâ'ına ve taleb-i tahlîf ve istihsâl-i hükm ve istihsâl eylediği hükmi icrâya vaz' ve hükmi ta'kîbe ve inde'l-îcâb ve âheri tevkîle ve inde'l-iktizâ sulh ve ibrâya ve'l-hâsıl husûs-ı mezkûrun mütevâkîf olduğu umûrun küllîsinde tarafımdan işbu hâzır-ı bi'l-meclis Çermik'in Çukur mahallesinden Mehmed Rıza b. Ahmed Efendi vekâlet-i mutlakâ-i sahîha-i şer'iyye ile tevkil ve naîb-menâb nasb ve ta'yin eyledim dedikde vekîl-i mûmâ-ileyh dahi vekâlet-i mezkûreyi ber-mînvâl-i muharrer kabûl ve hidmet-i lâzimesini kemâ-hiye-hakkuha icrâ ve îfâya ta'ahhüd ve iltizâm eyledi. Fi'l-yevmi's-sâbi' min-şehr-i rebî'ü'l-âhir li-sene selasîn ve selâse mi'e ve elf. (7 Rebî'ü'l-âhir 1330/26 Mart 1912)

**102/92**

**Çermik'in Yeni karyesi nâm-ı diğeri Genco hâneleri ahâlîsinden Osman b. Hüseyin b. Veli'in boşanma, nafaka davasında Abdullah Efendiye vekâlet vermesi hüccetidir.**

Çermik'in Yeni karyesi nâm-ı diğeri Genco hâneleri ahâlîsinden şahsı Sinek karyesinden Zülfikâr b. Hüseyin Mollâ Hasan ile Çermik'in Saray mahallesi ahâlîsinden Ali b. Arab Ağa tâ'rîfleriyle ma'rûf Osman b. Hüseyin b. Veli Çermik'in Çukur mahallesinde Hâcı Abdullah Efendi b. Ali-i Âtî mahzarında takrîr-i kelâm ve ifâde-i ani'l-merâm edib karye-i mezbûre sâkinlerinden zevce-i menkûha-i medhûlün- bihâm olub Aişe bt. Mahmûd ile karye-i mezbûreden Mehmed b. Ali 'aleyhine ikâme eyledim nikâh ve fesh-i nikâh ve talâk ve mihr ve nafaka ve idde ve neseb da'valarından dolayı memâlik-i mahrûse-i şahânedede bulunan bi'l-cümle mehâkim-i şer'iyeye ve nizâmiye ve devâ'ir-i resmîyelerinde kendi imzâsıyla istid'a ve levâyih tanzîm ve takdîm ederek evrâk-ı resmîyenin teblîğ ve tebellüğüyle müdde'î ve müdde'â 'aleyh ve şahs-ı salis ve müste'nif ve müstenefün 'aleyh ve mümeyyîz ve mümeyyezün 'aleyh ve mukriz ve mukrazün 'aleyh sıfatlarında bulunarak muhâkeme ve muhâsama ve müdâfa'a ve mürâfa'a ve mücavebe ve ikâme-i şuhûd ve istimâ'ına ve taleb-i tahlîf, istihsâl-i hükm ve istihsâl eylediği hükmi teblîğ ve tebellüğe tenfîz-i hükm ta'kîbine ve istişka-ı 'ani'l-hükm ve ta'yin merci' ve nakl-i da'vaya ve inde'l îcâb âheri tevkîl ve inde'l-iktizâ inzîmam-ı reyimle sulh ve ibrâya ve'l-hâsıl husûs-ı mezkûrun mütevâkîf olduğu umûrun küllîsinde şer' ve kânûnun bana temyin olduğu salahiyetin kâffesinde makamıma kâim olmak üzere tarafımdan işbu hâzır bi'l-meclis Abdullah Efendiye vekâlet-i âmme-i sahîha-i şer'iyeye ile vekîl ve naîb-i menâb nasb ve ta'yin eyledim dedikde vekîl-i mezbûr vekâlet-i mezkûreyi ber-mînval-i muharrer kabûl ve hizmet-i lâzimesini kemâ-yenbağî edâ ve îfâyı ta'ahhüd ve iltizâm etmeğin gıbbe't-tasdîkiş-şer'î ma vaka'a bî't-taleb ketb ve imlâ' olundu. Fi'l-yevmi't- tis'a ve işrîn min-şehr-i rebî'ü'l-âhir li-sene selâsin ve selâse mi'e ve elf. (29 Rebî'ü'l-âhir 1330/ 17 Nisan 1912)

**103/93**

**Siverek sancağına muzâf Çermik kazâsına tâbi' Kılan sâkinelerinden Hadice bt. Mahmûd'in boşandığı eşi Mehmed'den mihrini istemesi ve Mehmed'in vermek istememesi üzerine mezkûr eşin gerekli mihri vermesi gerektiği hüccedir.**

Diyârbekîr vilâyet-i celîlesi dâhilinde Siverek sancağına muzâf Çermik kazâsına tâbî Kılan sâkinlerinden zâtı Çermik kazâsının Çukur mahallesinden Abdullah Efendi b. Ali Ağa ve Karamusâ karyesinde İbrahim Halil b. Ali tâ'rîfleriyle mu'arefe Hadice bt. Mahmûd nâm sâhib-i arzuhâlde sâlifü'z-zikr kazâ-yı mezkûrun Mahkeme-i Şer'iyesinde ma'kûd meclis-i şer'î şerîf-i münirde ve derûn-ı arzuhâlde ismi mezkûr mârrü'l-beyân karye-i mezbûre ahâlîsinden Mehmed Aşiyar? b. Ömer müvâcehesinde bundan mukaddem beş yüz guruş mihr-i mu'accel ve beş yüz guruş mihr-i mü'eccel gayrı makbûz tesmiyesiyle ben merkûm Mehmed'in zevce-i menkûha-i medhûlün-bihası olub meyânlarda hukûk-ı zevciyet kâim iken nâsla ? bundan iki sene mukaddem zevc-i merkûm Mehmed ile aramızda vuku' bulan hüsn-i muaşeretsizlikden dolayı benim merkûm Mehmed zimmetine beş yüz guruş mihr-i mu'accel ile nafaka ve idde-i malûme mukâbil beni hal' etmek üzere kendisine bâğışlayıp diye merkûm Mehmed ile meyânemizde akd icrâ olunub merkûm Mehmed dahi bedel-i halî olan mihr-i mezkûr ile nafaka ve akd-i malûmesini kabûl ile beni hal' ettikten sonra ben dahi hal'-i mezbûri kabûl edib târîh-i mezkûrden beri merkûm Mehmedle bu sûretle mutallaka olmamla zimmetine mukarrer ve merkûm 'Aliye olan beş yüz guruş mihr-i mu'accel gayr-i makbûz alacak hakkı tarafıma edâ ve teslîminden imtinâ' eder olduğundan merkûm Mehmed'den münhâsıra olunub meblâğ-ı mezkûr beş yüz guruşun hâlen tarafıma edâ ve teslîminden müdde'â 'aleyh merkûm Mehmed'e tembîh olunmak matlubumdur, dedikde müdde'â 'aleyh merkûm Mehmed dahi cevâbında mezbûre Hâtîce bin beş yüz guruş mihr-i mukaddem ve mihr-i mu'ahir gayr-i merkuma ? teslîmesiyle benim zevce-i menkûha-i medhulüm olub zevce-i mezbûre Hadice'yi târîh-i mezkûrede zimmetimde muharrer mihr-i mu'accel olan beş yüz guruş ile nafaka ve idde-i malûmesi mukâbilinde mezbûreyi hal' etmek üzere bana bâğışladığından ben dahi bedel-i hal'-i mezbûreyi kabûl ile zevce-i mezbûre Hadice'yi hâl-i sahîh-i şer'iyeyle hal' edib ol sûretle mezbûr Hadice benden mihr-i olmağla mezbûrenin zimmetinde beş yüz guruş mihr-i mu'accel alacak hakkı olduğu ikrâr ancak meblâğ-ı mezbûrda defa'en tesviyesine muktedir olmadığından makseten tedbir edilmek üzere bana mihr verilmesini talep ederim dedikde münhâsıra olub mezbûre Hadice meblâğ-ı mezbûrun makseten verilmesine râzî olmadığından müdde'â 'aleyh merkûm Mehmed'in müdâfa'ası şer'an şâyân-ı iltîfât olmadığından müdde'â 'aleyh mezbûre Hadice müdde'â 'aleyh merkûm Mehmed'den mutallaka olduğunun ba'del-hükm müdde'âye beş yüz guruş mihr-i mü'eccel müdde'âyı 'aleyh mezbûre Hadice'ye hâlen edâ ve teslîmiyle müdde'â 'aleyh merkûm Mehmed ikrârıyla iltizâm olunduğu ma vaka'a bî't-taleb ketb ve imlâ'

olundu. Fi'l-yevmi'l-ehad min-şehr-i cemâziye'l-evvel li-sene selasûn ve selâse mi'e ve elf. (1 Cemâziye'l-evvel 1330/18 Nisan 1912)

#### 104/94

**Siverek sancağına muzâf Çermik kazâsının Saray mahallesi ahâlîsinden Şeyh Abbas b. Hasan ölen babası Hasan b. Ali'nin malının bölüşümünde tüm malın kayıt altına alınıp adil bir dağılım istemesi üzerine verilen i'lâmdır.**

Diyârbekîr vilâyet-i celîlesi dâhilinde Siverek sancağına muzâf Çermik kazâsının Saray mahallesi ahâlîsinden Şeyh Abbas b. Hasan nâm sâhib-i arzuhâl sâlifü'z-zikr kazâ-yı mezkûrun Mahkeme-i Şer'iyesinde ma'kûd meclis-i şer'-i şerîf-i enverde bi'l-beyân mahalle-i mezbûre ahâlîsinden derûn-ı arzuhâlde ismi mezkûr Hâcî Mehmed b. Hüseyin müvâcehesinde mûrisimiz olub târîhden on sekiz sene mukaddem Kerkük sancağına tâbi' Terhurman ? nahiyesinde vefât eden pederim Hasan b. Ali'nin verâseti zevce-i menkûha-i metrukesi gâ'iban-ı 'ani'l-meclîs Hadice bt. Hüseyin ile sulbî-i kebîr oğulları olduğumuz hasebîyle benimle li-ebeveyn er karındâşım gâ'iban-ı 'ani'l-meclîs Fadıl'a münhâsıra olub tashîh-i mesele-i mîrâsımız on altı sehmden olub sehmi mezbûreden iki sehmi zevce-i mezbûre Hadice'ye ve yedişer sehmden on sehmi benimle Fadıl'a hasren intikâl etmekle müteveffâ-yı mezbûr pederim Hasan vefâtından on altı sene evvel hal-i hayât ve sihhâtinde benden ve malından on yedi lira-yı Osmanî karzen işbu müdde'î 'aleyh Hâcî Mehmed'e vermekle kable'l-ahz ve'l-istifâ vefât eylediginden meblâğ-ı mezbûr verâse-i mezbûreden mevrus olduğu gibi müteveffâ pederim Hasan'ın malı olub Çermik'te vâki' bir bâb dükkânını üç yüz bir ve iki senelerinde bahalarına ellişer guruşdan yüz guruş olmak üzere Çüngüşlü terzi Nikogos'a îcâr ile bedeli îcâr ın ahz u kabz eylediği ve üçyüz üç ve dört senelerinde beher senesi yüz guruşdan iki yüz guruş olmak üzere Çermik'in Çukur mahallesinden Hâcî Receb'e îcâr ederek bedel-i îcârından kabz eylediği ve üç yüz beş ve altı ve yedi senesinde dahi beher seneliği yüz elli guruşdan dört yüz elli guruş olmak üzere Çermik'in Tepe mahallesinden Oso ? Paşa oğlu Hasan'a îcâraya verib bedel-i îcârını ahz u kabz eylediği ve üç yüz sekiz senesinde dahi iki yüz elli guruş Çermik Ermeni Milletinden Penci Minas'a îcâraya verib bedel-i îcârının ahz u kabz eylediği gibi müveffâ-yı mezbûr pederim Hasan'ın malı ve mülkü olan mahalle-i mezbûrede kâin bir bâb hânesi üç yüz bir ve iki senelerinde beher senesi dört yüz guruşdan olmak üzere sekiz yüz guruş Çermik Redif Yüzbaşı Hâcî Ağa'ya îcâraya verib bedel-i îcârını ahz u kabz eylediği üç yüz üç ve

dört senelerinde beher senesi üç yüz guruş olmak üzere altı yüz guruş Diyârbekîr Ermeni Milletinden saatçi Bogos'a îcâraya verib bedel-i îcârını ahz eylediğini ve üç yüz beş ve altı senelerinde doğma ? beher senesi iki yüz elli beşer guruşdan beş yüz guruş Çermik'in Tepe mahallesinden Emir oğlu Osman'a îcâraya verib bedel-i îcârını ahz u kabz eylediği ve üç yüz yedi senesinde iki yüz elli guruş Palûlu olup Çermik'de ikâmet eden Palûlu Reşo'ya îcâra verib bedel-i îcârını ahz u kabz eyledi ve üç yüz sekiz senesinde dahi iki yüz elli guruş Çermikli Şahab oğlu Mustafâ'ya îcâraya vererek bedel-i îcârını ahz u kabz eylediği müstecirîn-i merkûmundan bedeli îcâr olarak fuzûlen ahz u kabz eylediği cem'an üç bin dört yüz guruş bizlere intikâl eylediği gibi pederim Hasan'ın hal-i hayâtında benden karzen aldığı bin yedi yüz guruşla vasîyet ol mecmu' beş bin yüz guruşun zimmetine vârise-i mezbûrâna deyin bulunduğu cihetle verese için meblâğ-ı mezbûrenin tamâmını hükme alınmasını meblâğ-ı mezbûreden hissesine isabet eden mikdarın tarafıma teslîmi müdde'a 'aleyh Hâcî Mehmed'e tenbih olunmak matlûbumdur, dedikde müdde'â 'aleyh merkûm Hâcî Mehmed dahi cevâbında müdde'î-i merkûm Abbas müteveffâ Hasan'ın oğlu ve vârisi olduğunu külliyyen inkâr eyledikde müdde'î-i merkûm Abbas'dan nasb ve verâset müdde'asına mutâbık beyyine taleb olundukda isimlerini zabt-ı da'va cerîdesine kayd ettirdiği şahıslardan ve Çermik Saray mahallesinden Karakılçık Hüseyin ve Çukur mahallesinden Karakılçık Osman li-ecli'ş-şehâde huzûr-ı şer'a geldiklerini ba'del-beyân istişhâd olundukda işbu hâzır-ı merkûm Abbas Erganili Ali'nin torunu ve Berber Hüseyin'in oğlu olduğunu derler böyle işittim ve alem böyle söylüyor diye bizler bu husûsa bu vecih üzere böyle şehâdet ederiz diye edâ-yı şehâdet-i şer'iyeye eylemeleriyle şehâdet-i merkûmânın şehâdet vaka'ları da'vaya mutâbık ve nassıyla kâfi olup olmadığının beyân buyurulmak üzere fetvahâneye lede'l-havâle varid olan cevâb-ı şer'iyede işbu neseb ve verâseti da'vasında olunan şehâdetde sika ve şehâdet tâbirlerinden biri olmayıb şâhitlerin birinin şehâdeti çoklardan nasdan işittim demesiyle işbu şehâdet-i mukarin-i sıhhat olmadığı beyân buyurulmasıyla müdde'î-i merkûmdan geri kalan şâhitlerinin ikâmesinin teklif olundukda müdde'î-i merkûm Abbas diğer şâhidlerinin isbat ve ikâme etmediginden izhâr -ı acz etmekle müdde'â 'aleyh merkûm Hâcî Mehmed'in tahlîfini taleb eyledikde müdde'î-i merkûm Abbas'ın talebiyle müdde'â 'aleyh merkûm Hâcî Mehmed'in bi'l müvaceye ber-vech-i şer'î tahlîf oldukdan sonra müdde'î-i merkûm Abbas tarafından da'vası neseb olmayıb miras da'vası olduğundan ale't-tarîki'l-i ihbâr ikâmet-i beyyine edeceğini dermeyân ve bi'l-istid'â' müracat ederek müdde'î-i merkûm neseb verâseti müdde'alarını evvelce zabt cerîdesine kayd ve tahrîr etmiş husûs şuhûd ettiği şâhitlerinden

başka müddeâsının subûtu için tekrar başkaca şahid arasa ve ikâme eylese istima' olub olmayacağını fetvahâneye lede'l-havâle müdde'î-i merkûm Abbas'ın îrâd eylediği müdâfa'ası şer'an şâyân-ı ittîfâk olmadığını mübeyyin cânib-i iktidar varid reddi cevâb-ı şer'î tarafına ba'del-kıra'e mûcibince müdde'î-i merkûm Abbas da'vayı mezkûresinden müdde'â 'aleyh Hâcî Mehmed bilâ-beyyine ber-vech-i şer'î muarezadan men' olundugu tescîl ve huzûr-u alilerine i'lâm olundu. Fi'l yevmi'l-hamis min-şehr-i cemâziye'l-evvel li-sene selâsûn ve selâse mi'e ve elf. (5 Cemâziye'l-evvel 1330/22 Nisan 1912)

### 105/95

**Siverek sancağına muzâf Çermik kazâsına tâbi' Hâcîmülk karyesi sâkinelerinden Züleyha bt. Zülfo'nun boşandığı eşi İbrahim'den alacağı mihr parasını talep etmesi ve mahkemenin Züleyha'yı haklı görmesi i'lâmıdır.**

Diyârbekîr vilâyet-i celîlesi Siverek sancağına muzâf Çermik kazâsına tâbi' Hâcîmülk karyesi sâkinelerinden zâtı Alos karyesinden Mahmûd b. Osman b. Ahmed Hâcîmülk ? karyesinden Reşîd b. Ali b. Reşîd tâ'rîfleriyle mu'arefe Züleyha bt. Zülfo nâm sâhib-i arzuhâl müstakil tereke kazâ-yı mezkûr Mahkeme-i Şer'îyyesinden ma'kûd meclis-i şer'î şerîf-i münirde ve derûn-ı arzuhâlde ismi mezkûr mârrû'l-beyân karye-i mezbûrede İbrahim b. Ahmed müvâcehesinde bundan mukaddem mezkûr İbrahim iki yüz elli guruş mihr-i mu'accel-i medfu' ve iki yüz elli guruş mihr-i mü'accel-i mev'ûd tesmiyesiyle beni nikâh ederek merkûm hâzır-ı bi'l-meclis İbrahim'in ben zevce-i menkûha-i medhûlün-bihâsı olub meyânemizde hukûk-ı zevciyet kâim iken nasılsa bundan dört sene mukaddem zevç-i merkû İbrahim ile aramızda vuku' bulan münazâ'atdan dolayı beni talâk-ı selâse ile tatlik etdiginden nafaka da'va mevzu' ile zimmetine mukarrer ve merkûm-ı 'aleyh olan meblâğ-ı mezkûr ikiyüz elli guruş mihr-i müccel-i mev'ud alacak hakkımı tarafıma edâ ve teslîmden imtinâ' eder olduktan meblâğ-ı mezkûrun hâlen bana edâ ve teslîmine müdde'î 'aleyh merkûm lede'd-da'va ve istintak-ı tenbîh olunmak matlubumdur, dedikde müdde'â 'aleyh İbrahim dahi cevâbında mezbûre Züleyhâ'ya iki yüz elli guruş mihr-i mu'accel ve iki yüz elli guruş mihr-i mü'accel-i gayr-i medfu' tesmiyesiyle benim zevce-i menkûha-i medhulün-bihâm olub zevce-i mezbûre Züleyhâ'yı hüsn-i muaşeretisizlikden dolayı bundan dört sene mukaddem talâk-ı selâse ile tatlik ettiğimden mezbûre benden mutallaka olmakla mezbûrenin zimmetimde iki yüz elli guruş alacak hakkı olduğunu ikrâr ve alacak meblâğ-ı mezbûrun defâ'âten tesviyesini takdir olmadığından muksiten tediye edilmek üzere bana mihr verilmesini talep ederim, dedikde

mezbûre Züleyhâ'dan su'âl olunub meblâğ-ı mezbûrun muksiten verilmesi vâki' olmadıgından müdde'â 'aleyh merkûm İbrahim müdâfa'ası şer'an şâyân-ı iltîfât olunduktan meblâğ-ı müdde'â 'aleyh mezkûr iki yüz elli guruş mihr-i mu'eccelin müdde'î mezbûre Züleyhâ'ya hâlen edâ ve teslîmine müdde'â 'aleyh merkûm İbrahim ikrârıyla ilzâm olundugunu tescîl ve bilâ't-temessü i'lâm olundu. Fi'l-yevmi'l-hâmis min-şehr-i cemâziye'l-evvel li-sene selasûn ve selâse mi'e ve elf. (5 Cemâziye'l-evvel 1330/22 Nisan 1912)

### 106/96

**Çermik kazâsının Çukur mahallesi ahilisinden Hüseyin b. Mahmûd b. Binacın tarlasını Hüseyin b. Mollâ Mahmud'a satması işlerinde Yusuf b. Hüseyin-i İbişan'a vekalet vermesi hüccetidir.**

'An asl Ma'mûratü'l-Aziz vilâyet-i celîlesine tâbi' Pütürge kazâsına mülhak Kağdağ karyesi ahâlisinden zâtı Çermik kazâsının Çukur mahallesi ahâlîsinden Ayvaz Yusuf b. Ahmed Onbaşı kazâ-yı mezkûrun Bâğvenk karyesi ahâlîsinden Yusuf b. Ali Ağa tâ'rîfleriyle ma'rûf Hüseyin b. Mahmûd b. Binacın ? Çermik Mahkeme-i Şer'-i şerîf-i münirde Diyârbekîr vilâyet-i celîlesine mülhak Siverek sancağı dâhilinde Çermik kazâsına muzâf Buderan karyesi ahâlîsinden ve şahsı ma'rûf Yusuf b. Hüseyin ibnan ? mahzarında bi't-tav' ve'r-rıza takrîr-i kelâm ve ifâde-i ani'l-merâm edib benim Diyârbekîr vilâyet-i celîlesinin Siverek sancağının Çermik kazâsına tâbi' Buderan karyesi toprağı dâhilinde bâ-tapû mutasarrıf olduğum karye-i mezbûrânın Çam mevki'inde şarkan Osman b. Halid şimâlen Ömer b. İbrahim garben tarîk-ı âmm cenûben Mahmûd tarlalarıyla mahdûd bir kıt'a sulu tarlanın dört sehm i'tibârıyla üç sehmi Buderan karyesi ahâlîsinden Hüseyin b. Mollâ Mahmûd'a iki bin beş yüz guruş bedel-i makbuz mukâbilinde müşteriy-i merkûma bey' ve ferâğ ederek tarla-yı mezkûreyi müşteri-i merkûme sattığı ve meblâğ-ı mezbûre olân iki bin beş yüz guruş müşteri-i merkûmân ahz u kabz eylediği takrîre ve mu'âmele-i resmiye ferâğîyesine me'mûr ve komisyon-ı mahsûsa huzûrunda icrâyâ ve husûs-ı mezkûr mütevâkîf olduğu umûrun küllîsinide tarafımdan işbu hâzır-ı bi'l-meclis Yusuf b. Hüseyin-i İbişan vekîl-i mutlak ve naîb-i menâb nasb ve ta'yin eyledim dedikte vekîl mezbûr Yusûf dahi vekâlet-i mezkûreyi ber-mînval-i muharrer kabûl ve hidmet-i lâzîmesini kemâ-yenbağî edâ ve ifâyı ta'ahhüd ve iltizâm etmeğle gıbbe't-tasdîkiş-şer'î ma vaka'a bî't-taleb ketb ve imlâ olundu. Fi'l-yevmi'l-ihdâ-aşer min-şehr-i cemâziye'l-evvel li-sene selasûn ve selâse mi'e ve elf. (11 Cemâziye'l-evvel 1330/28 Nisan 1912)



107/97

**Çermik kazâsına tâbi‘ Zergüz karyesi sâkinlerinden Fatma ve Zelhâ ve Aîşe sübut ? Çelik ve Ali ve Hüseyin ve Fatma Teban Hüseyin ve Çelik’in ölen babaları Çelik b. Ali’den kalan malların bölüşümünde Ali Ağa’ya ve Mehmed’e vekâlet vermeleri hüccetidir.**

Çermik kazâsına tâbi‘ Zergüz karyesi sâkinlerinden şahısları Çermik’in Buderan karyesi muhtarı Hasan b. Mollâ Mahmûd ve Çermik’in Saray mahallesinden Ayvazoğlu Zülfikâr b. Hasan tâ‘rîfleriyle ma‘rûfun Fatma ve Zelhâ ve Aîşe sübut ? Çelik ve Ali ve Hüseyin ve Fatma Teban Hüseyin ve Çelik nâmun kesân ma‘kûd meclis-i şer‘i münirde ve kazâ-yı mezkûrun Besin karyesi muhtarı Ali Ağa ism-i mahzarında her biri takrîr-i kelâm ve ta‘bir-i ‘ani’l-merâm edib karye-i mezbûre ahâlîsinden mürisimiz olub bundan akdem vefât eden Çelik b. Ali’nin bâ-tapû taht-ı tasarruf ve zirâ‘atında bulunan Besin karyesi toprağı dâhilinde ve Çam mevki‘inde cenûben çay, garben Zergüzlü Cuma b. Hasan Ali, şimâlen hark, şarkan Çermikli Ali’nin tarlalarıyla mahdûd bir kıt‘a sulu tarla mürisimiz ve babamız müteveffâ mezbûr Çelik b. Ali’nin vuku‘-ı vefâtıyla verâseti ashâb-ı hakk intikâlinden sulbî-i kebîr oğulları Bektaş ile Hüseyin ve sulbî-i kebîre kızları mezbûrân Fatma, Aîşe ve Zelhâ’ya ba‘del-intikâl eden kebîr mezbûr Hüseyin’in dahi vefâtına mebni verâseti mezbûr Hüseyin ile kızı mezbûr Fatma’ya ba‘del-intikâl tashîh-i mesele-i mîrâsımız hükm-i mukaseme-i şer‘iyye ve arâzî kânûnnâme ehemmiyet? mûcibince on sehmden olub sehmi-i mezbûreden ikişer sehmden sekiz sehmi gâ‘ib ‘ani’l-meclîs ? eden mezbûr Bektaş ile kızları Fatma ve Zelhâ ve Aîşe birer sehmden iki sehmi sağîrânî hâzîrân Hüseyin ve Fatma Eytan? Hüseyin’e ba‘del-intikâl mürisimiz müteveffâ-yı mezbûr Çelik’den tarlayı mezkûrdan hâzîra ve kızları bulduğumuz cihetle Fatma ve Zelhâ ve Aîşe’nin hisselerine intikâl eden ikişer sehmden altı sehmi ve sağîrları hisse-i mezbûrân Hüseyin ve Fatma ile el-mezbûr Hüseyin’in hisselerine intikâl eden birer sehmden iki sehmi hisse-i musibelerimizin nâmlarımıza intikâl mu‘âmelesinin icrâ ettik sonra hâzîrân-ı mezbûrân Fatma, Zelhâ ve Aîşe kendi hisselerini hisse-i muharrer-i mezkûremizi yedişer yüz guruşdan cem‘an iki bin yüz ve sağîrânî mezbûrân Hüseyin ve Fatma ibnan-ı el-mediyûn Hüseyin dahi kendi hisse-i mezkûremizi yedişer yüz guruşdan bin dört yüz guruş ki cem‘an üç bin beş yüz guruş bedel-i makbûz mukâbilinde ve Çermik’in Besin karyesi ahâlîsinden Zülfikâr b. İbrahim hem pederlerimiz mâlik ve mutasarrıf bulduğumuz hisselerimizi bey‘ ve fûrûht etmiş isek de henüz mu‘âmele-i ferâğiyesini icrâ

edemediğimizden mu‘âmele-i ferâğiyesinin me‘mûr ve komisyon-ı mahsusı huzûrunda itâsı takrîr ferâğıye ve meblâğ-ı makbûz olân üç bin beş yüz guruşu dahi verecek muharrer ahz u kabz eyledigimizi kezâlik takrîr ve ferâğa ve husûs-ı mezkûrun mütevâkîf olduğu umûrun küllisinde makamımıza kâim olmak üzere hem pederimiz tarafından işbu hâzır bi‘l-meclis Ali Ağa’yı ve Mehmed’i vekâlet-i mutlakâ-i sahîha-i şer‘iyye ile vekîl ve naîb-i menâb nasb ve ta‘yin eyledik dediklerini vekîl-i mezbûr dahi vekâlet-i mezkûreyi bermînval-i muharrer kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâ-yenbağî edâ ve îfâyı ta‘ahhüd ve iltizâm etmeğın ma vâka‘a bi‘t-taleb ketb ve imlâ‘ olundu. Fi‘l-yevmi‘r râbi‘ aşer min-şehr-i cemâziye‘l-evvel li-sene selâsin ve selâse mi‘e ve elf. (14 Cemâziye‘l-evvel 1330/1 Mayıs 1912)

**108/98**

**Câmi-i Şerif Vakfının başkanının vefâtı üzerine yerine Câmi-i Şerif İmâmı Mehmed Efendi b. Ayvaz Mehmed Halife’nin atanması isteğî hüccetidir.**

Marûz-ı daî‘-i dirineleridir ki

Nezaret-i Evkâf-ı Hümayûn-ı mülûkânâme mülhak evkâfdan Diyârbekîr vilâyet-i celîlesi dâhilinde kâin Siverek Sancağına merbût makar kazâ-yı medîne-i Çermik mahallâtından mezbûr Abdurrahman mahallesinde vâki‘ el-Hac Mahmûd Beğ bina eylediği Câmi‘i Şerîf Vakfından olmak üzere vazife-i mübanesiyle sülûs-i imamet cihetine dört muharrem bin iki yüz seksen bir senesi târîhiyle müverrah ve bâlâ-yı tuğrâ-yı garrâ-yı hazret-i hilâfet penâhî ile muvaşşah berât-ı ‘âlişân mûcibince Hasan b. Hafız Mehmed Halife’nin ‘uhdesinde mutasarrıf iken bundan akdem vuku‘- vefâtıyla sulbî kebîr oğulları Mehmed Reşîd ve Mehmed Said Efendileri terk edib cihet-i merkûmeye ehil ve erbâbından Mehmed Reşîd Efendi ‘uhdesine tevcîh buyurulduğu naîb-i esbâk Mehmed Nuri Efendi mühr-i zâtîsiyle memhûr ve muhâkeme-i şer‘iyye sicilâtında mestûr ve mukayyed yedinde mevcûd zirinde yirmi cemâziye‘l-âhir bin üç yüz sekiz senesi târîhiyle müverrah i‘lâm-ı şer‘iyyeden anlaşılmağla bu kere Mehmed Reşîd Efendi bilâ- veled vuku‘-ı vefâtıyla yeri hali ve hidmet-i lâzımesi mu‘attal kalmış ve ehli erbâbı ‘uhdesine tevcîhimi muktezây-ı nizâmiyeden ve şart-ı vakfın ve vakıfnâmesi cümlesinden olmağla müteveffâ Mehmed Reşîd Efendi’nin amcazâdesi olub Çermik kazâsının Saray mahallesinde doksan yedi numaralı mezbûr hânesinde kırk dört yaşında mukayyed bulunan Câmi‘i Şerîf-i mezbûr İmâmı Mehmed Efendi b. Ayvaz Mehmed Halife’nin ehliyeti yedinde mevcûd ve müberrez i‘lâm-ı şer‘isiyle Çermik kazâsı Evkâf

Komisyununun bin üç yüz yirmi sekiz senesi ve on iki numaralı zabt mazbata mefatından müsteban olmağla cami'-i şerîf-i mezbûrun hitâbet cihetinin amucazâdesi Mehmed Reşîd Efendi mahlûlünden mûmâ-ileyh Mehmed Efendi müdde'î daileri 'uhdesine ve vazife-i muayenesiyle tevcîh ve tevfiz ve yedime bir kıt'a berât-ı şerîf-i âlîşân sadaka ve asan buyurulmak ricasını bilâ teması huzûr-u ... nuşur-i hilâfet penâhilerine arz ve i'lâm olundu. Fi'l-yevmi'r-râbi' aşer min-şehr-i cemâziye'l-evvel li-sene selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (14 Cemâziye'l-evvel 1330/1 Mayıs 1912)

### 108/99

**Çermik mahallâtından Abdurrahman mahallesinde vâki' el-Hac Mahmûd Beğ'in bina eylediği Cami'i Şerîf Vakfından olmak üzere vazife-i mübanesiyle sülûsı imâmete Mehmed Efendi'nin atanmasının kabul edilmesi i'lâmıdır.**

Nezaret-i Evkâf-ı Hümayûn-ı malûmaneye mülhak evkâfdan Diyârbekîr vilâyet-i celîlesi dâhilinde kâin Siverek sancağına merbût makarr kazâ-yı medîne-i Çermik mahallâtından Abdurrahman mahallesinde vâki' el-Hac Mahmûd Beğ'in bina eylediği Cami'i Şerîf Vakfından olmak üzere vazife-i mübanesiyle sülûsı imâmet cihetine dört muharrem bin iki yüz seksen bir senesi târîhiyle müverrah ve balâ-yı tuğrâ-yı garrâ-yı hazret-i hilâfetiye ile müzeyyen berât-ı âlîşân mûcibince Abdurrahman b. Hafız Mehmed Halife mutasarrıf iken bundan akdem vuku'-ı vefâtıyla sulbî-i kebîr oğulları Mehmed ve İbrahim'i terk edib cihet-i merkûmânın sülûs-ı imâmet hisse-i mahlûlünden sulbî-i kebîr oğlu İbrahim nâ-ehl olduğu cihetle kasr-ı yed eylediği ve ehl-i erbâbında Mehmed Efendi Halife 'uhdesine tevcîh buyurulduğu bundan mevcûd ve müberrez yirmi bir cemâziye'l-âhir bin üç yüz sekiz senesi târîhiyle müverrah ve naîb-i esbâk Mehmed Nuri Efendi mühr-i memhur i'lâm-ı şer'iden anlaşıldığı cihetle câmi'-i şerîf-i mezbûrun diğerk sülâsatı imâmet cihetlerine dört muharrem bin iki yüz seksen bir senesi târîhiyle müverrah Berât-ı Alîşân mûcibince mutasarrıf Hasan ve Hafız Mahmûd ibnan ve Hafız Mehmed Halifeler'in vefâtıyla sulbî oğulları Mehmed Reşîd ve Said Efendiler ibnan-ı Hasan'ı terk edib Mehmed Said Efendi cihet-i mezkûreden kasr-ı yed eylediği cihetle ehliyeti mütehakık mûmâ-ileyh Mehmed Reşîd Efendi 'uhdesine tevcîhle takriz buyurulmuş olduğu naîb-i mûmâ-ileyhin mühriyle memhûr yirmi bir cemâziye'l-âhir bin üç yüz sekiz târîhiyle müverrah mevcûd ve müberrez i'lâmı şer'iyeden müsteban olmağla bu kere mûmâ-ileyh Mehmed Reşîd Efendi dahi bilâ-veled vefâtıyla yeri hali ve hizmet-i lâzimesi muattal kalmış ehl-i erba'ine bu cihetle muktazâ-i nizâmiden şart-ı vakfın vakıfnamesi

cümlesinden olmağla mutasarrıflardan Abdurrahman, Mehmed Halife'nin oğlu Mehmed Reşîd Efendi'nin amcazâdesi olub Çermik kazâsının Saray mahallesinde ve doksan yedi numaralı hânesinde mukayyed bulunan ber-vech-i muharrer sülüs hisse-i imâmet mutasarrıf olân Mehmed Efendi ibnü'l-mezbûr Abdurrahman Efendi b. Hafız Mehmed Efendi Halife'nin bilâ-müsteman ehliyeti salif-ül-arz yedinde 'i'lâmı şer'iyyle Çermik Evkâf Komisyonunun sekiz nisan bin üç yüz yirmi sekiz senesi ve on iki numaralı mazbata münderecatından anlaşılmağla câmi'-i şerîf-i mezbûrun sülüs imâmeti pederi Abdurrahman Halife'nin mahlûlünden ve sülesat-ı müştereki ve amcazâdesi Mehmed Reşîd Efendi mahlûlünden olmak üzere hizmet-i imâmetin tamâmı mûmâ-ileyh Mehmed Efendi daileri 'uhdesine vazifen mu'ayyenesiyle tevcih ve tefviz ve yedine bir kıt'a berâtı şerîf-i âlîşân sadaka ve ihsan buyurulmak ricasına bi'l-iltimas huzûr-ı 'âlilerine arz ve i'lâm olundu. Tahrîren fi'l-yevmi'r-râbi' aşer min-şehr-i cemâziye'l-evvel li-sene selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (14 Cemâziye'l-evvel 1330/1 Mayıs 1912)

### 109/100

**Siverek sancağına merbût medîne-i Çermik kazâsına muzâf Nişinik karyesi sâkinelerinden Zelîhâ bt. Mustafâ b. Hasan'ın ölen eski eşinden kalan malların kendisine verilmesi hakkında Mehmed b. Ali b. Abbas'a vekâlet vermesi hüccetidir.**

Diyârbekîr vilâyet-i celîlesi dâhilinde kâin Siverek sancağına merbût medîne-i Çermik kazâsına muzâf Nişinik karyesi sâkinelerinden zâtı karye-i mezbûre ahâlîsinden Mehmed b. Zülfikâr b. Osman ve Mehmed b. Zülfikâr b. Mehmed tâ'rîfleriyle mu'aref Zelîhâ bt. Mustafâ b. Hasan nâm hatûn ma'kûd şer'i şerîf karye-i mezbûre ahâlîsinden Mehmed b. Ali b. Abbas mahzarında bi't-tav' ve'r-rıza ikrâr ve ta'bir 'ani'l-merâm edib bundan akdem askerîye-i şâhenede ve silâh altında olub vefât eden zevc-i evvelim Sökrüklü Mehmed b. Mustafâ'nın verâseti hâzırân bana mûris olmağla müteveffâ-yı mezbûrun gâ'ib bulunduğu diye kıbeli'ş-şerden müteveffâ-yı merkûm Mehmed üzerine kâim sıfatıyla vasî nasb ve ta'yin olunan Sökrük karyesinden amcazâdesi Süleyman Timur ile Çermik Mahkeme-i Şer'iyesinde ve verâset-i sâ'ire da'vasında mahkeme-i mezkûreden 'aleyhime sâdir olân i'lâm tarafıma tebliğ edilmiş ve adem-i kanaatle temyiz-i da'va edildiği hâlde ihbâren istihsâl ettiğim malûmat-ı mevsûkiye nazâran zevc-i merkûm Mehmed'in vefâtı haber verilmesi üzerine zevc-i merkûmân kâim ve vasîsi bulunan Süleyman b. Timûr zevc-i merkûmân emvâl-i menkûle ve gayr-i menkûlesini vaz'ı yed eder olduğu müteveffâ-yı mezbûrân hâzırân verâseti bana mevrus olmağla ... idâresinde

bulunan bi'l-himâyeyle emvâl-i menkûle ve gayr-i menkûlesinden ferâğat ve tarafıma teslîmini talep ve da'vaya ahz u kabz ve memâlik-i mahrûse-i şahânedede bulunan bi'l-cümle Mahkeme-i Şer'îyye ve nizâmiye ve devâir-i resmîyelerinde leh ve 'aleyhimde tahaddüs etmiş ve edecek kâffe-i devaiye-i hukûkiye ve cezâiye ve mîrâsiye ve zirâ'îye ve arâziye ve deâvîyi adîye-i sâ'ireden dolayı kendi imzâsiyla istid'â' ve velayih tanzîm ve takdîm ederek evrâk-ı resmîyenin teblîğ ve tebellüğüyle müdde'î ve müdde'â 'aleyh ve şahs-ı salis ve müstenif ve müstenefün 'aleyh ve mümeyyiz ve mümeyyezün 'aleyh ve mûkriz ve mukrazün 'aleyh sıfatlarında bulunarak muhâkeme ve muhâsama ve mürâfa'a ve müdâfa'a ve mücavebe ve ikâme-i şuhûd ve istimâ'ına ve talep-i tahlîf ve talep-i karâr ve redd-i karâr ve redd-i a'zâya ve iştikâ-ı 'ani'l-hükkâm ve istihsâl-i hükm ve istihsâl eylediği hükmi teblîğ ve tebellüğe ve mevki'-i icrâya vâki' ile tenfîz-i hükm ta'kîbine ve icrâ dâ'iresine mürâca'at talep-i hacz ve fekk-i hacze ve ehl-i hibre ve temyîz ve istishab ve azline ve ta'yin-i mercî' ve nakl-i da'vaya ve iâde muhâkemeye ve inde'l-iktizâ sulh ve ibrâya ve lede'l-hace âheri tevkîl ve azle ve'l-hâsıl husûs-ı mezkûrun bidâyeten ve istinafen ? ve temyîzen ve i'tirâzen ve i'âdeten ve redden ben her ne yapmağla mükellef isem mükellef olduğum umûr ve husûsatda şer' ve kânûnun bana temyin etmiş olduğu selâhiyetin kâffesinden son dereceye kadar vekîl-i müfevviz ve murâhasım olmak üzere tarafımdan icrâ-yı vekâlete işbu hâzır-ı bi'l-meclis Mehmed b. Ali b. Abbas'ı vekâlet-i sahîha-i şer'îyye ile vekîl ve naîb-i menâb nasb ve ta'yin eyledim dedikde vekîl-i mezbûr Mehmed dahi vekâlet-i mezbûreyi ber-mînvâl-i muharrer kabûl ve hidmet-i lâzimesini kemâ-yenbağî edâ ve îfâyı ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın gibbe't-tasdikîş-şer'î ma vaka'a bî't-taleb ketb ve imlâ olundu. Fi'l-yevmi't-tâsi' aşer min-şehr-i cemâziye'l-evvel li-sene selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (19 Cemâziye'l-evvel 1330/6 Mayıs 1912)

### 110/101

**Siverek sancağına merbut Çermik mahallâtından Abdurrahman mahallesinde vâki' Câmi'i Şerîf Vakfının işlerinin görülmesi için görevlendirme yapılması hüccetidir.**

Nezaret-i Evkâf-ı Hümayûn mülûkâneye mülhak evkâfdan Diyârbekîr vilâyet-i celîlesi dâhiline kâin Siverek sancağına merbût makarr-ı kazâ-yı medîne-i Çermik mahallâtından Abdurrahman mahallesinde vâki' el-Hac Mahmûd'un bina eylediği Câmi'i Şerîf Vakfından olmak üzere vazife-i mübanesiyle ? sülûs-ı tevlîd cihetine dört muharremi'l-harâm bin iki yüz seksen bir senesi târîhiyle müverrah ve balâ-yı tuğrâ-yı

garrâ-yı hazret-i şehinşâh ile müzeyyen Berât-ı Alîşân mucibince mutasarrıf olân Abdurrahman b. Hafız Mehmed Efendi Halife'nin vuku'-ı vefâtıyla sulbî kebîr oğulları İbrahim ve Mehmed'i terk edib cihet-i merkûmânın sülüs-ı tevlîd hissesi sulbî-i kebîr oğlu İbrahim Halife 'uhdesine tevcîh buyurulduğunu naîb-i esbak Mehmed Nuri Efendi mührüyle memhûr yerinde mevcûd ve müberriz yirmi bir cemâziye'l-âhir bin üç yüz sekiz senesi târîhiyle müverrah i'lâm-ı şer'iyeden müsteban olub tevlid-i ? mezkûrenin diğêr sülüs hissesine dahi müteveffâ Abdurrahman Halife'nin birâderi Hasan Halife bâ-berâtı 'âlîşân mutasarrıf iken vuku'-ı vefâtıyla sulbî oğulları Mehmed Reşîd ve Mehmet Sait Efendileri terk edib sülüs hisse-i mahlûlenin tasarrufu banî ? sÛdÛs hissesi mÛmâ-ileyh Mehmed Reşîd ve sÛdÛs-i diğêri mÛmâ-ileyh Mehmed Said Efendilere tevcîh buyurulduğu câmi'-i şerîf-i mezkûrun diğêr sülüs tevlîd hissesini dahi müteveffâ Abdurrahman ve Hasan Halife'nin birâderleri Mahmûd Halife bâ-berât-ı âlîşân mutasarrıf iken bilâ-veled vuku'-ı vefâtıyla sülüs-ı tevlît ? hisse-i mahlûlenin temelli şerîki ve birâderzâdesi Mehmed Reşîd Efendi'ye tevcîh buyurulduğu naîb-i mÛmâ-ileyh Mehmed NÛri Efendi mührÛyle mahtÛm ve yirmi bir cemâziye'l-âhir bin üç yüz sekiz senesi târîhleriyle müverrah ve yerlerine mevcûd müberriz iki kıt'a i'lâm-ı şer'î mefâdından anlaşılmağla bu kere Hasan Halife'nin oğlu Mehmed Said Efendi'nin vuku'-ı vefâtıyla sulbî sagîr oğlu Mustafâ'ya terk ederek üzerindeki sâdis tevlît ? hisse-i mahlûlesi sagîr oğlu mezbÛr Mustafâ 'uhdesine tevcîh-i muktezayı nizâmından olub ahîren müteveffâ Hasan Halife'nin oğlu Mehmed Reşîd Efendi'nin dahi bilâ-veled vuku'-ı vefâtıyla yeri hali ve hidmet-i lâzimesi mahlûl ve mu'attal kalmış ve ehli ve erbabına tevcîh-i mukteza-yı nizâmından olmağla müteveffâ Reşîd Efendi'nin amcazâdesi ve cihet-i merkûmeye serakatı ? olub Çermik'in Saray mahallesinde ve doksan sekiz numaralı hânesinde ve kırk beş yaşında İbrahim Halife ibnÛ'l-mezbÛr Abdurrahman Halife'nin ehlini salifÛ'l-arz i'lâm-ı şer'î ve Çermik Evkâf Komisyonunun yedi nisan bin üç yüz yirmi sekiz senesi ve on üç numaralı mazbata mefâdından anlaşılmağla müteveffâ Mehmed Reşîd Efendi'nin sülüs ve sâdis tevlîd hisse-i mahlûlünden sülüs tevlîd-i şerîki ve amcazâdesi İbrahim Halife'ye mÛmâ-ileyh Mehmed Reşîd Efendi'nin sâdis tevlîd hisse-i mahlûlesi dahi şerîki ve birâderzâdesi sagîr-i mezbÛr Mustafâ Halife 'uhdesine tevcîh olmağla pederi müteveffâ Abdurrahman Halife mahlûlünden sülüs ve müteveffâ Mehmed Reşîd Efendi mahlûlünden dahi sülüs ki cem'ân sÛlâsan tevlîde asaleten İbrahîm Halife 'uhdesine ve pederi müteveffâ Mehmed Said Efendi ve amcazâdesi müteveffâ mezbÛr Mehmed Reşîd Efendiyle mahlûlünden hisse-i mezbÛr sülüs-ı tevlîde sagîr mezbÛr Mustafâ'nın hal-i rÛște vasıl

oluncaya değin yeri hali kalmamak üzere amcazâdesi mûmâ-ileyh İbrahim Halife ‘uhdesine vazife-i mübanesiyle ? bin-niyâbe tevcîh ve takrîz ve yerine bir kıt‘a berât-ı ‘âlişanın sadaka ve ihsan buyurulmak ricasını bi’l-iltimas huzûr-ı alilerine arz ve i‘lâm olundu. Tahrîren fi’l-yevmi’r-râbi‘ aşer min-şehr-i cemâziye‘l-evvel li-sene selâsîn ve selâse mi‘e ve elf. (14 Cemâziye‘l-evvel 1330/ 1 Mayıs 1912)

### 111/102

**Çermik kazâsı Çukur mahallesi ahâlîsinden Bandızâde el-Hac Osman Mehmed ve Mustafâ ve Sıdık benun-ı el-Hac Hasan Ağa’ın hertürlü konuda Köroğluyan Kıyork Efendi’ye vekâlet vermesi hüccetidir.**

Diyârbekîr vilâyet-i celîlesi dâhilinde kâin Siverek sancağına merbût medîne-i Çermik kazâsı mahallâtından ve Çukur mahallesi ahâlîsinden ve şahısları Çermik’in Tepe mahallesi ahâlîsinden Hüseyin b. Mustafâ ve Çukur mahallesinden Ali Efendi b. İzzet Efendi tâ’rîfleriyle ma’rûfûn Bandızâde el-Hac Osman Mehmed ve Mustafâ ve Sıdık benun-ı el-Hac Hasan Ağa sâlifü’z-zikr kazâ-yı mezkûr bidâyet mahkemesine mahsus olmada heyeti mahkeme-i bidâyet hâzır olduğu hâlde akd edilen meclis-i şer‘i mealide her biri takrîr-i kelâm ve ifâde-i ani’l-merâm edib gerek meân ve gerek münferiden her birimizin leh ve ‘aleyhimizde tahaddüs etmiş ve edecek kâffe-i deâvîy-i hukûkiye ve cezâiye ve mîrâsiye ve zirâ‘iye ve arâziye ve ticâriye ve iflâsiye ve de‘aviye-i adiyeye-i sâ’ireden dolayı memâlik-i mahrûse-i şahânedede bulunan bil-cümle mehâkim-i şer‘iyye ve nizâmiye ve de‘vair-i resmiye-i sâ’irelerinde kendi imzâsıyla istid‘â ve levâiyih tanzîm ve takdîm ederek evrâk-ı resmiyenin teblîğ ve tebellüğe müdde‘î ve müdde‘â ‘aleyh ve şahs-ı salis ve müste‘nif ve müstenefün ‘aleyh ve mümeyyiz ve mümeyyezün ‘aleyh ve mûkriz ve mukrazun ‘aleyh ve muidd ve muiddün ‘aleyh sîfâtlarında bulunarak muhâkeme ve muhâsama ve mürâfa‘a ve müdâfa‘a ve mücâvebe ve ikâme-i şuhûd ve istimâ‘ına ve taleb-i tahlîf ve taleb-i karâr ve redd-i karâr ve redd-i a‘zâya ve i’tirâz-ı ale’l-hükm ve i’tirâz-ı ale’l-gayr ve i’tirâz-ı tari ve i’tirâz-ı aslı cihetlerine ve iştikâ-yı ale’l-hükkâm ve ta‘yin-i merci‘ va nakl-i da‘vaya ve taksîm ve mehabbe talebine ve her güne mukaliyete ? ve mukaliyetini ahz u kabz ile tarafımıza irsâl ve isâle ve ehl-i hibre ve mümeyyiz ve senedinin intihâb ve azline ve tatbik zabt ve hitama ve istihsâl ve hükme ve istihsâl eylediği hükmi teblîğ ve tebellüğe mevkiî‘ icrâya vaz‘ ile tenfîz-i hüküm ta‘kîbine ve icrâ dâ’iresine mürâca‘at taleb-i hacz fekk-i hacze ve lede‘l-hace âheri tevkîl ve azline ve’l-hâsıl husûs-ı mezkûrelerde bidâyeten ve istînâfen ve teczî‘yen ve i’tirâzen ve i‘âdeten ve reddin

bizler her ne yapmagla mükellef isek mükellef olduğumuz umûr ve husûsatın küllisinde şer' ve kânûnun bizlere temyin etmiş olduğu selâhiyetin kâffesini son dereceye kadar istimale vekîl-i müfevviz ve murahhasım olmak üzere tarafımızdan icrâ-ı vekâlete Diyârbekîr'de Hâcî Osman mahallesinde mukîm vükelâ-yı de'âviden Koroğluyan Kıyork Efendi'nin kabûlune mevkûfen vekâlet-i amme-i sahîha-i şer'iyeye ile vekîl ve naîb-i menâb nasb ve ta'yin etmelerini gibbe't-tasdîkiş-şer'î ma vaka'a bî't-taleb ketb ve imlâ olundu. Tahrîren fi'l-yevmi't-tâsi' aşer min-şehr-i cemâziye'l-evvel li-sene selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (19 Cemâziye'l-evvel 1330/ 6 Mayıs 1912)

### 112/103

**Siverek sancağına muzâf Çermik kazâsının Çukur mahallesinden Mustafâ b. Hâcî Hasan Ağa'nın alışveriş ve borçtan dolayı Süro Ahmed oğlu Mehmed'e açtığı davada mahkemenin Mustafa'yı haklı görmesi i'lâmıdır.**

Diyârbekîr vilâyet-i celîlesi dâhilinde Siverek sancağına muzâf Çermik kazâsının Çukur mahallesinden şahsı tâ'rîf-i şer'iyeyle ma'rûf Mustafâ b. Hâcî Hasan Ağa nâm sâhib-i arzuhâl sâlifü'z-zikr ve derûn-ı arzuhâlde ismi mezkûr Çermik'in Kal'a mahallesinden Süro Ahmed oğlu Mehmed müvâcehesinde bundan akdem müdde'î-i merkûm Mahmûd'a cihet-i karzdan olan iki yüz yetmiş altı guruş matlûbâtıma mahsuben üç yüz yirmi beş senesinde yaz mevsiminde müdde'î-i merkûm Mehmed'in malı olup nahırda ra'y olunmakda olan siyah renkli bir re's ineğini iki yüz kırk bedel guruş bedel ile bana satarak ben dahi bedel-i mezkûrle bey'-i mezbûri kabûl edib mezkûr ineğin akşamleyin nahırdan gelib hâneme girmek üzerine akd ve mukâvele edilmesi üzerine ineği mezkûrun akşamleyin nahırdan gelir iken alıb hâneme götürüb kaç gün nezdimde kaldıktan sonra merkûm Mehmed bey'-i mezkûrdan rücû' edib güya mezkûr ineği tarafımdan geri alarak gasb edib götürmüşüm deyu müdde'î-i merkûmun hükümete vâki' olân müracatı üzerine tafar-ı hükümetin mezkûr ineği hâzır-ı merkûm Mehmed'den şirâen satın aldığı Mahkeme-i Şer'iyeyece ispat ettirdikten sonra bana verilmek üzere muvakkaten Hancı Nuh Efendiye teslîm eylemiş iken ahîren merkûm Mehmed nasılsa mezkûr ineği Nuh Efendi'nin hânesinden alıb götürüb taleb eyledigimde mezkûr inekle kusur otuz altı guruş alacağın tarafıma edâ ve teslîmden imtinâ' eder olmağla mal-ı müşteram olan mezkûr inekle otuz altı guruşun hâlen tarafıma edâ ve teslîmini müdde'â 'aleyh merkûma tenbih olunmak matlubumdur, dedikde müdde'î-i merkûm dahi cevâbında da'vâ-yı



mezkûrun külliyyen inkâr eylemesi üzerine müdde'î-i merkûmun ber-vech-i muharrer müdde'asına mutâbık beyyine taleb olunduktan zabt-ı da'va cerîdesine kayd ettirildiği şahidlerden ve müsehadan ? Rutan karyesinden Mehmed b. Bekir ve 'Aişe karı ? oğlu Polat müdde'î-i merkûm Mustafâ'nın da'va-yı meşrûhasına mutâbık edây-ı şehâdet-i şer'iyeye eylemeleriyle usûl-ı mevzuasını tatbiken şehâdet-i mezbûrânın adl ve makbûlu'ş-şehâde olub olmadıklarını tahkik için mensûb oldukları Rutan karyesine isâl olunan tezkiye-i sırrı varakası Zerbine ? karye-i mezbûre muhtarı Ahmed Hüseyin, İmâmı Sadun ve a'zâdan Zülfikâr b. Abdullah a'zâdan Cuma' b. Mehmed tarafından şahidân-ı mezbûrân adl ve makbûlu'ş-şehâde olundukları mechûlümüzdür, diye varaka-i mezkûre Zerbine işâret ve tahrîr eylediği görülmekle müdde'î-i merkûmun geri kalan şahitlerinin ikâmesi teklif oldukda müdde'î-i merkûm Mustafâ İnan ? ve ikâme-i beyyineden izhâr-ı acz etmekle müdde'î-i merkûm Mustafâ'nın tâbî' vecihle müdde'â 'aleyh merkûm Mehmed'e yemin teklif olundukda bi'l-müvâcehe müdde'â 'aleyh merkûm Mehmed meczun ? nukûl etmeğin mücibince müdde'â 'aleyh merkûm Mehmed iki yüz kırk guruş bedel ile müdde'î-i merkûm Mustafâ'ya satmış olduğu mezkûr inekle kusur otuz altı guruşun müdde'î-i merkûm Mustafâ hâlen edâ ve teslîmine müdde'â 'aleyh ikrârıyla ilzâm olundu. Fi'l-yevmi'l-hâmis işrîn min-şehr-i cemâziye'l-evvel li-sene selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (25 Cemâziye'l-evvel 1330/12 Mayıs 1912)

### 113/104

**Hasibe Hânım bt. müteveffâ Erganili Sıdkı Paşa'nın babasından kalan miras konusunda Hamza Beğ b. Ragıb Beğ'e vekâlet vermesi hüccetidir.**

Tahakkuk eden özr-i şer'iyeye binâ'en husûs-ı âtî'l-beyânın mahalinde ketb ve istimâ'ı için cânib-i şer'-i şerîfden bi'l-iltimas irsâl olunan Mahkeme-i Şer'iyeye başkâtibi Rîfât Efendi b. Mustafâ Efendi ve mahkeme-i mezkûre muhızını Hafız Mehmed Efendi ve Hâcı Ahmed ve Çukur mahallesi ahâlîsinden Ali Efendi b. Hâcı Rıza'yı bi'l-istishab Diyârbekîr vilâyet-i celîlesi dâhilinde Siverek sancağına muzâf Çermik kazâsının Çukur mahallesinde müteveffâ Tefvîk Ağa b. Mahmûd Ağa hânesine varıldıkda akd edilen meclis-i şer'-i me'alide sâlifü'z-zikr mahalle-i mezbûre sâkinlerinden ve zâtı meclis-i mezbûre ahâlîsinden Refet Ağa b. Cemâl Ağa ve Saray mahallesinden Mehmed b. Mahmûd tâ'rîfleriyle mu'arefe Hasibe Hânım bt. müteveffâ Erganili Sıdkı Paşa mârrû'l-arz vilâyet-i müşarûn-ileyhanın Maden Sancağına merbût Ergani nahiyesinin Veli Beğ mahallesinden birâderzâdesi Hamza Beğ b. Ragıb Beğ b. Sıdkı Paşa mahzarında takrîr-i

kelâm ve ta‘bir-i ‘ani’l-merâm edib bundan akdem Ergani Nahiyesinde pederim Yûsuf Sıdkı Paşa’nın vuku‘-ı vefâtıyla onunla er karındâşım Ragıb Beğ’le ba‘dehû Ragıb Beğ dahi vefât ederek verâseti sulbî-i kebîr oğlu mezbûr Hamza Beğ’le sulbîye-i kebîre kızı Zelîhâ’ya münhâsıra olmağla tashîh-i mesele-i mîrâsımız bi-hükm-i münasebetiş-şer‘iyye ve arâzî kânûnnâme-i hümayûn mücibince dört sehmden olub sihâm-ı mezbûreden iki sehmi bana ve birer sehmden iki sehmi Hamza Beğ’le mezbûre Zelîhâ Hânım’a münhâsıra olub pederim müteveffâ Sıdkı Paşa’nın bâ-tapû taht-ı tasarrufunda olub vuku‘-ı vefâtıyla bizlere intikâl eden Ergani nahiyesine tâbi‘ Ahurlar karyesinde ihsan tarlası demekle ma‘rûf tarafları tarîk-ı âmm papazlar tarlalarıyla mahdûd ve on sekiz dönümü sadı(?) bir kıt‘a susuz tarlada olân iki sehmi hisse-i irsiyemi bedel-i ta‘liyle ? Çüngüş nahiyesi ahâlîsinden Gulam Beğ b. Hâcî Hasan Efendi bey‘ ve ferâğa ve bedel-i ferâğatı ahz u kabz ile tarafıma irsâl ve isal ve mu‘âmele-i resmiye-i ferâğiyesini me‘mûr komisyon-ı mahsusa huzûrunda itâsı takrir-i ferâğa ve makbuzâtını kezâlik ikrâra ve husûs-ı mezkûrun mütevâkîf olduğu umûrun küllîsinde şer‘ ve kânûnun bana temyin etmiş olduğu salâhiyetin kâffesini son dereceye kadar îfâyâ tarafımdan işbu hâzır-ı bi’l-meclis Hamza Beğ b. Ragıb Beğ’i vekîl ve naîb-i menâb nasb ve ta‘yin eyledim dedikde vekîl-i mezbûr Hamza Beğ dahi vekâlet-i mezkûreyi ber-mînvâl-i muharrer kabûl ve hidmet-i lâzîmesini kemâ-hiye-hakkuha icrâ ve îfâyı ta‘ahhüd ve iltizâm eyledim dediğini kâtîb-i mûmâ-ileyh mahalinde ketb ve tahrîr ve mean irsâl olunan ümena-i şer‘ ile huzûr-ı şer‘a gelib âla vuku‘ihi inhâ ve takrîr etmelerine gibbe‘t-tasdîkiş şer‘i ma vaka‘ bit-taleb ketb ve imlâ olundu. Tahrîren fi’l-yevmi’l-aşir min-şehr-i cemâziye‘l-âhir li-sene selâsûn ve selâse mi‘e ve elf. (10 Cemâziye‘l-âhir 1330/27 Mayıs 1912)

Şuhûdü’l-hâl

Çermik Çukur mahallesinde Refet Ağa b. Cemâlettin

Çermik Saray mahallesinde Mehmed b. Mahmûd

Ve gayruhum

### 114/105

**Siverek sancağına muzâf Çermik kazâsına tâbi‘ Bedvan karyesi sâkinelerinden Emine bt. Süleyman Eyüb’ün eşi Ahmed Osman b. Süleyman ile ilgili boşanma, mihr, nafaka vb. konularında Yûsuf Ağa’ya vekâlet vermesi hüccetidir.**

Diyârbekîr vilâyet-i celîlesi dâhilinde Siverek sancağına muzâf Çermik kazâsına tâbi‘ Bedvan karyesi sâkinelerinden zâtî Tecin(?) karyesinden Abbas b. Hâcî Ali ve Karamusâ

karyesinden İbrahim Halil b. Ali tâ'rîfleriyle mu'arefe Emine bt. Süleyman Eyüb nâm hatûn sâlifü'z-zikr kazâ-yı mezkûr Mahkeme-i Şer'iyesinde ma'kûd meclis-i şer'-i şerîf-i enverde mârrû'l-arz Çermik Çukur mahallesinden Ayvaz Yûsuf b. Ahmed Onbaşı huzûrunda takrîr-i kelâm ve ta'bir-i 'ani'l-merâm edib benim zevcim olub Buderan karyesi ahâlîsinden Ahmed Osman b. Süleyman beni infâk ve iksa etmediginden zevç-i merkûm 'aleyhine ikâme eyledigim nikâh ve fesh-i nikâh ve talâk ve mihr ve nafaka ve hukûk-ı zevciyete müte'allik kâffe-i de'âvîyede müdde'î ve müdde'â 'aleyh hakkında bi'l-cümle mehâkim-i şer'iyeye ve nizâmiye ve devâ'ir-i resmiye-i sâ'irelerine kendi imzâsıyla istid'â ve levâyih tanzîm ve takdîm ederek evrâk-ı resmiyenin teblîğ ve tebellüğüyle muhâkeme ve muhâsama ve mürâfa'a ve müdâfa'a ve mücavebe ve ikâme-i şuhûd ve istimâ'ına ve taleb-i tahlîf ve istihsâl-ı hükme ve istihsâl eylediğini teblîğ ve tebellüğe tenfîz-i hükm tatbikine ve icrâ dâ'iresine mürâca'at taleb-i hacz ve fekk-i hacze ve ehl-i hibre ve hacz intihâb ve azline ve husûs-ı mezkûrden dolayı makbuzâtını tarafıma irsâl ve isâle ve inde'l-iktizâ sulh ve ibrâya ve lede'l-hace âheri tevkîl ve azline husûs-ı mezkûrun mütevâkîf olduğu umûrun küllîsinde şer' ve kânûnun bana bahş etmiş olduğu selâhiyetin kâffesine vekîl-i husûsi ve murâhasım olmak üzere işbu hâzır-ı bi'l-meclis Yûsuf Ağa'yı tarafımdan vekîl ve nâib-i menâb nasb ve ta'yin eyledim dedikde vekîl-i mezbûr Yûsuf Ağa dahi vekâlet-i mezkûreyi ber-mînvâl-i muharrer kabûl ve hidmet-i lâzimesinin hükmi ? kemâ-yenbağî edâ ve îfâyı ta'ahhüd ve iltizâm etmeğin ma vaka'a bî't-taleb ketb ve imlâ olundu. Tahrîren fi'l-yevmi'l-aşir min-şehr-i cemâziye'l-âhir li-sene selasûn ve selâse mi'e ve elf. (10 Cemâziye'l-âhir 1330/27 Mayıs 1912)

Şuhûdü'l-hâl

Çermik'in Karamusâ karyesinden İbrahim Halil b. Ali

Fico(?) karyesinden Abbas b. Hacı Ali

### 115/106

**Çermik kazâsı Kal'a mahallesi ahalilerinden iken Ergani Madeni Sancağında fevt olân Gülhas veledi Agob veledi Tekogos'un ber-vech-i âtî vârisi olduğunu iddi'â eden Artin bt. Osan veledi Tekogos ile diğer mürisler arasındaki miras davası hakkında ilamdır.**

Diyârbekîr vilâyet-i celîlesi dâhilinde kâin Siverek sancağına muzâf medîne-i Çermik kazâsı mahallâtından Kal'a mahallesi ahalilerinden iken Ergani Madeni Sancağında fevt olân Gülhas veledi Agob veledi Tekogos'un ber-vech-i âtî vârisi olduğunu iddi'â eden

sâlifü'z-zikr mahalle-i mezbûre sâkinlerinden ve şahsı mahalle-i mezbûre ahâlisinden Agob oğlu Bedros ve Derbayet oğlu Kiragos tâ'rîfleriyle ma'rûf Artin bt. Osan veledi Tekogos mârrü'l-beyân kazâ-yı mezkûr Mahkeme-i Şer'iyyesinde ma'kûd meclis-i şer'-i şerîfimizde kazâ-yı mezkûrun Tepe mahallesinden Kirkor oğlu Evadis müvâcehesinde benim mûrisim olub bundan üç mah mukaddem Ergani Madeni Sancağının Saray mahallesinde muvakkaten sâkin iken fevt olân Gülhas veledi Agob veledi Nikogos'un verâseti benimle gâ'ibe-i âni'l-meclis li-ebeveyn kız karındâşım Homar ve diğêr li-ebeveyn amucazâdelerimiz gâ'ib-i âni'l-meclis Elife ile Homar bintân-ı Artin veledi Nikogos'a mûnhâsıra olub müteveffâ-yı merkûm Gülhas'ın babası Agob ve bizim Osan ve gâ'iban-ı mezbûratan Elife ile Homar'ın babaları Artin li-ebeveyn er karındâşlar olub babaları ismi Nikogos ve dedeleri Gülhas ve anaları ismi Ogayir ve maskat-ı re'sleri Çermik'in Kal'a mahallesi olub usviyet-i ? teb'âiyye cihetinden müteveffâ-yı merkûm Gülhas'ın verâseti bizlere mûnhâsıra olmağla ve bizlerden başka verâseti ve terekesine müstehak âheri olmadığından tashîh-i mesele-i mîrâsımız dört sehmi i'tibâriyle birer sehmden iki sehmi benimle gâ'ib-i merkûm hemşirem Homar'a ve kezâlik birer sehmden iki sehmi gâ'iban-ı mezbûratan Elif ile Homar'e mûnhâsıra olub mûrisimiz müteveffâ Gülhas hal-i hayâtında yedinden ve malından işbu hâzır-ı merkûm Avadis ikraz eylediği kırk gurus kable'l-ahz ve'l-istifâ vefât etmekle meblâğ-ı mezbûr kırk gurus bizlere intikâl eylediginden talep edilib vermektan imtinâ' eder olduğundan su'âl olunub meblâğı müdde'î 'aleyhin tarafıma edâ ve teslîmine müdde'â 'aleyh merkûm Avadis'e tenbîh olunmak matlûbumdur dedikde müdde'â 'aleyh merkûm Avadis dahi cevâbında müteveffâ-yı merkûm Gülhas kırk gurus medyun bulduğu tâbi'en ikrâr ve i'tirâf edib ancak müdde'î-i mezbûre Artin'in verâseti müdde'asını inkâr eyledikde müdde'î mezbûre Ane'den ber-vech-i muharrer verâset müdde'asına mutâbık beyyine talep olundukda isimlerini zabt-ı da'va cerîdesine kayd ettirdiği şâhitlerden müsehadan ? ve Çermik'in Kal'a mahallesi ahâlisinden Donayet veledi Giragos veledi Ohannes ve Sergis veledi Ogas veledi Sergis nâm kesân li-ecli'ş-şehâde huzûr-ı şer'a kıldıkları ba'del-beyân istişhad olunduklarında müdde'î-i mezbûre Ane'nin ber-vech-i meşrûh verâset müdde'asına mutâbık her biri müttefikül-lafz vel-hakk edây-ı şehâdet-i şer'iyye eylemeleriyle usûl-ı mevzû'asını tatbiken mensûb buldukları Çermik'in Kal'a mahallesi Ermeni Milleti reisi Zakir veledi Kivrok Muhtarı Karabet veledi İğob'dan ve Bedros veledi Agob veledi Agaça'nın sırren ve Çermik'in Tepe mahallesinde Sergis oğlu Aragil ve Kirgor Oğlu Bedros taraflarına dahi bi'l-müvâcehe alenen lede't-tezkiye millet-i merkûme

beyinlerinden müstakim ve müyesser ve mu‘arefe buldukları işmar ve izhâr olunmağın mücibince müdde‘î-i mezbûre Ane’nin verâsetine ba‘del-hükm meblâğ-ı müdde‘â ile kırk guruşun dört ... edâ-i teslîme müdde‘â ‘aleyh merkûm Avadis ikrârıyla iltizâm meblâğ-ı müdde‘â ‘aleyhden müdde‘î-i mezbûre Ane’nin hissesine isabet (okunmuyor) mezbûre hâlen edâyı teslîmini müdde‘â ‘aleyh merkûm Avadis tenbîh olduğu tescîl ve huzâr (okunmuyor)<sup>1</sup>

**116/107**

**Siverek sancağına muzâf Çermik kazâsına tâbî‘ Yeni Köy karyesi ahâlisinden Ali b. Hüseyin’in oğlunun evliliği ile ilgili işlerde Bedros Efendi’ye vekâlet vermesi hüccetidir.**

Diyârbekîr vilâyet-i celîlesi dâhilinde Siverek sancağına muzâf Çermik kazâsına tâbî‘ Yeni Köy karyesi ahâlisinden şahsı kazâ-yı mezkûr Tepe mahallesinden Hüseyin b. Mustafâ ve Hamid b. Mustafâ tâ‘rîfleriyle ma‘rûf Ali b. Hüseyin kazâ-yı mezkûrun Mahkeme-i Şer‘iyyesinde ma‘kûd meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde sâlif-üz zikr Çermik’in Çukur mahallesinden vekîlan-ı de‘aviden Agob oğlu Bedros Efendi mahzarında ikrâr-ı tam ve ta‘bir-i ‘ani’l-merâm edib benim müvekkilim ve oğlum olub Ma‘mûratülaziz vilâyetine tâbî‘ Mazgîrd kasabasına Aramsaz Nizâmiye Doksanaltıncı Alayın Birinci Taburunun İkinci Bölüğünün Üçüncü ... asâkir-i Osmaniye’den olub zevce-i menkûha-i gayr-i medhûlün bihası bulunan Çermik’in Yeni Köy karyesi sâkinlerinden Aişe bt. Mahmûd b. Veli fuzûlen âhere nikâh edilmesi ve tarafî âherden fuzûlen ber-vech-i müdahele olunması ve bu bâbdaki hukûk-ı meşruanın kâffesini Çermik Mahkeme-i Şer‘iyyesiyle bi’l-cümle Mahkeme-i Şer‘iyye ve Nizâmiyede müdde‘î ve müdde‘a ‘aleyh ve mûkriz ve mûkrazün ‘aleyh ve müste‘nif ve müstenefün ‘aleyh kâffe-i sıfâtıyla şer‘an ve bidâyeten ve istînâfen ve temyîzen ve i’tirâzen ve tashîhen ve i‘âdeten taleb-i da‘vayı muhâkeme ve muhâsama ve ikâme-i şuhûd ve taleb-i tahlîf ve redd-i cevâb bu bâbda sâdır olacak i‘lâmâtı teblîğ ve tebellüğe ve mevki‘-i icrâya vaz‘ ve ikâmeti tenfiz-i sulh ve ibrâya ve tarafımdan âheri tevkîl ve azle ve’l-hâsıl husûs-ı mezkûrde mütevâkîf olduğu umûrun küllisini îfâya me’zûn olmak üzere mârru’l-arz Mazgirt kazâsı Mahkeme-i Şer‘iyyesinde vekâlet-i âmme-i mutlakâ-i sahîha-i şer‘iyye ile vekîl nasb ve ta‘yin ettiğine işbu iras ettiğim Mazgirt Mahkeme-i Şer‘iyyesinden mu‘ta ve Nâib Yûsuf Ziya Efendi’yle Mehmed Efendi mührüyle memhûr 19 Rebî‘ü’l-âhir li-sene 1330 târîhli müverrah ve iki numaralı ve

<sup>1</sup> Eksik belge

zuhur-ı kazâ-yı mezkûr Bidayet Mahkemesi heyet-i tasdîkiyle şehrîye tezvir ve kasabadan sâlim olân bir kıtâ' vekâlet-i heyet-i şer'îyye ile vekîl-i müseccel-i şer'isi bulduğum oğlum Mehmed'in zevce-i menkûha-i gayr-i medhûlün-bihası bulunan Yeniköy karyesi sâkinelerinden Aîşe bt. Mahmûd'un halak-ı şer'î âhere nikâh edilmesi ve taraf-ı âherden fuzûlen ber-vech-i müdâhale olunması bu bâbdaki hukûk-ı meşru'asının kâffesini bi'l-cümle mehâkim-i şer'îyye ve nizâmiyeden müdde'î ve müdde'â 'aleyh ve mûkriz ve mûkrazün 'aleyh ve müste'nif ve müste'nefün 'aleyh kâffe-i sîfâtıyla şer'an ve bidâyeten ve istînâfen ve temyîzen ve tashîhen ve i'âdeten taleb-i da'va ve muhâkeme ve muhâsamaya ve ikâme-i şuhûd ve istimâ'ına ve taleb-i tahlîf ve redd-i cevâba ve bu bâbda sâdir olacak i'lâmata tebliğ ve tebellüğe ma vaka'a icrâya vaz' ahkâmını tenfize sulh ve ibrâya ve'l-hâsıl husûs-ı mezkûrun mütevâkîf bulunduğu umûrun küllîsini îfâya me'zun olmak üzere vekâletim hasebîyle tarafımdan işbu hâzır-i bi'l-meclis Bedros Efendi vekâletame-i mutlakâ-i sahîha-i şer'îyye ile vekîl ve naîb-i menâb nasb ve ta'yin eyledim dedikde vekîl-i mezbûr Bedros Efendi dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hidmet-i lâzimesini kemâ-yenbağî edâ ve îfâyı ta'ahhüd ve iltizâm eyledikde Mazgirt kazâ-yı Mahkeme-i Şer'îyyesinden mu'ta ve naib Yûsuf Ziya Efendi ile Mehmed Efendi mührüyle memhûr ve 19 Rebî'ü'l-âhir sene 1330 târîhle müverrah ve iki numaralı vekâleti heyet-i şer'îyyesi görüldükde vekîl-i merkûm 'Aîşe'nin takrîr-i meşrûhu ber-mînvâl-i muharrer olmağın ma vaka'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu. Tahrîren fi'l-yevmi'l- hâmis ve'l-aşer min-şehr-i rebî'ü'l-âhir li-sene selâsûn ve selâse mi'e ve elf. (15 Rebî'ü'l-âhir 1330/3 Nisan 1912)

Şuhûdü'l-hâl

Hüseyin b. Mustafâ ve Hamid b. Mustafâ

Ve gayruhum

### 117/108

**Çermik mahallâtında Çukur mahallesi sâkinelerinden Hasibe Hânım bt. müteveffâ Erganili Sıdkı Paşa'nın miras konusunda Hamza Beğ b. Rağıb Bekir'e vekâlet vermesi hüccetidir.**

Diyârbekîr vilâyet-i celîlesi dâhilinde kâin Siverek sancağına muzâf makar kazâ-yı medîne-i Çermik mahallâtında Çukur mahallesi sâkinelerinden ve zâtı mahalle-i mezbûre ahâlîsinden Refet Efendi Ağa b. Hâcî Ağa ve Saray mahallesinde Mehmed b. Mahmûd tâ'rîfleriyle mu'arefe Hasibe Hânım bt. müteveffâ Erganili Sıdkı Paşa sâlifü'z-zikr Çermik

kazâsı Mahkeme-i Şer‘iyyesinde ma‘kûd meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde Ergani nahiyesinin Velid Beğ mahallesinde birâderzâdesi Hamza Beğ b. Rağıb Beğ’in mahzarında ikrâr-ı tam ve ta‘bir-i ani‘l-merâm edib bundan akdem Ergani Nahiyesinde vefât eden pederim Sıdkı Paşa’nın verâseti benimle er karındâşım Rağıb Bekir ba‘dehû Rağıb Beğ’in dahi vuku‘-ı vefâtıyla vârisi sulbî-i kebîr oğlu Hamza Beğ’in sulbî kebîre kızı Zelîhâ‘ya münhâsıra olmağla tashîh-i mesele-i mîrâsımız arâzî kânûnnâmesi mücibince bi-hükm-i münâsahat-ı şer‘i dört sehmden olub sihâm-ı mezbûreden iki sehmi bana verir sehmden iki sehmi ibnû‘l-ahil mezbûr Hamza Beğ bt. İbnü‘l-ahil mezbûre Zelîhâ‘ya münhâsıra olub pederim müteveffâ Yûsuf Sıdkı Paşa’nın bâ-tapû taht-ı tasarrufunda olub vasî bulunanlar bizlere intikâl edib Ergani Nahiyesine tâbi‘ Ahurlar karyesinde Esad tarlası diye ma‘rûf tarafları tarîk-ı âmm ve papazlar tarlalarıyla mahdûd on sekiz dönümü mahdûd bir kıt‘a susuz tarlada ve dört sehmi iki hisse-i irtibasî bedel-i misliyle Çüngüşlü Osman bey‘ ve fûrûht ve bedel-i ferâğa ahz u kabz tarafıma irsâl ve mu‘âmele-i resmiyesini karârın icrâya bîrâdezâdem Hamza’nın bi-sihhîyet-i şer‘iyye vekîl nasb ve ta‘yin etmiş ise de şimdiye kadar vekâletinden mezkûrun ahkâm-ı icrâ edilmediği anlaşılmağla ol bâbdan ... kemâ-yenbağî yekûn hükmünde iddaya bu kere tarlası mahdûd mezkûrda olân hisse-i muharrerden mezkûreye bedel-i misliyle Çüngüşlü Gülli Beğ’in mahdumu Sarı Bekir bey‘ ve ferâğa ve bedel-i ferâğî ahz u kabz ile tarafıma irsâl tâbi‘yle ve mu‘âmele-i resmiye ferâğîyesini usûl nizâmına mütevakıf me‘mûr ve komisyon-ı mahsus-ı hâzırân itâ sarf etmede ve makbuzâtı kezâlik ikrâra ve husûs-ı mezkûrun mütevâkîf olduğu umûrun küllîsini îfâyâ tarafımdan işbu hâzır-ı bi‘l-meclis Hamza Beğ b. Rağıb Bekir vekâlet-i mutlakâ-i sahîha-i şer‘iyye ile vekîl ve naîb-i menâb nasb ve ta‘yin eyledim dedikde, vekîl-i mezbûr Hamza Beğ dahi vekâlet-i mezbûreyi ihrar-ı muharrer kabz ve hidmet-i lâzimesi kemâ-yenbağî edâ ve îfâyı ta‘ahhüd ve ilzâm etmeğın gıbbe‘t-tasdîki’ş- şer‘i ma vaka‘a bî‘t-taleb ketb ve imlâ olundu. Tahrîren fi‘l-yevmi’s-sânî ve‘l-ışrîn min-şehr-i cemâziye‘l-âhir li-sene selasûn ve selâse mi‘e ve elf (22 Cemâziye‘l-âhir 1330/8 Hâzırân 1912)

Şuhûdü‘l-hâl

Çermik’in Çukur mahallesinde Refet Ağa b. Cemâl Ağa

Çermik’in Saray mahallesinde Mehmed b. Mahmûd

118/ 109

**Çermik kazâsı Füseyni karyesinden olub vefât eden Hâcî Abdullah b. Hâcî Osman'ın ber-vech-i âtî vârisi olduğunu iddi'â eden karye-i mezbûre ahâlîsinden müteveffâ Bekir Hâcî Abdullah'ın miras konusundaki anlaşmazlıktan dolayı açtığı davanın i'lâmıdır.**

Diyârbekîr vilâyet-i celîlesi dâhilinde Siverek sancağına muzâf medîne-i Çermik kazâsı kuralarında tevlîk Füseyni karyesinden olub bundan akdem vefât eden Hâcî Abdullah b. Hâcî Osman'ın ber-vech-i âtî vârisi olduğu iddi'â eden karye-i mezbûre ahâlîsinden müteveffâ Bekir Hâcî Abdullah sâlifü'z-zikr Çermik kazâsı Mahkeme-i Şer'iyesinde ma'kûd meclis-i şer'-i şerîf-i enverde mârru'l-arz kazâ-yı mezkûrun Çukur mahallesinden Mustafâ b. Hâcî Hasan Ağa müvâcehesine bundan bir buçuk sene mukaddem vefât eden pederim Hâcî Abdullah b. Abdullah b. Hâcî Osman'ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Hâcî Fatma bt. Abbas ile sulbî kebîr oğulları olduğumuz hasebîyle benimle li-ebeveyn kız karındâşım gâ'iban-ı 'ani'l-meclîs Emine'ye li-üb gâ'ib 'ani'l-meclîs er karındâşlarım Abbas ve Sino ve Hüseyin ve Ali'ye li-üb kız karındâşım Esmâ'ya münhâsıra olmağla tashîh-i mesele-i mîrâsımız doksan altı sehmden olub sihâm-ı mezbûreden on iki sehmi zevce-i mezbûre Fatma'ya ve on dört sehmden cem'an yetmiş sehmi benimle er-karındâşlarım Abbas ve Sino ve Hüseyin ve Ali'ye ve yedişer sehmden cem'an ondört sehmi kız karındâşlarım Emine ile Esmâ'ya münhâsıra olub müteveffâ-yı mezbûr babam Hâcî Abdullah hâl-i hayâtında bundan ve malından işbu hâzır-ı merkûm Mustafâ'ya ikraz eylediği doksan altı gurus kable'l-ahz ve'l-istifâ vefât etmekle meblâğ-ı müdde'aya vârisleri bulduğumuz cihetle bizlere intikâl eylediginden taleb olunub verilmekten imtinâ' eder olduğundan ba'des-su'âl meblâğ-ı mezbûr doksan altı gurusun tarafıma edâ ve teslîm olumak üzere müdde'â 'aleyh merkûm Mustafâ'ya tenbîh olunmak matlûbumdur, dedikde müdde'â 'aleyh merkûm Mustafâ dahi cevâbında cihet-i karzden doksan altı gurus müteveffâ-yı mezbûr Hâcî Abdullah merbût bulunduğu tâbi'en ikrâr ve i'tirâf edib ancak müdde'î-i merkûm Mahmûd'un ber-vech-i muharrer verâset müdde'asını inkâr eyledikde müdde'î-i merkûm Bekir'den ber-vech-i meşrûh verâset müdde'asına mutâbık beyyine taleb olundukda isimlerini zabt-ı da'va cerîdesinde kayd ettirdiği şâhidlerden müşehadan ? ve Çermik'in Kal'a mahallesinden Hüseyin b. Mustafâ ve Çukur mahallesinden Mahmûd Dedeoğlu Ömer nâm kesân li-ecli's-şehâde huzûr-ı şer'a gelib istişhad olunduklarında müdde'î-i merkûm Bekir'in ber-mînvâl-i muharrer verâset müdde'asına mutâbık her biri müttefikû'l-lafz olunması edây-ı şehâdet-i şer'iyeye



eylemeleriyle usûl mevzusuna tatbiken mensûb oldukları Çermik'in Kal'a mahallesi İmâmı Mollâ Zülfikâr Efendi b. Hasan Efendi ve muhtarı Abdurrahman b. Ali ve a'zâsından Abdurrahman Halil Efendi b. Hakkı ve Çukur mahallesi İmâmı Ali Efendi b. İbrahim ve muhtarı Hasan b. Arab ve a'zâ Derviş b. Abdullah taraflarına sırren ve ba'dehû Çermik'in Çukur mahallesinden Abdullah Efendi b. Ali ve Atar Ahmed Efendi b. Hâcı Efendi taraflarına dahi bi'l-müvâcehe alenen lede't-tezkiye adl ve makbûlü'ş-şehâde oldukları iş'ar ve ihbâr olunmağın mücibince müdde'î-i merkûm Bekir'in verâsetine ba'del-hükm meblâğ-ı müdde'â ile doksan altı guruşun vârisi merkûmâna edâ ve teslîme müdde'â 'aleyh merkûm Mustafâ ikrârıyla ilzâm ve meblâğ-ı müdde'alardan müdde'î Bekir'in hissesine isâbet eden on dört guruşun müdde'î-i merkûm Bekir'e hâlen edâ ve teslîmiyle müdde'â 'aleyh merkûm Mustafâ ikrârıyla ilzâm olunduğu tescîl ve huzûr-ı âlilerine i'lâm olundu. Tahrîren fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-işrîn min-şehr-i cemâziye'l-âhir li-sene selâsûn ve selâse mi'e ve elf. (23 Cemâziye'l-âhir 1330/9 Haziran 1912)

İşbu sicilde mukayyed sâbit senadat-ı şer'iyeye 87 numaradan yüz dokuz numroya kadar olan yirmi üç kusûr senâdat-ı şer'iyeye zaman-ı idâreye aid bulunmağın tasdîk kılındı. Fî 14 Receb sene 330 (29 Hâzırân 1912)

Çermik Nâibi

Mekr-i Naîb-i İzzet Cemâl Efendi

Diyârbekîr vilâyeti dâhilinde Çermik kazâsının umûr-ı a'zâmı şer'isi ? ecmâin vaki' olan ifâde üzerine zât-ı simat-ı hazerât-î fetvasının rey' ve tesrinin ve nezaretnâme bin üç yüz otuz senesi şehr-i rebî'ü'l-evvelin yirmi yedinci gününe musadif bin üç yüz yirmi sekiz sene-i maliyesi martının üçüncü gününden i'tibâren 'uhde-i kîfâyetinize i'âde ve tefviz olan kazâ-yı mezkûrede beyne'l-ahâlî umûr-ı şer'iyeye müte'allik vuku' bulacak davâyı ve muamelatı ahkâm-ı celîle-i şer'-i âliye tevfiken fasl ve hasm ile mesâlih-i vaka'nın hüsn-ı rü'yet ve temşiyeti husûsuna mezid-i itina ve dikkat mücib-i tahrîr olân terekâtın nizâmat mevzua' idâresinde tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farizâtı'ş-şer'iyeye taksîmiyle muhafaza-i hukûk-ı eytâm kasdına bezl-i celi-i himmet eylemeleri matlûbdur .

El-Fakir Mustafâ Fehmi b. Abdullah

İle'l-Emirde müsemma el-Kadı Ru'ûs-ı Anadolu Berâtı

Es-Seyyid Mustafâ Fehmi

## ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

### 399 NOLU ÇERMİK ŞER'İYYE SİCİLİNİN 1-119. SAYFALARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

399 Nolu Çermik Şer'iyye sicilinin 1-119. sayfaları incelendiğinde belgelerde vekâlet, miras, boşanma, vâsi, alacak-verecek, hırsızlık, Ramazan Hilâli ve Kurban Bayramı gününün belirlenmesi ile ilgili konularda kayıtların olduğu görülür.

#### 3. 1. VEKÂLETNÂME

Sözlükte “birine güvenmek, bir işi güvenilir birine bırakmak” anlamındaki vekil kökünden türeyen vekâlet, fıkhîta bir kimsenin birine kendi adına hukukî işlem yapma yetkisi vermesini ve bu yetkiyi ifade eder. Kendisine iş tevdi edilen tarafa vekîl, tevdi edilen işe müvekkelün-bih, işin sahibine müvekkil, vekil kılmaya tevkîl denir (Aybakan, 2013).

Vekâletin şartlarında müvekkil seçilen kişinin bu işi yapacak yeterlilikte olması, vekâlet verilen kişinin konuyu bilmesi gerekir. Vekil erkek, kadın, müslim-gayrimüslim, hür veya köle olabilir. Vekilin akıllı olması, iyiyi kötüyü birbirinden ayırabilmesi gerekir (Bilmen, 1949).

399 Nolu defterin 1-119. sayfalarına bakıldığında 38 tane vekâletnâme olduğunu görmekteyiz. Bunlar 3, 4, 5, 16, 17, 22, 25, 26, 28, 29, 38, 43, 44, 45, 46, 47, 51, 58, 59, 61, 63, 65, 66, 68, 69, 72, 73, 77, 84, 85, 92, 96, 97, 100, 102, 104, 105 ve 108 nolu belgelerdir.

25 Nolu belgede Siverek sancağına muzâf Çermik kazâsının Medye karyesi nisvanından Aişe ve Emine bintân-ı Mustafâ'nın miras konusunda Abdulkadir b. Eyüp'e vekâlet verdiği görülür.

### 3. 2. MİRAS

Sözlükte “kök, temel; birinin diğerinden devraldığı eski durum, bakiye” anlamlarındaki irs (virâse) kökünden türeyen mîrâs kelimesi, çok defa irs ile eş anlamlı olmak üzere “bir şeyin bir kişi veya topluluktan diğerine geçmesi, başkasından kalan, tevarüs edilen şey” mânalarında kullanılır. Fıkıh terimi olarak irs ve miras, ölen bir kimsenin (mûris) mal varlığının âkıbetini düzenleyen kuralların bütünü ifade eder (Aktan, 2005). Miras “feraiz” olarak da tanımlanmaktadır (Devellioğlu, 2002).

399 Nolu defterin 1-119. sayfalarına bakıldığında miras bölüşümüne itirazların edilmesi ve varislerin anlaşamaması; ayrıca varislerden birinin ölümü ve onun çocuklarının paylarının yeniden hesaplanması gibi konulardaki anlaşmazlıklar dikkat çekmektedir. 399 Nolu defterin 1-119. sayfalarına baktığımızda 26 adet miras vaka’sı görülmektedir. Bunlar: 6, 7, 8, 9, 10, 18, 19, 20, 23, 31, 33, 34, 35, 37, 39, 40, 41, 48, 49, 50, 78, 81, 82, 90, 94 ve 109 nolu belgelerdir.

34 nolu belgede Siverek sancağına mülhak Çermik kazâsının Şinto karyesinin Dolağ mezrasında iken vefât eden Hâcî Derviş Efendi b. Hasan’ın vasiyetinin yerine getirilmemesi üzerine mahkemeye itiraz edilmesi de söz konusu olmuştur. Mirasından belli işler için para ayrılması vasiyeti yerine getirilmeyince duruma itiraz edilmiştir. Şahitlerin de dinlenmesiyle mahkeme, itirazı haklı bulmuş ve merhumun hayır için yapılmasını istediği şeylerin yerine getirilmesi için ilgili kişileri uyarmıştır.

### 3. 3. BOŞANMA

Sözlükte bağı çözmek ve serbest bırakmak anlamına gelen boşanma/ talak kelimesi, fıkıh istilahında nikâh bağına çözmek ve evliliğe son vermek anlamına gelir (Keskin,2015). Nikâh düğümünü çözen kocaya muallık (boşayan), kadına da muallaka (boşanan) denir (Günel, 1998).

399 Nolu defterin 1-119. sayfalarına baktığımızda 6 tane kayıt mevcuttur. Bunlar: 13, 14, 21, 70, 87, 91 nolu belgelerdir.

87 Nolu belgede Diyârbekîr vilâyet-i celîlesi dâhilinde Siverek sancağına merbût Çermik kazâsına tâbi‘ Şinto karyesi nisvânından Hava bt. Numan Hatûn’un Mahkeme-i Şer‘iyyesinde ma‘kûd şer‘-i şerîf-i enverde karye-i mezbûre ahâlîsinden Tilbuz karyesinde sâkin ve derûn-ı hüccette ismi mezkûr Zülfo-ı Gülga’dan boşandığı anlaşılır.

### 3. 4. ALACAK-VERECEK

Alacak verecek davaları ile ilgili 399 Nolu defterin 1-119. sayfalarına baktığımızda 4 adet belge bulunmaktadır. Bunlar: 24, 52, 89, 103 nolu belgelerdir. Bu belgelerde alışverişten kaynaklı alacak verecekler olduğu gibi ölen kişiden alacak hakkı olduğu için mahkemeye yansıyan davalarda olmuştur.

24 nolu belgede Siverek sancağına mülhak Çermik kazâsına tâbi‘ Sökrük karyesi ahâlîsinden Ali b. Osman ile Süleyman b. Timur arasında mirastan kalan alacak nedeniyle açılan davada Ali’nin haklı olduğu parasının verilmesi gerektiği üzerine verilen kararı görmekteyiz.

103 nolu belgede Siverek sancağına muzâf Çermik kazâsının Çukur mahallesinden Mustafâ b. Hâcî Hasan Ağa’nın alışveriş ve borçtan dolayı Suro Ahmed oğlu Mehmed’e açtığı davada mahkemenin Mustafa’nın haklı olduğuna dair karar verdiği anlaşılır.

### 3. 5. HIRSIZLIK

İnsanlık tarihi kadar uzun bir geçmişi vardır. Hırsızlık suçunun ilk dönemlerde nasıl görüldüğü bilinmemekle beraber, hırsızlığın önceleri daha ferdî boyutta bir suç ve biraz da şahsî öç alma aracı olan bir eylem olduğu, sonradan kamu düzenini ihlâl eden bir suç sayılarak cezalandırılma yöntemine başvurulmuştur. Hırsızlık bütün toplumlarda suç olarak görülmüş ama cezalar zamana ve mekâna göre değişmiştir (Bardakoğlu, 1997).

399 Nolu defterin 1-119. sayfalarına baktığımızda hırsızlığa ait 2 adet kayıt görülmektedir. Bunlar: 56 ve 74 nolu belgelerdir. 74 nolu belgede; Siverek sancağına muzâf Çermik kazâsına tâbi‘ Dikdol karyesi ahâlîsinden Ramazân b. Zülfikâr’ın kendisine ait olduğunu iddia ettiği atının çalındığını ve failin belli olduğu üzerine açılan davada atın İsmail tarafından sahibine iade edilmesine dair karar verildiği görülmektedir.

### 3. 6. VESÂYET

Sözlükte “eklemek, bitişmek; birinden bir işi üzerine almasını istemek” anlamındaki vasy kökünden türeyen vesâyet, fıkhıta edâ ehliyeti bulunmayan veya eksik olanlarla ehliyeti sonradan kısıtlananların mallarını koruma ve işletme, onlar adına mallarında tasarrufta bulunma yetki ve sorumluluğunu yahut veli/hâkim tarafından bir kimseye bu yetki ve sorumluluğun verilmesini ifade eder (Bardakoğlu, Vesâyet, 2013). Bu işleri yürütmek için görevlendirilen kimseye de vâsi denir (Keskin, 2015).

399 Nolu defterin 1-119. sayfalarına baktığımızda 6 adet kayıt görmekteyiz. Bunlar: 27, 30, 32,53, 54 ve 88 nolu belgelerdir. Müslümanlara ait vesayet belgeleri olduğu gibi gayrimüslimlerinki de vardır.

30 nolu belgede Siverek sancağına mülhak Çermik kazâsının Nişinik karyesi sâkinlerinden iken vefât eden Hüseyin b. Zülfikâr’ın çocukları adına Osman b. Hüseyin’in vasi tayin edildiğini görmekteyiz.

53 nolu belgede Çermik kazâsının Tepe mahallesinden ve Ermeni Milletinden olub bundan mukaddem vefât eden Nikogos oğlu Odig’in sulbî sagîre oğlu Sergis pederi mezbûr Odik’ten kalan mirasa Kiyork’un vâsi tayin edildiği görülür.

### 3. 7. ATAMA

399 Nolu defterin 1-119. sayfalarına baktığımızda 3 adet kayıt görmekteyiz. Bunlar: 86, 98 ve 99 nolu belgelerdir. Vakıf yöneticisi ve camii imamının ölümü üzerine yerlerine atama yapıldığı görülür.

98 nolu belgede Çermik mahallâtından Abdurrahman mahallesinde vâki‘ el-Hac Mahmûd Beğ’in bina eylediği Cami‘i Şerîf Vakfından olmak üzere vazife-i mübanesiyle sülüsü imâmete Mehmed Efendi’nin atanmasının kabul edildiği görülür.

### 3. 8. RAMAZÂN HİLÂLİNİN GÖRÜNMESİ VE RAMAZÂN BAYRAMININ BELİRLENMESİ

Oruç tutmanın farz olduğu hicrî yılın dokuzuncu ayına “Ramazan Ayı” denir. Genellikle “şehr” (ay) kelimesine izâfe edilip şehr-i ramazân şeklinde kullanılır (Günay, 2007).

Müslümler için oruç farz olduğundan gününün belirlenmesi de önemlidir. İslam dünyası hicri takvim kullanıyordu. Bu takvim ayın dünya etrafındaki hareketiyle farklı şekillerde görülmesiyle pratik bir zaman takibi sağlıyordu. Hilâl görünür, Ramazan ayı başlar ve Şevvâl hilâlinin görülmesiyle oruç biterdi. Eğer yeni hilâl çeşitli sebeple görünmezse sayı otuza tamamlanarak işlem yapılırdı.

399 Nolu defterin 1-119. sayfalarına baktığımızda 2 adet kayıt görünmektedir. Bunlar 64 ve 67 nolu belgelerdir. 64 nolu belgede Ramazan hilâlinin görüldüğü belirtilirken, 67 nolu belgede Şevval hilâlinin görülmesiyle bayram gününün belirlenmesi kayıt altına alınmış gerekli resmi işlemler yapılmıştır.

### 3. 9. KURBAN BAYRAMI GÜNÜ

Arapların en büyük bayramı hacdir. Arapça'da "ziyaret etmek" şeklinde de açıklanan hac (الحج) "geri dönme, tekrar gitme" kelimesi İbrânîce'de "bayram" anlamında kullanılmakta olup (hag), hvg (bir şeyin etrafında dönmek, dolanmak) kökünden gelmektedir. Ayrıca hac ibadetinin en önemli rükünlerinden biri tavaftır (Kâbe'nin etrafında dönmek). Bu rükünün diğer adı ise dvr (راد/رود) "devretmek, dönmek" kökünden türeyen devârdır (راودلا) ve bu kelimenin de anlamı "bir şeyin etrafında dönme, dolanma"dır (Erdem, 1992).

İslâm dünyasında kutlanan iki bayramdan biri olan kurban bayramının belirlenmesi Zilhicce hilâlinin görülmesine bağlıdır. Hilalin görülmesinden sonraki 10. gün bayram olarak kutlanır.

399 Nolu defterin 1-119. sayfalarına baktığımızda 2 adet kayıt görünmektedir. Bu, 79 nolu belgedir.

Kayda göre "Şehr-i şerîf-i mezkûrun onuncu cumaertesi günü olmak iktizâ etmeğin cevâmi' ve minârat ve yevmi Cuma'dan i'tibâren tekbir-i şerîf mübâ'deren olunmak üzere nasa ilân-ı keyfiyet olunması" denilmektedir.

### 3. 10. NİKÂH

Sözlükte "birleştirme, bir araya getirme; evlenme, evlilik; cinsel ilişki" gibi anlamlara gelen nikâh kelimesi fıkıh terminolojisinde, şer'an aranan şartlar çerçevesinde aralarında evlenme engeli bulunmayan bir erkekle bir kadının hayatlarını geçici olmaksızın

birleştirmelerini sağlayan akdi ve bu yolla eşler arasında meydana gelen evlilik ilişkisini ifade eder. Arapça'da zevâc kökünden türeyen kelimeler de “evlenmek, evlendirmek, evlilik, evliliğin taraflarını oluşturan eşler” mânalarında geniş bir şekilde kullanılır (Atar, 2007). Bir fıkıh terimi olarak nikâh, eşlerden birinin diğerinden meşru olarak şehvi açıdan yararlanmasını mübah hale getiren akiddir (Keskin, 2015).

399 Nolu defterin 1-119. sayfalarına baktığımızda 5 adet belge yer almaktadır. Bunlar: 15, 16, 71, 76, 83 nolu belgelerdir.

71 nolu belgede Fatma adlı kişinin eşinden ayrılarak başka biriyle nikâh kıyması üzerine eski eşin reddi nikâh davası açması ve mahmekenin eski eşi haklı bularak ikinci nikâhın olamayacağına hükmettiği görülür. 76 nolu belgede zorla nikâh iddası yer alırken, 83 nolu belgede de nikâh geçersizliği iddasının mahkeme tarafından reddedildiği görülür.

### 3. 11. NAFKA

Sözlükte nafaka kelimesi “harcamak, tüketmek” anlamındaki infâk mastarından türetilmiş olup “azık, ihtiyaçların karşılanması maksadıyla harcanan para vb. maddî değerler” mânasına gelir. Fıkıhta kişinin başka varlıkları görüp gözetme yükümlülüğü belirli yakınlarıyla sınırlı olmayıp köle, hayvan ve cansızlara karşı da bu kapsamda sorumlulukları bulunduğu İslâm hukukçuları tarafından nafaka için farklı tarifler verilmiştir. Nafakanın terim anlamı, “hayatiyetin ve yararlanmanın devamlılığını sağlamak için yapılması zorunlu olan harcamalar” şeklinde ifade edilebilir (Erbay, 2006).

Evlilik nafakası olarak koca, karısının yiyecek, giyecek ve mesken ihtiyacını karşılamakla yükümlüdür. Yıcecek ve giyecekte kocanın mali durumu esas alınırken mesken ihtiyacında kadının sosyal konumunun dikkate alınmak zorunluluğu vardır (Keskin, 2015)

399 Nolu defterin 1-119. sayfalarına baktığımızda 2 adet belge yer almaktadır. Bunlar: 75 ve 80 nolu belgelerdir. Her iki belgede de eşlerin mahkeme tarafından haklı görülerek nafakalarının kocaları tarafından ödenmesine karar verilmiştir.

75 nolu belgede Siverek sancağına muzâf Çermik kazâsına tâbi‘ İngaç karyesi sâkinelerinden Hânım bt. Hasan'ın eşi Zülfikâr b. Hâcı Onbaşı b. Zülfikâr' dan nafaka talep etmesi ve bunun eşi tarafından kabul edilmesi üzerine mahkeme karar vermiştir.

### 3. 12. MEHİR (MİHR)

Sözlükte mehir (mehr) “ücret” mânasına gelir. Bir fıkıh terimi olarak evlilik esnasında ödenen para veya malı ifade eder. Türkçe’de ise daha çok mihr şeklinde kullanılır (Aydın M. , Mehir, 2003).

399 Nolu defterin 1-119. sayfalarına baktığımızda 2 adet belge yer almaktadır. Bunlar: 93 ve 95. nolu belgelerdir. Siverek sancağına muzâf Çermik kazâsına tâbi‘ Kılan sâkinelerinden Hadice bt. Mahmûd’un boşandığı eşi Mehmed’den mihrini istemesi ve Mehmed’in vermek istememesi üzerine mezkûr eşin gerekli mihrini vermesi gerektiğine mahkemenin hükme ettiği görülür.

### 3. 13. 399 NOLU ÇERMİK ŞER’İYYE SİCİLİNİN 1-119. SAYFALARINDAKİ BELGELERİN TASNİFİ

#### 3. 13. 1. Belgelerin Türlerine Göre Tasnifi

BELGE TÜRÜ	BELGE NUMARALARI
İ‘LAM	8, 11, 13, 15, 16, 18, 20, 21, 24, 31, 34, 39, 40,48, 52, 56, 57, 67,70, 71, 74, 76, 78, 79, 81, 82, 83, 87, 94, 95, 99, 103, 109
HÜCCET	3, 4, 5, 6, 9, 10, 12, 14, 17, 19, 22, 23, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 32, 33, 35, 37, 38, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 49, 50, 51, 53, 54, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 68, 69, 72, 73, 75, 77, 80, 84, 85, 86, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 96, 97, 98, 100, 102, 104, 105, 108

#### 3. 13. 2. Belgelerin Konularına Göre Tasnifi

KONULAR	BELGE NUMARALARI
Vekâletnâme	3, 4, 5, 16, 17, 22, 25, 26, 28, 29, 38, 43
Mirâs	6, 7, 8, 9, 10, 18, 19, 20, 23, 31, 33, 34, 35, 37, 39, 40, 41
Boşanma	13, 14, 21, 70, 87, 91,
Alacak-Verecek	24, 52, 89, 103,



<b>Hırsızlık</b>	56, 74
<b>Vesâyet</b>	27, 30, 32,53, 54, 88
<b>Atama</b>	86, 98, 99
<b>Ramazan Hilalinin Görünmesi-Ramazan Bayramı Günü Tespiti</b>	64, 67
<b>Kurban Bayramı Günü Tespiti</b>	11, 79
<b>Nikâh</b>	15, 16, 71,76, 83
<b>Nafaka</b>	75, 80
<b>Mîhr</b>	93, 95

### 3. 13. 3. Belgelerin Müslîm ve Gayr-i Müslîm Davalarına Göre Tasnifi

<b>DİNİ- ETNİK GURUP DAVALARI</b>	<b>BELGE NUMARALARI</b>
<b>Gayr-i Müslîmlerin Kendi Aralarındaki Davalar</b>	39, 53, 54, 60, 61, 65, 106
<b>Müslümanlarla Gayr-i Müslîmler Arasındaki Davalar</b>	52, 57
<b>Müslümanların Kendi Aralarındaki Davalar</b>	3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 55, 56, 58, 59, 62, 63, 64, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 107, 108, 109

### 3.14 ÇERMİK'İN İDARİ STATÜSÜ

#### 3. 14. 1. İdare

13. yüzyılın sonlarında bağımsızlığını elde eden Osmanlı Devleti kendinden önce kurulmuş olan Türk-İslam devletlerinden etkilenecek devlet teşkilatını oluşturmaya başladı. Anadolu Selçukluları ve İlhanlı Devleti onlara yönetim alanında örnekler oluşturdu. Bir taraftan Türk gelenek ve görenekleri, diğer taraftan İslâm dini ve İslâm hukuku çerçevesinde kurumlar düzenlendi. Bunlara ek olarak fethedilen yerlerde halkın memnun olduğu bazı uygulamalar halkların devlete yakınlaştırılması adına (istimâlet politikası) bir süre devam ettirildi.

Yönetimde ilk dönemlerden itibaren merkeziyetçilik benimsendi. Fatih Sultan Mehmet döneminde “Kanunname-i Ali Osman” ile merkeziyetçilik büyük oranda sağlandı. Yöneticilerin görev ve yetkileri belirlendi (İnalçık, 2005). Bu yapı devletin uzun ömürlü olmasında önemli etkene sahiptir.

17. yüzyıldan itibaren yerel güçler devlette etkili olmaya başladı. Bu yapı 19. yüzyıla kadar devam etti. Tanzimat Dönemi'nde taşra teşkilatında düzenlemeler yapıldı (Akyılmaz). Bu dönemde valilerin yetkileri sınırlandırılarak merkezi otorite güçlendirilmeye çalışıldı (Ortaylı, Türkiye Teşkilat ve İdare Tarihi, 2012). 1864 Vilâyet Nizamnamesi ile Eyalet ismi Vilâyet olarak değiştirildi. Vilayetler sancaklara, sancaklar kazalara, kazalar köylere bölündü (Torun, 2012). 1871'de İdare-i Umumiye-i Vilayet Nizamnamesi ile ülke idaresi yeniden düzenlendi. Köy ile kaza arasında nahiyeler oluşturuldu. Vilâyet yönetiminde vali, sancakta mutasarrıf, kazada kaymakam, nahiyede ise müdür, mülki amir olacaktı. Köyler ise muhtarlar tarafından yönetilecekti (Torun, 2012).

Diyarbakir bölgesinin fethiyle Diyarbakir Eyâleti kurularak merkezi Amid olarak belirlenmiştir (Ünal, 1986). Diyarbakir Eyâletinde üç farklı statüde sancak (il) oluşturuldu. Bunlar; Klasik Osmanlı Sancakları, Yurtluk-Ocaklık ve Hükümet Sancakları'dır (Yediyıldız & Tomenendal, Osmanlıdan Cumhuriyet'e Diyarbakır, 2008).

Diyarbakır Eyaletinin oluşturulmasından sonra eyalet 12 sancağa bölündü. 12 sancağından biri de Çermik'ti ve Yurtluk-Ocaklık statüsündeydi. 1518'de tutulan ilk Mufassal Tahrir Defterinde, Şah Ali Beğ Çermik Miri olarak kaydedilmiştir (Diyarbakır İl Yıllığı, 1967).

16. ve 17. Yüzyıllarda Çermik Yurtluk-Ocaklık statüsünü korudu. 1733'ten 1785'e kadar kaynaklara göre Çermik'in 'Sancak' statüsü devam etmiştir. Yüzyılın bitimine doğru Diyarbakır merkez sancağı 22 adli-idari kaza olarak görülür. Bunlardan biri Çermik kazasıdır ve Maden-i Hümayûn Merbutatından sayılmasına rağmen mali olarak Diyarbakir'e bağlıdır (Yılmazçelik, XVIII. Yüzyıl ile XIX. Yüzyılın İlk Yarısında Diyarbakır Eyaletinin İdarî Yapısı ve İdarî Teşkilatlanması, 1996).

1845'te Harput Eyaletine bağlanır. 1869'da müdürlük statüsündendir (Belediyesi, 1999). Çeşitli dönemlerde değişiklikler yapılmıştır. 1905 yılığında Çermik, Ergani Madeni Livasına bağlı bir kaza olarak görülür. 1924 idari düzenlemesiyle Çermik Diyarbakir'in bir kazası yapıldı. Halen bu idari yapı devam etmektedir (Akgündüz A. , Osmanlı Kanunnameleri ve Hukuki Tahlilleri, 1990).

### 3. 15. BELGELERDE İSMİ GEÇEN İDARÎ GÖREVLİLER

Çermik Kazası Hazine Vekili ve Mal Müdürü Abdullah Remzi Efendi	Çukur Mahkeme-i Bidâyet Azasından Aslan Oğlu Tanil Efendi
Tahsildar Süleyman b. Ömer	Çermik Şube Memuru Mehmet Arif Efendi b. Mehmet Efendi
Tepe Mahallesi İmamı Sıdık b. Hacı	Çermik Mahkeme-i Bidâyet Başkâtibi Saadettin Efendi b. Mehmet Efendi

Tepe Mahallesi İhtiyar Azası Derviş Efendi b. Hacı Mehmet	Çermik Mahkeme Azasından Ahmet Nam Hüseyin Efendi
Odacı Cemil b. Osman	Mahkeme-i Şer'iyeye Başkâtibi Rıfat Efendi
Medye Muhtarı Ali Keyha	Bıstın Muhtarı Mollâ Mustafa b. Mollâ Bekir
Çermik Mahkeme-i Şer'iyeye Nâib-i Vekili Ali Efendi	Bıstın Heyeti İhtiyariye Azasından Ali b. Hacı Zülfi
Kuyu Karyesi Muhtarı Cemal b. Mollâ Hasan	Medye Karyesi İmamı Mollâ İbrahim
Muhzır İbrahim Efendi	Çermik Mahkeme-i Şeryet Başkanı Ali Bey
Şeyhler-i Ulya Muhtarı Ahmed Mollâ	Kal'a Mahallesi İmamı Zülfikâr b. Hasan
Mütevelli Abdullah Ağa b. Bekir	Kal'a Mahallesi Azasından Abdurrahman b. Fadıl
Zübedik İmamı Ömer b. Bekir	Besin Karyesi Muhtarı Ali Ağa
Zübedik Muhtarı Hasan b. Ahmed	Kal'a Mahallesi Ermeni Milleti Reisi Zakir Efendi Veledi Kivrok
Ekrek Karyesi İmamı Cemâl b. Mehmed	Kal'a Mahallesi Ermeni Milleti Muhtarı Karabet Veledi Agob
Ekrek Karyesi Muhtarı Ahmed b. Ali	Mazgirt Mahkeme-i Şer'iyesinde Muta ve Nâib Yusuf Ziya Efendi
Ekrek Karyesi Azası Cemil b. Derviş	Çermik Kal'a Mahallesi İmamı Mollâ Zülfikâr Efendi b. Hasan
Mahkeme-i Bidâyet İcra Mübaşiri Mustafa Efendi	Çermik Kal'a Mahallesi Muhtarı Abdurrahman b. Ali
Çermik Hazine ve Mal Müdürü Bekir Sıtkı Efendi	Azadan Abdurrahman Halil Efendi b. Hakkı
Zorbekir Muhtarı Hasan Zor Bekir	Çukur Mahallesi İmamı Ali Efendi b. İbrahim
Çermik Mahkeme-i Şer'iyeye Muhzırı İbrahim Efendi	Çukur Mahallesi Muhtarı Hasan b. Arab
Başkâtip Rıfat Efendi b. Mustafa	Aza Derviş b. Abdullah
Birut Karyesi İmamı Mollâ Zülfü	Meclis İdare Azasından Haco Oğlu Kiyork

	Ağa
Birut Karyesi Muhtarı Mahmud b.	Mollâ Zülfikâr
Muhassıl Hüseyin	Mahkeme-i Şeryet Azasından İslan Oğlu Kamil Efendi
Çermik Mahkeme-i Şer'iyye Başkâtibi Rıfat Efendi b. Mustafa	Jandarma Zülfikâr
Çermik Mahkeme-i Şer'iyye Muhzırı İbrahim b. Dursun	Çermik Nâibi İzzet Cemâl Efendi
Bağvenk Karyesi Muhtarı Süleyman Ağa b. Ali Ağa	Es-Seyid Mustafa Efendi

### 3. 16. ÇERMİK'E TABİ OLAN YERLEŞİM BİRİMLERİ

#### 3. 16. 1. Mahalleler Ve Belge Numaraları

Saray Mahallesi	32, 36, 47, 76, 81, 90, 92, 94, 97, 98, 99, 101, 104, 106, 108
Tepe Mahallesi	3, 8, 10, 15, 18, 19, 28, 31, 33, 37, 40, 41, 42, 43, 44, 48, 49, 53, 54, 55, 57, 60, 61, 68, 69, 70, 71, 73, 77, 82, 84, 85, 90, 94, 102, 106, 107
Çukur Mahallesi	3, 7, 13, 17, 18, 20, 22, 23, 28, 29, 32, 33, 34, 37, 38, 39, 40, 43, 44, 45, 46, 47, 49, 50, 51, 52, 54, 55, 57, 58, 59, 61, 62, 63, 65, 70, 71, 72, 73, 75, 77, 82, 84, 85, 86, 87, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 96, 102, 103, 104,105, 107, 108, 109
Kal'a Mahallesi	3, 9, 18, 28, 31, 39, 47, 49, 50, 51, 54, 61, 62, 63, 73, 81, 84, 85, 86, 89, 103, 106, 109

### 3. 16. 2. Defterde Çermik Kazasına Bağlı Olan Karyeler ve Bugünkü İsimleri

Abdurahman		Gürüz	<b>Gürüz</b> (Çermik)	Sinag:	<b>Sinek</b> (Çermik)
Ağramat	<b>Armağantaşı</b> (Çermik)	Hasud:	<b>Bahçe</b> (Çermik)	Sökrük:	<b>Kalecik</b> (Çermik)
Alos	<b>Başarı</b> (Çermik)	Hasno	<b>Bademli</b> (Çermik)	Medye	<b>Oyuklu</b> (Çüngüş)
Birut:	<b>Değirmenli</b> (Çermik)	Halilan	<b>Konuksever</b> (Çermik)	Giregos:	<b>Fıstıklı</b> <b>Mezrası</b> (Çermik)
Bistin:	<b>Aynalı</b> (Çermik)	Hacımülk		Piran:	<b>Atalar</b> (Çüngüş)
Buderan:	<b>Pamuk</b> <b>lu</b> (Çermik)	İngaç		Şeyhlar-1 Ulya	<b>Yukarışeyhler</b> (Çermik)
Bedvan	<b>Toplu</b> (Çermik)	Karamusa:	<b>Karamusa</b> (Çermik)	Şeyhlar-1 Süfla	<b>Aşağışey</b> <b>hler</b> (Çermik)
Bagvenk	<b>Pınarlı</b> (Çermik)	Kuyu		Şeğan Dede	<b>Şeyhandede</b> (Çermik)
Çolan	<b>Eskibağ</b> (Çermik)	Konak		Şinto	Göktepe (Çermik)
Diktol	<b>Dikyol</b> (Çermik)	Kilan:	<b>Artuklu</b> (Çermik)	Terbile:	<b>Kırma Tepe</b> (Çermik)
Ekrek:	<b>Köksal</b> (Çermik)	Receb(an)	<b>Recep</b> (Çermik)	Tuluk-1 Kebir	

Elifuşığı:	<b>Elkan</b> (Çermik)	Nişinik:	<b>Petekkaya</b> (Çermik)	Yeniköy:	<b>Yeniköy</b> (Çüngüş)
Füseyni	<b>Bayat</b> (Çermik)	Norşin		Zübedik	<b>Akpınar</b> (Çermik)
Genco		Piran-ı Ulya		Zergüz	<b>Armutlu</b> (Çermik)

(Bozdoğan & Işık , 2012).

### 3. 16. 3. Çermik'e Bağlı Nahiyelerin, Mahalle ve Köylerinin İsimleri

Nahiye	Mahalle	Karye				
Çüngüş Nahiyesi:	Cami-i Suk Mahallesi: 57	Yeniceavut:	<b>Yenive</b> (Çüngüş)	Kavak:	<b>Kavak</b> (Elazığ)	
		Mil Uşağı: (?)		Alyos:	<b>Malkaya</b> (Çüngüş)	
		Hindibaba:	<b>Hind</b> <b>ibaba</b> (Çüngüş)	Hâcılar:	<b>Hâcılar</b> (Elazığ)	
	Cami-i Kebîr Mahallesi: 86	Ermiye:	<b>Kayapınar</b> (Elazığ)	Kündeci:	<b>Güneydere</b> (Çüngüş)	
		Kilise-i Tahtamaşat:	<b>Akbaşak</b> (Çüngüş)	Çanakçı Süfla:	<b>Aşağıçanakçı(Elazığ)</b>	
		OrtaMahallesi:	Avut:	<b>Avut</b> (Çüngüş)	Alyos:	<b>Malkaya</b> (Çüngüş)
		Taş Mahallesi:				

	Pegler Mahallesi:			
	Şapkar: Mahallesi:			
	Kilise Mahallesi: 60			
	Başpınar Mahallesi:			
Mansûran Nahiyesi:		Sarsab:		

### 3. 16. 4 Belgelere Geçen Çeşitli Şehir ve Onlara Bağlı İlçe, Nahiye, Köy ve Mahalleler

Şehir	Kaza	Karye-Nahiye	Mahalle
Diyarbakir			Hacı Osman
Siverek		Karahan	
Adana	Tarsus	Haleke	
Adana		Dilkam-Dilek	
Mâ'mûrat'ül-Aziz			Çarşı Mahallesi
Mâ'mûrat'ül-Aziz		Kürk Köyü	
Mâ'mûrat'ül-Aziz	Pütürge	Mazgirt Kasabası	
Muş			
Şam		Salihye Köyü	
Kerkük		Terhurman Nahiyesi	



### 3. 16. 5. Çermik'e bağlı Mezra ve Mevki İsimleri

Mezralar	Mevkiler		
Dolağ	Sait Pınarı	Kalıntaş	Tepe
Pınar	Kaya	Karşı	Dıravşa
	Kızılgöl	Kırmızıgöl	Berodos
	Yukarı	Köyünü	Bostan
	Çam	Seman	Tavuksazı
	Bağlar	Ada	Suk
	Tavmasazı	Kair Pınarı	Bedros
	Paşa Düzü	Şakokır	Düyük
	Miracına	Valak	Boğazların
	Düz	Bostan	Harebaz
	Taşköy	Salınca	Mariz
	Kesan	Köyarkası	Tevdiat
	Merfu	Hamam Köprüsü	Yalalıya
	Gözdere	Dere	Karden
	Karden Boğazı	Sökrük	Çoban

### 3. 17. BELGELERDE GAYR-İ MÜSLİMLERİN OTURDUĞU YERLEŞİM YERLERİ VE BELGE NUMARALARI

Tepe Mahallesi	53, 54, 57, 60, 61
Çukur Mahallesi	8, 39, 46, 54, 60, 62,

	63, 70, 94, 107
Kala Mahallesi	39, 54, 106
Ergani Madeni – Saray Mahallesi	106
Siverek–Hasan Çelebi Mahallesi	1

### 3. 18. BELGELERDE GEÇEN KAMU BİNALARI VE BELGE NUMARALARI

Çermik Mahkemey-i Şer'iyyesi	8, 11, 46, 48, 51, 58, 59, 67, 73, 87, 91, 96, 100, 107
Çermik Bidayet Mahkemesi	38, 107
Çermik Mal Müdürlüğü	31
Çermik Mal Sandığı	33
Çermik Hükümet Konağı	61, 65
Çermik Tevkifhanesi	74, 76
Musluoğlu Medresesi	57
ÇeteçiAbdullah Paşa Medresesi	86
Camii Şerif Vakfı	98
Bağdat Hastahanesi	81
Bağdat Küçük Zabitan Mektebi	81

### 3. 19. ÇERMİK'TE SOSYAL YAPI

İnsan; biyo-kültürel sosyal bir varlıktır. İnsanların yerleşik hayata geçip bir arada yaşamaya başlaması ile toplumsal yaşam ve sosyal statüler oluşmaya başlamıştır. İnsanlar çeşitli özellikleriyle birbirinden ayrılırken; bu farklılıklar birçok konuda olabilir.

Osmanlı toplum düzeninde diğer toplumlarda olduğu gibi insanlar isimlerinin yanında lakap ve unvanlar kullanmışlardır. Önemli Eyalet merkezlerinden olan Diyarbekir'e bağlı Çermik'te sosyal yaşam, bireylerin sosyal statüsü, etnik ve nüfus yapısı,

aile, kadının toplumdaki yeri, evlilik, boşanma, şahıs isim, sosyal kurumlar, işlemleri bu sınıflamada değerlendirilmiş, aşağıdaki başlıklar altında incelenmiştir.

### 3. 19. 1. Sosyal Statü

Osmanlı Devleti birçok farklı milleti bünyesinde barındırıyordu. Müslümanlar için, “Müslim” müslüman olmayan için ise, “Gayr-i Müslim” tabiri kullanılmıştır. Halklar anlatılırken, “Ermeni Milleti, Yahudi Milleti” gibi ifadeler kullanılır. Anadolu’da çok eski dönemlerden beri Ermenilerin yaşadığı bilinmektedir; ancak Yahudi milletinden insanların Çermik’te varlığı şayan-ı dikkattir. Belgelerde “Ermeni (Belge no: 8, 12, 17, 38, 43, 53, 54, 57, 60, 61, 62, 63, 70, 94) ve Yahudilerden (Belge no: 52)” de bahsedilmektedir. Mahkeme kayıtlarında bunların olması önem arz etmektedir; çünkü gönül rahatlığıyla şer’i mahkemeye gelip verilen kararlara saygı duymaları, hem adalete olan güvenin hem de mahkemelerin herkese açık olmasının güzel bir göstergesidir. Bunlar dışında “Zaza” kelimesi kullanılmıştır. (Belge no:69).

Toplum kendi içinde sınıflandırılırken lakap ve unvanlar kullanılırdı. Bunlar verilirken toplumsal olaylar, eğitim, hizmet ve beceri durumuna göre verilebilmektedir. Osmanlı Devletinde lakap ve unvanların resmi olarak yazılmasına özellikle dikkat edilmiştir. Bireylerin toplumsal konumları, meslekleri, bağlı oldukları zümreler vb. özellikleri tespit edilebilmektedir (Yörük, 2011).

399 nolu belgenin 1.-119. sayfaları ışığında Çermik’te sosyal durumu analiz etmeye çalışacağız. Burada, sosyal statüyü belirleyici birçok tabir kullanılmıştır. “Ağa”, “Efendi”, “Bey”, “Mollâ”, “Çavuş”, “Zade” “Hacı”, “Derviş”, “Oğlu”, “Hafız”, “Seyid”, “Nâib” gibi unvanlar, isimlerin önüne ve arkasına gelerek kullanılmıştır.

Çermik kazasında kullanılan unvanlara bakıldığında en çok kullanılan unvanın “Efendi” olduğu görülür. 319 defa bu unvan kullanılmıştır (Belge no: 9, 12, 13, 14, 15, 17, 22, 25, 26, 28, 29, 31, 32, 33, 34, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 43, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 68, 69, 70, 71, 80, 82, 84, 85, 86, 90, 91, 92, 93, 98, 99, 101, 102, 103, 104, 107, 108,109). Saygınlık ifadesi olarak kullanılan bu unvan müslüman vatandaşlarda olduğu kadar müslüman olmayanlarda da kullanılmıştır.

Kırsal kesimde ekonomik ve sosyal gücün yansıması olarak “Ağa ve “Beğ” unvanları kullanılmıştır. “Ağa” 179 defa (Belge no: 5, 7,8 13, 17, 32, 33, 34, 39, 44, 45, 47, 51, 52, 53, 55, 56, 57, 58, 59, 61, 70, 71,72, 80, 81,82, 85, 87, 90, 92, 93, 94, 96, 97, 102, 103, 104, 105, 108, 109), “Beğ” 36 defa (Belge no: 10, 22, 56, 62, 63, 85, 98, 104, 108) kullanılmıştır.

Dini nitelik taşıyan “Hacı”, “Molla”, “Derviş”, “Seyyid”, “Hafız”, “İmam”, “Şeyh”, “El-Hac” gibi unvanlar kullanılmıştır. “Hacı” 183 defa (Belge no: 8, 9, 10, 13, 16, 19, 22, 26, 29, 31, 32, 33, 34, 36, 37, 39, 44, 46, 47, 49, 50, 51, 52, 57, 58, 59, 60, 66, 67, 68, 69, 70, 73, 75, 77, 82, 84, 85, 88, 90, 91, 92, 94, 95, 102, 103, 104, 405, 108, 109); “Molla” 127 defa (Belge no: 5, 7, 13, 14, 15, 16, 20, 23, 24, 27, 31, 33, 34, 38, 40, 43, 47, 48, 51, 56, 58, 59, 62, 63, 66, 70, 71, 72, 80, 81, 82, 84, 85, 92, 96, 97, 109); “Derviş” 48 defa (Belge no: 5, 7, 8, 9, 10, 16, 17, 21, 23, 31, 32, 33, 34, 37, 40, 49, 59, 76, 87); “Hafız” 15 defa (Belge no: 8, 22, 33, 49, 82, 98, 98, 99, 101, 104); “İmâm” 23 defa (Belge no: 51, 70, 76, 82, 87, 89, 98, 99, 103, 109); “Seyyid” 1 defa (Belge no: 109); “Şeyh” 4 defa (Belge no: 7, 59, 94); El-Hac 5 defa (Belge no: 98, 99, 101, 102) kullanımlarıyla dikkat çekmektedir.

Askeri unvan olarak “Çavuş” 10 defa (Belge no: 12, 21, 26, 33, 34, 35, 70,71,83), “Jandarma” 5 defa (Belge no: 46, 57, 74) kullanılmıştır. Vekil anlamının yanısıra kadınların yerine bakan kişilere unvan olarak verilen “Nâib” 5 defa (Belge no: 18, 86, 105, 107, 109) kullanılmıştır.

Bayanlar için “Hatun ve Hanım” ifadelerine yer verilmiştir. “Hatun” kelimesi daha yaygın kullanılmıştır (Belge no: 13, 14, 17, 18, 19, 20, 21, 25, 26, 47, 48, 49, 50, 51, 59, 60, 61,62, 66, 71, 72, 75, 77, 80, 82, 87, 90, 100, 105). Hanım biraz daha az kullanılmıştır (Belge no: 31, 32, 44, 49, 49, 75, 82, 87, 90, 104, 108).

Osmanlı Devletinde meslekler genelde babadan oğula geçerdi. Atalarının yaptığı meslek veya iş-uğraş lakap olarak takılır ve insanlar lakaplarıyla birbirini tanırdı (İpşirli, 2003). Lakapların sonunan zamanla “...zâdeler veya ...oğulları” eklenirdi. 399 nolu sicilin 1.-119. sayfalarına bakıldığında “Katipoğlu”, “Şekoğlu”, “Şaroğlu”, “Çukuroğlu”, “Ayvazoğlu”, “Çolanlıoğlu”, “Melekoğlu”, “Çılfooğlu”, “Dedeoğlu”, “Köroğluyan”, “Ağazâde”, “Lökzâde”, “Bandızâde”, “Karakılçık”, “Kereze”, “Süro”, “Zaza”, “Ayvaz”

gibi lakap ve sıfatlar kullanılmıştır. Bu lakaplardan uygun olanların bazıları 1934'te soyadı kanununun çıkarılmasından sonra soyadı olarak kalmış, uygun olmayanlar ise değişikliklerle soyadı olarak kullanılmıştır. Çermik'te "lökzadeliler" "lök" ve "şekoğlular" "şeker" olarak günümüzde kullanılmaktadır.

### 3. 19. 2. Aile

Toplumun temeli olması yanında bu alanda birçok tanımı yapılmıştır. Ortak noktalar alınarak bir tanım yapılırsa aile; nesillerin devamı, kültürü taşıma, çocukları sosyalleştirme, ekonomik, biyolojik ve psikolojik tatmin işlevlerinin yerine getirildiği bir kurumdur. Doğum, evlilik ve süt bağıyla birbirine bağlanan bireylerin oluşturduğu sosyal bir müessesedir (Ünal V. ). Evlenmede kendi iradesiyle veya ailelerine danışarak evlenmeye karar veren kız ve erkek, çoğu zaman bizzat mahkemeye giderek, bazen taraflardan birinin veya her ikisinin mahkemeye vekil göndererek ya da eve mahkmeden görevli getirilerek, şahitler huzurunda, evlenmek istediklerini beyan ediyorlar, nikâhları kıyılıyor ve sözleşme mahkeme siciline kaydediliyordu (Aydın M. A., 1982).

Her toplumun kendine özgü bir aile yapısı vardır. Osmanlı aile yapısı büyük ve geniş aile yapısı şeklindeydi. Ailenin üretimi, yıllık üretim stoklarının hazırlanması, kırsal alandaki iş bölümü, ailenin güvenliğinin sağlanması bakımından üç kuşağın birarada yaşamasını gerektirmiştir (Ortaylı, Osmanlı Toplumunda Aile, 2010). Genelde tek eşlilik görülür. Erkek, evi geçindirmek ve ihtiyaçları sağlamaktan sorumludur. Boşamalarda nafakanın verilmesi, verilmediğinde ise mahkeme yoluyla alınması sağlanmıştır.

Çermik'in toplumsal yapısı da geniş aileye uygundur. Bunu belgelerde geçen "Zade ve Oğulları" gibi lakaplardan anlamaktayız. Çocuk sayıları miras kayıtlarına göre fazladır. Çocuklar tanımlanırken "Kebir ve Sağır" gibi kelimeler kullanılmış. Yetişkin olanlara kebir, olmayanlara ise sağır denilmiştir. Bazı durumlarda yetişkin olmayan çocuklara miras kaldığında "Vakt-i Rüşt ve Sadatlarına değin" tabiriyle vekil tayin edilmesi yoluna gidilmiştir.

### 3. 19. 3. Toplumda Kadın

İncelenilen defterde kadınlarla ilgili önemli bilgilere bulunmaktadır. Kadınlar için “Hatun ve Hanım” tabirleri birçok belgede geçmektedir. Kadınlar evlenirken, boşanırken, mehir, nafaka, miras konusunda birçok yerde kayıtlara geçmiştir. Mihrin verilmemesi, boşanan eşin nafakayı temin etmemesinden dolayı mahkemeden bunun talep edilmesi, miras bölüşümünde hakkını alamaması gibi nedenlerle mahkemeye başvurmuşlardır. Birçok noktada mahkeme, kadınların itirazını haklı bulmuştur. Kadın baskı altında kalmadan özgür iradesini kullanmış, hakkını arayıp almıştır.

17 nolu belgede miras konusunda hak talebi ve vekalet verme işlemi yapıldığı görülür. Siverek sancağına mülhak Çermik kazâsının Alos karyesi sâkinlerinden Fatma bt. Zülfo'nun Bedros Efendi'yi miras konusunda vekil tayin eder

21 nolu belgede kadının özgür iradesinin mahkemeye yansması ve boşanma talebinde bulunmasını görüyoruz. Siverek sancağına muzâf Çermik kazâsına tâbi‘ Ekrek karyesi nisvanından şahsı karye-i mezbûre ahâlîsinden Güllü bt. Sisa kızı nâm Hatûn'un Zülfikar b. Hasan'dan boşanması dair mahkeme kararının verildiği görülür.

40 nolu belgede kadınların miras bırakmaları üzerine güzel bir örnektir. Siverek sancağına muzâf Çermik kazâsına tâbi‘ Nişinik karyesi sâkinelerinden iken vefât eden Zelhâ bt. Zülfikâr'ın ölümüyle kalan emvalin bölüşülmesi ile ilgili karar verilir.

93 nolu belgede kocanın vermesi gereken mihrin vermemesi üzerine açılan davada kadının haklı olduğu ve hakkının verilmesi gerektiği kararı çıkar. Siverek sancağına muzâf Çermik kazâsına tâbi‘ Kılan sâkinelerinden Hadice bt. Mahmûd'in boşandığı eşi Mehmed'den mihrini istemesi ve Mehmed'in vermek istememesi üzerine mezkûr eşin gerekli mihrin vermesi gerektiği karardır.

### 3. 19. 4. Evlilik ve Boşanma

İncelenen belgeye göre tek eşlilik yaygındır. Boşanmadan sonra evlilikler yapılmış veya eşlerden birinin ölümünden sonra ötekisi evlenmiştir. 15, 16, 71, 76, 83 nolu belgelerde nikâh yapıldığı görülür. 13, 14, 21, 70, 87, 91 nolu belgelerde boşanma kayıtları olarak görülür. Bunun dışında nikâhla ilgili birçok vekâletname de verilmiştir.

70 nolu belgede Siverek sancağına mülhak Çermik kazâsına tâbi‘ Medye karyesi sâkinelerinden Vesile bt. Kadir'in ikinci eşinin onu boşaması ve doğan çocuğunu

kabullenmemesi üzerine açılan davada mahkemenin Vesile'yi haklı bulması ve oğlu Faris'in ikinci eşinden olduğuna karar vererek eşi Cemal'in gerekli mihr ve nafakayı vermesine karar vermesi açısından ilginçtir. Dava fetvahaneye sorulmuş, neseb bakımından ikinci eşin baba olduğuna fıkıh kitapları incelenerek karar verilmiştir. Çocuğun hangi babadan olduğuna tıbbi bir tetkik yapılmadan karar verilmesi 1910-1912'lerde neseb belirlemede tek yöntemin fıkıh olduğunu gösterir.

71 nolu belgede Siverek sancağına mülhak Çermik kazâsına tâbi‘ Şeyhler-i Ulya karyesi ahâlîsinden Mehmed b. Mahmûd'un eşi Fatma'nın kendisini terk edip başkasıyla nikâh kıyması üzerine Mehmed b. Mahmûd'un mahkemeye başvurup ikinci nikâhın geçersizliği üzerine mahkemenin karar verdiği anlaşılır. Boşanmanın gerçekleşmeden kadının ikinci evlilik yapması önceki eşin dava açması ve mahkemenin onu haklı görmesi dikkat çekmektedir.

Nikâhla ilgili önemli kavramlar olarak şunları görmekteyiz:

*Mihr-i mu'accel*: Nikâh akdi yapıldığında erkek tarafından kadına verilmesi gereken mal-mülk ya da paradır.

*Mihr-i mü'eccel*: Ödenmesi sonraya bırakılan mehirdir

*Zevce-i menkûha*: Hâlâ evli olan eşler için kullanılan bir tabirdir.

*Tatlîk*: Belgelerden anlaşıldığı kadarıyla erkeğin kadını boşamasına denmektedir.

Evliliğin gerçekleşmesi için, İslâm hukûkunun getirmiş olduğu bazı zorunluluklar vardır. Birincisi, nikâhın yapılması gerektiği, nikâhta hem erkeğin hem de kadının rızası alınması gerekmektedir; ikincisi, şahidlerin bulunması gerektiği ve üçüncüsü, kadının hakkı olan mihrin tespit edilmesiydi. Bu koşullar belgelerde tespit edilmektedir. Belgelerde kadın ve erkeğin nikâh durumlarında her iki tarafın birlikte ya da kadın tarafının vekil tayin ettiği görülmektedir.

### 3. 19. 5. Belgelerde Sıkça Kullanılan Müslüman Erkek ve Kadın İsimleri

Erkek İsimleri	Kadın İsimleri
----------------	----------------

Osman, İbrâhîm, Ömer, Mustafa, Mahmûd, Alaaddin, Abdurrahman, Salih, Hâcı, Polat, Hafız, Osman, Cebrail, Abdulhamit, Kadir, Ramazân, Yahya, Veysi, Refet, Rıfat, Emir, Reşa, Fadıl, Şahab, Erkan, Polat, Cemal, Hızır, Tefik Davud, Behram, Mevlüd, Mehmed Ali, Zülfikar, Hızır, Abdullah, Hasan, Hüseyin, Abdurrahim, Derviş, Abdulgani, Bekzo, Bilal, Cuma, Cemal, Receb, Eyyüb, Hamid, Bekir, Ebubekir, Durmuş, Süleyman, Hanifi, Arab, Ahmet, Şeyho, Hızır, Emir, Zülfo	Fatma, Güllü, Hüsna, Hadice, Sultan, Aişe, Keziban, Vesile Dürdane, Meryem, Nesi, Elif, Gazal, Zeliha, Hava, Hasbiye, Şefika, Hasibe, Nigar, Adiye, Sisi, Adevi, Esmâ, Macide
---	---

### 3. 19. 6. Gayr-i Müslîm Kadın ve Erkek İsimleri

Erkek İsimleri	Kadın İsimleri
Bedros, Agob, Ohannes, Orık, Odik, Nikogos, Sergis, Kiyork, Kirkor, Mardo, Haço, Manok, Atanos, Bafoma, Altör, Karabet, Atör, Kızır, Bağdo, Esib, Alto, Mardinos, Aroş, Minas, Boğos, Evadis, Oğayır, Zakir, Aragil, Taniliyan, Tohman, Artin, Kibos, Derbayet, Artin, Osan, Donayet,	Sofana, Ebva, Losin, Atena, Ezdin, Gülhas, Homar, Anen, Meryem

### 3. 19. 7. Kullanılan Lakaplar

Aile	Yer	Mesleki	Fiziksel Görünüş	Diğer Lakaplar



Ağazâde, Ayvazoğlu, Bandızâde, Birutlu, Çılfooğlu, Çolanlıoğlu, Davutzade Dedeoğlu, İbişan Karakılçık Katipoğlu Kerezezâde, Kevanlıoğlu, Köroğluyan, Lökzâde, Melekoglu, Oruçoğlu, Papuçcuoğlu Şaroğlu , Şaroğlu, Şekoğlu, Yarenoğlu	Birutlu, Derezereli, Dersimli, Haburmanlı, Kevanlı, Palulu	Attar, Bakkal, Dülger Kahveci, Odacı, Tüccar, Kasap, Berber, Kileci Nalbant Saatçi Terzi	Eytan Kör, Süro, Topal, Yetim	Arap Çeteci, Gülga Gürcü Kara Karakılçık, Kulaksız Midillili, Onbaşı Penci, Zaza,
---	---	---	---	---

### 3. 19. 8. Dini Yapı

Osmanlı toplumu “Millet Sistemi”ne göre sınıflandırılmıştı. Bu sistem vatandaşları din ve mezhep esasına göre tasnif eder. Rûm, Ermeni, Yahûdi ve Dürziler dört ayrı millet olarak kabul edilmiştir. 18. yüzyıldan itibaren Katolikler ve Protestanlar da ayrı millet sayıldı (Karataş, 2006).

Gayri-Müslimleri anlatmak için “Tebâ-i Devlet-i ‘Ali, Tebâ-i Gayri-Müslime, Cemaat-ı Muhtelif” kavramları kullanılmıştır (Gürkaynak, 2003). İncelenen sicilde de Tebâ-i Devleti Aliyye tabiri çok sık kullanılmıştır.

İncelenen belgelerde farklı inançlara ait çok fazla bilgi bulunmamaktadır. Çermik’te Müslümanlar dışında Ermenilerin (Belge no: 8, 12, 17, 38, 43, 53, 54, 57, 60, 61, 62, 63, 70, 94) ve Yahudi (Belge no:52) bir arada yaşadığı anlaşılmaktadır.

Dinlere ve mezheblere herhangi bir baskı vb. durumlar söz konusu değildir. Gayri-müslimlere davalarda vekâlet verilmesi birçok belgede karşımıza çıkmaktadır. Ayrıca mahkemelerde şahitlik, köy ihtiyar heyeti a‘zalığı, muhtarlık, meclis idare azalığı, Mahkeme-i Şeriyye azalığı gibi görevlerde bulunmuşlardır (Belge No:53).

### **3. 19. 9. Müslim- Gayri-Müslim İlişkileri**

İncelenen belgelerde ilişkilerin normal seyrinde devam ettiği görülmüş, olumsuz sayılabilecek bir durum görülmemiştir. 1910-1912 yıllarını kapsayan dönemde ilişkilerin bozuk olması ve toplumun birbirine düşmesine ait hiçbir bilgiye rastlanmadı. Gayri-müslimlerle hukuki ilişkiler (Belge no:62, 63 ), ticari ilişkiler (Belge No:52), ortak mal alımının varlığına ait belgeler mevcuttur (Belge no:57). Ayrıca 54 nolu belgede Sergis’e vasi olarak İbrahim adlı birinin belirlenmesi de önemlidir. 62 nolu belgede toplumda yaşayan farklı inanç gruplarına mensup insanlar arasında güven duygusuna dayanan ilişkilerin varlığını görmekteyiz. Siverek sancağına mülhak Çermik kazâsının Kal’a mahallesinde Ga‘zâl bt. Osman nâm Hatûn’un Bedros Efendi’ye vekâlet verdiği müşahade edilir. Hem bir hanımın bu işi yapması hem de vekalet verilen kişinin gayri-müslim olması bakımından önemlidir.

### **3.19.10. Belgelerde İsimleri Geçen İbadethaneler ve Belge Numaraları**

Çermik Camî-i Kebîr Camisi: 86

Cami-i Suk: 57

### 3.20. EKONOMİK YAPI

Ekonomi tarım, hayvancılık ve bağıcılığa dayanır. Tarım farklı arazilerde yapılmaktadır. Sulu ve susuz tarla tabiri birçok belgede geçmektedir (Belge no: 47, 51, 58, 59, 66). Miras kayıtlarını incelediğimizde bulgur, mercimek gibi hububatların ve sumak gibi baharatların bırakıldığı görülmektedir. Bu ürünlerin yetiştirilmiş olması ve yetiştirilenlerden elde edilmiş olması muhtemeldir (Belge no:19, 42). Yine bölgede sebze yetiştirme alanları olarak bilinen bostanların varlığı görülür (Belge no:23). Ayrıca bostan ismi mevkii ismi olarak da geçmektedir (Belge no: 38, 47, 51, 58, 59, 84). Arazilerin kiralanması yöntemine de başvurulmuştur (Belge no: 40, 68, 94).

Hayvancılık, kırsal kesimin temel geçim kaynaklarından biridir. Günlük hayatın vazgeçilmezleri olan peynir, tereyağı, yumurta vb. yiyeceklerin aileler tarafından öncelikle kendilerine yetecek kadar da olsa üretildiği düşünülebilir. Miras kayıtlarında keçi, öküz, oğlak, koyun gibi hayvanlar yer almaktadır (Belge no: 5, 6, 33).

Bağıcılığın yaygın olarak yapıldığı anlaşılır. Birçok belgede bağ ismi mevkii ismi olarak da geçmektedir (Belge no: 47). Bağcılık yapıldığına dair diğer belgelerde bağ beli, üzüm şalı, küp pekmezi, şıra, bestil, bastık gibi malzeme ve ürün isimleri geçmektedir (Belge no: 5, 6, 19, 42).

Berber, tütüncü, kasap, attar, terzi, saatçi, bakkal, kahveci, berber, nalbantlık ve ticaret gibi işlerle meşgul olanların varlığı tarım ve hayvancılığın yanısıra farklı geçim kaynaklarının varlığına işaret eder ( Belge no: 7, 9, 10, 19, 31, 44, 52, 54, 61, 70, 85, 90, 94).

#### 3.20.1 Belgelerde İsmi Geçen Esnaflar ve Belge Numaraları

Berber Süleyman: 9	Tüccar Abdulkerim:19
Berber Derviş: 10	Tüccar Hüseyin Ağa: 52
Berber Mardinis: 61	Tüccar Bafo: 52
Berber Hüseyin: 94	Tüccar Ahmet Efendi: 70
	Tüccar Ahmed Efendi ile

	Ağazâde Hâcî Hasan Ağa: 85
Kahveci Mehmet: 7	Terzi Nikogos: 94
Değirmenci Hacı: 31	Nalbant Haco ve İğob: 54
Tütüncü Manuk: 9	Attar Salih: 90
Kasap Mustafa: 19	Saatçi Bogos: 94
Kasap Mustafa: 44	Bakkal Mehmet:19

### 3.20.2. Belgelerde İsmi Geçen Osmanlı Para Birimleri ve Belge Numaraları

Cedid Ğazi: 13-19
Rub'e: 13
Külli Ğaziler: 19
Mecidiye: 52
Gurûş Akçe: 81
Gazi Altın:13
Sulu Kese:35
Gurûş (Birçok yerde)
Para (Birçok yerde)

### 3. 20.3. Belgelerde İsmi Geçen Günlük Hayatta Kullanılan Eşyalar ve Belge Numaraları

Yatak: 5,6,19,35	Üzüm Şalı: 5	Sahan:5,6,19,33,35	Makas:19,33	Teneke:19
Sandık: 6, 42	Tut Şalı:5	Hinta:6	Hamam Legeni:19	Fincan:19
Kilim:7, 19	Legen:7, 42	Çiftsür:6	Ayna:19	Küçük Kazan:
Palas:5, 42	Üsküre:5,7,19,33,35	Tuluk:6	Havan:19	Teşt:19
Döşek:19,50	Kapak:	Merhel:6	Şıra:19	Lengeri:5,34
Sini:6	Kılıç:	Yorgan:7,1950	Mangal:19,33	Tava:5,7,33,42

Kuşkane:33	Fırça:33	Çarşaf:7	Kesme:33	Küçük Sital:5
Sital:33, 35	Orak:5	Altunsab:7	Güveç:42	Saplı:5
Tas	Küçük Sini:6	Çamaşır Kazanı:10	Bağ Beli:42	Şinik:5
Süzgeç	Çuval:6,35	Çamaşır Teşti:10	Küçük Sahra	Timur:5
Huruç	Tencere:42	Bişme Kazan:10	Kömür:19, 42	Harbul:5,6,33
Haral:5,33,35	Saç:5,6,42	Minder:42	Sepet:19	Kapalı Sahan:33
Tut Şalı:5	Değirmen:5, 60	Su Kupası:19	Kürsü:19, 42	Çinko Sahan:33
Küp:5, 42	Gaş ve Sükan:5	Bıçak:19	Saat:19	Çinko Üsküre:33
Torba:5	Tartı:6	Lamba Şişesi:19	Esbab Kazanı:33	Masa:33
Kevgir:5	Hamur Legeni:35	Hasır:19	Kapalı Tencere:33	Teneke İbrik:19,33

### 3.20.4. Kullanılan Eşyaların Ekonomik Yapıyı Yansıtması

Günlük hayata kullanılan eşyalar, toplumun sosyo-ekonomik gelişmişlik ve saadet düzeyini anlamada ipucu veren en önemli birinci elden kaynaklardır. Belgeler incelendiğinde, bu konuda bilgi veren on belge bulunmaktadır (Belge no: 5, 6, 7, 10, 19, 33, 35, 42, 50, 60). Ayrıca belgeler incelendiğinde yirminci yüzyıl başlarında Çermik insanının kullandığı eşyalarda çeşitlilik görülür. 80’den fazla malzeme kayıtlarda geçmektedir. Yedi numaralı belgede “Altunsab” miras bırakılan malzemeler arasında sayılmaktadır. Belgelerde geçen diğer eşyaların günlük hayata kullanılan eşyalardan ibaret olduğu görülecektir. Bu da bölge insanın çok fazla zengin olmadığı fikrini uyandıracaktır. Yine de günün koşulları göz önünde bulundurulduğunda, bölge insanının orta düzeyde bir hayat standardına sahip olduğu ifade edilebilir.

### 3.20.5 Kullanılan Ölçü Birimleri ve Belge Numaraları

Kıyye: 13
Zira: 22
Ölçek: 40
Batman:33

### 3.21. EĞİTİM DURUMU

İncelenen belgelerde, Çermik'teki eğitim durumuyla ilgili bilgi bulunmamaktadır. Ancak bazı eserlerde bu konuyla ilgili bilgiler edinilebilir. 1891'in Mart, Nisan, Mayıs aylarında Diyarbakır'da valilik görevinde bulunan Arifi Paşa Çermik'e yaptığı bir seyahatte gördüklerini seyahatnamesine aktarır. Arif Paşa'nın seyahatnamesine göre; Çermik'de 6 camii, 2 mescid, 1 medrese, 1 mekteb-i rüşdiye, 5 mekâtib-i ibtidâî, 2 kilise, 1 havranın bulunmaktadır (Öztürk M.&Yılmazçelik 1998). 1905 tarihli son Diyarbakır sâlnâmesinde ilçede; 5 camii, 1 kilise, 3 Hristiyan ibadethanesi, 1 medrese, 1 rüşdiye, 2 ibtidâî, 3 Hristiyan mekâtibi kayıtlıdır.

Çeteci Abdullah Medresesi ve Musluoğlu Medreseleri belgelerde eğitim kurum ismi olarak geçmektedir. (Belge no:86, 57). İslam tarihinde eğitim-öğretim kurumlarının genel adı medresedir. Medrese; sözlükte, "okumak, anlamak, bir metni öğrenmek ve ezberlemek için tekrarlamak" anlamına gelen ders (dirase) kökünden bir mekân ismidir (Bozkurt, 2003). Osmanlılar döneminde fizikî şartları, mimari özellikleri, programı ve temsil ettiği zihniyetle önemli gelişmeler göstermiştir. Medrese bu dönemde sıbyan mektebinden sonra orta, lise, yüksekokul ve üniversite eğitimine tekabül eden, İslâmî kimliği sebebiyle sadece müslümanların devam ettiği bir eğitim kurumu özelliği taşır (İpşirli, Medrese, Osmanlı dönemi, 2003). Müslüman âhâlinin dinî eğitimlerini camii ve medreselerde aldıklarını anlıyoruz.

Gayr-i Müslimlerin ise eğitimlerini havra ve kiliselerde aldıkları söylenebilir. Okulların varlığı okuma-yazmanın bir düzeye kadar var olduğu kanaatini hâsıl etmektedir. Çermik'te bulunan Müslîm-gayr-i müslîm ayırt etmeksizin Osmanlı tebasının eğitim hakkından faydalanabileceğini göstermektedir.

### 3.22. TARİHİ ŞAHSİYET

399 Nolu Çermik Şer'iyye Sicili incelendiğinde 57 ve 81 Nolu belgelerde “Çeteci Abdullah Paşa Medrese'si” isimleri geçmektedir. Bu bağlamda ismi geçen ve Çermikli olan Abdullah Paşa ile ilgili kısa bir bilgi vermenin yararlı olacağını düşünmekteyiz.

Çeteci Abdullah Paşa, Osmanlı veziri ve hattat (Diyarbakır, ?-1760). Genç yaşta İran savaşlarına katıldı ve gösterdiği başarı neticesi, bazı vezirlere levent başağası oldu. Kahramanlığına karşılık kendisine mirimiranlık, 1744'te de vezaret rütbesi verildi. 1739'da Sivas beylerbeyi oldu. Sonra beş defa Diyarbakır, iki defa Sivas, iki defa Erzurum ve Rakka, Adana, Faş, Van, Trabzon, Anadolu, Halep, Şam valiliklerinde bulundu; Şam valiliği sırasında, aynı zamanda “Emirülhac” tayin edildiği için, Arap eşkıyasını dillere destan olacak şekilde perişan etti. Celi yazı sanatında üstattı. Vali olduğu vilayetlerde yazılarından örnekler bulunur. Enhar-ül-Cinan (Cennetin Nehirleri) ve Tertib-i Ziba (Güzel Tertip) adlı iki eseri mevcuttur. (Bozdoğan & Işık , 2012)

## SONUÇ

İncelenen bu sicilde tespit edilen en fazla dava çeşidi, mirastır. Bunu boşanma, alacak-verecek, nafaka, mihr, hırsızlık davaları takip etmektedir. Bunların dışında vekâletname, vesayet, Ramazan Hilali'nin görülmesi, Kurban Bayramı gününün tespiti gibi konular hakkında belgeler de mevcuttur.

Sicillere dayanarak yapılan incelemede şu sonuçlara ulaşılmıştır:

a) İdarî yapıda Çermik, bu dönemde Siverek sancağı ile Diyarbekir Vilayetine bağlı bir kazadır ve kendisine bağlı bazı nahiyeler vardır. O dönemde var olan mahalleler günümüzdeki adlarıyla varlığını devam ettirmektedir. Belgelerde birçok köyün günümüzde de mevcudiyetlerini sürdürdükleri; ancak isimlerinin değiştirildiği tespit edilmiştir. Belgelerde ayrıca Çermik dışında birçok yerleşim biriminin ismine rastlanmıştır.

b) Toplumsal yapıda kadınların erkekler gibi aktif olduğu anlaşılmıştır. Kadınlar mahkemelere başvurabilmekte, hakkını rahat bir şekilde arayabilmektedir. Dönemin Çermik toplumunda sosyal bir statünün varlığı tespit edilmiştir. Çermik'te büyük aileler de mevcuttur. Dönemin Çermik'inde Ermenî ve Yahudi azınlıkların Müslümanlarla iyi geçindikleri tespit edildi. Aralarında milli ve dini konularda herhangi bir sorunun olmadığı görülmektedir. Bunlarla birlikte günlük hayatta her toplumda karşılaşılabilecek sorunlar vardır. Ticaret, alacak-verecek vb. konularda davalar görülmüştür.

c) Farklı dini gruplar bir arada yaşamıştır. Bu, sorunlara sebep olmamıştır. Dini bir hoşgörünün varlığını söyleyebiliriz.

d) Çermik'te insanlar çoğunlukla hayvancılık ve tarımla uğraşmışlardır. Miras kalan mallarda bağlar, tarlalar ve çeşitli türde hayvanlar görüldü. Bunun dışında bakkal, değirmen, kahveci, berber, tütüncü, kasap, terzi, attar, saatçi ve nalbantlık gibi meslekler ve bu işle uğraşanların olduğu anlaşılmaktadır.

e) Eğitim kurumlarının varlığı, hem Müslümanlar için hem gayri-müslimler için, eğitime önem verildiğini ve belli bir oranda okuma yazmanın varlığını gösterir.



f) Bu araştırma sonucunda, Çermik bölgesinin idarî, sosyal, dinî, iktisadî ve eğitim tarihine ışık tutabilecek değerli bilgilere ulaşılmıştır.



## KAYNAKÇA

- (Editör), İ. Işık. (2013). *Diyarbakır Ansiklopedisi (C.I)*. Ankara: Elvan Yayıncılık.
- Diyarbakır İl Yıllığı*. (1967). Diyarbakır : Diyarbakır Valiliği.
- Acar, A. (1999). Âmid (Diyarbakır) Şehrinin Fethi. *Dicle Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, C.I*, 195-203.
- Akgündüz, A. (1988). *Şer'iyye Sicilleri, Mahiyeti, Toplu Katalogu ve Seçme Hükümler*. İstanbul: TDAV.
- Akgündüz, A. (1990). *Osmanlı Kanunnameleri ve Hukuki Tahlilleri (Cilt 1)*. İstanbul: TTK.
- Akgündüz, A. (1992). *Osmanlı Kanunnameleri ve Hukuki Tahlilleri* . İstanbul : Fey Vakfı Yayınları .
- Akgündüz, A. (2009). İslam Hukukunun Osmanlı Devletinde Tatbiki: Şer'iyye Mahkemeleri ve Şer'iyye Sicilleri. (M. Şimşek, Dü.) *İslam Hukuku Araştırmaları Dergisi*(14).
- Aktan, H. (2005). İstanbul: TDV yayınları.
- Akyılmaz, B. (tarih yok). Osmanlı Devleti'nde Merkezden Yönetimin Taşra İdaresi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*(4), 127-130.
- Alakaş, A. (2012). 593 Numaralı Şer'iyye Siciline Göre Diyarbakır'ın Sosyal ve Ekonomik Yapısı. *Afyon Kocatepe Üniversitesini Sosyal Bilimler Üniversitesi Basılmamış Yüksek Lisans Tezi*. Afyon.
- Arık, F. Ş. (1997, Ocak). Osmanlıda Kadılık Müessesesi. *Osmanlı Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi OTAM*, 8(8).
- Atar, F. (2007). *Nikâh* (Cilt 33). İstanbul: TDV yayınları.

- Atlı, H. (2014). *Örnek Çözümlerle Osmanlıca Edebi Metinler ve Arşiv Belgeleri*. Isparta: Hayrat Neşriyat.
- Aybakan, B. (2013). *Vekalet* (Cilt 43). İstanbul: TDV yayınları.
- Aydın, M. (2002). *Osmanlı Hukukunun Genel Yapısı ve İşleyişi* (Cilt 10). Ankara: Yeni Türkiye.
- Aydın, M. (2003). *Mehir* (Cilt 28). İstanbul: TDV yayınları.
- Aydın, M. A. (1982). Osmanlı Hukukunda Nikah Akidleri. *Osmanlı Araştırmaları*, 7.
- Aydın, M. A. (2014). *Türk Hukuk Tarihi* (12. b.). İstanbul: Beta Basın yayın.
- Aydın, N. (2011). *Diyarbakır ve Mirdasiler Tarihi (Pîran, Gil, Çermog, Pale)*. İstanbul: Aveste yay.
- Ayverdi, İ. (2005). Kubbealtı Misalli Büyük Türkçe Sözlük. 1-2. İstanbul: Kubbealtı .
- Bardakoğlu, A. (1997). *Hırsızlık* (Cilt 17). İstanbul: TDV yayınları.
- Bardakoğlu, A. (2013). *Vesâyet* (Cilt 43). İstanbul: TDV yayınları.
- Başbakanlık. (1991). Türk Hukuk Lügatı. Ankara: Başbakanlık Basımevi.
- Baştürk, S. (2010). Timur'un Ortadoğu-Anadolu Seferleri, Bu Seferlere Karşı Koyma Çabaları ve Sonuçları. *History Studies*, 2(Özel Sayı), 12-26.
- Bayındır, A. (1999). Osmanlı'da Yargının İşleyişi. Ankara: Yeni Türkiye Yayınları.
- Beysanoğlu, Ş., İşli, E. N., & Koz, M. S. (1999). *Diyarbakır: Müze Şehir*. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Beysanoğlu, Ş. (1998). *Anıtları ve Kitabeleri İle Diyarbakır Tarihi* (3 b., Cilt 1). Ankara: Diyarbakır Büyükşehir Yayınları.
- Bilmen, Ö. N. (1949). *Hukuku İslamiyye ve Istılahatı Fıkhiyye Kamusu* (Cilt 6). İstanbul: Bilmen Yayınevi.

- Bozdoğan , M., & Işık , H. (Dü). (2012). *Kaplıcalar Diyarı Çermik*. Diyarbakır: T.C. Çermik Kaymakamlığı.
- Bozkurt, N. (2003). *Medrese İslam Tarihinde Eğitim ve Öğretim Kurumlarının Genel Adı* (Cilt 28). İstanbul: TDV.
- Bulut, M. (2013). 356 Numaralı Diyarbakır Şer'iyye Sicilinin Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi . *Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Basılmamış Yüksek Lisans Tezi*. Diyarbakır.
- Çadırcı, M. (2013). *Tanzimat Döneminde Anadolu Kentlerinin Sosyal ve Ekonomik Durumu*. Ankara: TTK.
- Danık, S. (2014). 1627 Tarihli Harput Şer'iyye Sicilinin Tanıtımı ve Fihristi. *Fırat Üniversitesi Harput Araştırmaları Dergisi*, 1(1), s. 65-132.
- Değirmenci, N. (2002). *1960' lı Yıllardan Bir Kesit: Çermik*. İstanbul: Kendi Yayını.
- Demir, A. (2004). *İslam'ın Anadolu'ya Gelişi (Doğu ve Güneydoğu İlleri)*. İstanbul: Kent Yayınları.
- Devellioğlu, F. (2002). *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lugat*. Ankara: Aydın Kitabevi.
- Dilçin, C. (1983). *Yeni Tarama Sözlüğü*. Ankara: TDK.
- Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi (1999). *Diyarbakır Salnamesi 1286-1323 (1869)* (Cilt I). İstanbul: Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi Yayınları.
- Erbay, C. (2006). *Nafaka* (Cilt 32). İstanbul: TDV yayınları.
- Erdem, S. (1992). *Bayram* (Cilt 5). İstanbul: TDV yayımlar.
- Erol, R., & Kılıç , H. (2011). *İstanbul Kadı Sicilleri Rumeli Sadareti Mahkemesi 21 Numaralı Sicil( H. 1002-1003/ M.1594-1595)*. (Ç. Yılmaz, Dü.) İstanbul: İsam.
- Ersoy, O. (1963). Şer'iyye Sicillerinin Toplu Kataloğuna Doğru. *Ankara Üniversitesi Dil Tarih Coğrafya Fakültesi Dergisi*, 21(3-4), s. 33-65.
- Fayda, M. (2014). *Allah'ın Kılıcı Halid b. Velid*. İstanbul: İfav.

- Gedikli, f. (2005). Osmanlı Hukuk Tarihi Kaynağı Olarak Şer'iyye Sicilleri. *Türkiye Araştırmaları Litaratür Dergisi*, 3(5), s. 187-213.
- Göyünç, N. (1994). *Diyarbakır* (Cilt 9). İstanbul: Diyanet İslam Ansiklopesi.
- Güldoğan, V. (2011). *Diyarbakır Tarihi*. Ankara: Kripto Yayınları.
- Güldoğan, V. (2011). *Diyarbakır Tarihi* . Ankara: Kripto.
- Günay, H. M. (2007). *Ramazan* (Cilt 34). İstanbul: TDV yayınları.
- Gündüz, t. (2014). *Son Kızılbaş Şah İsmail*. İstanbul: Yeditepe ya.
- Günenç, H. (1998). *Büyük Şafii İlmihali*. İstanbul: Anadolu Yayınları.
- Gürkan, F. (1988). Şer'iyye Mahkemeleri Sicilleri Üzerine Bir Araştırma. *IX.Türk Tarih Kongresi,21-25 Eylül 1981'de Kongreye Sunulan Bildiriler. 2*, s. 764-779. Ankara: TTK.
- Haspolat, Y. K. (2013). *Her Yönüyle Diyarbakır İlçeleri*. İstanbul: Uzman Matbaacılık ve Ciltleme.
- Haspolat, Y. K. (2013). *Tarih-Kültür-İnanç Kenti Diyarbakır*. İstanbul: Uzman Matbaacılık.
- Haspolat, Y. K. (2014). *Tüm Yönleriyle Çermik İlçesi ve Turizm*. İstanbul: Amaç Matbaacılık ve Ciltleme.
- İlgürel, M. (1974). Şer'iyye Sicillerinin Toplu Kataloğuna Doğru. *Tarih Dergisi*(28-29), 123-166.
- İlhan, M. M. (2000). *Amid (Diyarbakır) 1518 Tarihli Defter-i Mufassal* . Ankara: TTK.
- İnalçık, H. (2016). *Osmanlı Tarihinde İslamiyet ve Devlet*. İstanbul: Türkiye İşbanlası Yayınları Kültür Yayınları.
- İnalçık, H. (2005). *Doğu- Batı Makaleler I*. Ankara: Doğu-Batı Yayınları.
- İpşirli, M. (2003). *Medrese Osmanlı dönemi* (Cilt 28). İstanbul: TDV.
- İpşirli, M. (2003). *Osmanlılarda Lakap. 27*. İstanbul: TDV.

Işık, İ. (2013). *Diyarbakır Ansiklopedisi* (Cilt 1). Ankara: Elvan.

İzgoer, A. Z. (1999). *Diyarbakır Salnameleri (1286/1869-1323/1905)* (Cilt C. I-V). İstanbul: DBB Yayınları.

Kanar, M. (2000). *Farsça-Türkçe Sözlük*. İstanbul: Deniz Kitapevi.

Karagöz, İ. (2007). *Dini Kavramlar Sözlüğü*. Ankara: DİB.

Kaya, R. (2015). 400 ve 401 Nolu Çermik Şer'iyye Sicillerinin Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi. *Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Basılmamış Yüksek Lisans Tezi*. Diyarbakır.

Keskin, M. (2015). *Şafii Fıkhı* (Cilt 2.). Ankara: DİB yayınları.

Kılıç, R. (20-22 Mayıs 2004). Diyarbakır ve Güneydoğu Anadolu'un Osmanlı Devletine Katılması(1515-1517) ve Sonuçları. *I.Uluslar Arası Oğuzlardan Osmanlı'ya Diyarbakır Sempozyumu*, (s. s.273-285). Diyarbakır.

Kırzioğlu, F. (1956). Çermik Kasabası Üzerine Notlar. *Kara Amid Dergisi*, 1(1), 266-281.

Kırzioğlu, F. (tarih yok). Çermik Kasabası Üzerine Notlar. *Kara Amid Dergisi*, C.1(S.1 ), 266-281.

Kütükoğlu, M. S. (1994). *Osmanlı Belgelerinin Dili(diplomatik)*. İstanbul: Kubbealtı Neşriyat.

Melek, A., & Abdullah Demir. (Eylül 2009). *Dini Değerleriyle ile Diyarbakır*. Ankara: Diyarbakır İl Müftülüğü Yayınları:02.

Meşeli, A. (2005). *D.Ü.Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi* (5), s. 54-66.

Naci, M. (1995). *Lügat-ı Naci*. İstanbul: Çağrı Yayınları.

Okumuş, E. (2012, Nisan). Evliya Çelebi'nin Seyahatnamesinde Diyarbakır. *e-Şarkiyat İlmi Araştırmalar Dergisi*(7), s. 14-51.

Ortaylı, İ. (2001). *Kadı* (Cilt 24). İstanbul: TDV.

Ortaylı, İ. (2010). *Osmanlı Toplumunda Aile*. İstanbul: Timaş.

Ortaylı, İ. (2012). *Türkiye Teşkilat ve İdare Tarihi*. Ankara: Cedit Neşriyat.

Öğüt, T., & Çiğdem, Ç. (2013). Cumhuriyet Dönemine Geçiş Sürecinde Diyarbakır'da İktisadi-Mali ve Sosyal Yapı. *Akademik Bakış*, c.7(s.13), 141-170.

Özçelik, İ. (2001). *Tarih Araştırmalarında Yöntem ve Teknikler*. Ankara: Gündüz Ağıtım ve Yayıncılık.

Özçoşar, İ. (2000). 315 Numaralı Diyarbakır Şer'iyye Sicilinin Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi. *Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Basılmamış Yüksek Lisans Tezi*. Diyarbakır.

Özgür, H. (2012). 376 Numaralı Diyarbakır Şer'iyye Sicilinin Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi. *Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Basılmamış Yüksek Lisans Tezi*. Diyarbakır.

Öztürk, M., & Yılmazçelik, İ. (1998). Arifi Paşa'nın Seyahatnamesi, Diyarbakır Seyahati. *Türk Tarih Belgeleri Dergisi* (18/22), 91-110.

Öztürk, S. (1995). *Askeri Kassama Ait On Yedinci Asır İstanbul Tereke Defterleri*. İstanbul.

Pakalın, M. (1993). *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri*. İstanbul: MEB Yayınları.

Parla, C. (2005). Diyarbakır Tarihi ve Kent Surları. *ODTÜ MED*, s.57-84.

Pıçak, M. (2018, Nisan). Osmanlılar Döneminde Diyarbakır'ın Sosya-Ekonomik Yapısı. (S.20).

Sallabi, A. M. (2016). *II. Halife Hz. Ömer Hayatı, Şahsiyeti ve Dönemi*. (M. Akbaş, Çev.) İstanbul: Ravza Yayınları.

Sevim, A. (2000). *Anadolu'nun Fethi Selçuklular Dönemi*. Ankara: TTK.

Seyfettin, E. (2002). *Akkoyunlular Siyasal Kültürel ve Ekonomik Tarihi*. Ankara: Yeni Asya Yayınları.

Şahin, İ. D. (2005, Ocak). Şer'iyye Sicillerinin Önemi ve Çanakkale Şer'iyye Sicilleri. *Çanakkale Araştırmaları Türk Yılığ*, 3(3), 137-155.

Şimşek, M. (2006). *Süryaniler ve Diyarbakır*. İstanbul: Kent Yayınları.

Tatar, Ö. (2017, Ocak). 384 Numaralı Harput Şer'iyye Sicilinin Tanıtımı ve Fihristisi. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 27(1), s. 233-248.

Tihrani, E. B.-i. (2014). *Kitab-ı Diyarbekriyye* (1 b.). (M. Öztürk, Çev.) Ankara: TTK.

Topçu, N. (2016). *Kültür ve Medeniyet*. İstanbul: Dergah yayınları.

Torun, F. S. (2012). Osmanlı Taşra İdaresinin Yeniden Yapılanma Süreci. (32), 93.

Tuncel, M. (1994). *Diyarbakır(Bugünkü Diyarbakır)* (Cilt 9). İstanbul: Diyanet İslam Ansiklopedisi.

Turan, O. (1993). *Doğu Anadolu Türk Devletleri Tarihi*. İstanbul: Boğaziçi Yayınları 3. Baskı.

Uğur, Y. (2010). *Şer'iyye Sicilleri* (Cilt 39). İstanbul: TDV.

Uzunçarşılı, İ. H. (1983). *Osmanlı Tarihi*. Ankara: TTK.

Ünal, M. A. (1986). *XVI ve XVII. Yüzyıllarda Diyarbekir Eyaletine Tabi Sancaklar Statüsü* (Cilt 5). Ankara.

Ünal, V. (tarih yok). Geleneksel Geniş Aileden Çekirdek Aileye Geçiş Sürecinde Boşanma Sorunu ve Din. 6(26), 589.

Üzülmez, M. (2012). *Yazılı Kaynaklarda Çermik* (1 b.). (S. Çevik, Dü.) İstanbul: Kent Işıkları.

[www.cermik.gov.tr/index.php?page=11](http://www.cermik.gov.tr/index.php?page=11) (19.05.2018). (tarih yok).

Yediyıldız, B. (2008). *Osmanlı Öncesi Diyarbakır'ına Genel bir Bakış, Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Diyarbakır*. Diyarbakır: Diyarbakır Valiliği ve Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü Yayını.



Yediyıldız, B., & Tomenendal, K. (. (2008). *Osmanlıdan Cumhuriyet'e Diyarbakır* (Cilt 1). (İ. Atılgan, A. Aydın , K. Çiçek , S. Göksu, İ. Mehdi, M. Öz, et al., Dü) Ankara: T.C. Diyarbakır Valiliği Türk Kültürü'nü Araştırma Enstitüsü.

Yılmaz, S. (2017, Ekim 31). Divanı Hümayunda Alınan Kararların Şer'iyeye Sicillerine Yansımalarına Örnekler. *Bilimname*, s. 533-554.

Yılmazçelik, İ. (1995). *XIX. Yüzyılın İlk Yarısında Diyarbakır (1790-1840)*. Ankara: TTK.

Yılmazçelik, İ. (1996). XVIII. Yüzyıl ile XIX. Yüzyılın İlk Yarısında Diyarbakır Eyaleninın İdarî Yapısı ve İdarî Teşkilatlanması. *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Cografya Fakültesi Tarih Bölümü Tarih Araştırmaları Dergisi*, 18(29), 217-232.

Yılmazçelik, İ. (1999). Diyarbakır Eyaletinin Yeniden Teşkilatlandırılması (1848-1864). (G. Eren , Dü.) *Osmanlı Ansiklopedisi*, 6, 221-237.

Yılmazçelik, İ. (2000). Osmanlı Hakimiyeti Sürecinde Diyarbakır Eyaleti Valileri (1516-1838). *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 10(1), 233-287.

Yörük, S. (2011). Çelebi Unvanı Hakkında Bir Değerlendirme. 4 (18), s. 290.

## İNDEKS

- A
- Abbas, 113, 117, 140, 167, 175, 182, 183, 188
- Abbasiler, 9, 13
- Abdi, 77, 105, 120
- Abdulğani, 60
- Abdulkerim, 56, 153, 220
- Abdullah, 7, 8, 16, 24, 25, 36, 43, 49, 50, 65, 66, 80, 87, 96, 112, 113, 115, 129, 136, 142, 149, 152, 157, 162, 164, 165, 166, 180, 188, 190, 201, 202, 210, 216, 224, 232
- Abdullah bin Şübrime, 16
- Abdurrahman, 37, 130, 158, 159, 162, 173, 174, 177, 189, 202, 204, 216
- Aberne, 12
- Ada, 99, 105, 117, 209
- Adad Nirari, 8
- Adana, 64, 81, 148, 208, 225
- Adiyaman, 11
- Adiye, 152, 216
- Agob, 36, 49, 65, 67, 68, 97, 111, 121, 124, 126, 135, 185, 217
- Ağramatlı, 35
- Ahmed, 14, 22, 31, 32, 35, 37, 38, 39, 40, 43, 45, 46, 47, 48, 50, 56, 58, 60, 64, 65, 67, 68, 71, 73, 78, 80, 84, 85, 86, 90, 95, 96, 100, 101, 102, 109, 112, 113, 115, 119, 121, 128, 129, 131, 137, 139, 140, 141, 142, 144, 153, 155, 156, 159, 161, 164, 169, 170, 179, 180, 181, 182, 183, 189, 193, 201, 202, 220
- Ahmed Efendi, 60, 112, 137, 155, 156, 164, 189, 220
- Ahurlar, 181, 187
- ‘Aişe, 43, 180, 186
- Akdeniz, 7
- Akkoyunlular, 9, 14, 233
- Ako, 155
- Aladdin, 133
- Âlan, 48
- Ali, 22, 28, 36, 38, 40, 41, 42, 43, 58, 61, 62, 65, 66, 68, 69, 77, 80, 81, 82, 83, 84, 87, 96, 97, 98, 99, 105, 112, 116, 119, 121, 124, 125, 126, 128, 129, 130, 131, 133, 135, 140, 144, 145, 148, 152, 154, 155, 156, 160, 161, 162, 163, 165, 166, 167, 169, 170, 171, 175, 178, 181, 182, 183, 185, 188, 199, 200, 201, 202, 203, 216, 219

Alos, 49, 84, 169, 204  
 Alto, 121, 217  
 Altun, 98, 104, 105, 117, 118, 119, 157  
 Altunsab, 34, 222, 223  
 Amid, 8, 200, 231, 232  
 Âmid, 8, 228  
 Amidi, 8  
 Anadolu Selçukluları, 9, 13, 199  
 Ane, 184  
 Ankara, 17, 20, 228, 229, 230, 231, 232,  
 233, 234  
 Aramiler, 9  
 Aramsaz, 185  
 Arap, 8, 46, 225  
 Arif Paşa, 12, 224, 233  
 Aroş, 123  
 Artin, 122, 127, 184, 217  
 Artuklular, 9, 13, 14  
 Asım, 157  
 Aşukar, 11  
 Atanos, 112, 217  
 Atena, 122, 217  
 Avadis, 184  
 Ayvazzâde, 104, 116, 119

## B

Bafo, 108, 220  
 Bâğ Beli, 54  
 Bâğdat, 151  
 Bağlar, 98, 209  
 Bâğvenk, 99, 105, 116, 119, 121, 170  
 Bahri, 108

Bakkal, 56, 218, 221  
 Basra Körfezine, 7  
 Başbakanlık Osmanlı Arşivi, 20  
 Başkâtîbi, 40, 104, 116, 119, 127, 128  
 Bayburt, 10  
 Bayram, 132, 230  
 Bedros Efendi, 36, 42, 49, 64, 65, 67, 68,  
 84, 93, 97, 121, 124, 125, 126, 135, 185  
 Bedvan, 182, 204  
 Bekir, 161, 189  
 Bekir b. Vail, 8  
 Bektaş, 31, 46, 79, 80, 83, 151, 172  
 Bektâş, 150, 151  
 Bekzo, 50, 51  
 Berber, 39, 40, 122, 168, 218, 220  
 Besim, 145  
 Besin, 68, 69, 105, 117, 171, 202  
 Besin karyesi, 105, 117, 171  
 Beyliksuyu, 11  
 Bıçak, 54, 223  
 Bıstin, 128, 129, 130  
 Bıyıklı Mehmet Paşa, 10, 14  
 Birecik'e, 11  
 Birût, 88  
 Bogos, 168  
 Bosnalı, 56  
 Bostan, 98, 105, 116, 119, 209  
 Buderan, 98, 100, 105, 116, 118, 119, 121,  
 171, 183, 204  
 Bursa, 17  
 Büveyhoğulları, 9  
 Büyük Heykel, 11  
 Büyük İskender, 13

Büyük Selçuklular, 9

## C

Cami'-i Kebîr, 158

Câmi'i Kebîr, 63, 81

Câmi'-i Suk, 115

Cebraîl, 157, 216

Cemâl, 34, 45, 46, 47, 59, 67, 68, 77, 96,  
100, 135, 140, 141, 160, 163, 181, 188,  
190, 202, 203

Cemil, 29, 47

Cermug, 12

Cımık, 83

Cizre, 11

Cuma, 29

## Ç

Çarçaf, 33

Çavuş, 42, 43, 59, 65, 77, 79, 137, 140, 154,  
211, 212

Çelebi, 122, 210, 232, 234

Çelik, 171

Çermik, 3, 4, i, iii, II, III, IV, V, 11, 12, 14,  
15, 20, 21, 23, 24, 25, 29, 32, 35, 37, 38,  
39, 40, 41, 42, 43, 45, 46, 47, 49, 50, 52,  
56, 57, 58, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67,  
68, 69, 70, 71, 72, 73, 77, 78, 79, 81, 82,  
84, 85, 86, 87, 89, 90, 93, 94, 95, 96, 97,  
98, 101, 102, 103, 104, 107, 110, 111,  
112, 113, 114, 116, 118, 119, 121, 122,  
124, 125, 127, 128, 131, 133, 134, 138,  
140, 141, 143, 144, 145, 146, 147, 148,  
149, 150, 151, 152, 154, 155, 156, 158,

159, 161, 162, 164, 165, 167, 169, 170,  
171, 173, 174, 175, 177, 178, 179, 181,  
182, 183, 185, 187, 188, 190, 191, 192,  
193, 194, 197, 200, 201, 202, 203, 204,  
205, 206, 208, 210, 211, 212, 213, 214,  
215, 219, 223, 224, 225, 226, 227, 229,  
230, 231, 232, 234

Çermik Kaplıcaları, 11

Çermikli, 99, 105, 117, 156, 163, 168, 172

Çeteci Abdullah, 115

Çift Temuri, 27

Çoban, 157, 209

Çolan karyesi, 24, 25, 28

Çukur, 23, 24, 32, 36, 42, 43, 49, 50, 58, 60,  
61, 65, 67, 68, 73, 77, 78, 83, 84, 85, 86,  
87, 88, 89, 93, 94, 96, 97, 98, 103, 104,  
105, 107, 111, 112, 115, 116, 119, 124,  
126, 127, 135, 140, 141, 144, 146, 147,  
152, 155, 156, 158, 159, 161, 162, 164,  
165, 166, 167, 170, 178, 179, 181, 182,  
183, 185, 187, 188, 193, 201, 202, 203,  
210

Çukur mahallesi, 42, 49, 51, 86, 189

Çuval, 26, 30, 222

Çüngüş, 11, 71, 100, 101, 121, 182, 204,  
205, 206, 207

Çüngüşlü, 114, 123, 167, 187

## D

Davût, 49

Değirmen, 27, 223

Derbayet, 184, 217

Derviş, 34, 35, 38, 39, 40, 48, 49, 50, 59,  
61, 70, 71, 72, 73, 77, 78, 84, 88, 89, 102,  
120, 145, 160, 189, 192, 201, 202, 211,  
212, 216, 220

Dicle, 3, V, 7, 8, 11, 228, 229, 231, 232

Dicle Nehri, 7

Dikdol, 143, 144, 193

Diyarbakır, 2, i, III, IV, V, 7, 8, 9, 10, 11,  
12, 14, 15, 200, 224, 225, 228, 229, 230,  
231, 232, 233, 234

Diyârbekîr, 23, 24, 25, 29, 32, 35, 38, 40,  
42, 43, 45, 46, 47, 49, 50, 52, 57, 58, 60,  
61, 62, 63, 65, 66, 67, 68, 70, 71, 72, 73,  
78, 79, 81, 82, 84, 86, 87, 89, 90, 93, 94,  
96, 97, 98, 101, 102, 103, 105, 107, 110,  
111, 112, 113, 114, 116, 119, 121, 122,  
124, 125, 127, 131, 133, 134, 138, 140,  
141, 143, 144, 145, 146, 148, 150, 151,  
152, 154, 155, 156, 158, 159, 161, 162,  
165, 167, 169, 170, 173, 174, 175, 177,  
178, 179, 181, 182, 183, 185, 187, 188,  
190

Diyet, 19

Dolağ, 70, 71, 72, 73, 78, 192, 208

Döşek, 52, 222

Dulkadir, 56

Dursun, 23, 24, 58, 61, 86, 103, 116, 119,  
203

Dülger, 121

Dürdane, 71, 72, 73, 74, 78, 102

Düyük, 119, 209

## E

Ebva, 111

Ejder, 83, 145

Ekrek karyesi, 45, 58, 79, 160

Elif, 64, 65, 111, 184, 216

Elife, 184

Emeviler, 13, 16

Emevîler, 9

Emine, 32, 58, 63, 81, 86, 99, 106, 117,  
148, 160, 182, 188

Emir, 168, 216

Ergani, 15, 103, 121, 181, 183, 187, 200,  
210

Erganili, 168, 181

Erkan, 163, 216

Ermeni Milleti, 184

Ermenilerden, 9

Esad, 187

Esbâb Ka'zânı, 74

Esmâ, 188, 189

Ethem, 40, 87

Evadis, 184, 217

Eyüp, 63, 66, 67, 98, 105, 117, 119, 144

Eyyubiler, 9

Ezdin, 123

## F

Fadıl, 167

Faris, 135

Fatma, 23, 24, 25, 28, 38, 40, 45, 46, 49, 92,  
95, 99, 101, 105, 116, 118, 119, 138, 139,  
146, 162, 171, 188, 196, 215, 216

Ferhat, 148, 149

Ferman, 17, 18  
 Fetvayî Behçette, 137  
 Fırat Nehrine, 11  
 Füseynî, 188, 205

## G

Gafar, 131  
 Ganem, 9  
 Gazâl, 124  
 Gelincik, 11  
 Genco, 41, 42, 148, 149, 164, 206  
 Gözsuyu, 11  
 Guruş, 28, 29, 31, 34, 35, 38, 39, 56, 57, 74,  
 77, 78, 90, 93  
 Gülabi Beğ, 124, 125, 126  
 Gülhas, 183, 217  
 Gülli, 24, 25, 99  
 Gürçi, 129  
 Gürüz, 113, 204  
 Güveç, 54, 55, 92, 222

## H

Hâcı, 37, 38, 40, 44, 48, 52, 56, 60, 65, 68,  
 69, 70, 71, 72, 73, 78, 81, 82, 83, 84, 86,  
 94, 95, 97, 98, 100, 102, 103, 104, 105,  
 107, 114, 116, 120, 121, 128, 129, 130,  
 131, 132, 133, 134, 137, 142, 143, 144,  
 145, 146, 147, 153, 155, 156, 161, 163,  
 164, 165, 167, 179, 181, 182, 183, 187,  
 188, 192, 193, 216, 220  
 Hâcı Efendi, 189  
 Hâcımülk, 169  
 Haco, 110, 111, 202, 221

Haço, 112, 121, 122, 217  
 Hafız, 36, 37, 60, 72, 77, 102, 103, 153,  
 173, 174, 177, 181, 211, 212, 216  
 Halake, 148  
 Halil, II, 34, 35, 120, 152, 162, 166, 182,  
 183, 189, 202  
 Halilan, 131, 133, 161, 204  
 Hamambaşı, 121  
 Hamdanoğulları, 9  
 Hamid, 51, 65, 77, 79, 81, 94, 185, 186, 216  
 Hamza, 181, 187  
 Handarlı, 46  
 Hânım, 103, 163  
 Hanifiye, 137  
 Hanili, 86  
 Haral, 26, 76, 223  
 Harebaz, 121, 209  
 Hasan, 23, 24, 25, 27, 31, 32, 35, 38, 44, 45,  
 46, 47, 51, 57, 58, 59, 60, 62, 63, 64, 66,  
 70, 71, 72, 73, 77, 78, 79, 81, 84, 86, 87,  
 88, 89, 94, 95, 98, 100, 101, 103, 106,  
 108, 115, 116, 119, 121, 122, 124, 125,  
 129, 140, 141, 144, 150, 151, 152, 154,  
 155, 156, 160, 162, 163, 165, 167, 171,  
 173, 174, 175, 177, 178, 179, 182, 188,  
 192, 193, 201, 202, 210, 216, 220  
 Hasan-ı Kuşan, 119  
 Hasbiye, 152, 216  
 Hasır, 55, 223  
 Hasibe, 152, 163, 181, 187, 216  
 Hasno, 105, 107, 204  
 Hasud karyesi, 28, 61, 65  
 Hâtıce, 25, 36, 51, 65, 66, 68, 87, 112, 166

Hatûn, 44, 49, 50, 52, 57, 58, 59, 64, 65,  
102, 103, 105, 121, 122, 124, 135, 140,  
150, 159, 163  
Hava, 140, 151, 152, 159, 161, 163, 216  
Haydar, 113  
Haydo, 113  
Hazine vekîli, 36, 71  
Herbetali, 129  
Hıdır, 64, 83  
Hırdavad, 54  
Hırka, 55, 56  
Hırsızlık, 19, 191, 226  
Hızır, 60, 216  
Hicret-i Nebeviyye, 131  
Homar, 184, 217  
Hurriler, 9  
Hüccet, 18, 45, 115  
Hüseyin, 23, 24, 25, 28, 29, 31, 35, 37, 40,  
41, 42, 44, 48, 49, 50, 56, 59, 60, 62, 64,  
67, 68, 69, 70, 76, 77, 80, 81, 82, 84, 86,  
88, 89, 94, 95, 97, 98, 100, 101, 104, 105,  
107, 113, 115, 117, 119, 124, 125, 128,  
129, 131, 133, 135, 139, 141, 142, 146,  
151, 156, 160, 161, 162, 164, 167, 170,  
171, 178, 180, 185, 186, 188, 201, 203,  
216, 220  
Hüsna, 24, 25, 29, 117, 216  
Hz. İbrahim, 8  
Hz. Muhammed, 16  
Hz. Ömer, 12, 233  
Hz.Ömer, 8, 9

## İ

İbrahim, 23, 24, 27, 36, 40, 43, 46, 50, 57,  
58, 60, 61, 73, 80, 84, 86, 87, 89, 90, 93,  
101, 103, 104, 110, 111, 112, 116, 119,  
121, 129, 130, 133, 135, 139, 146, 147,  
152, 156, 162, 166, 169, 171, 172, 174,  
177, 182, 183, 189, 201, 202, 203, 219,  
233  
İdris-i Bitlisi, 10, 14  
İdris-i Bitlisî, 10  
İ'lâm, 18, 37, 41, 44, 47, 52, 58, 60, 63, 72,  
79, 82, 87, 88, 102, 110, 113, 114, 116,  
127, 131, 138, 140, 144, 146, 149, 151,  
154, 159, 169, 170, 173, 174, 176, 177,  
189  
İnaloğulları, 9, 13  
İskitler, 9, 12  
İslam Hukuku, 18, 19, 228  
İslan, 111, 203  
İsmail, 14, 48, 129, 143, 157, 162, 193  
İstanbul Şer'iyye Sicili Arşivi, 17

## J

Jandarma, 115, 203, 212

## K

Kadı, iii, IV, 18, 115, 190, 215, 230, 232  
Kahveci, 34, 218, 221  
Kal'a, 23, 37, 38, 39, 50, 67, 72, 85, 86,  
100, 102, 103, 104, 105, 107, 112, 122,  
124, 125, 141, 145, 152, 155, 156, 158,  
162, 180, 183, 189  
Kamber, 115, 153

- Kara Hamid, 8, 76  
Karabet, 114, 122, 184, 202, 217  
Karacadağ, 7  
Karahana, 113, 208  
Karamusâ, 166, 182, 183  
Karden Boğazı, 157, 209  
Karkapu, 124  
Karye, 27, 28, 31, 206, 207, 208  
Kasab, 22, 56, 94, 95  
Kâtîpoğlu, 34  
Kaya mevki'i, 34  
Kayaaltı Sığınağı, 12  
Kazân, 30  
Keçi, 27, 30  
Kereze, 67, 105, 107, 155, 213  
Kesan, 129, 209  
Kevanlı, 36, 218  
Keyha, 44, 45, 81, 82, 135, 140, 141, 201  
Keziban, 29, 31, 32, 216  
Kıbos, 127  
Kırmızı Göl mevki'i, 34  
Kısa, 19  
Kıyork, 122, 178, 179  
Kızılğöl mevki'i, 34, 80  
Kileci, 111, 218  
Kilim, 34, 55, 76, 222  
Kilise, 40, 121, 206, 207, 208  
Kirkor, 111, 123, 184, 217  
Kiyork, 110, 194, 202, 217  
Konaklı, 99, 106  
Konstantin, 9  
Kömür, 54, 92, 222  
Kör, 34, 218  
Köroğluyan, 178, 179, 213, 218  
Kös, 33  
Köyarkası, 129, 209  
Köyönü, 98, 105, 116, 129, 209  
Kurban Bayramı, 19, 191, 198, 226  
Kuyu karyesi, 34, 38, 45, 46, 140  
Kuyulu, 38, 61, 151, 152  
Küçük, 11, 26, 30, 33, 53, 74, 75, 151, 211, 222  
Küçük kazân, 26  
Küllî Gazi, 55  
Küpün pekmezi, 55  
Kütüb-i Fıkhiye, 137
- L
- Latin, 8  
Legen, 33, 53, 74, 91, 222  
Lira, 44, 77, 78, 154, 157, 167
- M
- Maarif Vekâleti, 17  
Madrapsuyu, 11  
Mahkeme-i Şeryet, 40, 111, 124, 201, 203  
Mahmûd, 34, 44, 46, 48, 57, 67, 72, 76, 80, 93, 94, 98, 100, 104, 105, 107, 115, 116, 119, 131, 132, 133, 138, 139, 151, 152, 157, 162, 163, 164, 165, 166, 169, 170, 171, 173, 174, 177, 180, 181, 182, 185, 187, 188, 189, 197, 215, 216  
Mahmûdiye, 55  
Makedonyalılar, 9  
Mal Müdürü, 36, 71, 201, 202  
Mal Sandığı, 210



- Ma‘mûratülaziz, 185
- Mardin, 9
- Mardo, 111, 217
- Mazğird, 185
- Medler, 9, 13
- Medye karyesi, 43, 63, 81, 96, 97, 98, 134, 215
- Mehmed, 2, 4, 10, 14, 23, 24, 25, 27, 28, 31, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 40, 48, 49, 50, 52, 56, 59, 63, 65, 66, 68, 69, 71, 73, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 87, 89, 90, 93, 97, 98, 99, 101, 102, 103, 104, 105, 107, 111, 112, 113, 115, 117, 119, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 138, 139, 140, 141, 143, 144, 145, 146, 148, 149, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 158, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 171, 172, 173, 174, 175, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 186, 187, 188, 193, 197, 199, 201, 202, 215, 216, 221
- Mehmed Ali, 88, 131, 145, 157, 160
- Mehmed Hâmid, 28
- Mehmed Keyha, 28
- Mehmed Reşîd, 173, 174, 177
- Mehmed Said, 174, 177
- Mehmet, Melik, 31, 157
- Mercimek, 54
- Mervâniler, 9
- Meryem, 77, 86, 121, 216, 217
- Mezopotamya, 7
- Mırdasi Beyleri, 14
- Mısır, 9, 14, 16, 131, 133
- Midillili, 50, 218
- Midye çayı, 11
- Millî Kütüphane, 17
- Minas, 168
- Minder, 33, 76, 91, 223
- Mirza, 48
- Mitanniler, 9
- Mizâhın, 120
- Mollâ, 28, 34, 35, 43, 45, 46, 47, 58, 62, 63, 66, 71, 73, 77, 78, 84, 85, 88, 89, 93, 98, 101, 105, 107, 113, 116, 118, 119, 124, 125, 126, 129, 130, 135, 139, 140, 141, 150, 152, 153, 155, 156, 165, 170, 171, 189, 201, 202, 203, 211
- Muaviye, 16
- Muhassıl, 115, 203
- Muhsin, 50, 77
- Muhtar, 44, 46, 98, 100, 105, 107, 119, 129, 140, 153, 160, 184, 201, 202, 203
- Musâ, 154, 157
- Mustafâ, 23, 24, 32, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 41, 42, 46, 48, 50, 52, 56, 57, 60, 63, 65, 66, 68, 69, 72, 77, 81, 87, 88, 89, 90, 92, 93, 94, 95, 102, 103, 104, 107, 114, 116, 119, 124, 125, 126, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 137, 140, 141, 142, 147, 148, 153, 154, 156, 164, 168, 175, 177, 178, 179, 181, 185, 186, 188, 190, 193
- Muş, 36, 37, 208
- N
- Naciye, 71, 73, 78, 102
- Nâib, 159, 186, 201, 202, 212

Nebo, 49  
 Nesi, 100, 101, 102, 216  
 Nezaret-i Evkaf-ı Hümayûn, 158  
 Nigar, 152, 163, 216  
 Nikogos, 110, 111, 167, 184, 194, 217, 221  
 Nisanoğulları, 9, 13  
 Nişinik karyesi, 46, 63, 65, 66, 68, 69, 70,  
 82, 87, 99, 175  
 Norşin, 154, 205  
 Nuh, 180  
 Numan, 48, 73, 140, 159

**O**

Odacı, 39, 201, 218  
 Odik, 86, 87  
 Ogayir, 184, 217  
 Ohannes, 85, 86, 123, 184, 217  
 Onbaşı, 45, 50, 84, 85, 87, 95, 103, 112,  
 116, 119, 141, 144, 159, 163, 170, 183  
 Orak, 27, 222  
 Orik, 85, 86, 217  
 Osman, 23, 24, 25, 34, 38, 39, 40, 41, 42,  
 43, 46, 47, 52, 56, 57, 58, 62, 67, 68, 69,  
 70, 80, 81, 83, 87, 90, 92, 93, 94, 95, 98,  
 100, 101, 102, 103, 104, 105, 109, 114,  
 116, 124, 130, 131, 139, 142, 151, 153,  
 162, 164, 165, 168, 169, 171, 175, 178,  
 182, 183, 187, 188, 199, 201, 208, 216  
 Osmaniye, 64, 157  
 Osmanlı Devleti, II, IV, 10, 16, 17, 199,  
 213, 228  
 Osmanlılar, i, 9, 14, 224, 233

**Ö**

Öküz, 27  
 Ömer, 28, 29, 31, 35, 48, 51, 59, 70, 71, 73,  
 78, 79, 80, 83, 87, 89, 90, 98, 103, 105,  
 112, 113, 116, 119, 124, 129, 142, 143,  
 145, 146, 147, 157, 161, 166, 171, 189,  
 201, 202, 216  
 Ömer Derviş, 28

**P**

Palulu, 46, 218  
 Partlar, 9  
 Paşa Düzü, 115, 209  
 Penci, 168, 218  
 Persler, 9, 13

**R**

Rağib, 187  
 Ramazân, 29, 45, 80, 104, 105, 107, 121,  
 127, 131, 141, 143, 145, 150, 159, 193,  
 216  
 Ramazan ayı, 19, 195  
 Rebia, 8  
 Redif Yüzbaşı, 168  
 Remzi, 36, 60, 201  
 Resul, 72, 124  
 Reşa, 51, 216  
 Roma, 8, 9, 13  
 Rutan, 129, 180

**S**

Saadettin, 73, 127, 128, 201  
 Saat, 55, 75, 223

- saatçi, 168, 220, 227  
 Sabri, 70, 143  
 Sacide, 103  
 Sadun, 180  
 Safevi, 9, 14  
 Safevi Devleti, 9  
 Safevîler, 9, 10  
 Sahan, 26, 30, 54, 55, 74, 75, 222, 223  
 Said, 83, 151, 173, 174, 177  
 Sa'îd Pınarı, 28  
 Sakıb, 98, 104, 105, 116, 119, 127, 155  
 Sâkine, 118, 119  
 Salınca, 129, 209  
 Salih, 63, 143, 153, 163, 216, 221  
 Salihiye, 89, 90, 208  
 Sandık, 30, 222  
 Sanduk, 33, 54, 55, 75, 91  
 Saray mahallesi, 81, 145, 151, 165, 167  
 Selevkoslar, 9, 13  
 Sergis, 110, 111, 121, 122, 184, 194, 217,  
 219  
 Seyfullah, 114  
 Sıdkı Paşa, 163, 181, 187  
 Sicil, 16, 18, 230  
 Sicillât-ı Şer'iyeye, 17  
 Siirt, 11  
 Sinan Dağı, 11  
 Sinansuyu, 11  
 Sinek Çayı, 11  
 Sinek karyesi, 29, 42, 59, 154  
 Sisa, 58, 59  
 Sisi, 161, 216  
 Siverek, 11, 15, 23, 24, 25, 29, 32, 35, 37,  
 38, 40, 41, 42, 43, 45, 46, 47, 49, 50, 52,  
 57, 58, 60, 61, 62, 63, 65, 66, 68, 69, 70,  
 71, 72, 73, 78, 79, 81, 82, 84, 85, 86, 87,  
 89, 90, 93, 94, 96, 97, 98, 101, 102, 103,  
 104, 105, 107, 110, 111, 112, 113, 114,  
 116, 118, 119, 121, 122, 124, 125, 126,  
 127, 131, 133, 134, 138, 140, 141, 143,  
 144, 145, 148, 150, 151, 152, 154, 155,  
 156, 158, 159, 161, 162, 165, 167, 169,  
 170, 173, 174, 175, 177, 178, 179, 181,  
 182, 183, 185, 187, 188, 192, 193, 197,  
 208, 210, 215, 226  
 Sofana, 86, 217  
 Sökrük, 62, 68, 69, 70, 157, 175, 204, 209  
 Sökrüklü, 175  
 Subarular, 9  
 Sultan, 10, 14, 25, 50, 98, 100, 106, 117,  
 118, 119, 199, 216  
 Sultan b. Redife, 25  
 Sultan Süleyman, 10  
 Süleym b. İtır, 16  
 Süleyman, 10, 27, 36, 39, 41, 42, 45, 48, 59,  
 62, 63, 70, 71, 94, 95, 98, 101, 105, 116,  
 119, 121, 129, 148, 149, 150, 157, 160,  
 175, 182, 201, 203, 216, 220  
 Süryani, 8  
 Ş  
 Şaban, 44  
 Şah İsmail, 9, 10, 14, 230  
 Şam, 9, 89, 90, 142, 208, 225  
 Şefika, 152, 163, 216

Şer'iyye Sicil, 16  
 Şerefname, 12  
 Şeyhandede, 121, 143, 205  
 Şeyhlar- ı Süfla, 148  
 Şeyhler-i Ulya karyesi, 42, 47, 57, 138, 215  
 Şeyhoğulları, 9  
 Şinik, 26, 222  
 Şinto, 70, 71, 72, 73, 78, 102, 140, 159,  
 192, 205  
 Şühudu'l-hal, 22

## T

Tahir, 41, 42, 48, 109, 148  
 Tahsildâr, 36  
 Taniliyan, 122, 123, 217  
 Tarsus, 148, 208  
 Tartı, 30, 223  
 Taşköy, 129, 209  
 Tavuksazı, 98, 117, 119, 209  
 Tebo, 86, 163  
 Temo, 48, 154  
 Tencere, 30, 33, 74, 91, 222, 223  
 Teneke, 54, 75, 222, 223  
 Tepe, 23, 24, 31, 34, 35, 37, 40, 46, 50, 52,  
 56, 60, 66, 67, 68, 72, 77, 83, 87, 89, 90,  
 94, 95, 101, 102, 103, 110, 111, 112, 114,  
 121, 122, 131, 132, 133, 134, 137, 140,  
 141, 143, 146, 147, 153, 155, 156, 158,  
 163, 168, 178, 184, 185, 194  
 Tepe mahallesi, 36  
 Terbile, 66, 67, 157, 205  
 Tereke, 18, 233  
 Tevfik, 34, 124, 152, 162, 163, 181, 216

Tilbuz, 159  
 Timur, 9, 14, 26, 62, 70, 96, 175, 222, 229  
 Tohman, 122, 123, 217  
 Tuluk-ı Kebîrimiz, 119  
 Tüccâr, 56, 155  
 Türkçe, 21, 22, 46, 139, 160, 196, 229, 230,  
 231  
 Türkiye, VI, 7, 199, 229, 230, 231, 232  
 Tütüncü, 39, 221

## U

Urartular, 9, 12  
 Usturaclı Muhammed Han, 9

## V

Vakıf, 17, 18, 19, 40, 129  
 Vekâlet, 18, 24, 36, 42, 47, 50, 60, 63, 64,  
 65, 67, 68, 69, 81, 84, 85, 94, 95, 96, 97,  
 100, 104, 107, 118, 120, 121, 122, 123,  
 124, 125, 126, 127, 128, 130, 131, 132,  
 133, 135, 140, 141, 142, 146, 147, 155,  
 156, 157, 159, 164, 165, 171, 172, 175,  
 176, 178, 179, 181, 182, 183, 185, 186,  
 187, 188, 191, 219  
 Veli, 46, 47, 50, 52, 102, 117, 131, 133,  
 164, 165, 181, 185  
 Velid Beğ, 187  
 Vesile, 32, 52, 89, 90, 96, 97, 134, 215, 216

## Y

Yahudi, 22, 107, 213, 219, 226  
 Yarenoğlu, 55

Yasin-i şerîf, 78  
 Yatak, 27, 29, 55, 76, 222  
 Yavuz Sultan Selim, 10, 14  
 Yeniköy, 65, 145, 150, 164, 186, 205  
 Yeniköy karyesi, 145, 150, 164, 186  
 Yorgan, 33, 53, 222  
 Yukarı Fırat Bölümü, 11  
 Yunan, 8  
 Yurtluk-ocaklık, 14  
 Yûsuf Ziya, 186

## Z

Zabıtan Mektebi, 211  
 Zazâ, 131, 133  
 Zelîhâ, 61, 65, 66, 87, 145, 148, 162, 171,  
 175, 181, 187

Zergüzlü, 172  
 Zeyneb, 32, 36, 37, 38, 40, 47, 68, 71, 73,  
 78, 87, 103, 118, 119, 139, 162  
 Zeynep, 32, 66  
 Zikhâne, 115  
 Zübedik, 50, 145, 202, 205  
 Zübedik karyesi, 50, 145  
 Zülfikâr, 27, 28, 35, 37, 41, 42, 43, 66, 67,  
 68, 69, 70, 80, 81, 82, 83, 84, 87, 96, 97,  
 98, 104, 105, 107, 113, 115, 116, 119,  
 127, 135, 139, 141, 143, 144, 145, 148,  
 150, 151, 152, 154, 155, 160, 161, 162,  
 164, 171, 175, 180, 189, 193  
 Zülfîye, 35, 40, 70, 83, 148, 150, 154, 157  
 Zülfükâr, 48  
 Zülküf, 51

EKLER











